

**Nastavni plan i program
na hrvatskom jeziku
za osnovne glazbene škole**

NASTAVNI PLANovi I PROGRAMI ZA OSNOVNE GLAZBENE ŠKOLE Ž Z H

1. UVOD

Od ostalih grana umjetnosti glazba se razlikuje, između ostalog, i po tome što ima svoj odgojno-obrazovni sustav koji je po svom trajanju i tradicionalnoj podjeli na stupnjeve – predškolski, osnovni, srednji i visoki – sastavni dio školskog sustava. Potreba za vlastitim odgojno-obrazovnim sustavom te u svezi s tim potreba da profesionalni glazbeni odgoj i obrazovanje započne u ranoj dječjoj dobi, objašnjava se složenošću posebnih glazbenih vještina kao što su na primjer pjevanje po notnom tekstu, točnije: vještina svjesnog čitanja notnog teksta i vještina sviranja na glazbalu, što je uz mnoštvo drugih znanja, vještina i navika potrebno svakom glazbeniku bez obzira na profil, odnosno zanimanje. U okviru glazbenog odgojno-obrazovnog sustava osnovna glazbena škola svojim cjelokupnim odgojno-obrazovnim aktivnostima, programskim sadržajima i oblicima odgojno-obrazovnog rada predstavlja stupanj na kojem se stječu teorijska i praktična znanja potrebna za nastavak glazbenog odgoja i obrazovanja na srednjem i visokom stupnju.

2. CILJEVI I ZADAĆE ODGOJA I OBRAZOVANJA

Cilj je glazbenoga odgojno-obrazovnog sustava da odgojem i obrazovanjem profesionalnih glazbenika različitih profila i zanimanja proizvodi onaj dio društvene nadgradnje koji je obuhvaćen pojmom glazbene umjetnosti.

Zadaci su glazbene škole:

- omogućiti učenicima stjecanje vještine sviranja na kojem od glazbala koja se u školi poučavaju te razvijati učenikove glazbene sposobnosti – produktivne i reproduktivne
- omogućiti uz učenje glazbala stjecanje i drugih važnih glazbenih znanja, vještina i navika, omogućujući učenicima cjelovit glazbeni razvitak
- pratiti učenikov napredak u cjelini i u svim pojedinim elementima napredovanja – glazbenosti, znanjima i vještinama kako u cilju usmjeravanja učenika za one djelatnosti (glazbalo) na kojima su im izgledi za uspjeh najveći, tako i u pogledu njihova krajnjega profesionalnog usmjerenja
- razvijati u učeniku, upoznavanjem kulturne baštine osjećaj nacionalne pripadnosti i bogatstvo različitosti umjetničke glazbe
- voditi brigu o osobito sposobnim i darovitim učenicima
- brinuti se da se cjelokupni odgojno-obrazovni proces odvija prema suvremenim psihološkim, pedagoškim i metodičkim spoznajama uz poštovanje osobnosti svakog učenika
- voditi brigu pri upisivanju učenika na pojedino glazbalo o društvenim potrebama, posebice u trenutku kad se donosi odluka o konačnom glazbenom usmjerenju
- promicati glazbu, putem javne djelatnosti (priredbe, koncerti, smotre, natjecanja...) i utjecati na unapređivanje glazbene kulture u sredini u kojoj škola djeluje.

3. SURADNJA OSNOVNE GLAZBENE ŠKOLE SA OSNOVNOM OPĆEOBRAZOVNOM ŠKOLOM

Osnovna glazbena škola tijesno surađuje sa osnovnom općeobrazovnom školom s ciljem:

- otkrivanje i upućivanje na obrazovanje djece sa izraženim glazbenim sklonostima i sposobnostima
- usklađivanje radnih obveza učenika u osnovnim i osnovnim glazbenim školama
- zajedničkog organiziranja oblika kulturnog i javnog djelovanja
- širenja glazbene kulture u društvenoj sredini

4. ORGANIZACIJA RADA

Osnovno glazbeno obrazovanje obavlja se prema planu i programu za osnovne glazbene škole. U skladu sa društvenim opredjeljenjem ka podršci nadarenoj djeci, u osnovnoj glazbenoj školi pored redovitih programa utvrđuju se i orijentacijski dodatni programi za nadarene učenike. Pojedinačne programe utvrđuje učiteljsko vijeće škole na prijedlog stručnog aktiva toga ili srodnog predmeta, a prema individualnim sposobnostima ili dostignućima učenika. Ovi programi se realiziraju kroz redovitu nastavu ili kroz dodatni rad sa učenicima.

Tijekom nastavnog tjedna učenici osnovne glazbene škole mogu biti opterećeni sa najviše 8 sati redovite nastave.

U osnovnoj glazbenoj školi uče se sljedeća glazbala:

glasovir, flauta, blok-flauta, klarinet, saksofon, oboa, fagot, truba, trombon, rog, tuba, violina, viola, violončelo, kontrabas, gitara, tambure (bisernica, brač), mandolina, harfa, harmonika, udaraljke.

Osim nastave glazbala svi učenici osnovne glazbene škole obvezno pohađaju nastavu solfeggia i skupnog muziciranja (zbor ili orkestar ili komornu glazbu), a u šestom razredu – glasovir kao izborni predmet za učenike koji žele nastaviti školovanje u srednjoj školi.

Posebnu programsku cjelinu čini predškolski ili pripremni program, koji svaka škola može organizirati sukladno svojim potrebama i mogućnostima.

Upis u glazbenu školu obavlja se na temelju položenog prijamnog ispita. Učenici osnovne glazbene škole redovni su polaznici osnovne općeobrazovne škole. Između tih dviju škola potrebna je suradnja radi osiguravanja uvjeta rada učenika, razumijevanje organizacije nekih nastavnih obveza (npr. učenik koji pjeva u zboru glazbene škole oslobađa se te djelatnosti u općeobrazovnoj školi i obratno).

Nastava je u glazbenoj školi **INDIVIDUALNA** i **SKUPNA**. Individualna je nastava glazbala, dok je skupna nastava solfeggia i skupnog muziciranja.

Kako svi učenici imaju tijekom školske godine javne solističke nastupe, potrebna je i korepeticija (naznačena u planu osnovne glazbene škole).

5. STRUKTURA ODGOJNO-OBRAZOVNE DJELATNOSTI U OSNOVNIM GLAZBENIM ŠKOLAMA

Odgojno – obrazovnu djelatnost u osnovnim glazbenim školama čine:

- redovita nastava,
- pripremna nastava,
- dodatni rad sa nadarenim učenicima,
- dopunska nastava,
- kulturna i javna djelatnost,
- suradnja sa obitelji učenika.

Redovita nastava je najorganiziraniji vid odgojno – obrazovnog rada kojim se ostvaruju planom i programom predviđeni sadržaji za sve učenike osnovne glazbene škole.

Pripremnom nastavom organizira se obvezno pripremanje i usmjeravanje djece za upis u prvi razred osnovne glazbene škole.

Dodatni rad se organizira za nadarene učenike ovih škola, prema posebno utvrdjenim programima a sa ciljem njihovog optimalnog razvoja i bržeg napredovanja. Dodatni rad se može organizirati u ograničenom vremenu i za učenike koji ce pripremaju za federalno, državno ili međudržavno natjecanje, a prema posebnom programu.

Dopunska nastava organizira se za učenike koji su iz opravdanih razloga odsustvovali sa nastave duže vrijeme i ako zbog toga ne mogu samostalno nadoknaditi propušteno gradivo.

Kulturna i javna djelatnost je obvezatna za učenike i predstavlja rezime cjelokupnog odgojno – obrazovnog rada osnovne glazbene škole. Uz osposobljavanje učenika za izvođenje programa pred publikom, programi kulturne i javne djelatnosti škole služe za verificiranje postignutih rezultata rada učenika, nastavnika i škole u cjelini. Kulturna i javna djelatnost organizira se u obliku internih i javnih priredbi, koncerata, festivala, natjecanja i drugih manifestacija, a realizira se kontinuirano od početka do kraja školske godine u skladu sa godišnjim programom rada škole.

Suradnja sa obitelji se ostvaruje putem redovitih roditeljskih sastanaka, odjeljenja (klasa), javnih sastanaka svih roditelja i staratelja učenika sa ravnateljem škole, sastanaka vijeća roditelja kao i individualnim razgovorima sa roditeljima i starateljima učenika.

6. UPIS UČENIKA U OSNOVNU GLAZBENU ŠKOLU

Za potpun razvoj muzikalnosti i ovladavanje složenom glazbenom praksom vrlo je važna rana glazbena stimulacija, kao i sam početak sustavne glazbene obuke.

U **pripremni razred** osnovne glazbene škole može se upisati dijete sa **završenim prvim ili drugim razredom devetogodišnje** osnovne škole.

U **prvi razred** osnovne glazbene škole može se upisati dijete sa **završenim trećim razredom devetogodišnje** osnovne škole.

Izuzetno talentirani učenici mogu se upisati u osnovnu glazbenu školu i ranije.

Prilikom izbora djece za upis u prvi razred glazbene škole, škola može organizirati različite oblike provjeravanja sklonosti djece za bavljenje glazbom.

7. OCJENJIVANJE UČENIKA

Vrednovanje učeničkog rada, razvoja učenika i postignutih rezultata, stalan je vid odgojno – obrazovne aktivnosti nastavnog procesa. Izbor, metoda i način ocjenjivanja usmjerava se na to da ocjena potiče učenika na zajednički i kontinuiran rad, odgovornost i zalaganje u granicama njihovih stvarnih mogućnosti. Nastavnik i učiteljsko vijeće, dužni su da osiguraju plansko, kontinuirano i višestruko praćenje učeničkog rada i zalaganja u nastavi i kulturnoj i javnoj djelatnosti škole.

Učenici koji stječu osnovno glazbeno obrazovanje ocjenjuju se brojčanim ocjenama iz svih predmeta. Zaključnu ocjenu iz glavnog predmeta (temelnog glazbala) na kraju II obrazovnog razdoblja utvrđuje povjerenstvo koje formira Učiteljsko vijeće škole – ispitno povjerenstvo. Povjerenstvo čine 3 (tri) člana: predmetni učitelj i dva stručnjaka predavača istog predmeta ili istorodne vrste glazbala. Rad povjerenstva propisuje se posebnim Pravilnikom.

Učenici koji na kraju nastavne godine imaju jednu ili dvije ocjene nedovoljan (1), upućuju se na popravni ispit.

Učenici koji ne zadovolje na popravnom ispitu ponavljaju razred.

Učenici koji na kraju nastavne godine imaju više od dvije ocjene nedovoljan (1) ponavljaju razred.

8. NASTAVNI PLAN

<i>NASTAVN I PREDME T</i>	<i>BROJ SATI U TJEDNU</i>							
	<i>RAZRED</i>							
<i>Obvezni predmeti</i>	Pripremni I	Pripremni II	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
<i>Temeljni predmet struke</i>	1 (30')	2 (30')	2 (30')	2 (30')	2 (30')	2 (45')	2 (45')	2 (45')
<i>Solfeggio</i>	1 (45')	2 (45')	2 (45')	2 (45')	2 (45')	2 (45')	2 (45')	2 (45')
<i>Teorija glazbe</i>							1 (45')	1 (45')
<i>Skupno muziciranje **</i>					2 (90')	2 (90')	2 (90')	2 (90')
<i>UKUPNO</i>	2	4	4	4	6	6	7	7
<i>Glasovir fakultativno *</i>								1 (30')

Napomene:

*Nastavni sat traje 45 minuta, osim za temeljni predmet struke od I. do III. razreda i glasovir (izborni predmet) koji traje 30 minuta.

**Za nastavu skupnog muziciranja osigurava se 2 sata tjedno po svakoj dionici.

- Skupno muziciranje mogu biti nastavni predmeti: zbor, orkestar ili komorna glazba.

- Korepeticija za učenike gudačkog i puhačkog odjela u osnovnoj glazbenoj školi iznosi 2 sata tjednog opterećenja za nastavnika korepetitora na svakih 30 učenika.

TEMELJNI PREDMETI STRUKE SU:

Glasovir, Flauta, Blokflauta, Klarinet, Saksofon, Oboa, Fagot, Truba, Trombon, Rog, Tuba, Violina, Viola, Violončelo, Kontrabas, Gitara, Tambure (bisernica, brač), Mandolina, Harfa, Harmonika i Udaraljke.

OSTALE ODGOJNO – OBRAZOVNE AKTIVNOSTI

	Pripr.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
1.Pripremna nastava	do 34						
2. Dodatna nastava	do 34	35	35	35	35	35	35
3.Dopunska nastava	do 34	35	35	35	35	35	35
4. Kulturna i javna djelatnost	do 34	35	35	35	35	35	35

POJAŠNJENJE PLANA OSNOVNOG GLAZBENOG ODGOJA I OBRAZOVANJA

Redovita i dodatna nastava temeljnog glazbala izvodi se individualno, a solfeggio s teorijom glazbe u grupama od 8 do 15 učenika. Komorni ansambli broje 3 do 9 učenika, orkestri 15 do 30 učenika, a zborovi:

a) jednoglasni	25 do 40 učenika
b) dvoglasni	30 do 60 učenika
c) troglasni	40 do 100 učenika

Za vođenje komornih ansambala, orkestara i zborova godišnjim planom škole osigurava se po svakoj dionici dva sata tjedno. Iz tog fonda nastavnik skupnog muziciranja osigurava rasporedom sati probe (skupne i pojedinačne), koje se tijekom godine prilagođavaju fazama rada na planiranim sadržajima, odnosno realizaciji programa rada. Za nastavu gudačkih i puhačkih glazbala škola osigurava tjedno po jedan sat rada sa korepetitorom.

Učenici osnovne glazbene škole mogu biti angažirani nastavnim i drugim oblicima odgojno – obrazovnog rada najviše osam sati tjedno.

NASTAVNI PROGRAMI

1. TEMELJNO GLAZBALO

Cilj nastave temeljnog glazbala je osposobljavanje učenika za glazbeno izražavanje glazbalom do razine koja će im omogućiti uključivanje u glazbeni život svoje sredine, kao i nastavak školovanja u srednjoj glazbenoj školi.

Zadaci nastave temeljnog glazbala su:

- da kod učenika razvija interes i ljubav za solističko i skupno muziciranje putem upoznavanja umjetnički vrijedne literature dostupne odgovarajućem uzrastu i stupnju razvoja izvođačkih mogućnosti učenika;
- da kod učenika razvija čulnu osjetljivost, sposobnost posmatranja glazbenih djela, glazbeno pamćenje, mišljenje i stvaralačko rješavanje glazbenih problema uz korištenje odgovarajuće tehnike glazbenog izričaja;
- da kroz postupan razvoj izvođačkih sposobnosti učenika omogući razumijevanje osnovnih zakonitosti u glazbenom stvaralaštvu;
- da djeluje na formiranje glazbenog ukusa i razvoj sposobnosti vrednovanja glazbenog stvaralaštva;
- da doprinosi razvoju estetske kulture i podizanja razine opće kulture učenika;
- da upoznavanjem vrijednih sadržaja domaćih autora i narodnog stvaralaštva razvija osjećaje ljubavi i privrženosti svojoj domovini;
- da naprednijim učenicima omogući nastavak školovanja u srednjoj glazbenoj školi, odnosno da učenika usmjeri na amatersku glazbenu djelatnost.

SOLFEGGIO

PRIPREMNI RAZRED

Odjeljenje: odjeljenje od 12 do 17 učenika

Rad u pripremnom razredu trebalo bi da se temelji na razvoju mašte, kreativnih senzibiliteta i sposobnosti kreativnog izražavanja djeteta.

Tijekom nastavnog procesa kroz: dječje pjesmice, brojalice, instrumentalno muziciranje, slušanje glazbe, improvizaciju, razvijati emocionalni kontakt sa glazbom, pri čemu prioritet treba dati emotivnom doživljaju a ne znanju. Dijete glazbu treba doživljavati na spontan način kroz motorički, likovni ili literarni izraz.

Rad treba da se temelji na igri koja je djetetova najbliža aktivnost.

OBRAZOVNI CILJ:

- socijalno-psihološko oslobađanje i uspostavljanje kontakta sa nastavnikom i ostalom djecom unutar grupe;
- motoričko oslobađanje tijela;
- vokalno, instrumentalno i vokalno- instrumentalno muziciranje;
- senzibilitet na zvuk i njegov kvalitet;
- razvoj vlastitog doživljaja glazbe kroz likovni, literarni ili zvučni izraz.

NASTAVNI SADRŽAJI:

Metrika i ritam

- Brojalice (5 – 10) skandiranje, odbrojavanje kroz motoriku tijela (ruke, noge, kretanje) kao i izvođenje metrike i ritma (štapići, triangel, bubnjić, udaraljke)
- Igre pogodne za izvođenje pokreta

Melodijsko područje

- Pjesmice ((5 – 10 jednoglasnih pjesmica) različitog ugođaja i tonskih rodova koje odgovaraju psihofizičkom uzrastu po mogućnosti u dvodobnoj i trodobnoj mjeri kroz koje će se obraditi osim metričko ritamskih elemenata, dinamičke oznake (*f*, *p*, *mf*, *mp*, *pp* i *ff*) i osnovne vrste tempa (lagani, umjereni, brzi);
- Razvoj kontrole pri pjevanju – razvijanje intonacije;

- Melodijsko prepoznavanje pjesmica;
- Upoznavanje sa glazbenom abecedom, linijskim sustavom, te notnim znacima bez određenog trajanja -četvrtinka, polovinka, osminka i cijela nota.

Slušanje glazbe

U najvećoj mjeri slušanje glazbe utječe na emocionalni razvoj i život djeteta i pravilno provedenim postupkom doprinosimo njegovom svestranom razvitku. Kroz slušanje glazbe prezentirati djela domaće i svjetske glazbene literature različitih stilova i izvođačkih ansambala (vokalni, instrumentalni, vokalno – instrumentalni).

Prilikom slušanja glazbe voditi računa o slijedećem:

- prepričavati sadržaj teksta vokalnih skladbi, a kod instrumentalnih dati značajnije informacije o djelu i skladatelju;
- izvoditi odgovarajuće pokrete prema sadržaju teksta i karakteru skladbe;
- prepoznavati izvođačke ansamble;
- prepoznavati pojedina glazbala (violina, glasovir, gitara, harmonika, flauta, violončelo);
- likovno ili literarno izražavanje kod slušanja glazbenog djela

Tijekom nastave poželjno je da nastavnik neka djela učenicima interpretira “uživo” kao i izvođenje djela od strane učenika glazbene škole (I, II i III razreda) koji sviraju na različitim instrumentima.

U II polugodištu učenicima omogućiti prisustvovanje nastavi glazbala za koji su zainteresirani.

Stvaralački rad

Kroz ovaj oblik rada učenike osposobiti za samostalno izražavanje svojih individualnih emotivnih stanja. Provoditi ga kroz igre, dijalog, komponiranje ili dokomponiranje. Sve oblike stvaralačkog rada provoditi na bazi improvizacije (vokalne, instrumentalne, pojedinačne, kolektivne) jer ona pruža najveće mogućnosti za izražavanje individualnih sposobnosti djeteta.

Kroz stvaralački rad učenike podsticati na:

- istraživanje zvučnih sfera pojedinih instrumenata kao i izradu najjednostavnijih (razne zvečke, klepetala, štapići)
- pronalaženje zvučnih boja iz dječje okoline (predmeti iz kuće ili prirode); “otkrivanje” zvučnih fenomena glazbenih instrumenta

U pripremnom razredu učenici se ne ocjenjuju. Ipak, preporuča se da nastavnik tijekom godine prati pojedinačno svakog učenika u pogledu razvoja njegove sposobnosti, kako bi se pravilno mogao usmjeriti u nastavak daljeg glazbenog školovanja.

PRVI RAZRED

GLAZBENA PISMENOST

Upoznati notno crtovanje.

Upoznati note u G i F-ključu.

Prepoznati, pročitati, izvesti i zapisati cijelu, polovinsku, četvrtinsku i osminku notu.

Prepoznati, pročitati, izvesti i zapisati cijelu, polovinsku, četvrtinsku i osminku stanku.

Prepoznati i pročitati notni zapis u maloju, prvoj i drugoj oktavi.

Upoznati predznake: povisilicu, snizilicu i razrješilicu.

Obraditi takt, taktnu crtu i predtakt.

Upoznati glazbenu abecedu.
 Upoznati solmizacijske slogove.
 Upoznati stupanj kao oznaku za mjesto tona u ljestvici.
 Upoznati glavne stupnjeve u ljestvici i njihova imena.

OZNAKE I ZNAKOVI

Upoznati oznake za ponavljanje, DC al Fine te prvi i drugi završetak notnog teksta.
 Upoznati osnovne dinamičke oznake: *forte*, *piano*, *mezzoforte* i *mezzopiano* te *crescendo* i *decrescendo*.
 Upoznati osnovne oznake za brzi, umjereni i spori tempo (*allegro*, *moderato* i *lento*).
 Upoznati najčešće oznake za način izvođenja glazbenog djela: *cantabile*, *dolce*, *grazioso*.
 Upoznati oznake za legato i staccato.

LJESTVICE

Obraditi C, G i F-dur.
 Upoznati strukturu ljestvica, označiti tetrakorde, razlikovati cijeli ton i poluton u ljestvici, upoznat glavne stupnjeve i vođicu.
Pjevajući ljestvice, razvijati zvukovnu predodžbu o durskom tonalitetu te odnosima među tonovima.

MJERA

Upoznati osnovnu podjelu na jednostavne i složene mjere.
 Prepoznati i usvojiti dvočetvrtinsku, tročetvrtinsku i četveročetvrtinsku mjeru te odrediti i pravilno izvesti teške i lake dobe u obrađenim mjerama.

INTERVALI

Upoznati cijele tonove i polutonove u obrađenim durskim ljestvicama.

MELODIJA

Pjevati melodije različitih ugođaja, obratiti pozornost na intonacijski čisto pjevanje.

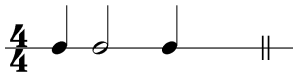
Vježbati:

Intonirati rastavljene akorde glavnih stupnjeva.
 Izvoditi melodijske vježbe na notnome modulatoru.
 Izvoditi vježbe zamišljanja tona.
 Izvoditi litanjske vježbe.
 Izvoditi didaktičke melodijsko-ritamske vježbe.
 Izvoditi popijevke s tekstom.
 Pjevati primjere iz glazbene literature.

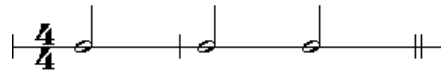
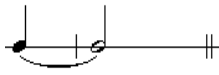
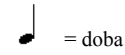
RITAM

Usvojiti pojam dobe (četvrtinka) i njezinu podjelu na dva dijela. (Podjelu dobe na četiri jednaka dijela obraditi informativno i vježbati samo s naprednijim učenicima.)
 Obraditi znakove kojima produljujemo trajanje tona: ligatura, korona i nota s točkom.
 Obraditi sinkopu (unutar četiri dobe).

Predtakt ili nepotpuni takt.

Ritamske kombinacije koje upotrebljavamo u prvom razredu:

Vježbati:

Ritamske primjere.

Primjere za ritamsko čitanje tonova.

Dvolinijske ritamske primjere.

DIKTAT

Prepoznati, zapamtiti i zapisati izvedeni ritam te melodiju istoga i različitog ritamskog trajanja na glazbeno logičnoj cjelini (u pravilu od dva takta).

Pismeni i usmeni:

melodijski diktat, ritamski diktat, melodijsko-ritamski diktat.

STVARALAČKI RAD

Vježbati melodijsku, ritamsku i melodijsko-ritamsku improvizaciju.

Zamišljati i spontano izvoditi ritmizirane govorene tekstove (brojalice).

Improvizirati melodiju na tekst brojalice ili dječje pjesmice.

Improvizirati melodiju na notnome modulatoru.

SLUŠANJE GLAZBE

Slušajući glazbu, prepoznati usvojene pojmove agogike, dinamike (forte, piano), legato, staccato, brzo, sporo...

Slušati:

Narodne i dječje popijevke.

Primjere iz glazbene literature.

DRUGI RAZRED**GLAZBENA PISMENOST**

Dati pregled vrijednosti nota i stanka: cijela, polovinka četvrtinka, osminka, šesnaestinka i tridesetdruginka.

Upoznati podjelu dobe (u četvrtinskoj, osminkskoj i polovinskoj mjeri) na četiri jednaka dijela.

Obraditi tetrakorde u durskim i molskim ljestvicama koji se obrađuju u drugom razredu.

Prepoznati i pročitati notni zapis u G i F-ključu u velikoj, maloj, prvoj i drugoj oktavi.

Učvrstiti znanje o predznacima: povisilica, snizilica i razrješilica.

Tonove čitati abecedom, solmizacijom i neutralnim slogom.

Učvrstiti znanje o predtaktu i upoznati uzmah.

OZNAKE I ZNAKOVI

Učvrstiti dinamičke oznake i upoznati nove; fortissimo, forte, mezzoforte, mezzopiano, piano, pianissimo te crescendo i decrescendo.

Upoznati osnovne oznake za brzi, umjereni i spori tempo: vivo, allegro, presto, andante, moderato, adagio i lento te ritardando i accelerando.

Upoznati najčešće oznake za način izvođenja glazbenog djela: cantabile, dolce, grazioso, animato, marcato...

Ponoviti znanje o oznakama za legato i staccato.

LJESTVICE

Učvrstiti, ponoviti i intonirati C, G i F-dur te obraditi paralelne a, e i d-mol (sve vrste).

Intonativno učvrstiti C, G i F-dur ljestvice, te obraditi sve vrste a, e i d-mol ljestvica.

Upoznati strukturu ljestvica, označiti tetrakorde, u ljestvici prepoznati cijeli ton i poluton, upoznati glavne stupnjeve, vođicu te povećanu sekundu u harmonijskome molu.

Pjevajući ljestvice, razvijati zvukovnu predodžbu o molskim tonalitetima te odnosima među tonovima.

Proširenu ljestvicu rabiti kao notni modulator.

MJERA

Podjela na jednostavne i složene mjere

Osminske mjere: obraditi dvoosminsku i troosminsku mjeru.

Polovinske mjere: obraditi dvopolovinsku i tropolovinsku.

INTERVALI

Prepoznati intervale od prime do oktave po veličini te upoznati njihova imena.

Malu, veliku i povećanu sekundu obraditi po vrsti.

Prepoznati sluhom malu i veliku sekundu na zadani ton.

MELODIJA

Upjevavanje na notnome modulatoru, a posebnu pozornost posvetiti intonacijski čistom pjevanju.

Vježbati:

Intoniranje rastavljenih akorda glavnih stupnjeva ljestvice.

Melodijske vježbe na notnome modulatoru.

Vježbe zamišljanja tona.

Litanijske vježbe.

Didaktičke melodijsko-ritamske vježbe.

Popijevke s tekstom.

Lagane kanone.
Primjere iz glazbene literature.

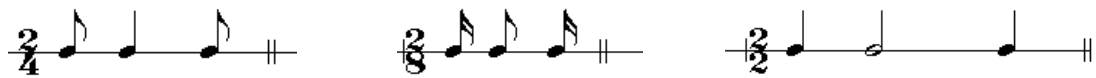
RITAM

Vježbati:

Ritamske primjere
Primjere za ritamsko čitanje tonova
Dvolinijske ritamske primjere
Predtakt i uzmah

Sinkopa (unutar dvije dobe)

Ritamske kombinacije:

♩ = doba

b) Jednostavni dvolinijski ritamski primjeri

DIKTAT

Prepoznati, zapamtiti i zapisati izvedeni ritam te melodiju istog i različita trajanja na glazbeno logičnoj cjelini (u pravilu od dva takta).

Pismeni i usmeni:

Melodijski, ritamski i melodijsko-ritamski.

STVARALAČKI RAD

Melodijska, ritamska i melodijsko-ritamska improvizacija.

Dovršiti počete melodijske fraze (dominantna – tonika).

Improvizirati melodiju na tekst brojalice ili dječje pjesmice.

Improvizirati melodiju na notnome modulatoru.

SLUŠANJE GLAZBE

Slušajući glazbu, prepoznati usvojene dinamičke pojmove: forte, piano, legato, staccato, brzo, sporo...

Slušati:

Narodne i dječje popijevke.

Primjere iz glazbene literature.

TREĆI RAZRED**GLAZBENA PISMENOST**

Učvrstiti znanje o podjeli dobe i vrijednosti nota u četvrtinskoj, osminkoj i polovinskoj mjeri.

Učvrstiti znanje o tetrakordima koji se nalaze u durskim i molskim ljestvicama koje se obrađuju u trećem razredu.

Učvrstiti znanje o funkciji tonova i nazivima glavnih stupnjeva u tonalitetu.

Prepoznati i pročitati notni zapis u G i F-ključu u velikoj, maloj, prvoj i drugoj oktavi.

Učvrstiti znanje o predznacima: dvostruka povisilica i snizilica.

Vježbati transpoziciju notnog teksta u okviru obrađenih tonaliteta.

Vježbati transkripciju u okviru obrađenih mjera.

Oznake i znakovi:

Učvrstiti obrađene agogičke oznake i upoznati nove. Proširiti znanje o oznakama za tempo.

Pjevati melodijsko-ritamske primjere u skladu s označenim dinamičkim oznakama.

LJESTVICE

Učvrstiti ponoviti i intonirati obrađene ljestvice C, G i F-dur te a, e i d-mol.

Obraditi nove: D, B i A-dur te h, g i fis-mol.

Upoznati strukturu ljestvica, zapisati i označiti tetrakorde, u ljestvici prepoznati cijeli ton i poluton, upoznati glavne stupnjeve, vođicu te povećanu sekundu u harmonijskome molu.

Pravilno intonirati ljestvicu i trozvuke glavnih stupnjeva.

Pjevajući ljestvice, razvijati zvukovnu predodžbu o durskim i molskim tonalitetima te odnosima među tonovima.

Proširenu ljestvicu rabiti kao notni modulator.

MJERA

Obraditi četveroosminku, četveropolovinsku te šesteroosminku mjeru. Šesteroosminku mjeru pravilno izvesti kao dvodobnu mjeru s jedinicom mjere (nota s točkom) te promjenu istovrsne mjere unutar primjera.

INTERVALI

Malu i veliku sekundu, malu i veliku tercu, čistu kvartu i čistu kvintu prepoznati, pravilno intonirati i znati zapisati na zadani ton, a ostale ljestvične intervale prepoznati po veličini. Povećanu kvartu i smanjenu kvintu teoretski obraditi u durskimljestvicama koje se obrađuju u III. razredu.

AKORDI

Obraditi durski i molski kvintakord.

MELODIJA

Muzikalno i logično fraziranje notnog teksta s posebnom pažnjom na intonacijski čisto pjevanje.

Vježbati:

Upjevavanje na notnom modulatoru.

Intonirati rastavljene akorde glavnih stupnjeva ljestvice.

Intonirati melodijske vježbe na notnom modulatoru.

Pjevati vježbe zamišljanja tona.

Litanijskim vježbama svladavati zahtjevnije melodijsko-ritamske probleme.

Pjevati didaktičke melodijsko-ritamske vježbe.

ČETVRTI RAZRED**GLAZBENA PISMENOST**

Učvrstiti znanje o podjeli dobe u četvrtinskoj, osminkoj, polovinskoj, šestoosminkoj, devetoosminkoj i dvanaestoosminkoj mjeri.

Jednostavne i složene mjere.

Kvintni krug uzlazno i silazno.

Svi predznaci u G i F-ključu.

Čitanje i pisanje nota u opsegu G1 – e3.

Učvrstiti znanje o tetrakordima koji se nalaze u durskim i molskim ljestvicama koje se obrađuju u četvrtom razredu.

Alteracija kao kromatska promjena nekog ljestvičnog tona – dijatonski i kromatski poluton.

Taktiranje novoobrađenih mjera.

Transpozicija notnog teksta u okviru obrađenih tonaliteta.

Transkripcija u okviru obrađenih mjera.

Taktiranje kao novi mogući način označavanja doba u obrađenim mjerama.

LJESTVICE

Intonacijski i teorijski učvrstiti obrađene ljestvice.

Obraditi nove: Es, E i As-dur te c, cis i f-mol.

Upoznati strukturu novih ljestvica, zapisati i označiti tetrakorde, glavne stupnjeve i vođicu.

Pravilno intonirati ljestvicu i rastavljene trozvuke glavnih stupnjeva.

Pjevajući ljestvice, razvijati zvukovnu predodžbu o durskim i molskim tonalitetima te odnosima među tonovima.

Obraditi intonaciju ljestvičnih tetrakorda.

Proširenu ljestvicu rabiti kao notni modulator.

MJERA

Obrada nove šestoosminske, devetoosminske i dvanaestoosminske mjere.

$$\begin{array}{ccccccc} 6 & & 2 & & 9 & & 3 & & 12 & & 4 \\ 8 & = & \text{♩} & & 8 & = & \text{♩} & & 8 & = & \text{♩} \end{array}$$

INTERVALI

Učvrstiti znanje o intervalima.

Veliku i malu sekstu, veliku i malu septimu čistu oktavu, povećanu sekundu i kvartu i smanjenu kvintu prepoznati, pravilno intonirati i znati zapisati na zadani ton.

Steći osnovno znanje o obratima intervala.

AKORDI

Obrada smanjenog i povećanoga kvintakorda.

Intonacija durska, molska povećanoga i smanjenoga kvintakorda.

MELODIJA

Muzikalno i logično fraziranje notnog teksta s posebnom pažnjom na intonacijski čisto pjevanje.

Vježbati:

Intonirati rastavljene kvintakorde glavnih stupnjeva ljestvice.

Intonirati melodijske vježbe na notnome modulatoru.

Pjevati vježbe zamišljanja tonova.

Litanijskim vježbama svladavate zahtjevnije melodijsko-ritamske probleme.

Intonacija izmjeničnih alteriranih tonova.

Pjevati didaktičke melodijsko-ritamske vježbe.

Popijevke s tekstom.

Pjevati kanone i lagano homofono i polifono dvoglasje.

Pjevati primjere iz glazbene literature.

RITAM

Vježbati:

Ritamske primjere.

Primjere za ritamsko čitanje tonova.

Dvolinijske ritamske primjere.

Sinkopu – unutar jedne dobe.

Novе ritamske kombinacije u četvrtom razredu:

♩ = doba

DIKTAT

Zapamtiti, prepoznati i zapisati izvedeni ritam te melodiju istog i različita trajanja na glazbeno logičnoj cjelini. Postupno proširiti opseg zadatka. Razvijati učenikova znanja i sposobnosti te glazbeno pamćenje.

Oblici jednoglasnog diktata pismeno i usmeno:

Melodijski s pomacima izmjeničnih alteriranih tonova.

Ritamski.

Melodijsko-ritamski (dijatonski).

Prepoznati kvintakorde i obrađene intervale.

Prepoznati tetrakorde.

Dvoglasje – slušati i prepoznati harmonijske intervale.

STVARALAČKI RAD

Melodijska, ritamska i melodijsko-ritamska improvizacija.

Dovršiti počete melodijske i ritamske cjeline (dominanta – tonika)

Samostalno stvoriti ritamsko-melodijsku cjelinu.

Realizirati melodiju na tekst dječje pjesmice.

Improvizirati melodiju na notnome modulatoru.

SLUŠANJE GLAZBE

Slušajući glazbu, prepoznati usvojene pojmove u dinamici i tempu.

Prepoznati zvuk različitih glazbala, odnosno različitih izvoditeljskih sastava. Prepoznati u glazbenoj literaturi malu glazbenu periodu i sekvenciju kao element razvoja skladbe.

Slušati vrijedna glazbena djela u cilju razvijanja glazbenog ukusa kod učenika.

PETI RAZRED

GLAZBENA PISMENOST

Učvrstiti znanje o podjeli dobe u dosad obrađenim mjerama te u novim: petoosminskoj, petočetrtrinskoj, sedmoosminskoj i sedmočetvrtinskoj mjeri.

Kvintni krug uzlazno i silazno. Naučiti nizati ljestvice.

Čitanje i pisanje nota u opsegu G1 – c3.

Učvrstiti znanje o tetrakordima.

Izmjenična i jednostavna kromatska alteracija ljestvičnih tonova.

Transpozicija i transkripcija notnog teksta.

Tempo i agogika – proširiti pojmove.

Dijatonska modulacija iz dura u naravni mol i iz dura u dur za kvintu uzlazno i kvintu silazno.

Mnogostranost kvintakorda u duru i harmonijskome molu.

Obrati durskoga i molskoga kvintakorda.

LJESTVICE

Intonacijski i teorijski učvrstiti obrađene ljestvice.

Obraditi nove: H, Des i Fis-dur te gis, b i dis-mol.

Upoznati strukturu novih ljestvica, zapisati i označiti tetrakorde i glavne stupnjeve.

Pravilno intonirati ljestvicu i rastavljene trozvuke glavnih stupnjeva.

Pjevajući ljestvice, razvijati zvukovnu predodžbu o durskim i molskim tonalitetima te odnosima među tonovima.

Intonacija ljestvičnih tetrakorda.

Proširenu ljestvicu rabiti kao notni modulator.

MJERA

Obrada novih mjera (samo $5 \quad 7 \quad 5 \quad 7$ informativno)
 $8 \quad 8 \quad 4 \quad 4$

INTERVALI

Učvrstiti znanje o intervalima.

Veliku i malu sekstu, veliku i malu septimu čistu oktavu i sve ljestvične povećane i smanjene intervale prepoznati, pravilno intonirati i znati zapisati na zadani ton.

Učvrstiti znanje o obratima intervala.

Intonacija povećane kvarte i smanjene kvinte.

AKORDI

Intonacija durska, molska povećanoga i smanjenoga kvintakorda.
 Obrada durskog i molskog sekstakorda i kvartsekstakorda.
 Intonacija dominantnog septakorda u duru i harmonijskome molu.

MELODIJA

Muzikalno i logično fraziranje notnog teksta s posebnom pažnjom na intonacijski čisto pjevanje.

Vježbati:

Intonirati rastavljene kvintakorde glavnih stupnjeva ljestvice.

Pjevati vježbe zamišljanja tonova.

Litanijskim vježbama svladavati zahtjevnije melodijsko-ritamske probleme.

Intonacija izmjeničnih i prohodnih kromatskih tonova (vježbati na notnome modulatoru).

Pjevanje didaktičkih melodijsko-ritamskih primjera.

Popijevke s tekstom.

Pjevati dvoglasne i lagane troglasne kanone te homofono i polifono dvoglasje.

Pjevati primjere iz glazbene literature.

Melodijsko-ritamski modulativne primjere iz dura u paralelni mol i iz dura u dur za kvintu uzlazno i kvintu silazno.

RITAM

Vježbati:

Ritamske primjere.

Primjere za ritamsko čitanje tonova.

Dvolinijske ritamske primjere.

Novе ritamske kombinacije u petom razredu:

a)

b)

c)

d)

DIKTAT

Zapamtiti, prepoznati i zapisati izvedeni ritam te melodiju istog i različita trajanja na glazbeno logičnoj cjelini. Postupno proširiti opseg zadatka. Razvijati glazbeno pamćenje.

Oblici jednoglasnog diktata pismeno i usmeno:

Melodijski – s pomacima izmjeničnih alteriranih tonova.

Ritamski.

Melodijsko-ritamski (dijatonski).

Prepoznati obrađene intervale, kvintakorde i njihove obrate.

Prepoznati tetrakorde.

Dvoglasje (kraći niz harmonijskih intervala).

STVARALAČKI RAD

Melodijska, ritamska i melodijsko-ritamska improvizacija.

Dovršiti započete melodijske i ritamske cjeline (dominanta – tonika).
 Samostalno stvoriti ritamsko-melodijsku cjelinu.
 Realizirati melodiju na tekst dječje pjesmice.
 Improvizirati melodiju na notnome modulatoru.

SLUŠANJE GLAZBE

Slušajući glazbu, prepoznati usvojene pojmove dinamike i tempa.
 Prepoznati zvuk različitih glazbala, odnosno različitih izvoditeljskih sastava. Osvijestiti najjednostavnije oblike iz svirane literature.
 Dvodijelna i trodijelna pjesma.
 Slušati vrijedna glazbena djela u svrhu razvijanja glazbenog ukusa kod učenika.
 Upoznati osnovne različitosti pojedinih razdoblja i njihovih glazbenih predstavnika.

ŠESTI RAZRED

GLAZBENA PISMENOST

Učvrstiti znanje o podjeli dobe u dosad obrađenim mjerama.
 Učvrstiti gradivo o složenim i mješovitim mjerama.
 Kvintni krug uzlazno i silazno. Učvrstiti obrađeno gradivo.
 Čitati i pisati note u G i F-ključu.
 Vježbati izmjeničnu i kromatsku alteraciju ljestvičnih tonova.
 Naučiti enharmonijsku zamjenu tona.
 Svladati transpoziciju i transkripciju notnog teksta.
 Tempo i agogika – proširiti pojmove.
 Znati dijatonsku modulaciju.

LJESTVICE

Intonacijski i teorijski učvrstiti obrađene ljestvice.
 Pjevati nove: Ges, Cis i Ces-dur te es, ais i as-mol i rastavljene trozvuke glavnih stupnjeva.
 Upoznati strukturu novih ljestvica, zapisati i označiti tetrakorde, glavne stupnjeve i vođicu.
 Pjevajući ljestvice, razvijati zvukovnu predodžbu o durskim i molskim tonalitetima te odnosima među tonovima.
 Pjevati pet vrsta tetrakorda i naučiti njihovu mnogostranost u duru i harmonijskome molu.
 Proširenu ljestvicu koristiti kao notni modulator.

MJERA

Utvrđiti naučene mjere.

INTERVALI

Učvrstiti znanje o intervalima.
 Sve intervale intonirati i znati zapisati na zadani ton.
 Podjela na konsonantne i disonantne intervale.

AKORDI

Obrati durskoga, molskoga povećanoga i smanjenoga kvintakorda.
 Mnogostranost durskoga, molskoga, povećanoga i smanjenoga kvintakorda u duru i harmonijskom molu.

Intonacija durskoga, molskoga povećanoga i smanjenoga kvintakorda te dur i mol sekstakorda i kvartsekstakorda.

Dominantni septakord i obrati:

Mnogostranost dominantnog septakorda u duru i harmonijskom molu.

Na zadanom tonu graditi dominantni septakord i obrate te odrediti njihovu mnogostranost u duru i harmonijskom molu.

Intonacija dominantnog septakorda i obrata.

MELODIJA

Muzikalno fraziranje notnog teksta s posebnom pažnjom na intonacijski čisto pjevanje.

Vježbati:

Intonirati rastavljene kvintakorde glavnih stupnjeva ljestvice.

Intonirati melodijske vježbe na notnome modulatoru.

Pjevati vježbe zamišljanja tonova.

Litanijskim vježbama svladavati zahtjevnije melodijsko-ritamske probleme.

Intonirati izmjenične alterirane tonove, tonove u kromatskom prolazu te unutar laganijeg melodijskog skoka u duru i molu.

Pjevati didaktičke melodijsko-ritamske primjere.

Popijevke s tekstom.

Pjevati dvoglasne i lagane troglasne kanone te homofono i polifono dvoglasje.

Pjevati primjere iz glazbene literature.

Intonirati sve vrste tetrakorda na zadane tonove.

Dijatonska modulacija – osjetiti prijelaz iz jednoga u drugi tonaliteta.

RITAM

Vježbati:

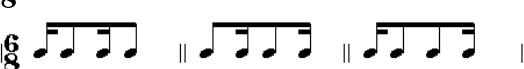
Ritamske primjere.

Primjere za ritamsko čitanje tonova.

Dvolinijske ritamske primjere.

Nove ritamske kombinacije u šestom razredu:

 = doba

- a)
- b)
- c)
- d)

DIKTAT

Zapamtiti, prepoznati i zapisati izvedeni ritam te melodiju istog i različita trajanja na glazbeno logičnoj cjelini. Postupno proširiti opseg zadatka.

Razvijati učenikova znanja i sposobnosti te glazbeno pamćenje.

Oblici jednoglasnog diktata pismeno i usmeno:

Melodijski s pomakom izmjeničnih i prohodnih alteriranih tonova.

Ritamski.

Melodijsko-ritamski s jedostavnim kromatskim pomacima.

Prepoznati obrađene intervale, kvintakorde i njihove obrate.

Prepoznati tetrakorde.

Prepoznati dominantni septakord i obrate.
Dvoglasje – slušati i prepoznati harmonijske intervale.

STVARALAČKI RAD

Melodijska, ritamska i melodijsko-ritamska improvizacija.
Dovršiti počete melodijske i ritamske cjeline (dominanta – tonika).
Samostalno napisati melodijsko-ritamsku cjelinu.
Realizirati melodiju na tekst dječje pjesmice.
Improvizirati melodiju na notnome modulatoru.

SLUŠANJE GLAZBE

Slušajući glazbu, prepoznati usvojene pojmove u dinamici i tempu. Prepoznati zvuk različitih glazbala, odnosno različitih izvoditeljskih sastava. Osvijestiti najjednostavnije oblike iz svirane literature.
Dvodijelna i trodjelna pjesma.
Slušati vrijedna glazbena djela u svrhu razvijanja glazbenog ukusa kod učenika.
Upoznati osnovne različitosti pojedinih razdoblja i njihovih glazbenih predstavnika.

MOGUĆA LITERATURA ZA SOLFEGGIO ZA OSNOVNU GLAZBENU ŠKOLU

- ADAMIĆ, Tomislav, *Solfeggio I., II., III. za osnovnu glazbenu školu*, Muzička naklada, Zagreb, 1972.
- ANTONIĆ, Božo, *Muzička početnica*, Školska knjiga, Zagreb, 1956.
- ANTONIĆ, Božo, *Muzička vježbenica*, Školska knjiga, Zagreb, 1955.
- BEGOVIĆ, Lili, *Solfeggio za VI. razred osnovne glazbene škole*, Vlastita naklada, Zagreb, 1991.
- GOLČIĆ, Ivan, *Priručnici od I. do VI. razreda za solfeggio za glazbene škole*, HKD sv. Ćirila i Metoda, (Društvo sv. Jeronima), Zagreb, 1993.
- GOLČIĆ, Ivan, *Solfeggio 1, Udžbenik za 1. razred solfeggia za osnovne glazbene škole*, HKD sv. Jeronima, Zagreb, 2003.
- GOLČIĆ, Ivan, *Solfeggio 1, Priručnik za učitelje za 1. razred solfeggia u osnovnim glazbenim školama*, HKD sv. Jeronima, Zagreb, 2003.
- GOLČIĆ, Ivan, *Solfeggio 2, Udžbenik za 2. razred solfeggia za osnovne glazbene škole*, HKD sv. Jeronima, Zagreb, 2004.
- GOLČIĆ, Ivan, *Solfeggio 2, Priručnik za učitelje za 2. razred solfeggia u osnovnim glazbenim školama*, HKD sv. Jeronima, Zagreb, 2004.
- GOLČIĆ, Ivan, *Solfeggio 3, Udžbenik za 3. razred solfeggia za osnovne glazbene škole*, HKD sv. Jeronima, Zagreb, 2005.
- GOLČIĆ, Ivan, *Solfeggio 3, Priručnik za učitelje za 3. razred solfeggia u osnovnim glazbenim školama*, HKD sv. Jeronima, Zagreb, 2005.
- GOLČIĆ, Ivan, *Solfeggio 4, Udžbenik za 4. razred solfeggia za osnovne glazbene škole*, HKD sv. Jeronima, Zagreb, 2006.
- GOLČIĆ, Ivan, *Solfeggio 4, Priručnik za učitelje za 4. razred solfeggia u osnovnim glazbenim školama*, HKD sv. Jeronima, Zagreb, 2006.
- GOLČIĆ, Ivan, *Višeglasni solfeggio za glazbene škole*, HKD sv. Ćirila i Metoda, (Društvo sv. Jeronima) Zagreb, 1997.
- GOLČIĆ, Ivan, *999 glazbenih tema iz glazbene literature za solfeggio u osnovnim glazbenim školama*, HKD sv. Jeronima, Zagreb, 2001.
- GÜRTEL, Dragan, *Priručnik za solfeggio – Dijatonika*, vlastita naklada, Zagreb,

1958.

GÜRTL, Dragan, *Priručnik za solfeggio – Alteracija*, vlastita naklada, Zagreb, 1965.

GÜRTL, Dragan, *Priručnik za solfeggio – Dvoglasje*, vlastita naklada, Zagreb.

KAIĆ, Vera, *Alteracije I. dio. Priručnik za osnovne glazbene škole*, MUSIC PLAY, Zagreb, 2004.

KAIĆ, Vera, *Alteracije II. dio – Kromatika. Priručnik za srednje glazbene škole*, MUSIC PLAY, Zagreb, 2005.

KAIĆ, Vera, *Ritam. Zbirka primjera za vježbu i diktat za osnovne glazbene škole*, MUSIC PLAY, Zagreb, 2005.

KAZIĆ, Josip, *Kako nastaje melodija* Školska knjiga, Zagreb, 1993.

LAZARIN, Branko, *Solfeggio 1. i 2.*, Školska knjiga, Zagreb, 1992.

MAGDALENIĆ, Miroslav, *Jednoglasni i dvoglasni solfeggio 1-2 svezak*, Muzička naklada, Zagreb, 1972.

MARKOVIĆ, Adalbert, *555. izabranih tema za solfeggio*, Školska knjiga, Zagreb, 1971.

MARKOVIĆ, Adalbert, *222. izabranih tema za solfeggio*, Školska knjiga, Zagreb, 1989.

MATZ, Rudolf, *Vježbe za solfeggio i diktat od 1 do 6.*, Muzička naklada, Zagreb, 1964.

TEORIJA GLAZBE

ZADAĆE PROGRAMA

Temeljna je svrha uvođenja ovog predmeta omogućiti učeniku da pred završetak školovanja u osnovnoj glazbenoj školi stekne određena dodatna znanja o glazbi koja će mu pomoći da na određen način zaokruži i upotpuni svoje poznavanje tog umjetničkog područja. Ujedno će učenik, u razmjerno kraćem vremenu, usustaviti i kroz praksu dopuniti različita temeljna do tada stečena teorijska znanja i svoje poznavanje pojedinih pojmova i glazbenih izraza. Mnogim će učenicima taj predmet pomoći da se možda s više sigurnosti odluče za nastavak školovanja i konačno opredijle za bavljenje glazbom kao životnim pozivom. Ako ne nastave sa školovanjem, ta će im znanja pomoći u kasnijem stjecanju novih zvukovnih iskustava te da djeluju kao korisnici umjetničke glazbe ili kao sudionici i poticatelji kulturnog života svoje sredine.

U ostvarivanju zadaće potrebno je:

- glazbenom praksom usustaviti značenje pojmova stečenih tijekom prijašnjih godina i dopuniti ih gdje je potrebno
- steći dodatna znanja o glazbenom pravopisu koja će moći koristiti u kasnijoj glazbenoj praksi
- zvukovno i vizualno steći dodatna znanja o orkestralnim glazbalima te o povijesnim i našim pučkim glazbalima
- upoznati temeljne pojmove s područja harmonije
- u osnovnim crtama upoznati tijek razvoja glazbe od srednjeg vijeka do danas i nazive pojedinih glazbenih razdoblja, odnosno stilova.

PROGRAM

1. Uvod – zvukovni prostor i vremenska dimenzija glazbe
 - Glazba kao govor (svakidašnji) i kao umjetnost
 - Zvukovi: ton, zvuk i šum

- Značajke koje proizlaze iz svojstava zvukovnog prostora: tonalitet, intervalski odnosi, melodija, harmonija
 - Vrijeme i glazba (protjecanje zvukovnog tijeka kroz sadašnjost)
 - Značajke glazbe koje proizlaze iz vremenskog tijeka: tempo, mjera (metar), ritam i oblikovanje
2. Zapisivanje glazbe i čitanje glazbenog zapisa:
- Tonski prostor i nazivi tonova/nota
 - Crtovlje, crte i međuprostori, pomoćne crte
 - Gornje (više) crtovlje s G-ključem
 - Donje crtovlje s F-ključem
 - Spojeno, odnosno veliko crtovlje
 - Središnja crta (crta c1)
 - Notne vrijednosti standardne notacije
 - Drukčije mogućnosti zapisivanja glazbe (osnovne obavijesti o zapisivanju glazbe nekad, odnosno danas u suvremenom glazbenom stvaralaštvu)
 - Zapisivanje tonova iz male i prve oktave u oba ključa
 - Uporaba oktavnih znakova za zapisivanje vrlo visokih i vrlo dubokih tonova
 - Transkripcija iz jednog zapisa u drugi
 - Transpozicija glazbenih primjera (pisane vježbe)
 - Vježbanje u transpoziciji a vista (pjevanjem abecedom ili sviranjem)
3. Tempo
- Temeljno značenje talijanske riječi „tempo“ (= vrijeme)
 - Protjecanje vremena tijekom izvedbe djela
 - Različite vrijednosti trajanja dobe kao mjerne jedinice
 - Oznake brzog tempa (dobe su vrlo kratkog trajanja)
 - Temeljne oznake umjerenog tempa
 - Oznake sporog tempa (dobe su razmjerno duljeg trajanja)
 - Promjena tempa
 - Uporaba metronoma (praktičan rad)
 - Određivanje trajanja zvukova u nekim suvremenim djelima (u sekundama ili posve slobodno i sl.)
4. Mjera i ritam
- Značenje taktne crte (tinac) u notama
 - Dvodobna, trodobna, četverodobna mjera
 - Odnosi težina u pojedinoj mjeri
 - Jednostavna mjera (razdjelba dobe je parna, tj. na dva jednaka dijela)
 - Obilježavanje jednostavnih (temeljnih) mjera; značenje gornje i donje brojke u oznaci jednostavnih mjera
 - Slušno razlikovanje jednostavnih mjera
 - Osnove taktiranja (u mjernom tempu)
 - Složena mjera (razdjelba dobe na tri jednaka trajanja)
 - Obilježavanje tzv. složenih mjera (drugo značenje gornje i donje brojke u oznaci mjere)
 - Slušno razlikovanje temeljnih i složenih mjera
 - Slušno razlikovanje početka punim taktom, odnosno predtaktom u različitim vrstama mjere
 - Izmjenjivanje mjere tijekom glazbenog primjera (uz jednako trajanje dobe)
 - Mogućnosti razdjelbe složenijih ritamskih skupina unutar dobe (u jednostavnim i u složenim mjerama uz primjenu ritamskih imena)
 - Asimetrične mjere (mjere s dijelovima nejednakog trajanja) i načini njihova obilježavanja

- Slušno razlikovanje učinaka koji proizlaze iz tempa, odnosno iz pokretljivog ritamskog tijeka glazbe
- Duola i triola (unutar dobe u okviru više doba), kvartola (unutar 6/8 i sličnih mjera)
- Vježbe s primjerima različitih složenijih mogućnosti sinkopiranja u jednostavnim i složenim mjerama

5. Intervali

- Poimanje intervala (udaljenost među tonovima, odnosno notama, obilježena rednim brojevima)
- Nazivi intervala (uz prijevod riječi)
- Obilježja intervala prema vrsti i veličini
- Pisanje niza nota na temelju zadanih intervalnih vrijednosti
- Intonacija različitih intervala (izdvojeni parovi tonova ili unutar kraćega melodijskog, odnosno harmonijskog primjera) pjevanjem neutralnim slogom ili abecedom od zadanog tona
- Slušno razlikovanje različitih intervala (izdvojeno i unutar kraćih primjera, melodijske i dvoglasne zadaće)
- Obrati intervala, imenovanje vrste i veličine obrata (pisanje ili intonacija na temelju zadanog intervala)

6. Tonalitet i ljestvica:

- Razlikovanje značenja pojmova tonalitet i ljestvica
- Nazivi stupnjeva ljestvica/tonaliteta
- Nastanak solomizacijskih naziva tonova
- Ispravno pisanje oznake tonaliteta (stalni predznaci u G i Fključu)
- Mol tonalitet ima više oblika ljestvica
- Poredak tonaliteta u kvintnom krugu (do šest predznaka) ili u kvintnom nizu
- Obilježavanje alteriranih tonova s obzirom na smjer nastavka melodijske linije
- Dijatonski i kromatski polustupanj
- Način pisanja s povišenim četvrtim i sniženim šestim stupnjem u oba smjera)
- Modulacija, temeljni pojam
- Slušno praćenje modulativnog tijeka glazbenog ulomka (samo u najbliže durske i molske tonalitete do jednog predznaka razlike i u istoimene tonalitete)

7. Oznake ugođaja, dinamike, tehnike izvođenja i fraziranja, različiti ukrasi i dodatne oznake za izvođenje glazbe:

- Najčešći izrazi kojima obilježavamo ugođaj (karakter) glazbe
- Znakovi obilježavanja glasnoće, njihovo čitanje, ostvarivanje i slušno određivanje
- Različite oznake tehnike izvođenja i fraziranja (usporedba načina zapisivanja za pjevanje ili za sviranje)
- Temeljni znakovi za melodijske ukrase i njihovo izvođenje (neki znakovi mijenjali su svoje značenje tijekom razvoja glazbe)

8. Vježbe glazbenog pravopisa:

- Vježbe ispravnog pisanja skupina nota u različitim jednostavnim i složenim mjerama
- Ispravno pisanje stanke u različitim mjerama i različitim ritamskim strukturama
- Pisanje dviju dionica u istom crtovlju
- Pravilno smještanje vratova različitih skupina nota povezanih rebrima
- Ispravno poništavanje predznaka (pri promjeni tonaliteta ili nakon dvostrukog predznaka)
- Zamjećivanje pogreške u notnom zapisu (u svezi s načinom pisanja ili pogrešno označenim pojedinostima glazbe, npr. pogrešno zapisane mjere u odnosu na tijek glazbene misli)

9. Uvod u harmoniju:

- Izgradnja akorda (u tradicionalnoj glazbi)
 - Glavni trozvuci durskog i moluskog tonaliteta (teorijski oblik) i njihova intonacija
 - Četveroglasna postava trozvuka (samo u tijesnom slogu s udvostručenim temeljnim tonom)
 - Spajanje trozvuka: I – V – I
 - Spajanje trozvuka: I – IV – I
 - Spajanje trozvuka: I – IV – V – I
 - Spajanje glavnih trozvuka mol tonaliteta
 - Temeljno upoznavanje s tipičnim vrstama kadenci u dur i mol tonalitetu (autentična, plagalna, polovična, neočekivana/ varljiva), tzv. muška i ženska kadenca (s obzirom na ritamski smještaj)
 - Ustanovljavanje pojedinih akorda unutar kraćih primjera
10. Pojmovi s područja polifonije:
- Temeljna obilježja polifonije (istodobno više melodija/glasova, ravnopravnost njihove uloge, sloboda gibanja)
 - Slobodno gibanje melodija u polifoniji (slušno razlikovanje harmonijskoga od polifonog primjera, pjevanje takvih primjera)
 - Tema, imitacija (oponašanje) i kanon (na pjevanim i slušanim glazbenim primjerima)
 - Pjevane i svirane polifone skladbe
11. Glazbeno oblikovanje (temeljni uvid):
- Oblik pjesme (dvodijelne i trodijelne)
 - Oblik složene pjesme
 - Rondo (samo najjednostavnija konstrukcija)
 - Stavak sonatnog oblika (osnova oblikovanja)
 - Glazbeni ciklus: suita, sonata, simfonija (na temelju skladba koje učenici već poznaju)
 - Kratak, okvirni opis oblika pojedinih skladba koje sviraju učenici (učenik opiše osnovu oblikovanja i pred razredom izvede djelo)
12. Šetnja kroz povijest glazbe:
- Mijenjanje glazbenog jezika tijekom razvoja glazbe
 - Trubaduri i putujući glazbenici (dvorska i pučka glazba)
 - Srednjovjekovna crkvena glazba (gregorijanski koral i glagoljaško pjevanje)
 - Renesansa (doba vokalne polifonije)
 - Barok
 - Rokoko (galantni stil)
 - Bečka klasika
 - Romantizam i stvaralaštvo u narodnom stilu
 - Stilovi 20. stoljeća: impresionizam, novi klasicizam, novi narodni stilovi, jazz, novi zvuk
13. Pjevački glasovi i glazbala:
- Glasovi pjevača: sopran, alt, mezzosopran, tenor, bariton, bas, pjevanje u falsetu
 - Razvrstavanje glazbala prema izvoru zvuka – pet temeljnih skupina glazbala
 - Glazbala sa žicama
 - Svirale
 - Glazbala s napetom opnom
 - Glazbala od krute tvari
 - Elektronička glazbala
 - Najpoznatija stara glazbala
 - Hrvatska pučka glazbala
 - Upoznavanje i razlikovanje zvuka pojedinih glazbala
14. Sastavi izvođača:

- Pojmovi: solo pjevač (uz instrumentalnu pratnju ili bez nje), vokalni ansambl (pjevačka skupina), pjevački zbor (a capella ili s instrumentalnom pratnjom)
 - Duet, tercet, vokalni kvartet, vokalni kvintet itd.
 - Mješoviti, muški, ženski i dječji zbor, dionice dječjeg i mješovitog zbora
 - Razlikovanje pojmova u sviranoj glazbi: solist (solistička glazba), orkestar (orkestralna glazba), ansambl, instrumentalna skupina
 - Gudački ansambl
 - Gudački kvartet
 - Simfonijski orkestar
 - Puhački orkestar
 - Puhački kvintet
 - Glasovirski trio
 - Harmonikaški ansambl
 - Tamburaški orkestar
- Ovirni opis sastava navedenih izvođačkih tijela, njihovo slušno razlikovanje.

LITERATURA

Priručna literatura za učenike – Kazić: *Kako nastaje melodija*

Priručna literatura za učitelje – različite novije teorije i nauci o glazbi stranih autora i izdavača. Knjige s fotografijama glazbala.

Napomene:

Cjelokupno se gradivo obrađuje, ponavlja i utvrđuje na slušnom ili izvođačkom iskustvu učenika. Provjera znanja također se ostvaruje na slušanim primjerima, a u manjoj mjeri samo verbalnim ili pisanim putem (npr. glazbeni pravopis).

Kao i u nastavi solfeggia i u teoriji glazbe potrebno je usporedno raditi na nekoliko područja tako da nastavni sat u pravilu bude razdijeljen u nekoliko sadržajno različitih odsjeka koji se od jednog do drugog sata međusobno nadovezuju.

Pri obradi gradiva posebnu pozornost treba posvetiti vježbama iz glazbenog pravopisa.

Nekoliko primjera praktičnih vježbi s različitih područja:

Snalaženje u pisanju nota na pomoćnim crtama iznad ili ispod crtovlja u oba ključa, npr:

- (G-ključ) uz postojeću notu c_1 dopiši u drugom glasu a (mali),
- (F-ključ) uz već napisanu notu d_1 uz isti vrat dopiši notu e_1 ,
- prepisivanje kraćeg primjera u maloj ili prvoj oktavi iz F-ključa u G-ključ i obrnuto,
- transkripcija dvoglasja iz jednog na dva crtovlja i obrnuto.

Slušanjem ustanoviti tempo izvedbe (vrlo brzi – brzi – umjereni – spori), a zatim odrediti kojim bi se talijanskim ili našim izrazima on mogao opisati (odnosno kojom metronomskom oznakom, uz praktičnu provjeru metronomom). Vježbe u razlikovanju tempa i ritamske strukture treba primjenjivati sve dok se učenici ne osposobe za njihovo razlikovanje.

Praktično razlikovanje intervala (slušno i izvođenjem), npr:

a) Pjevaj donju dionicu prema zapisanim intervalima:

(zapisano notama): h a c h a fis g -

(zapisano brojkom): 3 3 6 6 6 3 6 -

a) Pjevaj gornju (višu) dionicu prema zapisanim intervalima:

(zapisano brojkom): 3 6 3 6 10 10 8 7 3 -

(zapisano notama): f e d c a b c f -

c) Odredi koje intervale čuješ i navedi njihovu vrstu, odnosno veličinu:

(zvuk): a gis a – (cjelovi usmeni ili pisani)

(zvuk): cis d cis – (odgovor: m. 6 – pov. 4 – m.6)

Harmonijski primjeri objašnjavaju se i pišu u ograničenom, manjem broju tonaliteta (npr. samo do tonaliteta s dva predznaka).

Pri obrađivanju tematike povijesti glazbe dovoljno je da učenici povežu pojedini naziv razdoblja ili stila s njegovim vremenskim okvirom i to nadopune s dvije ili tri karakteristične zvukovne snimke.

GLASOVIR

Osnovni zadaci nastave glasovira su:

- buđenje interesa i razvijanje ljubavi kod učenika za glazbu i glazbeno izražavanje;
- osposobljavanje učenika da ovladaju instrumentom do određene razine;
- usmjeravanje učenika na promatranje, pamćenje i realizaciju notnog teksta;
- razvijanje sposobnosti slušanja tonova i postizanje ritamske stabilnosti u sviranju;
- njegovanje prirodnih, slobodnih, logičkih i racionalnih pokreta kao uvjeta za dobro sviranje;
- razvijanje radnih navika i svijesti o odgovornosti u radu;
- provođenje jedinstvenog glazbenog i tehničkog razvoja učenika;
- osposobljavanje učenika za samostalan rad i samokontrolu

PRIPREMNI RAZRED

1 sat tjedno-34 sata godišnje

TEHNIČKI DIO:

- upoznavanje učenika sa glasovinom i njegovim svojstvima, sa klavijaturom i građom ruke;
- smještaj učenika kod glasovira, postava ruke i prstiju, upoznavanje pokreta, vježbe za opuštanje;
- opismenjavanje u violinskom ključu (prva i druga oktava) i u bas ključu (mala oktava);
- upoznavanje vrijednosti nota i stanki;
- pojam takta, dvotakta, trotakta sa odgovarajućim naglascima;
- osnovne vrste udara: non legato, portamento, legato, staccato
- razvijanje glazbene memorije.

LITERATURA:

Nikolajev: Početnica

Matz-Šaban: Osnovna škola za klavir

J.Thompson: Početnica

C.Hervé-J.Pouillard: Početna škola za klavir

F.Bayer: Pripremna škola za klavir

U pripremnom razredu potrebno je obraditi 20-40 komada iz početnih škola po izboru nastavnika.

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Smještaj uz glasovir i držanje tijela; postava ruku i pokretanje prstiju.

Glazbena pismenost – poznavanje nota u G i F ključu; vrijednosti nota i temeljne mjere.

Osnovne vrste udara, legato, portato i staccato; najjednostavnije ritamske vježbe.

Pojam fraze i njena realizacija.

Osnovne dinamičke oznake (piano, forte, crescendo, diminuendo).

Diferenciranje melodije od harmonijske pratnje; uvjerljivo izvođenje kadencija na svršetku pojedinih odsjeka (rallentando).

TEHNIČKE VJEŽBE

Najjednostavnije vježbe za razvijanje gibljivosti prstiju koje su sastavni dio svih početnica i škola.

Hanon-Thompson

POČETNICE I ŠKOLE

Matz – Šaban: Osnovna škola za klavir.

B. Zorić: ABECEDA klavira.

D. Mioč: Početnica za klavir.

A. Nikolajev: Početnica.

J. Bastien: Početnica.

J. Thompson: Početnica.

M. Aaron: Početnica.

A. Diller & E. Quaile: Početnica.

Hervé – Pouillard: Početnica.

Početnice drugih autora.

LJESTVICE

Durske ljestvice (C, G, D, A, E i F) paralelno i u protupomaku krozjednu oktavu.

Trozvuk rastavljeno i istodobno s obratima.

ETIDE:

J. B. Duvernoy op.176: 1, 3, 4, 5, 6, 8, 10

C. Czerny – H. Germer.

B. Zorić: Etide za mlade pijaniste.

Etide ostalih skladatelja odgovarajuće težine i teže.

MINIMUM GRADIVA ZA I RAZRED

1 ljestvica

4 etide

80 vježbe iz početnih škola po izboru nastavnika

GRADIVO ZA ISPIT

1 ljestvica kroz 1 oktavu, paralelno i u protupomaku, trozvuci rastavljeno i istodobno

1 etida

2 skladbe po izboru nastavnika ili 1 stavak sonatine

Program se izvodi napamet

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Daljnji rad na razvijanju tehničkih i glazbenih sposobnosti, učenje pedala, razvijanje glazbene imaginacije.

Sve durske i četiri molske ljestvice (a, e, d, g), paralelno i u protupomaku kroz dvije oktave.

Mala rastvorba trozvuka i trozvuci istodobno, dominantni četvero-zvuk za dursku i smanjeni za molsku ljestvicu, rastavljeno i istodobno.

TEHNIČKE VJEŽBE

Hanon – Thompson.

I. dio škole Matz –Šaban.

ETIDE:

J. B. Duvernoy op.176: 6, 14, 19, 24

C. Czerny – H. Germer.

C. Czerny op. 139: 1 - 10

H. Lemoine op.37: 1, 2, 4, 5, 8, 10, 15, 16

E. Gnesina: Malene etide (po izboru)

E. Pozzoli: 15 Studi facili.

Etide ostalih skladatelja odgovarajuće težine i teže.

UVOD U POLIFONIJU:

J. S. Bach – Male kompozicije, Notna knjižica za Annu Magdalenu: 1, 3, 6

Bach i ostale skladbe skladatelja 17. i 18. stoljeća.

SONATINE:

I. J. Pleyel, J. B. Wanhal, A. Hasslinger, A. Schmitt, L. van Beethoven,

A. Diabelli, C. Czerny, M. Clementi: op. 36 i ostalih skladatelja odgovarajuće težine i teže.

SKLADBE SKLADATELJA 19. I 20. STOLJEĆA:

R. Schumann: Album za mladež op. 68.

P. I. Čajkovski: Dječji album op. 39.

A. Grečanjnov: op. 98.

B. Bartok: Mikrokozmos,

S. Maikapar: Spomenar, op.16.

D. Šoštakovič: 6 komada za djecu.

A. Rowley: Rađanja op.37.

B. Zorić: Mozaik XX. st.

DOMAĆI SKLADATELJI:

I. Lhotka Kalinski: Međimurje malo, Lepo moje Zagorje.

R. Matz: Stara ura igra polku.

Skladbe drugih domaćih autora odgovarajuće težine i teže.

MINIMUM GRADIVA

Ljestvice i trozvuci po programu: sve durske i 4 molske

8 etida

2 polifone skladbe

1 cijela sonatina ili dva stava iz različitih sonatina

4 skladbe raznih autora 19. i 20. stoljeća

2 skladbe domaćih autora

GRADIVO ZA ISPIT

1 ljestvica sa svim elementima

1 etida

1 stavak sonatine

1 skladba po slobodnom izboru
Program se izvodi napamet

TREĆI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Daljnji rad na razvijanju i izgradnji tehničkih i glazbenih sposobnosti, proširivanje osnovnih vrsta udara legata i staccata s podvrstama – non legato, portato, repeticija. Stupnjevanje dinamike i veće dinamičko nijansiranje, sustavna uporaba pedala. Sve durske i molske ljestvice paralelno i u protupomaku (mali protupomak) kroz četiri oktave. Kromatska ljestvica od C kroz jednu oktavu paralelno. Mala rastvorba trozvuka troglasno ili četveroglasno i mala rastvorba dominantnog i smanjenog četverozvuka kroz dvije oktave; akordi trozvuka i četverozvuka istodobno.

TEHNIČKE VJEŽBE

A. Schmitt: op.16.

Ch. L. Hanon: Pijanist virtuoz.

ETIDE:

H. Lemoine op. 37: 16, 20, 22, 24, 26, 27, 28, 29, 31, 33, 35, 36, 37, 46, 48

C. Czerny: H. Germer.

C. Czerny op. 849: 1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 16, 29, 30

B. Zorić: Volim etide I.

E. Pozzoli: 15 Studi facili.

Etide drugih skladatelja odgovarajuće težine i teže.

POLIFONE SKLADBE:

J. S. Bach: Male kompozicije: 2, 4, 6, 10, 7, 9

Skladbe drugih skladatelja 17. i 18. stoljeća odgovarajuće težine i teže.

SONATINE :

M. Clementi: op. 36, F. Kuhlau, J. L. Dussek, A. Diabelli, J. Haydn.

D. Mioč: Varijacije za klavir I. sv.

Sonatine ili varijacije drugih skladatelja odgovarajuće težine i teže.

SKLADBE SKLADATELJA 19. I 20. STOLJEĆA

R. Schumann: Album za mladež op. 68.

F. Schubert: Plesovi.

P. I. Čajkovski: Dječji album op. 39.

C. Gurlitt: Prvi nastup.

S. Maikapar: Minijature op. 33.

I. Berkovič: Končertino.

D. Šostakovič: 6 komada za djecu.

B. Bartok: Mikrokozmos.

A. Rowley: Iz moje slikovnice.

D. Kabalevski: 24 lake skladbe, Varijacije,

Kuhlau: G-dur varijacije

DOMAĆI SKLADATELJI:

I. Lhotka Kalinski: Suita za djecu, Međimurje malo, Stari dalmatinski plesovi.

R. Matz: Suita za djecu.

I. Brkanović: Suita za male.

B. Kunc: Mali komadi za male ljude.

M. Kelemen: Magarac šeta kraj mora.

D. Pejačević: Glasovirske minijature.

Zbirka etida: Cantus.

Skladbe drugih skladatelja 19. i 20. stoljeća i domaćih skladatelja odgovarajuće težine i teže.

MINIMUM GRADIVA

8 ljestvica (4 durske, 4 molske)

8 etida

3 polifone skladbe

2 sonatine ili jedna sonatina i jedna varijacija

4 skladbe autora 19. i 20. stoljeća

2 skladbe domaćih autora ili četveroručna po izboru nastavnika

GRADIVO ZA ISPIT

1 ljestvica sa svim elementima

1 etida

1 polifona skladba – J. S. Bach

Prvi stavak sonatine ili varijacije

1 skladba po slobodnom izboru

Program se izvodi napamet

ČETVRTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Daljnji rad na usavršavanju, svladavanju i unapređivanju tehničkih i glazbenih zadataka – nastavak prethodnog razreda.

Sve durske i molske ljestvice paralelno i u protupomaku kroz četiri oktave i veliki protupomak. Kromatske ljestvice paralelno kroz dvije oktave. Mala rastvorba trozvuka četveroglasno, akordi istodobno; velika rastvorba trozvuka paralelno kroz dvije oktave. Mala rastvorba dominantnog i smanjenog četverozvuka i akordi istodobno kroz dvije oktave.

TEHNIČKE VJEŽBE:

A. Schmitt: op.16.

Ch. L. Hanon: Pijanist virtuoz.

ETIDE:

C. Czerny: op. 849

C. Czerny op. 299 I sv.: 1, 2, 3, 5, 6, 10

H. Bertini: Izbor etida iz op. 29. i op. 32.

H. Berens: Izbor etida op. 61, I i II sv. i op. 88.

E. Pozzoli: 24 Studi di facile meccanismo i etide drugih skladatelja slične težine i teže.

POLIFONE SKLADBE:

J. S. Bach: 12 i 6 malih preludija i fughetta.

G. F. Händel: H. von Bullow: Izbor lakih skladbi.

F. Couperin: Izbor lakih komada, te druge skladbe skladatelja 17. i 18. stoljeća odgovarajuće težine i teže.

SONATINE I SONATE:

M. Clementi: op. 36 br. 6 i op. 37.

J. Haydn: Sonatine (Divertimenta) i lakše sonate.

L. van Beethoven: op. 49, br. 2 G-dur

W. A. Mozart: Bečke sonatine, Sonata Facile KV 545 C-dur

D. Mioč: Varijacije za klavir, II. svezak.

Sonate, sonatine ili varijacije drugih skladatelja klasičnog razdoblja iste težine ili teže.

SKLADBE SKLADATELJA 19. I 20. STOLJEĆA:

R. Schumann: Album za mladež, op. 68,

P. I. Čajkovski: Dječji album, op. 39,

E. Grieg: Lirski komadi.

F. Chopin: Za naše najmlađe – red. Lorković.

F. Mendelssohn: Pjesme bez riječi.

A. Grečanjnov: Staklene perle op.119, U zelenilu op.99.

S. Prokofjev: Muzika za djecu, op.65.

S. Maikapar: Minijature, op. 33, Spomenar, op.16, Preludiji, Varijacije u f molu.

D. Kabalevski: 24 lake skladbe.

I. Berkovič: Končertino, Varijacije u A-duru.

B. Bartok: Mikrokozmos, Za djecu.

C. Debussy: Mali crnac.

I. Stravinski: Suita za pet prstiju.

SKLADBE DOMAĆIH SKLADATELJA:

D. Pejačević: Glasovirske minijature.

V. Lisinski: Mazurke (obrađa I. L. Kalinski).

B. Bjelinski: Muzika za djecu.

M. Miletić: Djeca plešu, Mikro suita.

Zbirka etida: Cantus.

Skladbe drugih skladatelja 19. i 20. stoljeća i hrvatskih skladatelja odgovarajuće težine i teže.

MINIMUM GRADIVA

10 ljestvica (6 durskih i 4 molske)

6 etida

3 polifone skladbe

2 sonatine ili sonate

4 skladbe autora 19. i 20. stoljeća

2 skladbe domaćih autora ili četveroručna po izboru nastavnika

GRADIVO ZA ISPIT

1 ljestvica sa svim elementima

1 etida

1 polifona skladba – J. S. Bach

1 stavak sonate ili 1 varijacija

1 skladba po slobodnom izboru

Program se izvodi napamet

PETI RAZRED
SADRŽAJ RADA

Nastavak usavršavanja tehničkih i glazbenih elemenata.

Sve durske i molske ljestvice kroz četiri oktave i veliki protupomak.

Terce, sekste i decime paralelno kroz dvije oktave. Kromatska ljestvica kroz četiri oktave paralelno. Velika rastvorba trozvuka i četverozvuka paralelno kroz četiri oktave i akordi četveroglasno istodobno.

TEHNIČKE VJEŽBE

Ch. L. Hanon: Pijanist virtuoz.

ETIDE:

C. Czerny op.299. II i III svezak: 11, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 21, 25, 27, 29, 30, 28,
 Cramer – Büllow I sv.: 1, 2, 4, 6, 8, 5, 10, 11, 15,

H. Bertini: op. 32.

H. Berens: op.61. II i III sv. (izbor)

E. Pozzoli: 24 Studi di facile meccanismo.

B. Zorić: Volim etide II.

Etide drugih skladatelja odgovarajuće težine i teže.

POLIFONE SKLADBE:

J. S. Bach: 6 malih preludija i fughetta, Dvoglasne invencije(1. 4. i 8.)

G. F. Händel: 12 lakih skladbi.

Skladbe ostalih skladatelja 17. i 18. st. odgovarajuće težine i teže.

KLASIČNE SKLADBE:

Sonate, varijacije, fantazije, ronda J. Haydna, W. A. Mozarta ili

L. van Beethovena.

J. Haydn: Sonata u D-duru XVI/37, u G-duru XVI/27, u E-duru XVI/13, u C-duru XVI/35, Varijacije i Fantazija u C-duru.

W. A. Mozart: Sonata Facile KV 545, u G duru KV 283, u Es duru KV 282, Fantazija u d-molu i Varijacije.

L. van Beethoven – Sonata u g-molu, op. 49 br. 1, Rondo u C-duru, Varijacije na vlastitu temu u G-duru, Paisiello varijacije u G-duru,- Varijacije u F-duru.

SKLADBE SKLADATELJA 19. I 20. STOLJEĆA:

R. Schumann: Spomenar, op. 124

F. Schubert: Valceri, Landleri, Scherzo u B-duru

L. van Beethoven: Ecossaises, Bagatele

E. Grieg: Lirski komadi

F. Mendelssohn: Pjesme bez riječi

F. Chopin: Za naše najmlađe (red. Lorković)

M. Glinka: Varijacije u a molu

S. Prokofjev: Muzika za djecu op. 65

B. Bartok: Mikrokozmos

W. Lutoslawski: Melodie ludove, Tri stavka za djecu

A. Casella: 11 pezzi infantili

B. Martinu: Lutke

D. Šostakovič: Lutkini plesovi

B. Britten: Tri valcera.

SKLADBE DOMAĆIH AUTORA:

B. Bjelinski: Muzika za djecu

M. Miletić: Djeca plešu, Mala suita,

M. Kelemen: Magarac šeta kraj mora

F. Pintarić: Skladbe za glasovir

B. Kunc: Mlado lišće

L. Županović: Male forme za male ruke

Skladbe starih hrvatskih skladatelja (red. L. Šaban)

Izbor etida – Cantus

druge skladbe skladatelja 19. i 20. stoljeća, kao i domaćih skladatelja odgovarajuće težine i teže.

MINIMUM GRADIVA

10 ljestvica (5 durskih i 5 molskih)

6 etida

4 polifone skladbe

2 sonate ili 1 cijela sonata i fantazija odnosno rondo ili varijacija

4 skladbe autora 19. i 20. stoljeća

2 skladbe domaćih autora ili četveroručna po izboru nastavnika

GRADIVO ZA ISPIT

1 ljestvica sa svim elementima

1 etida

J. S. Bach: Dvoglasna invencija

I. stavak sonate ili jedne varijacije ili fantazija ili rondo

1 skladba po slobodnom izboru

Program se izvodi napamet

ŠESTI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Nastavak rada na tehničkim i glazbenim elementima.

Ljestvice (sve durske i molske) kao i u petom razredu; terce, sekste i decime paralelno kroz četiri oktave. Kromatska ljestvica paralelno kroz četiri oktave. Trozvuci i svi četverozzvuci u maloj i velikoj rastvorbi (i istodobno) paralelno kroz četiri oktave. Oktave iz podlaktice paralelno istodobno i rastavljeno.

TEHNIČKE VJEŽBE:

Ch. L. Hanon: Pijanist virtuoz

J. Pischna: Izbor tehničkih vježbi (red. L. Šaban)

ETIDE:

Th. Kullak: Škola oktavnih etida

C. Czerny op. 299 III i IV svezak: 30, 33, 31, 38, 32, 34, 40, 39, 36,

C. Czerny op. 740 I svezak: 1, 3, 5, 7, 8, 2, 11, 12,

H. Berens Etide, op. 61 II sv: 15, 16, 21, 19,

J. B. Cramer: H. von Büllow

E. Pozzoli: 30 Studi di media difficulta

F. Liszt: Etide, op.1

Etide drugih skladatelja odgovarajuće težine i teže.

POLIFONE SKLADBE:

- J. S. Bach: Dvoglasne i troglasne invencije
- J. S. Bach: Francuske suite – pojedini stavci
- G. F. Händel: Passacaglia u g molu, Varijacije na vlastitu temu u B-duru
ostale skladbe skladatelja 17. i 18. st. odgovarajuće težine i teže.

KLASIČNE SKLADBE:

- Sonate, varijacije, fantazije, ronda i koncerti:
- J. Haydn: Sonata u e molu XVI/34, u D-duru XVI/37, u F-duru XVI/23, Varijacije u f-molu XVII/6, u C-duru XVII/5
- W. A. Mozart: Sonata u B-duru KV570, u C-duru KV330, u F-duru KV332, u D-duru KV311, u B-duru KV333, u D-duru KV284 u F-duru KV 280, Varijacije u D-duru KV25, u F-duru KV54, u G-duru KV180, Fantazija u d-molu, Rondo u D-duru KV485.
- L. van Beethoven: Sonata u G-duru, op.79, Varijacije – Paisiello u G-duru, Varijacije na vlastitu temu u G-duru, Rondo u C-duru
- G. Giordani: Koncert u D duru
- J. Ch. Bach: Koncert u B duru i D duru
- K. Dittersdorf: Koncert u A duru

SKLADBE 19. I 20. STOLJEĆA:

- R. Schumann: Spomenar, op. 124, Bunte Blatter, op. 99
- F. Mendelssohn: Pjesme bez riječi, 6 dječjih skladbi, op. 72
- F. Schubert: Impromptus
- E. Grieg: Lirski komadi, Poetične slike, op. 3
- F. Chopin: Za naše najmlađe (red. Lorković)
- M. Glinka: Varijacije u a-molu
- P. I. Čajkovski: Godišnja doba
- I. Albeniz: Espagna
- B. Bartok: Rumunjski plesovi
- D. Kabalevski: Sonatina u C-duru
- A. Casella: 11 pezzi infantili

SKLADBE DOMAĆIH SKLADATELJA:

- B. Kunc: Mlado lišće
- D. Pejačević: Glasovirske minijature, Život cvijeća
- F. Pintarić: Kompozicije za glasovir
- D. Kempf: Suita za djecu
- B. Papandopulo: Vodenica
- L. Županović: Mikro suita
- Izbor etida: Cantus
- druge skladbe skladatelja 19. i 20. st. i domaćih skladatelja odgovarajuće težine i teže.

MINIMUM GRADIVA

- 12 ljestvica (6 durskih, 6 molskih)
- 6 etida
- 3 polifone skladbe
- Dvije sonate ili jedna cijela sonata i fantazija odnosno rondo ili varijacija
- 4 skladbe autora 19. i 20. stoljeća
- 2 skladbe domaćih autora ili četveroručna po izboru nastavnika

GRADIVO ZA ISPIT

1 durska i 1 molska ljestvica sa svim elementima

1 etida

J. S. Bach: Dvoglasna ili troglasna invencija

I. stavak sonate, varijacije ili rondo

1 skladba po slobodnom izboru

Program se izvodi napamet

Preporučuje se od trećeg razreda osnovne glazbene škole učenike uvoditi u sviranje **četveroručno** kao uvod u komorno muziciranje. Kod sastavljanja učeničkog para treba voditi računa o njihovim zajedničkim osobinama i sličnoj tehničkoj razini, što ne znači da moraju biti u istom razredu. Naprotiv, napredniji i nešto stariji učenik motivirat će mlađega i biti mu uzor.

Prijedlog programa za osnovnu glazbenu školu za sviranje - **glasovir četveroručno** (redosljed skladbi od lakših prema težima)

M. Consiglio: Domaće životinje

A. Diabelli: Melodijski komadi, op.149

L. van Beethoven: Sonatina u F-duru

R. Kleinmichel: Tema i varijacije, op. 62

R. Matz: Varijacije na dječju pjesmicu

A. Diabelli: Sonatine

C. M. Weber: Sonatina, op. 3 u C-duru, 6 skladbi, op.10

M. Miletić: Tri stavka za četiri ruke

M. Consiglio: La mia scuola

W. A. Mozart: Lake sonatine (arr. K. Hermann)

O. Respighi: Šest malih komada

G. Bizet – Dječje igre, op. 22

J. Brahms: Liebes-Walzer, op. 52a

I. Lang: Mali šaroliki svijet

F. Kuhlau: Sonatine

C. Czerny: Briljantna sonatina, op. 50

L. van Beethoven: Sonata, op.6

M. Moszkowski – Španjolski plesovi

E. Noona: El diablo cojuelo

G. Donizetti: Tri laka komada

J. Haydn: Varijacije Učitelj i učenik

Ostale skladbe slične težine (ne moraju biti original) i teže.

Treći razred – najmanje tri skladbe, od kojih je jedna iz razdoblja klasike.

Četvrti razred – najmanje četiri skladbe, od kojih je jedna sonatina iz razdoblja klasike.

Peti razred – najmanje četiri skladbe, od kojih je jedna sonatina ili sonata iz razdoblja klasike, a jedna domaćeg skladatelja.

Šesti razred – najmanje četiri skladbe, od kojih je jedna sonata ili varijacije iz razdoblja klasike, a ostale skladbe iz različitih stilskih razdoblja.

GLASOVIR

IZBORNI PREDMET U VI. RAZREDU OSNOVNE GLAZBENE ŠKOLE

Individualna nastava glasovira održava se 1 sat (30 minuta) u tjednu – ukupno 35 sati na godinu.

Učenje glasovira u VI. razredu OGŠ namijenjeno je prvenstveno osposobljavanju učenika za što bolje i lakše svladavanje nekih od teorijskih predmeta u srednjoj školi. Harmonija zahtijeva brzo i spretno snalaženje te praktično rješavanje određenih zadataka.

1. Upoznavanje klavijature (ključevi, oktave, povisilice, snizilice itd.).
2. Postava ruku na glazbalu te svladavanje osnovnih tehničkih i glazbenih zadataka, prema jednoj od postojećih glasovirskih škola,
3. Već u prvoj fazi učenja usmjeriti težište rada na svladavanje čitanja s lista, sviranje akorda (trozvuka i četverozvuka s obrtima) te ljestvica, po mogućnosti svih durskih i molaskih tonaliteta.
4. Analiziranje kratkih i laganih, harmonijski preglednih skladba u svrhu osposobljavanja u određivanju tonaliteta harmonijskih promjena (Duvernoy, Prve sonatine, Czerny-Germer, te odgovarajuće skladbe različitih stilova).

GRADIVO ZA ISPIT

2 ljestvice kroz 1 oktavu paralelno, trozvuci i četverozvuci s obrtima, rastavljeno
2 skladbe iz navedenoga gradiva po slobodnom izboru

VIOLINA

Programski sadržaji

Postupnost, to jest postupan prilaz u realizaciji od lakšeg ka težem gradivu treba da bude vodilja svakom nastavniku u realizaciji programa. Jednostavnost pri postavci tijela zatim lijeve i desne ruke, moraju biti usklađeni sa osnovnim principima, a naročito sa tjelesnom građom učenika (građa grudnog koša, dužina ruku, prstiju i dr.). U početnoj fazi učeniku treba približiti instrument kroz igru i ljubav, te razvijati muzikalnost kroz realizaciju laganih pjesmica i brojalica. Potrebno je vršiti stalno i uporno korekcije u pogledu čiste intonacije da bi učenik poslije i sam to lako uviđao i sam vršio ispravke. To je oblast sa kojom se susrećemo kroz cijelu violinsku tehniku. Radom na ljestvicama postiže se veliki napredak u samoj korekturi intonacije.

Dinamičko muziciranje je pokret duše i moramo ga razvijati kod učenika od samih početaka. Kroz dalji rad učenik se susreće sa prvim sviranjem napamet, čime postizemo brži i bolji razvoj glazbene memorije.

Da bi se osamostalio u svom razvoju, učeniku se mora pružiti mogućnost što češćeg muziciranja samostalno, odnosno sa drugima iz klase, na javnim nastupima. Za učenike gudaćih instrumenata, škola treba da osigura rad sa korepetitorom u sklopu nastavnog procesa, a naročito prilikom pripremanja za javne nastupe, natjecanja i sl.

Ipak, za pravi razvoj najvažniji je rad na satu gdje učeniku treba ukazati na sve dobre strane u njegovom izvođenju. Nakon pozitivne analize sata upozoriti učenika i na nedostatke i usmjeriti ga na način kojim će to otkloniti.

Suština svega ovoga je da učenik postane kreativan, samouvjeren, samokritičan i da ima svoj vlastiti pristup realizaciji glazbenog djela.

PRIPREMNI RAZRED

1 sat tjedno-34 sata godišnje

Kroz rad u pripremnom razredu osnovni zadatak nastavnika je rad na razvoju muzikalnosti djeteta, te provjeriti predispozicije za učenje instrumenta (pravilna građa šake, ruku) i mogućnosti daljeg razvoja sluha, memorije i osjećaja za ritam.

U daljim kontaktima sa učenicom, razvijati ljubav prema glazbi i glazbalu, a kroz niz jednostavnih pjesmica i brojlica pridonositi daljem razvoju sluha, memorije i osjećaja za ritam.

Potrebno je što prije pružiti mogućnost djetetu da uspostavi prvi kontakt sa glazbalom i da na njemu proizvede prve zvučne efekte (pizzikatom i gudalom).

Daljim radom nastojati kroz neposrednost postaviti pravilno glazbalo, te potezom gudala uvijek bavati pokrete desne ruke u odnosu na glazbalo. Ovome naravno prethodi rad sa pizzikatom.

Početni potezi su kratki na sredini gudala koje treba proširivati na duže vrijednosti (četvrtinka, polovinka, cijela nota).

Naučiti da na najjednostavniji način postavi prste na A i D žici u obimu D-dur skale.

L I T E R A T U R A :

ŠKOLA ZA VIOLINU- L. Miranov I sv.

POČETNA ŠKOLA ZA VIOLINU-K.K. Rodionov

Slobodan izbor malih komada i brojlica

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje s glazbalom i gudalom.

Držanje gudala i vježbe za razvijanje dodira prstiju s gudalom.

Ispravno stajanje za vrijeme sviranja.

Držanje violine i postava lijeve ruke prema hvataljci (kao prvi i djeci najprihvatljiviji način predložimo raspored prstiju s polutonom između drugog i trećeg prsta).

Improvizacija: spontana.

Kratka skladba i etide.

Intervali: veliki, mali i čisti.

Potezi gudala: détaché, legato, raspodjela gudala, prenošenje gudala i naglašeni ton.

Ritam: jedinica mjere, njezino dvostruko, trostruko i četverostruko trajanje i odgovarajuće stanke, punktirani i triolski ritam.

Sviranje s lista (prima vista).

LJESTVICE

Od prazne žice D-dur, A-dur i G-dur.

Od trećeg prsta G-dur i C-dur.

Od prvog prsta E-dur, H-dur i A-dur.

Istoimeni prirodni molovi i trozvuci.

G-dur i trozvuci kroz dvije oktave.

LITERATURA

Škole

K. Rodionov: Škola za violinu

E. & E. Doflein: Škola za violinu, I. svezak

L. Dénes: Početna škola, I. svezak
 L. Miranov: Škola za violinu, I. i II. svezak
 Prema potrebi dopuniti školama: Ševčik, Kuchler, Curci, Grigorijan

Etide

Izbor etida I (Hühn, Malpera, Merle)
 K. A. Fortunatov: Izabrane etide I. svezak
 Etide I (Peters, Violinschulwerk)
 G. Hermann: Op. 20, I. svezak (za 2 violine)

Koncertne skladbe

R. Matz: U bašči (lakše skladbe)
 R. Matz: Prolječni dan (lakše skladbe)
 L. Miranov: Nina, nana
 Sh. Suzuki: Škola za violinu I svezak (hrestomatija, Muzika Moskva)
 K. Rodionov: Album (izbor)
 M. Skalar: Lahke skladbe
 J. Vrhovski: Narodni napjevi za mlade violiniste
 D. i V. Malpera: Veselje muziciranja – izbor skladba za mlade violiniste, I. svezak.
 M. Pleteršek-Blašković: Glazbene priče – za violinu i glasovir (lakše skladbe)
 M. Pleteršek-Blašković: Svijet životinja – za violinu i glasovir (lakše skladbe)

Dueti

Miranov – Špoljar: Narodne melodije, I. svezak
 Lagani dueti za violiniste (Muzika Moskva)
 Poželjno je da nastavnik osim navedenih notnih materijala rabi što više narodnih melodija bliskih djeci i literature sličnog sadržaja.

Preporučujemo da se u razredu češće organiziraju sastanci, na kojima bi svirali svi učenici. Tom će prilikom djeca učiti uočavati dobre i slabije strane svog rada. Poželjno je da na ovim sastancima povremeno budu i roditelji. Ovakvi počeci „koncertiranja“ pokazat će koji učenici imaju sklonost i za važne – javne nastupe. Za djecu koja na nastupima pokazuju tremu preporučujemo nastupanje u ansamblu, a zatim u sve manjim sastavima.

MINIMUM GRADIVA

5 durskih i molskih ljestvica kroz jednu oktavu s trozvucima
 1 ljestvica kroz 2 oktave s trozvucima
 10 etida (vježbi)
 8 komada – pjesmica

PROVJERA ZNANJA – JAVNI NASTUP

1 ljestvica
 1 etida.
 1 ili 2 kraće skladbe uz glasovir

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Improvizacija: spontana, a postupno i svjesna.
 Usvajanje najjednostavnijih glazbenih oblika iz svirane literature.

Intervali u dohvatima (E. Bloch).
 Potezi gudala: détaché i legato (dalje razvijati), staccato.
 Jasnno određena tehnika gudala u svim ritamskim oblicima.
 Sviranje s lista (prima vista).

LJESTVICE

G-dur, g-mol, A-dur, a-mol, B-dur, H-dur, h-mol kroz dvije oktave.
 Ljestvica u duru i prirodnome molu do tri predznaka kroz jednu oktavu s trozvucima.

LITERATURA

Škole

K. Rodionov: Početna škola za violinu (dovršiti)
 L. Dénes: Početna škola za violinu, II. svezak
 L. Miranov: Škola za violinu, II. svezak (dovršiti), III. svezak
 A. Grigorijan: Ljestvice i razloženi akordi.
 Prema potrebi dopuniti školama: Ševčik, Kűchler i Doflein, II. svezak.

Etide

Izbor etida II (Hűhn, Malpera, Merle)
 Etide I (Peters, Violinschulwerk)
 K. A. Fortunatov: Izabrane etide, II. svezak
 F. Wohlfahrt: Etide, op. 45, I. svezak
 H. Sitt: Etide, op. 32 I. svezak.

Koncerti

S. Mach: Concertino facile.
 F. Kűchler: Concertino, op.11 u G-duru
 O. Rieding: Concertino op.35 u h-molu
 O. Rieding: Concertino, op.36 u D-duru
 K. Kreiči: Concertino u h-molu (ed. Supraphon, Prag)
 P. Nikolić: Concertino G-dur (I. stavak)
 M. Pleteršek-Blašković: Concertino za Carolinu u D-duru

Koncertne skladbe

R. Matz: U bašći (teže)
 R. Matz: Proljetni dan (teže).
 Sh. Suzuki: Škola za violinu, I. svezak (teže)
 M. Crickboom: Chants et morceaux I. i II. svezak (ed. Schott)
 Ź. Hirschler: Muzika za djecu (2 violine i glasovir)
 M. Skalar: Lahke skladbe (nastavak)
 Zbirka skladbi za violinu, I. svezak (hrestomatija, Muzika Moskva)
 M. Šlik: Bunjevačka, Sve su dike
 I. Gerčan: Dječja suita
 F. Schubert: Ples
 J. Ph. Rameau: Rigaudon
 J. B. Lully: Gavotte
 J. A. Hassé: Bourree et Menuette
 C. M. von Weber: Valcer
 A. Mofatt: Stare skladbe za violinu (Alte Geigenstücke, ed. Schott)
 M. Pleteršek-Blašković: Glazbene priče – za violinu i glasovir (teže skladbe)

M. Pleteršek-Blašković: Svijet životinja – za violinu i glasovir (teže skladbe)
 D. i V. Malpera: Veselje muziciranja – izbor skladbâ za mlade violiniste, I. svezak

Dueti

L. Miranov: Muzika za djecu (2 violine i glasovir)
 Miranov – Špoljar: Narodne Melodije, II svezak
 Meyer – Heim: Duoschule, I. svezak (ed. Schott)
 F. Pleyel: Dueti, op. 8
 M. J. Gebauer: Dueti, op. 10
 B. Bartok: Dueti
 L. Dénes: Dueti
 Sviranje s lista

MINIMUM GRADIVA

6 durskih i molskih ljestvica kroz 2 oktave s trozvucima
 10 etida
 8 komada
 1 veća forma (končertino, sonatina ili varijacije)

GODIŠNJI ISPIT

1 ljestvica i trozvuci kroz dvije oktave
 1 etida
 2 skladbe ili I stavak končertina ili sonatina ili varijacije
Program se izvodi napamet

TREĆI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Improvizacija: spontana i svjesna.
 Upoznavanje s novim glazbenim oblicima kroz sviranu literaturu (tema s varijacijama, barokni koncert – prvi stavak).
 Postava drugog i trećeg položaja.
 Tehnička razrada i spajanje 1., 2. i 3. položaja.
 Potezi gudala: sustavno razvijanje osnovnih poteza i upoznavanje novih (martele i predvježbe za spiccato).
 Naučeni ritamski elementi u težim kombinacijama.
 Sviranje s lista (prima vista).

LJESTVICE

C-dur, c-mol, D-dur i d-mol u drugom i trećem položaju kroz dvije oktave.
 Ostale durske i molske ljestvice do četiri predznaka kroz jednu oktavu.
 Upoznati sve tri vrste molskih ljestvica (prirodni, harmonijski i melodijski mol).

LITERATURA

Škole

L. Dénes: Škola za violinu, III. i IV. svezak
 E. & E. Doflein: Škola za violinu, III. svezak
 A. Grigorijan: Ljestvice i razloženi akord
 Prema potrebi dopuniti školama: Ševčik, op. 6., VI. i VII. svezak i
 Kűchler: II. Dio, I. svezak (drugi i treći položaj).

Etide

- Izbor etida III (Hühn, Malpera, Merle)
- Etide I (Peters, Violinschulwerk)
- K. A. Fortunatov: Izabrane etide, II. i III. svezak
- H. E. Kayser: Etide, op. 20., I. svezak (razni potezi gudala)
- H. Sitt: Etide, op. 32., I. svezak (teže etide)
- H. Sitt: Etide, op. 32., II. svezak (drugi i treći položaj – lakše)
- H. Sitt: Etide, op. 32., III. svezak (od 1. do 3. položaja – lakše)
- F. Wohlfahrt: Etide, op. 45., II. svezak
- E. Geneva: Etide za violinu

Koncerti

- O. Rieding: Concertino, op. 34. u G-duru (1. položaj)
- F. Kückler: Concertino, op. 12. (1. i 3. položaj)
- A. Vivaldi: Koncert u G-duru (1. položaj)
- A. Janšinov: Concertino, op. 35 (za naprednije učenike)

Koncertne skladbe

- L. Miranov: Bumbar
- L. Miranov: Pjesme i plesovi starih majstora
- A. Moffat: Stare skladbe za violinu (Alte Geigenstücke, ed. Schott)
- Zbirka skladbi za violinu, II. svezak (hrestomatija, Muzika Moskva)
- Sh. Suzuki: Škola za violinu, II. svezak
- M. Šlik: Šokačka, U našem selu.
- A. Grečaninov: Ranim jutrom (op.126., ed. Schott)
- J. Ph. Rameau: Menuette
- L. van Beethoven: Menuette
- L. van Beethoven: Liebeslied
- G. Tartini: Sarabande
- G. B. Bononcini: Rondo
- J. Ph. Rameau: La Villageoise
- D. G. Steibelt: Uno ballo
- J. Stanley: Allegretto grazioso
- G. F. Händel: Sonatina
- J. Ph. Rameau: Sarabande
- F. Couperin: Gavotte
- A. Corelli: Largo
- D. G. Steinbelt: Divertimento
- G. F. Händel: Gavotte
- N. Baklanova: Allegro
- N. Baklanova: Sonatina
- G. Ph. Telemann: Menuette
- I. Lhotka-Kalinski: Tri bagatele
- D. i V. Malpera: Veselje muziciranja – izbor skladbi za mlade violiniste, II. Svezak

Dueti

- L. Miranov: Izbor dueta.
- B. Bartok: Dueti.
- Z. Kodaly: Bicinia Hungarica.
- Sviranje s lista

Koncerti:

- F. K chler: Concertino, op.15. (Alla Vivaldi)
 G. Ph. Telemann: Koncert u G-duru (Ed. Eulenburg)
 N. Barmel: Koncert, op.1. (Ed. Bard).
 H. Sitt: Concertino, op. 39., u a-molu.
 A. Janšinov: Concertino op. 35., u C-duru
 P. J rd nyi: Concertino
 A. Vivaldi: Koncert, op. 3, br. 3, u G-duru
 A. Vivaldi: Koncert, op. 3, br. 6, u a-molu (za naprednije učenike)
 G. Perlman: Israeli Concertino.

Koncertne skladbe

- I. Lhotka-Kalinski: Tri bagatele.
 M.  lik: Uspavanka, Kolo (iz 4 skladbe, ed. Hasslinger-Wien)
 M. Miletić: Male skladbe
 A. Moffat: Stari majstori za mlade violiniste (Ed. Schott)
 Zbirka skladbi za violinu II. svezak (hrestomatija, Muzika Moskva)
 A. Corelli: Album
 N. Baklanova: 8 laganih skladbi (ed. Peters) – Uspavanka, Kolo, Romanca i Mazurka
 T. Zografski: Suita (1960.)
 W. A. Mozart: Romansa
 J. Haydn: Andantino
 J. M. Leclair: Sarabande
 Ch. W. Gluck. Andante cantabile
 G. F. H ndel: Air
 G. B. Sammartini: Sonatina u B-duru (Zwei Sonatinen für Blockfl te)
 D. i V. Malpera: Veselje muziciranja – izbor skladbi za mlade violiniste, II. svezak

Dueti

- M.  lik: Obrade narodnih melodija za 2 violine (ed. Hasslinger)
 J. F. Mazas: Dueti, op. 39, I. svezak.
 B. Bart k: Dueti
 Sviranje s lista

MINIMUM GRADIVA

- 8 ljestvica s promjenom položaja
 8 etida
 6 komada
 1 velika forma (I ili II i III stavak)

GODIŠNJI ISPIT

- 1 ljestvica i trozvuci kroz 2 oktave do petog položaja s prijelazima
 1 etida do petog položaja s prijelazima
 Koncert – I. i III. stavak
Program se izvodi napamet

PETI RAZRED***SADRŽAJ RADA***

Improvizacija: spontana i svjesna, metodički razvojna.

Utvrđivanje naučenih glazbenih oblika te upozoravanje na motiv.
 Učvrstiti četvrti i peti položaj s prijelazima.
 Upoznavanje šestog i sedmog položaja (G-dur i A-dur kroz tri oktave).
 Uvježbavanje svih osnovnih poteza te upoznavanje s težim (virtuoznim) kao što su staccato serio, ricochet i saltellato.
 Razvoj vibrata.
 Sviranje s lista (prima vista).

LJESTVICE

Svi durovi i istoimeni molovi do petog položaja kroz dvije oktave.
 G-dur i A-dur kroz tri oktave.

Škole

L. Dénes: Škola za violinu, V. svezak
 Fr. Sándor – P. Járdányi: Škola za violinu V. svezak.
 O. Ševčík: Op. 8 (1–9, prema učenikovo sposobnosti)
 (Po potrebi dopuniti školama Ševčík, op. 6, VII. svezak, op. 7, I. i II. svezak, Kűchler II. dio II. i III. svezak i Doflein V. svezak.)

Etide

Izbor etida V (Hühn, Malpera, Merle)
 Etide II. (Peters-Violinschulwerk)
 K. A. Fortunatov: Izabrane etide II. svezak
 H. Sitt: Etide, op. 32, III. svezak (teže etide)
 J. Dont: Etide, op. 37
 J. F. Mazas: Etide, op. 36
 E. Geneva: Etide za violinu

Koncerti

H. Sitt. Concertino, op. 31 u e-molu.
 A. Komarovski: Koncert br. 1 u e-molu.
 F. Seitz: Koncert br. 3.
 O. Rieding: Concertino, op. 21 (U mađarskom stilu), op. 24 i op. 25
 A. Vivaldi: Koncert, op. 3, br. 6 u a-molu.
 C. Tassarini: Koncert u D-duru, op.1/4 (ed. Eulenberg)
 L. Miranov: Concertino u starom stilu (za naprednije)

Koncertne skladbe

Zbirka Stara violina (Die alte Geige – Ed. Universal)
 A. Moffat: Stari majstori za mlade violiniste, II. svezak
 Zbirka skladbi za violinu, III. svezak (hrestomatija, Muzika Moskva)
 M. Šlik: Igra, Guslarska (iz 4 skladbe)
 M. Šlik: Contradanza iz Dubrovnika
 M. Šlik: Udaralo u tamburu đaće
 M. Miletić: Male skladbe (teže)
 G. B. Martini: Gavote.
 F. Couperin: Allegro
 J. Ph. Rameau: Tambourin.
 G. Ph. Telemann: Allegro
 G. Tartini: Menuette

J. Haydn: Menuette
 L. van Beethoven: Njemački ples
 G. F. Händel: Gavotte
 Ch. W. Gluck: Bourree
 F. Scubert: Impromptu
 Z. Kodaly: Epigrammak
 D. i V. Malpera: Veselje muziciranja – izbor skladbi za mlade violiniste, III. Svezak

Dueti

J. F. Mazas: Dueti, op. 38, I. svezak
 B. Bartók: Dueti

Sonate

M. Hauptmann: Sonatina za violinu i glasovir
 Sviranje s lista

MINIMUM GRADIVA

6 ljestvica kroz 2 oktave s trozvucima od I i IV položaja
 8 etida
 6 komada
 1 velika forma - koncert (I ili II i III stavak)

GODIŠNJI ISPIT

1 ljestvica i trozvuci kroz 3 oktave
 1 etida
 1 skladba
 Koncert – I. ili II. i III. stavak
Program se izvodi napamet

ŠESTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Improvizacija: spontana i svjesna, metodički razvojna.
 Upoznavanje s novim glazbenim oblicima kroz literaturu (barokna sonata, tema i tematska obrada, načelo modulacijskog plana).
 Postava šestog i sedmog položaja.
 Razrada položaja (od 1. do 7.) i međusobno spajanje.
 Tehnika gudala: utvrđivanje i usavršavanje svih do sada naučenih poteza.
 Upoznavanje i sustavno razrađivanje viših položaja i dohvata.
 Sviranje s lista (prima vista).

LJESTVICE

Sve durske i istoimene molske ljestvice do sedmog položaja kroz tri oktave.
 Trozvuci i četverozvuci.
 Upoznavanje kromatske, narodne i cjelotonske ljestvice (impresionizam).

Škole

O. Ševčík: Op. 8 (nastavak)
 O. Ševčík: Op. 9 (prema sposobnosti učenika)
 O. Ševčík: Op.1 I. svezak
 A. Grigorijan: Ljestvice i razloženi akordi

C. Flesch: Skalensystem
 C. F. H. Schradieck: Vježbe za lijevu ruku I. svezak (lakše)

Etide

Izbor etida VI. (Hühn, Malpera, Merle)
 Etide II (Peters, Violinschulwerk)
 J. Dont: Etide, op. 37.
 J. F. Mazas: Etide, op. 36.
 R. Kreutzer: 42 Etide (lakše)
 P. Feigerl: 24 Etide

Koncerti

L. Miranov: Concertino u starom stilu
 A. Vivaldi: Koncert, op. 3, br. 9 u D-duru.
 A. Vivaldi: Koncert u g-molu (Vivaldi album – ed. Musica Budapest)
 A. Vivaldi: Koncert, op. 3, br. 12 u E-duru
 J. B. Accolay: Concertino u a-molu
 G. Holländer: Concertino, op. 62.
 L. Portnoff: Concertino, op. 14. u a-molu
 J. B. Viotti: Koncert, br. 23, I. stavak
 W. A. Mozart: Mali koncert

Koncertne skladbe

W. Burmester: Skladbe starih majstora
 A. Moffat: Stari majstori za mlade violiniste II. svezak
 Zbirka skladbi za violinu III. svezak (hrestomatija, Muzika Moskva)
 B. Bjelinski: Šest invencija
 M. Šlik: Međimurska, Momačka (rukopis)
 M. Skalar: Mladinske skladbe I. svezak
 G. F. Händel: Sarabande
 W. A. Mozart: Bagatelle
 G. Ph. Telemann: Sarabande et Gavotte
 A. Corelli: Allegro
 J. Haydn: Tema s varijacijama
 P. Nardini: Andante
 J. S. Bach: Menuette
 F. Couperin: La Bavolet Flottant
 A. Arcidicomo: Tema s varijacijama (za naprednije)
 J. H. Fiocco: Allegro
 D. i V. Malpera: Veselje muziciranja – izbor skladbi za mlade violiniste, III. Svezak

Sonate

G. F. Händel: Sonate u E-duru i F-duru
 A. Corelli: Sonata u e-molu
 J. B. Senaille: Sonata u g-molu (ed. Schott)
 B. Martinu: Sonatina
 Sviranje s lista

MINIMUM GRADIVA

4 ljestvica kroz 3 oktave sa trozvucima

8 etida
6 komada
1 velika forma

GODIŠNJI ISPIT

1 ljestvica sa trozvucima i četverozvucima kroz 3 oktave
1 etida
1 skladba

Koncert – I. ili II. i III. Stavak ili cijela sonata

Program se izvodi napamet

Napomena:

U svim razredima osnovne glazbene škole nastavnik može umjesto navedenih koncerata, etida i koncertnih skladba raditi s učenikom i druge skladbe slične težine. Tijekom ovog dijela programa (5. i 6. razred) nastavniku će biti jasno koji učenici nemaju sve uvjete za budućega glazbenika profesionalca, a koji pak mogu nastaviti svoje glazbeno obrazovanje u srednjoj školi. Kod ovih prvih nastavnik mora biti elastičan, prebacujući akcent s učenikova tehničkog razvoja na emocionalni kontakt i zanimanje za muziciranje. Veoma je važno ovdje uvođenje glazbene literature uz pratnju glasovira. Tada će opterećenje „vježbanja“ ustupiti u velikoj mjeri mjesto „radosti muziciranja“. Budući da će se ti učenici uskoro baviti glazbom samostalno, važno ih je uputiti u samostalan rad. Učenici koji će se glazbeno profesionalno usmjeriti, na kraju ovog dijela programa trebaju imati sljedeće kvalitete:

- dobro mehaničko funkcioniranje ruku kao rezultat sustavnoga razrađivanja svih pokreta potrebnih kod sviranja
- temeljito poznavanje položaja (od 1. do 7.)
- dobro vladanje osnovnim potezima gudala na žici te spiccato i eventualno leggierom (saltellato)
- vladanje vibratom kao važnim izražajnim sredstvom
- poznavanje osnova fraziranja (dinamika i agogika uvjetovane ekonomikom i različitim opterećenjem gudala)
- prepoznavanje ugođaja skladbe i njezino predavanje (u granicama tehničkih mogućnosti),
- sposobnost memoriranja i većih skladba (koncerti, sonate) te mogućnost koncentracije na razmjerno dulji program. Učenik će uz pomoć nastavnika razvijati svaku od spomenutih kvaliteta kako bi spremno dočekao eventualni prelazak u viši stupanj obrazovanja.

VIOLA

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje s instrumentom i gudaalom.
Držanje gudala i vježbe za razvijanje dodira prstiju s gudaalom.
Ispravno stajanje za vrijeme sviranja.
Držanje viole i postava lijeve ruke prema hvataljci (kao prvi i djeci najprihvatljiviji predložimo raspored prstiju s polutonom između drugog i trećeg prsta).
Upoznavanje alt-ključa.
Kratka skladba i etide.
Intervali: veliki, mali i čisti.

Potezi gudala: détaché, legato, raspodjela gudala, prenošenje gudala i naglašeni ton.
Ritam: jedinica mjere, njezino dvostruko, trostruko i četverostruko trajanje i odgovarajuće stanke, punktirani i triolski ritam.

LJESTVICE

Od prazne žice C-dur, G-dur, D-dur.
Od prvog prsta D-dur i A-dur.
Istoimeni prirodni molovi i trozvuci.
C-dur i trozvuci kroz dvije oktave.

LITERATURA

Škole

A. B. Bruni: Škola za violu
E. Cavallini: Osnovna škola I.
T. Lestan: Potpune metode za violu
C. Meyer: Praktična škola za violu, op. 14
H. Sitt: Škola za violu
B. Volmer: Škola za violu I.
F. Hermann: Studij viole
H. Ritter: Škola za violu I.
Suzuki: Škola za violu I.

Etide

Izbor etida iz praktičnih škola za violu
A. B. Bruni
F. Hermann
B. Volmer
H. Kinsey.
Koncertne skladbe
Kratke skladbe obrađene za izvođenje na violi.
Suzuki.
L. Miranov.
S. M. Nelson.

Poželjno je da nastavnik osim navedenih notnih materijala rabi što više hrvatskih narodnih melodija bliskih djeci i literaturu slična sadržaja. Preporučujemo da se u razredu češće organiziraju sastanci, na kojima bi svirali svi učenici. Tom će prilikom djeca učiti uočavati dobre i slabije strane svog rada. Poželjno je da na ovim sastancima povremeno budu i roditelji. Ovakvi počeci „koncertiranja“ pokazat će koji učenici imaju sklonost i za važnije – javne nastupe.

MINIMUM GRADIVA

4 durske i molske ljestvice kroz jednu oktavu s trozvcima
10 etida (vježbi)
6 komada – pjesmica

PROVJERA ZNANJA – JAVNI NASTUP

2 kraće skladbe uz glasovir
Program se izvodi napamet

DRUGI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Usvajanje najjednostavnijih glazbenih oblika iz svirane literature.

Potezi gudala: détaché i legato (dalje razvijati), staccato.

Jasno određena tehnika gudala u svim ritamskim oblicima.

LJESTVICE

C-dur, D-dur, Es-dur, kroz dvije oktave (s trozvucima).

Ostale ljestvice kroz jednu oktavu s trozvucima (do tri predznaka).

LITERATURA**Škole**

A. B. Bruni: Škola za violu

E. Cavallini: Osnovna škola I.

T. Lestan: Potpune metode za violu

C. Meyer: Praktična škola za violu, op. 14.

H. Sitt: Škola za violu

B. Volmer: Škola za violu I.

F. Hermann: Studij viole

H. Ritter: Škola za violu I.

Suzuki: Škola za violu II.

Etide

A. B. Bruni: 25 studija

F. Hermann: Tehničke studije, op. 22

H. Kinsey: Lagane progresivne studije

F. Wohlfahrt: 60 etida, op. 45, I. svezak

B. Volmer: Etide.

C. Meyer: 45 etida, I. sv.

Koncertne skladbe

Kratke skladbe obrađene za izvođenje na violi.

Suzuki.

L. Miranov.

S. M. Nelson.

Koncerti (obrada za violu)

F. Kùchler: Concertino, op. 11, u G-duru

O. Rieding: Concertino, op. 35, u h-molu

O. Rieding: Concertino, op. 36, u D-duru

P. Nikolić: Concertino G-dur (I. stavak)

MINIMUM GRADIVA

6 durskih i molskih ljestvica kroz 2 oktave s trozvucima

8 etida

8 komada

1 veća forma (končertino, sonatina ili varijacije)

GODIŠNJI ISPIT

1 ljestvica i trozvuci kroz dvije oktave

1 etida sa snizilicama

1 etida s povisilicama
 Koncert – I. ili III. stavak ili koncertna skladba odgovarajuće težine
Program se izvodi napamet

TREĆI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Improvizacija: spontana i svjesna.
 Upoznavanje s novim glazbenim oblicima kroz sviranu literaturu (tema s varijacijama, barokni koncert – prvi stavak).
 Postava drugog i trećeg položaja.
 Tehnička razrada i spajanje 1., 2. i 3. položaja.
 Potezi gudala: sustavno razvijanje osnovnih poteza i upoznavanje novih (martele i predvježbe za spiccato).
 Naučeni ritamski elementi u težim kombinacijama.
 Sviranje s lista (prima vista).

LJESTVICE

C-dur, c-mol, D-dur i d-mol F-dur, Es-dur u drugom i trećem položaju kroz dvije oktave.
 Ostale durske i molske ljestvice do četiri predznaka kroz jednu oktavu.
 Upoznati sve tri vrste molske ljestvica (prirodni, harmonijski i melodijski mol).

LITERATURA

Škole

A. B. Bruni: Škola za violu
 E. Cavallini: Osnovna škola II.
 T. Lestan: Potpune metode za violu
 C. Meyer: Praktična škola za violu, op. 14
 H. Sitt: Škola za violu
 B. Volmer: Škola za violu II.
 F. Hermann: Studij viole
 H. Ritter: Škola za violu II.
 Suzuki: Škola za violu III.

Etide

A. B. Bruni: 25 studija
 F. Hermann: Tehničke studije, op. 22.
 H. Kinsey: Lagane progresivne studije
 F. Wohlfahrt: 60 etida, op. 45, I. svezak
 B. Volmer: Etide
 C. Meyer: 45 etida, II. svezak
 Koncerti (obrada za violu)
 O. Rieding: Concertino op. 34 u G-duru (1. položaj)
 F. K chler: Concertino op. 12 (1. i 3. položaj).
 A. Vivaldi: Koncert u G-duru (1. položaj).
 Koncertne skladbe (obrada za violu)
 L. Miranov: Bumber
 L. Miranov: Pjesme i plesovi starih majstora
 A. Moffat: Stare skladbe za violinu (Alte Geigenstücke, ed. Schott)
 Zbirka skladbi za violinu II. svezak (hrestomatija, Muzika Moskva)
 Sh. Suzuki: Škola za violinu II. svezak

M. Šlik: Šokačka, U našem selu
 A. Grečaninov: Ranim jutrom (op. 126, ed. Schott)
 J. Ph. Rameau: Menuette
 L. van Beethoven: Menuette
 L. van Beethoven: Liebeslied
 G. Tartini: Sarabande
 G. B. Bononcini: Rondo
 J. Ph. Rameau: La Villageoise
 D. G. Steibelt: Uno ballo
 J. Stanley: Allegretto grazioso
 G. F. Händel: Sonatina
 J. Ph. Rameau: Sarabande
 F. Couperin: Gavotte
 A. Corelli: Largo
 D. G. Steinbelt: Divertimento
 G. F. Händel: Gavotte
 N. Baklanova: Allegro
 N. Baklanova: Sonatina
 G. Ph. Telemann: Menuette
 I. Lhotka-Kalinski: Tri bagatele
 D. i V. Malpera: Veselje muziciranja – izbor skladbi za mlade violiniste, II. Svezak

Dueti

L. Miranov: Izbor dueta
 B. Bartok: Dueti
 Z. Kodaly: Bicinia Hungarica
 L. Mozart: Dueti

MINIMUM GRADIVA

6 ljestvica I i III položaj
 8 etida
 8 komada
 1 velika forma (I ili II ili III stavak)

PROVJERA ZNANJA – JAVNI NASTUP

1 ljestvica i trozvuci od 1. do 3. položaja s prijelazima
 2 etide do trećeg položaja s prijelazima
 Koncert – I. ili III. stavak
Program se izvodi napamet

ČETVRTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Improvizacija: spontana i svjesna, metodički razvojna.
 Upoznavanje glazbenih oblika iz svirane literature (barokni koncert, male forme).
 Razrada položaja (od 1. do 3.) i međusobno spajanje.
 Tehnika gudala: razrada do sada postavljenih poteza (spiccato).
 Ritam: teže ritamske kombinacije:
 a) progresivno:
 – prema tehnici
 – prema literaturi kroz ljestvice

b) posebno

Priprema za vibrato: pripreme za vibrato treba prilagoditi učenikovoj tehničkoj spremnosti i potrebi za njegovom primjenom, pa u skladu s tim može početi i u ranijim, odnosno kasnijim godinama učenja.

LJESTVICE

G-dur, F-dur i istoimeni molovi (sve tri vrste), u trećem položaju kroz dvije oktave. Ostale ljestvice do pet predznaka kroz jednu oktavu.

LITERATURA

Škole

- A. B. Bruni: Škola za violu
- E. Cavallini: Osnovna škola II.
- C. Meyer: Praktična škola za violu, op. 14.
- H. Sitt: Škola za violu
- B. Volmer: Škola za violu II.
- H. Ritter: Škola za violu II.
- Suzuki: Škola za violu IV.

Etide

- A. B. Bruni: 25 studija
- F. Hermann: Tehničke studije, op. 22.
- H. Kinsey: Lagane progresivne studije
- F. Wohlfahrt: 60 etida op. 45 I. svezak
- B. Volmer: Etide
- C. Meyer: 45 etida, II. svezak
- U. Drüner: Studij viole I.
- Koncerti (obrada za violu)
- G. Ph. Telemann: Koncert u G-duru
- F. Kùchler: Concertino, op. 15 (Alla Vivaldi)
- H. Sitt: Concertino, op. 39 u a-molu
- A. Vivaldi: Koncert, op. 3, br. 3 u G-duru
- Koncertne skladbe (obrada za violu)
- Hrestomatija I – izbor skladbi za violu i klavir
- I. Lhotka-Kalinski: Tri bagatele
- M. Šlik: Uspavanka, Kolo (iz 4 skladbe, ed. Hasslinger-Wien)
- M. Miletić: Male skladbe
- A. Moffat: Stari majstori za mlade violiste (ed. Schott)
- A. Corelli: Album
- N. Baklanova: 8 laganih skladbi (ed. Peters)
(Uspavanka, Kolo, Romanca i Mazurka)
- T. Zografski: Suita (1960.)
- W. A. Mozart: Romansa
- J. Haydn: Andantino
- J. M. Leclair: Sarabande
- Ch. W. Gluck: Andante cantabile
- G. F. Händel: Air.

Dueti

- L. Miranov: Izbor dueta

B. Bartok: Dueti
Z. Kodaly: Bicinia Hungarica

MINIMUM GRADIVA

8 ljestvica s promjenom položaja
8 etida
6 komada
1 velika forma (I ili II i III stavak)

GODIŠNJI ISPIT

1 ljestvica i trozvuci do trećeg položaja s prijelazima
2 etide do trećeg položaja s prijelazima
1 koncert – I. ili III. stavak
Program se izvodi napamet

PETI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Improvizacija: spontana i svjesna, metodički razvojna.
Razumijevanje naučenih glazbenih oblika te upozoravanje na motiv.
Upoznavanje četvrtog i petog položaja.
Uvježbavanje svih osnovnih poteza te upoznavanje s težim (virtuoznim) kao što su staccato serio, ricochet i saltellato.
Razvoj vibrata.
Sviranje s lista (prima vista).

LJESTVICE

Svi durovi i istoimeni molovi do petog položaja kroz dvije oktave.
C-dur kroz tri oktave.

LITERATURA

Škole

A. B. Bruni: Škola za violu
E. Cavallini: Osnovna škola II.
C. Meyer: Praktična škola za violu, op. 14.
H. Sitt: Škola za violu
B. Volmer: Škola za violu II.
H. Ritter: Škola za violu II.
Suzuki: Škola za violu IV.

Etide

F. Hermann: Tehničke studije, op. 22.
F. Wohlfahrt: 60 etida, op. 45 II. svezak
C. Meyer: 45 etida, III. svezak
U. Drüner: Studij viole I.
H. E. Kayser: 36 etida, op. 20
J. F. Mazas: Etide, op. 36.

Koncerti (obrada za violu)

G. Ph. Telemann: Koncert u G-duru
F. Kuchler: Concertino, op. 15 (Alla Vivaldi)

H. Sitt: Concertino, op. 39 u a-molu
 A. Vivaldi: Koncert, op. 3, br. 3 u G-duru.
 A. Vivaldi: Koncert, op. 3, br. 6 u a-molu
 F. Seitz: Koncert, br. 3.

Koncertne skladbe (obrada za violu)

Hrestomatija I – izbor skladbi za violu i klavir
 A. Moffat: Stari majstori za mlade violiste, II. svezak
 M. Šlik: Igra, Guslarska (iz 4 skladbe)
 M. Šlik: Contradanza iz Dubrovnika
 M. Šlik: Udaralo u tamburu đaće
 M. Miletić: Male skladbe (teže)
 G. B. Martini: Gavote
 F. Couperin: Allegro
 J. Ph. Rameau: Tambourin
 G. Ph. Telemann: Allegro
 G. Tartini: Menuette
 J. Haydn. Menuette
 L. van Beethoven: Njemački ples
 Ch. W. Gluck: Bourree
 F. Scubert: Impromptu
 Z. Kodaly: Epigrammak.

Dueti

J. F. Mazas: Dueti, op. 38, I. svezak
 B. Bartók: Dueti

MINIMUM GRADIVA

6 ljestvica kroz 2 oktave s trozvucima od I i IV položaja
 8 etida
 6 komada
 1 velika forma - koncert (I ili II i III stavak)

PROVJERA ZNANJA – JAVNI NASTUP

1 ljestvica i trozvuci od 1. do 5. položaja
 2 etide
 1 koncert – I. ili III. stavak.

Program se izvodi napamet

ŠESTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Improvizacija: spontana i svjesna, metodički razvojna.
 Upoznavanje s novim glazbenim oblicima kroz literaturu (barokna sonata).
 Postava šestog i sedmog položaja.
 Razrada i međusobno spajanje položaja (od 1. do 5.).
 Tehnika gudala: utvrđivanje i usavršavanje svih do sada naučenih poteza.
 Upoznavanje i sustavno razrađivanje viših položaja i dohvata.
 Sviranje s lista (prima vista).

LJESTVICE

Svi durovi i istoimeni molovi do sedmog položaja kroz tri oktave.
Trozvuci i četverozvuci.

LITERATURA

Škole

- O. Ševčík: Op. 8.
- O. Ševčík: Op. 1.
- A. Grigorijan: Ljestvice i razloženi akordi
- E. Cavallini: Osnovna škola II.
- H. Sitt: Škola za violu
- A. B. Bruni: Škola za violu.

Etide

- F. Hermann: Tehničke studije, op. 22.
- C. Meyer: 45 etida, III. svezak
- U. Drüner: Studij viole, I. i II.
- H. E. Kayser: 36 etida, op. 20.
- R. Kreutzer: 42 etide
- J. F. Mazas: Etide, op. 36.
- F. Fiorillo: 36 etida, op. 3.
- Koncerti (obrada za violu)
- G. Ph. Telemann: Koncert u G-duru.
- F. Kùchler: Concertino, op. 15 (Alla Vivaldi)
- H. Sitt: Concertino, op. 39 u a-molu.
- A. Vivaldi: Koncert, op. 3, br. 3 u G-duru
- A. Vivaldi: Koncert, op.3, br. 6 u a-molu
- F. Seitz: Koncert br. 3.

Koncertne skladbe

- Hrestomatija I – izbor skladbi za violu i klavir
- W. Burmester: Skladbe starih majstora
- A. Moffat: Stari majstori za mlade violiniste II. svezak
- B. Bjelinski: Šest invencija
- M. Skalar: Mladinske skladbe I. svezak
- G. F. Händel: Sarabande
- W. A. Mozart: Bagatell
- G. Ph. Telemann: Sarabande et Gavotte
- A. Corelli: Allegro
- J. Haydn: Tema s varijacijama
- P. Nardini: Andante
- J. S. Bach: Menuette
- F. Couperin: La Bavolet Flottant
- A. Arcidicomo: Tema s varijacijama (za naprednije)
- D. i V. Malpera: Veselje muziciranja – izbor skladbi za mlade violiniste, III. svezak

Sonate

- G. F. Händel: Sonate u E-duru i F-duru
- A. Corelli: Sonata u e-molu
- J. B. Senaille: Sonata u g-molu (ed. Schott)
- B. Martinu: Sonatina

Sviranje s lista

MINIMUM GRADIVA

4 ljestvica kroz 3 oktave s trozvucima
8 etida
6 komada
1 velika forma

GODIŠNJI ISPIT

Ljestvica kroz tri oktave s trozvucima i četverozvucima
2 etide
Koncert – I. ili II. i III. stavak
Program se izvodi napamet

Napomena:

U svim razredima osnovne glazbene škole nastavnik može umjesto navedenih koncerata, etida i koncertnih skladba raditi s učenikom i druge skladbe slične težine. Tijekom ovog dijela programa (5. i 6. razred) nastavniku će biti jasno koji učenici nemaju sve uvjete za budućega glazbenika profesionalca, a koji pak mogu nastaviti svoje glazbeno obrazovanje u srednjoj školi. Kod prvih nastavnik mora biti elastičan, prebacujući akcent s učenikova tehničkog razvoja na emocionalni kontakt i zanimanje za muziciranje. Veoma je važno

ovdje bogato uvođenje muzikalne literature uz pratnju glasovira.

Tada će opterećenje „vježbanja“ ustupiti u velikoj mjeri mjesto „radosti muziciranja“. Budući da će se ti učenici uskoro baviti glazbom bez nadzora, važno ih je uputiti u samostalan rad. Učenici koji će se glazbeno profesionalno usmjeriti, na kraju ovog dijela programa trebaju imati sljedeće kvalitete:

- dobro mehaničko funkcioniranje ruku kao rezultat sustavnoga razrađivanja svih pokreta potrebnih kod sviranja
- temeljito poznavanje položaja (od 1. do 5. položaja)
- dobro vladanje osnovnim potezima gudala na žici te spiccato
- vladanje vibratom kao važnim izražajnim sredstvom
- poznavanje osnova fraziranja (dinamika i agogika uvjetovane ekonomikom i različitim opterećenjem gudala)
- prepoznavanje ugođaja skladbe i njezino predavanje (u granicama tehničkih mogućnosti)
- sposobnost pamćenja i većih skladba (koncerti, sonate) i mogućnost koncentracije na razmjerno dulji program. Učenik će uz nastavnikovu pomoć razvijati svaku od spomenutih kvaliteta kako bi spremno dočekao eventualni prelazak u viši stupanj obrazovanja.

VIOLONČELO

PRIPREMNI RAZRED

1 sat tjedno-34 sata godišnje

Zadatak nastavnika je da provjeri potrebne sposobnosti učenika za učenje violončela, razvijenost ruke, sluh, osjećaj za ritam i memoriju. Kroz igru, razne pjesmice i brojalice

nastavnik će moći ocijeniti sposobnosti učenika i blagovremeno donijeti odluku o tome da li će učenik moći učiti violončelo ili će gaporučiti za učenje drugog glazbala.

Upoznavanje s glazbalom

Učeniku svirati kratke i dopadljive kompozicije. Demonstrirati mogućnosti instrumenta (kantilena, vibrato, dvohvati, imitaciju gitare, harfe itd.). Nastojati da učenik zavoli glazbalo.

Držanje gudala:

Raditi specifične vježbe za elastičnost prstiju desne ruke.

Postavka lijeve ruke u prvom položaju

Raditi vježbe podizanja i slobodnog padanja svakog prsta pojedinačno u određenim vremenskim razmacima sa brojanjem. U tu svrhu učenik neka koristi kod kuće za vježbu štap i sl. Nakon fizičke pripreme jedne i druge ruke početi sa prvim potezima gudala, prvo po otvorenim žicama a zatim sa postavljenom rukom u prvom položaju.

MINIMUM GRADIVA

Vježbe u cijelim notama po jednoj žici R. Matz:

Zatvoreni stav prvog položaja sve do kraja II poglavlja.

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje s glazbalom i gudaalom.

Ispravno sjedenje i držanje glazbala i gudala.

Vježbe za razvijanje osjećaja dodira prstiju na gudaalu.

Vježbe postavljanja prstiju lijeve ruke na hvataljku u zatvorenome prvom i četvrtom položaju.

Prenošenje prstiju lijeve ruke od jedne žice na drugu i vježbe za elastičnost prstiju.

Sviranje pizzicato.

Temeljni potezi gudaalom u raznim osnovnim ritmovima i promjena gudala.

Dinamika: forte, piano, crescendo i decrescendo.

ETIDE

R. Matz: Za mlade ruke (20 etida u četvrtinkama-ostalo po nastavnikovu izboru)

R. Matz: Zatvoreni stav prvog položaja

Baklanova: Početničke etide

Hrestomatija: Etide za I. i II. razred

Suzuki: Škola za violončelo.

LITERATURA

R. Matz: 48 stavaka za predavanja

Hrestomatija: I. svezak

Nagy-Čakmak: Izbor kompozicija za mlade (I. svezak)

Suzuki: I

MINIMUM GRADIVA

1 ljestvica s trozvucima uz I položaju

5 etida

5 skladbi uz pratnju na glasoviru

GODIŠNJI ISPIT

1 ljestvica s trozvucima

1 etida

1 skladba

Program se izvodi napamet i - ili uz glasovirsku pratnju

DRUGI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Promjena prvoga u četvrti položaj i obratno s pomoću prazne žice i bez prazne žice – opuštanjem.

Kultura desne ruke (promjena gudala, potezi raznih trajanja, legato).

Dinamika – primjena na stavcima za predavanje.

Predvježbe i vježbe za vibrato.

ETIDE

R. Matz: 54 etide – nastavak

R. Matz: 25 etida

Suzuki: Škola za violončelo

N. Baklanova: Etide

Sapožnjikov: Izbor etida

Hrestomatija: Etide za I. i II. razred.

LITERATURA

R. Matz: 48 stavaka za predavanje

R. Matz: Sonatina u C-duru

R. Matz: Za mlade ruke – stavci za predavanje i uz pratnju glasovira

Hrestomatija: I. svezak

Nagy – Čakmak: Izbor kompozicija za mlade (I. svezak)

Baklamov: Melodijske vježbe

A. Vivaldi: Koncert u C-duru

Suzuki: II

MINIMUM GRADIVA

Ljestvice s trozvucima u I otvorenom položaju

5 etida

5 skladbi uz pratnju na glasoviru

GODIŠNJI ISPIT

1 ljestvica

1 etida iz 54 ili 25 etida R. Matza ili etida drugog autora istovrsnih zahtjeva

2 skladbe

Program se izvodi napamet i - ili uz glasovirsku pratnju

TREĆI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Nastavak promjena položaja.

Upoznavanje polupoložaja i njihova primjena.

Vibrato.

Kultura desne ruke – nastavak.

ETIDE

R. Matz: Tehničke vježbe I. (Tema s varijacijama IV. i V.)

R. Matz: Tehničke vježbe II.

R. Matz: 54 etide

R. Matz: 25 etida

Suzuki: Škola za violončelo – nastavak

Hrestomatija: Etide za III. i IV. razred.

LITERATURA

R. Matz: Tri sonatine.

J. B. Breval: Concertino u C-duru.

Nagy – Čakmak: Izbor kompozicija, II. svezak.

Suzuki: III.

Hrestomatija: Pjesmice za III. i IV. razred.

Uz navedenu literaturu može se rabiti literatura sličnih tehničkih i muzikalnih zahtjeva

MINIMUM GRADIVA

1 ljestvica s trozvucima kroz 2 oktave

5 etida

2 stavka suite ili sonatine

2 skladbe različitih autora

GODIŠNJI ISPIT

1 ljestvica kroz 2 oktave s trozvukom

1 etida

1 stavak suite

1 skladba – spori tempo

1 skladba brzi tempo

Program se izvodi napamet

ČETVRTI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Otvoreni stav I. i IV. položaja, te njihova primjena.

Prijelazi iz otvorenoga u zatvoreni stav i obratno.

Kultura desne ruke – nastavak.

Vibrato.

ETIDE

R. Matz: Tehničke vježbe I. i II..

R. Matz: 54 etide

R. Matz: 25 etida

J. F. Dotzauer: Etide, I. svezak.

S. Lee-Becker: Etide

Kummer: Etide

Hrestomatija: Etide za III. i IV. Razred

LITERATURA

R. Matz: 3 sonatine

R. Matz: Lirske skice

R. Matz: Suita u C-duru

B. Romberg: Sonata u B-duru
 Nagy-Čakmak: Izbor kompozicija za mlade (II. i III. svezak)
 Suzuki: III.
 Hrestomatija: Pjesmice za III. i IV. razred
 B. Marcello: Sonate
 Seitz: Koncert u D-duru

Uz navedenu literaturu može se rabiti i literatura sličnih tehničkih i muzikalnih zahtjeva.

MINIMUM GRADIVA

Ljestvice s trozvucima kroz 2 oktave
 5 etida
 1 suita ili sonatina
 1 končertino
 5 skladbi različitih autora

GODIŠNJI ISPIT

1 etida s uporabom otvorenog stava
 2 skladbe uz glasovir ili dva stavka iz sonate ili sonatine
Program se izvodi napamet

PETI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Otvoreni stav (povišeni I. i IV. položaja).
 Prijelazi (od polupoložaja do petog položaja).
 Ljestvice kroz 3 oktave s raznim potezima.
 Kultura desne ruke (nastavak, Ševčik).

ETIDE

R. Matz: Tehničke vježbe I. i II.
 R. Matz: 54 etide
 R. Matz: 25 etida
 R. Matz: 30 Etida
 F. A. Kummer: Melodijske etide
 J. F. Dotzauer: Etide, I. svezak
 S. Lee-Becker: Melodijske etide
 Hrestomatija: Etide za V. i VI. razred.

LITERATURA

R. Matz: Sonatina u starom stilu
 R. Matz: Suita u C-duru
 R. Matz: Lirske skice
 R. Matz: Andante i rondo
 Nagy – Čakmak: Izbor kompozicija za mlade (III. svezak)
 Goltermann: Koncert u G-duru
 Breval: Koncert u G-duru
 B. Marcello: Sonate
 A. Vivaldi: Sonate
 Suzuki: IV.
 Hrestomatija: Pjesmice za V. i VI. Razred

MINIMUM GRADIVA

Ljestvice s trozvucima kroz 3 oktave
 5 etida
 1 končertino
 1 sonata
 5 skladbi različitih autora

GODIŠNJI ISPIT

1 ljestvica kroz 3 oktave s trozvucima
 1 etida
 1 sonata
 1 skladba
Program se izvodi napamet

ŠESTI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Viši položaji (od 4. do oktavnog).
 Osnove sviranja na palčaniku.
 Skale kroz dvije oktave i rastavljeni akordi.
 Potezi s ležećim i skakućim gudalom.
 Uvod u sviranje Bachovih suita.

ETIDE

O. Ševčík: Mehanizam gudala, op. 2 br. 1, vježba 5
 R. Matz: Uvod u sviranje na palčaniku
 R. Matz: 30 etida
 J. F. Dotzauer: Etide, I. i II. svezak
 S. Lee-Becker: Melodijske etide
 F. A. Kummer: Melodijske etide
 Hrestomatija: Etide za V. i VI. razred.

LITERATURA

J. S. Bach: Suita u G-duru (Bourett I. i II. iz Suite u C-duru)
 Vandini: Sonate u F i G duru
 B. Romberg: Sonate u e-molu i C-duru
 H. Squire: Tarantela
 B. Marcello: Sonate
 A. Vivaldi: Sonate
 Breval: Koncert: u D-duru
 Suzuki: V.
 Hrestomatija: Pjesmice za V. i VI. razred.
Uz navedenu literaturu može se rabiti i literatura sličnih tehničkih zahtjeva.

MINIMUM GRADIVA

Durske i molske ljestvice s trozvucima kroz 3 ili 4 oktave
 5 etida od kojih 1 obvezatno na palčaniku
 1 sonata
 1 koncert
 5 skladbi različitih autora

GODIŠNJI ISPIT

1 ljestvice kroz tri oktave i rastavljeni akordi (dur i mol)
 2 etide (jedna na palčaniku)
 2 stava iz barokne sonate ili I. stav koncerta
Program se izvodi napamet

K O N T R A B A S

Učenje može početi s devet godina starosti, u iznimnom slučaju s osam – ovisno o učenikovim tjelesnim sposobnostima. Potrebno je nabaviti manja glazbala tzv. četvrtinska i polovinska ovisno o učenikovo dobi, primjerena gudala i ostali potrošni materijal.

LITERATURA

J. Novosel: Škola za kontrabas I. i II. dio
 J. Novosel: 40 malih etüda (III. dio škole).
 M. Prosenik: 10 etida
 F. Simandl: 30 etida
 J. Hrabe: I. dio etida
 J. E. Storch: I. dio etida
 Kraća djela raznih autora uz pratnju glasovira i dr.
 Lakše sonate: Marcello, Galliar, Fesch, Giovannino i sl.

Dopunska literatura za naprednije učenike

J. Novosel: 12 etida za kontrabas
 J. Novosel: 13 studija za kontrabas
 J. Novosel: 15 etida capriccia za kontrabas
 J. Novosel: 6 capriccia uz pratnju glasovira za kontrabas
 J. Novosel: Koncertna etida uz pratnju glasovira za kontrabas
 F. Simandl: 10 malih etida
 Djela mađarskih kompozitora za kontrabas i glasovir, I. dio (ed. Musica, Budapest).
 F. Farkas: Sonatina
 Sonate starih majstora i dr.

PRVI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Upoznavanje s glazbalom i gudaalom.
 Osnovna pismenost u bas-ključu.
 Gimnastika šake i lijeve ruke.
 Stav uz instrument (stojeći ili sjedeći); za sjedeći stav potreban je poseban stolac.
 Držanje gudala i razvijanje osjećaja dodira prstiju na gudaalu.
 Postava lijeve ruke u prvi položaj.
 Vježbe gudaalom po praznim žicama u raznim mjerama i metričkim figurama (postava desne ruke).
 Vježbe u prvom položaju.
 Prijelaz iz I. u II. Položaj s pomoću 1., 2. i 4. prsta te s pomoću prazne žice.
 Pizzicato bez držanja gudala.

Prijelaz u više položaja prema učenikovim individualnim mogućnostima, ali bar do ljestvice D-dur kroz jednu oktavu (V. položaj).

GODIŠNJI ISPIT

Ljestvice

Jedna vježba iz knjige J. Novosel: Škola za kontrabas, I. dio

Jedna etida iz knjige J. Novosel: 40 malih etida

Program se izvodi napamet

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Postupno usvajanje materijala od I. do VII. položaja (E-dur kroz dvije oktave i ljestvice i trozvuci do VII. položaja).

Pizzicato s držanjem gudala.

GODIŠNJI ISPIT

Ljestvice

Jedna vježba iz knjige J. Novosel: Škola za kontrabas I. dio

Jedna etida iz knjige J. Novosel: 40 malih etida

Jedna etida suprotnog karaktera po nastavnikovu izboru

Program se izvodi napamet

TREĆI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Postupno usvajanje materijala od I. do X. položaja (G-dur ljestvica kroz dvije oktave i ljestvice i trozvuci do X. položaja).

Ornamentika.

GODIŠNJI ISPIT

Ljestvice

Jedna vježba iz knjige J. Novosel: Škola za kontrabas, I. dio

Jedna etida iz knjige J. Novosel: 40 malih etida

Krača skladba uz pratnju glasovira, na primjer iz knjige Bukalski

Drobiazgi kontrabasowe, ili jedna skladba drugih skladatelje iste težine

Program se izvodi napamet

ČETVRTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Postupno usvajanje materijala od I. do XII. položaja. Ljestvice i trozvuci do A-dura kroz dvije oktave (XII. položaj).

Prijelaz na palčanik. Vježbe za prijelaz na palčanik s pomoću 1., 2. i 3. prsta.

Postupno upoznavanje tenor ključa.

GODIŠNJI ISPIT

Ljestvice i trozvuci

Jedna vježba iz knjige J. Novosel: Škola za kontrabas, I. dio

Jedna etida iz knjige J. Novosel: 40 malih etida

Jedan stavak lakše sonate uz pratnju glasovira
Program se izvodi napamet

PETI RAZRED
SADRŽAJ RADA

Vježbe na palčaniku. Ljestvice i trozvuci do H-dura kroz dvije oktave.
 Ornamentika na palčaniku.

GODIŠNJI ISPIT

Ljestvice i trozvuci
 Jedna vježba s upotrebom palčanika iz knjige J. Novosel: Škola za kontrabas, II. dio
 Jedna etida s upotrebom palčanika
 Dva stavka sonate
Program se izvodi napamet

ŠESTI RAZRED
SADRŽAJ RADA

Postupno usvajanje materijala do ljestvice C-dur kroz dvije oktave (na četverožičnom kontrabasu).
 Posebnu pozornost posvetiti kulturi desne ruke.
 Ljestvice i trozvuci do C-dura kroz dvije oktave.

GODIŠNJI ISPIT

Ljestvice i trozvuci na razne načine poteza gudalom
 Dvije etide različitog karaktera
 Jedna sonata
Program se izvodi napamet

G I T A R A

PRIPREMNI RAZRED

1 sat tjedno-34 sata godišnje

PRIPREMNI RAZRED IMA ZA CILJ:

Razvijanje ljubavi prema glazbenom stvaralaštvu.
 Upoznavanje sa glazbenom teorijom i terminologijom koja je karakteristična za ovo glazbalo.
 Na razumljiv način učenike upoznati sa povjesnim razvojem žičanih glazbala, posebno gitare.
 Interpretacija lakših djela po izboru iz literature, tradicionalnog stvaralaštva i dječjih pjesama.

PROGRAMSKI SADRŽAJ:

- Dijelovi gitare
- Povijest gitare i njenih prethodnika
- Označavanje prstiju lijeve i desne ruke
- Pravilan položaj tijela i držanja gitare prilikom sviranja
- Položaj desne ruke i načini trzanja
- Položaj lijeve ruke i pravilna upotreba prstiju
- Arpeggio na praznim žicama

- Apoyando i tirando tehnika
- Kromatika u okviru I pozicije
- Sviranje lakših skladbi solo i uz pratnju nastavnika

LITERATURA

E.Đuga: Početnica

F. Spiller: Škola za gitaru, I stupanj

V. Andree: Zbirka kompozicija za gitaru

N. Strujić – S. Belančić: Izbor kompozicija I – III r.

Šira literatura po izboru nastavnika

Lagane skladbe domaćih skladatelja:

Glazba hrvatskih gitarista (Music Play, Zagreb).

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Postava tijela i gitare. Postava desne ruke. Vježbe na slobodnim žicama.

Trzanje uz uporabu nokta (ako to dopuštaju okolnosti). Postava lijeve ruke.

I. položaj. Fraziranje, dinamika, agogika.

Durske ljestvice kroz jednu oktavu u I. položaju.

M. Giuliani: Vježbe rastavljenih akorda op. 1, br. 1–3, 7–15.

D. Aguado: Etide, br. 1 i 2 (Suvini-Zerboni).

Lagane skladbe renesansnih, baroknih, klasičnih i suvremenih autora, koje se, na primjer, mogu naći u sljedećim zbirkama:

M. Carcassi: Brevier

Horáček: Moje kytara (Supraphon)

S. Rak: Rozmary (Panton)

F. Spiller: Škola za gitaru, I. stupanj

Picture Book for Guitar Players (Editio Musica)

Lagane skladbe domaćih skladatelja:

Glazba hrvatskih gitarista (Music Play, Zagreb).

MINIMUM GRADIVA

4 ljestvice u prvom položaju

10 etida ili vježbi

10 skladbi

ISPITNO GRADIVO

1 ljestvica

1 etida

1 skladba.

Program se izvodi napamet

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Utvrđivanje I. položaja. II. položaj. Prijelaz iz I. u II. položaj i obratno.

Jednostavni primjeri jednokratnoga uzlaznog i silaznog legata.

Barré informativno. Razvijanje spretnosti desne ruke – rastavljeni akordi. Arpeggio u užem smislu. Promjena boje tona (sul tasto, sul ponticello). Ugađanje gitare. Preugađanje žica.

Durske i molske ljestvice kroz dvije oktave u I. položaju.

Giuliani: Vježbe rastavljenih akorda op. 1, br. 18–33, 35

Lagane etide sljedećih autora:

D. Aguado

F. T. Carulli: op. 333

Sor. op. 44, 60, 31

R. de Viseé: Menuet C-dur

Lagane skladbe sličnih zahtjeva renesansnih, baroknih, klasičnih i suvremenih autora, koje se, na primjer, mogu naći u sljedećim zbirkama:

H. Carcassi: Brevier

J. W. Duarte: Youth at the Strings (Ricordi)

S. Rak: Rozmary (Panton)

S. Rak: 15 Descriptive Pieces for Guitar (Elderslie Music)

S. Rak: Minutová Sola (Supraphon)

T. Spiller: Škola za gitaru, I. i II. stupanj

A. Tansman: Douze Pieces Faciles (Eschig)

M. Tesař: Album dvaceti gitarskih skladbi (Reflex)

Solo Now (Chanterelle)

Modern Times, I. (Chanterelle)

Lagane skladbe sličnih zahtjeva domaćih skladatelja:

Glazba hrvatskih gitarista (Music Play, Zagreb).

MINIMUM GRADIVA

8 etida.

5 skladbi autora 16. i 17. stoljeća.

8 skladbi ostalih autora.

ISPITNO GRADIVO

1 ljestvica s kadencom

1 etida

2 skladbe

Program se izvodi napamet

TREĆI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Kretanje po hvataljci prema XII. polju. Daljnji rad na jednoglasnom legatu. Daljnji rad na barréu. Daljnji rad na rastavljenim akordima.

Artikulacija – staccato i tenuto. Vibrato. Prirodni flageoletni tonovi.

Ljestvice tipiziranih prstometa (bez upotrebe slobodnih žica) bez promjene položaja.

Giuliani: Vježbe rastavljenih akorda, op. 1, br. 36–65

Odgovarajuće etide sljedećih autora:

D. Aguado

L. Brouwer: Etudes simples, I. (Eschig)

F. Carulli op. 333

K. Scheit: Tonbildungs-Studien

F. Sor: Op. 44, 60, 31

N. Coste: Mazurkan

R. de Viseé: Menuet D-dur.

Skladbe sličnih zahtjeva renesansnih, baroknih, klasičnih i suvremenih autora, koje se, naprimjer, mogu naći u sljedećim zbirkama:

- W. Duarte: Youth at the Strings (Ricordi)
 - W. Duarte: Some of the Noah's Ark, op. 55 (Ricordi)
 - W. Duarte: Six Easy Pictures, op. 57 (Novello)
 - W. Duarte: Corals for Guitar (Novello)
 - N. Koškin: Mascarades (Lemoine)
 - S. Rak: Minutová sola (Supraphon)
 - S. Rak: Rozmary (Panton)
 - S. Rak: 15 Descriptive Pieces for Guitar (Elderslie Music)
 - F. Spiller: Škola za gitaru, II. stupanj
 - A. Tansman: Douze Pieces Faciles (Eschig)
 - M. Tesař: Album dvaceti gitardsych skladeb (Reflex)
 - Modern Times, I. i II. (Chanterelle).
- Skladbe sličnih zahtjeva domaćih skladatelja:
 Glazba hrvatskih gitarista (Music Play, Zagreb).

MINIMUM GRADIVA

- 8 etida.
- 5 skladbi autora 16. i 17. stoljeća.
- 5 skladbi klasičnih autora.
- 5 skladbi suvremenih autora.

ISPITNO GRADIVO

- 1 ljestvica s kadencom
 - 1 etida
 - 2 skladbe
- Program se izvodi napamet*

ČETVRTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

- Svi oblici uzlaznoga i silaznoga jednoglasnoga jednokratnog legata.
- Glissando. Daljnji rad na promjeni položaja. Veliki barré. Daljnji rad na razvijanju spretnosti desne ruke. Daljnji rad na vibratu.
- Ljestvice tipiziranih prstometa s promjenom položaja kroz dvije oktave.
- M. Giuliani: Vježbe rastavljenih akorda, op. 1, br. 66–88

Odgovarajuće etide sljedećih autora:

- D. Aguado
 - L. Brouwer: Etudes simples, I. i II. (Eschig)
 - T. Sor: Op. 44, 60, 31
 - F. Tárrega
 - I. Padovec: Polka
 - E. Pujol: II Triquilanda (Max Eschig)
- Skladbe sličnih zahtjeva renesansnih, baroknih, klasičnih i suvremenih autora, koje se, na primjer, mogu naći u sljedećim zbirkama:
- B. Bártok: Album za djecu (Musica Budapest)
 - W. Duarte: Within Easy Rich (Ricordi)
 - W. Duarte: Six Easy Pictures, op. 57 (Novello)
 - F. Kleynjans: Le coin de l'enfance op. 97 (Lemoine)

N. Koškin: Mascarades (Lemoine)
 C. Machado: Trois Toadas (Lemoine)
 C. Negri: Le Gratie d'Amore (Universal Edition)
 Quine: Easy Modern Guitar Music (Oxford University Press)
 F. Spiller: Škola za gitaru, III. stupanj
 A. Tansman: Douze Pieces Faciles (Eschig)
 Modern Times, II. i III. (Chanterelle)
 Skladbe sličnih zahtjeva domaćih skladatelja:
 Glazba hrvatskih gitarista (Music Play, Zagreb).

MINIMUM GRADIVA

8 etida.
 5 skladbi autora 16. i 17. stoljeća.
 5 skladbi klasičnih autora.
 5 skladbi suvremenih autora.

ISPITNO GRADIVO

1 ljestvica s kadencom
 1 etida
 1 polifona skladba
 1 skladba ostalih autora
Program se izvodi napamet

PETI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Višekratni jednoglasni legato. Ukrasi. Pizzicato. Umjetni flageoletni tonovi. Daljnji rad na barréu.
 Durske i molske ljestvice tipiziranih prstometa s promjenom položaja kroz dvije oktave.
 Giuliani: Vježbe rastavljenih akorda, op. 1, br. 89–108

Odgovarajuće etide sljedećih autora:

D. Aguado
 L. Brouwer: Etudes simples, II. (Eschig)
 A. Carlevaro: Microestudios, I., II. i III. (Chanterelle)
 F. Kleynjans: Estudines (Leduc)
 F. Sor: Op. 60, 31, 35
 J. Ibert: Ariette (Leduc)
 L. Milan: Pavana C-dur
 Poulenc: Sarabande (Ricordi).
 Skladbe sličnih zahtjeva renesansnih, baroknih, klasičnih i suvremenih autora, koje se, na primjer, mogu naći u sljedećim zbirkama:
 F. Kleynjans: Le coin de l'enfance, op. 97 (Lemoine)
 N. Koškin: Mascarades (Lemoine)
 Quine: Easy Modern Guitar Music (Oxford University Press)
 F. Spiller: Škola za gitaru, III. i IV. stupanj
 A. Tansman: Douze Pieces Faciles (Eschig)
 Klassiker der Gitarre, I. i II. (Vebdeutscher Verlag)
 Modern Times, III. i IV. (Chanterelle)
 Skladbe domaćih skladatelja:
 Glazba hrvatskih gitarista (Music Play, Zagreb)

MINIMUM GRADIVA

8 etida.

5 skladbi autora 16. i 17. stoljeća.

5 skladbi klasičnih autora.

5 skladbi suvremenih autora.

ISPITNO GRADIVO

1 ljestvica s kadencom

1 etida

1 polifona skladba

1 sonatina

1 skladba ostalih autora

Program se izvodi napamet

ŠESTI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Rasgueado. Tambora.

Za ulaz u srednju školu traži se temeljito poznavanje hvataljke do XII. polja, suvereno vladanje promjenom položaja, izvedba jednoglasnih legata, barréa, vibrata, upotreba noktiju kod trzanja žica, kontrola glasnoće i boje tona, samostalno ugađanje gitare.

Durske i molske ljestvice tipiziranih prstometa s promjenom položaja kroz dvije oktave.

M. Giuliani: Vježbe rastavljenih akorda, op. 1, br. 4-6, 16, 17, 34, 109-120

Odgovarajuće etide sljedećih autora:

D. Aguado

L. Brouwer: Etudes simples, II. i III. (Eschig)

M. Carcassi: Op. 60

A. Carlevaro: Microestudios, I., II. i III. (Chanterelle)

F. Kleynjans: Estudines (Leduc)

F. Sor: Op. 60, 31, 35,

F. Tárrega

Anon.: Ljubavna serenada

J. S. Bach: Bouree iz Suite BWV 996

A. B. Barrios: Villancico de Navidad

L. von Call: Sonatina, op. 22

F. Sor: Menuet D-dur, op. 11, br. 5.

Skladbe sličnih zahtjeva renesansnih, baroknih, klasičnih i suvremenih autora, koje se, na primjer, mogu naći u sljedećim zbirkama:

Hand: Fifteen Minutes (Ricordi)

N. Koškin: Mascarades (Lemoine)

Quine: Easy Modern Guitar Music (Oxford University Press)

F. Spiller: Škola za gitaru, IV. stupanj

Klassiker der Gitarre, I. i II. (Vebdeutscher Verlag),

Modern Times, IV. i V. (Chanterelle),

Skladbe sličnih zahtjeva domaćih skladatelja:

Glazba hrvatskih gitarista (Music Play, Zagreb)

MINIMUM GRADIVA

8 etida.

- 4 skladbe autora 16. i 17. stoljeća.
- 5 skladbi klasičnih autora.
- 5 skladbi suvremenih autora.

ISPITNO GRADIVO

- 1 ljestvica s kadencom
- 1 etida
- 1 polifona skladba
- 1 sonatina
- 1 skladba ostalih autora
- Program se izvodi napamet*

SKUPNO MUZICIRANJE

*Trajanje programa: 4 godine (počevši od 3. razreda)
Broj nastavnih sati u tjednu: 2 (izborna)*

TREĆI RAZRED

2 gitare:

- T. Morley: Fantasia
- J. S. Bach: Menuet G-dur
- F. Carulli: Andante, op. 120
- F. Carulli: Composition for two guitars, Vol. 1: 6 petits duos dialogues, op. 34
- N. Koškin: Dawn Faery
- J. W. Duarte: Duets without tears, op. 47

3 gitare:

- B. Krnic: Andante iz Međimurske suite (arr. Čagalj)

4 gitare:

- trad.: El Puerto (po arr. L. Williams, arr. Čagalj).

ČETVRTI RAZRED

2 gitare:

- F. da Milano: Canone
- F. Couperin: Les folies françaises (izbor)
- F. Carulli: Tre duetti (Chanterelle)
- F. Sor: Six vales op. 44, br. 2, 5
- trad. Folksongs from Chile (arr. Wallisch)

3 gitare:

- L. von Call: Trio in E-dur, op. 26

4 gitare:

- Trad.: Salamanca (po arr. L. Williams, arr. Čagalj)
- Trad.: Cantar montañés (po arr. L. Williams, arr. Čagalj).

PETI RAZRED

2 gitare:

- Anonymus: Lesson for two lutes
- F. Couperin: La pudeur
- F. Sor: Six vales op. 44 br. 1, 3
- Karas: Treći čovjek (arr. Čagalj)

3 gitare:

F. J. Haydn: Menuetto iz Klavirske sonate E-dur (arr. Čagalj)

J. Kuffner: Ausgewählte Übungsstücke

4 gitare:

J. Bučan: Vododerina (arr. Čagalj).

ŠESTI RAZRED**2 gitare:**

Anonymus: Le Rossignol

T. Robinson: Toy for two lutes

F. Sor: Six valse op. 44 br. 4, 6

F. Gruber: Tiha noć (arr. Čagalj)

J. Cardoso: Milonga

G. Farrauto: Morenita do Brasil

A. Machado: Quatre ponteiros

3 gitare:

S. Molinaro: Pass'e mezzo

G. Ph. Telemann: Sechs Tänze (Menuett i Bourée)

4 gitare:

F. M. Torroba: Estampas (La Siega; Amanecer)

Napomena:

Preporučuje se, pogotovo u nižim razredima, obraditi za komorni sastav i neke postojeće solo skladbe po izboru te, u skladu s mogućnostima škole, proširiti suradnju i na ostale instrumente u kombinaciji s gitarom (violina, blok-flauta, flauta, cello itd.).

T A M B U R E**ZADAĆE PREDMETA**

Stjecanje znanja i vještine sviranja izabranog glazbala: bisernice, brača ili čela.

Obvezatno učenje čelovića, bugarije ili berde.

Razvijati izvodilačke sposobnosti, motoričke sposobnosti, percepciju, pamćenje, koncentraciju, upornost i radne navike.

Sustavno razvijati osjećaj za ljepotu tona, razvijati osjećaj za metriku, puls i preciznost izvođenja, određivanje tempa, dimamike i agogike.

Postupno razvijati osjećaj za strukturu i oblik glazbenog djela.

Školovanje učenika mora se temeljiti na poznavanju literature i interpretaciji djela svih stilskih razdoblja, obvezatnu sviranju originalne literature pisane za tambure i sviranju tradicionalne – folklorne tamburaške glazbe.

Učenici tambure na individualnoj nastavi imaju po potrebi korepeticiju uz glasovir.

Ovisno o fizičkim predispozicijama i dobi učenika u I. razredu odabire se glavni instrument: bisernica, brač ili čelo.

U drugom razredu učenik se upoznaje s bugarijom i čelom, bračem ili bisernicom ako jedan od navedenih glazbala nije učio u I. razredu.

U IV. razredu, ovisno o sposobnostima i fizičkim mogućnostima, učenik se upoznaje s berdom.

Tijekom cjelokupnog školovanja učenik intenzivno uči svirati temeljno glazbalo i temeljito se upoznaje s glazbalima tamburaškog orkestra.

Radi što bolje motivacije učenika preporučuje se sviranje u ansamblima u ranoj etapi učenja u sklopu individualne nastave.

Ispitno gradivo može se izvesti se u dva dijela:

I. ljestvica i etida

II. ostali dio ispitnog gradiva koje se planira godišnjim planom i programom rada odjela.

Orkestar je obvezatan za sve učenike od trećeg do šestog razreda.

Sviranje u ansamblima priznaje se kao skupno muziciranje, a osobito u sredinama gdje nema dovoljno učenika za osnivanje tamburaškog orkestra.

LITERATURA

Etide

A. Marković: Etide za bisernicu ili brač I.

Ž. Bradić – Siniša Leopold: Škola za tambure I. – II. razreda

Ž. Bradić: Škola za tambure III. – VI. razreda

Dražen Varga: Škola za tambure

Svetlana Krajna: Etide za bisernicu i brač

Etide koje u sebi sadrže tehničke elemente prema zahtjevima postavljenim u sadržaju rada.

Skladbe

Ž. Bradić: Škola za tambure I. – VI. razreda

A. Marković: Koncertantne skladbe

S. Krajna: Zbirka skladbi za bisernicu i brač

Originalne skladbe i transkripcije prilagođene za tamburu i tehnički primjerene mogućnostima učenika.

Izbor ostalih odgovarajućih skladba domaćih i stranih autora.

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje glazbala:

dijelovi tambure

pravilno sjedenje i ispravno držanje glazbala (bisernice ili brača)

postava ruku

držanje trzalice.

Osnovni tehnički elementi sviranja:

pokreti trzalice dolje (II) gore (V)

sviranje palcem (pizz.)

tremolo (trzanje)

koordinacija lijeve i desne ruke.

Vrijednosti nota i notno pismo:

 i njihove stanke
note u G ključu od *e* do *C*²

predznaci

oznake za repeticiju.

Metrika:

Teška i laka doba, četvrtinske i osminske mjere, predtakt.

Ritam:

Punktirani ritam, sinkopa, kvartola (po 4 udarca na jednu notu).

Artikulacija:

Legato, non legato, portati, staccato, tenuto.

Dinamika:

forte, piano, mezzoforte, mezzopiano, crescendo i diminuendo

Tempo i agogika:

Allegro, moderato, andante, ritenuto, korona.

Tehničke vježbe i ljestvice:

ljestvice C-dur, G-dur i F-dur kroz jednu oktavu s rastavljenim akordima
tehničke vježbe za lijevu i desnu ruku
sviranje od I. do III. položaja.

MINIMUM GRADIVA

6 etida.

Navedene ljestvice s rastavljenim akordima.

10 skladba.

ISPITNO GRADIVO

1 ljestvica

1 etida

2 skladbe različitog karaktera

Program se izvodi napamet

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje glazbala:

provjera postave ruku i ispravno držanje glazbala.

Osnovni tehnički elementi sviranja:

- koordinacija ruku
- usavršavati tehniku trzanja (tremolo)
- ravnomjernost udaraca u tremolu
- ataka zvuka.

Vrijednosti nota i notno pismo:

Šesnaestina

Opseg tonova od *e* do *G2*

Note u bas ključu za čelo.

Metrika:

polovinska mjera

kratice u notnom pismu: *D.C.* , , , *al Fine* -cezura.

Ritam:

punktirani ritam, triola, sinkopa unutar dobe, ritamske kombinacije: () ()

() ().

Artikulacija:

usavršavati izvedbu legata non legata, portata, staccata, tenuta.

Dinamika:

dinamičko nijansiranje fraza

koristiti dijatonsku postavu prstiju na bisernici, a na ostalim glazbalima – stisnutu (kromatsku)

durske i molske ljestvice do 3 predznaka kroz 2 oktave s rastavljenim akordima
kromatska ljestvica kroz 1 oktavu.

Ornamenti/ukrasi:

predudar.

MINIMUM GRADIVA

6 etida s različitim tehničkim zahtjevima

Navedene ljestvice

12 skladba različitog karaktera

ISPITNO GRADIVO

1 ljestvica

1 etida

1 skladba po slobodnom izboru

Program se izvodi napamet

ČETVRTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje glazbala:

samostalno ugađanje glazbala.

Osnovni tehnički elementi sviranja:

usavršavati tehniku sviranja bisernice i brača, primjena položaja VII. – XI.,

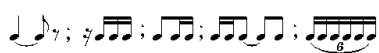
sviranje po sluhu jednostavne pjesme.

Vrijednosti nota i notno pismo:

brzo pročitati i izvesti notni zapis u G i F-ključu.

Metrika:

složene mjere 5/8, 7/8, 9/8 pokušati svirati prema metronomskim oznakama.

Ritam:

Artikulacija:

usavršavanje svih vrsta artikulacija.

Dinamika:

usavršavati dinamičko nijansiranje od pianissima do fortissima *pp – ff*.

Tempo i agogika:

prepoznati naučene oznake za tempo i agogiku te ih proširiti novima (lento, sostenuto, meno mosso, piu mosso).

Tehničke vježbe i ljestvice:

primjena različite vrste artikulacije u ljestvicama

sviranje ljestvice do 4 predznaka kroz 2 oktave

kromatske ljestvice kroz 2 oktave.

Ornamenti (ukrasi):

predudar kratki i dugi

mordent, triler.

MINIMUM GRADIVA

6 etida s različitim tehničkim zahtjevima.

Navedene ljestvice.

10 skladba različitog karaktera malih glazbenih oblika ili 3 koncertantne skladbe.

ISPITNO GRADIVO

1 ljestvica

1 etida

2 skladbe

Program se izvodi napamet

PETI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Upoznavanje glazbala:

izvori zvuka: znati izražavati raznovrsne tonske boje
obvezatno upoznavanje berde ili bugarije.

Osnovni tehnički elementi sviranja:

brzo pronalaženje položaja u zadanoj melodiji

ataka zvuka u dvostrukim notama

rad na kvalitetnim tremolima.

Metrika:

složena mjera 12/8.

Ritam:

ritamske kombinacije 6/8 mjere

ritamski akcent.

Artikulacija:

muzikalno i logično fraziranje

kvalitetan ton.

Dinamika:

znati uvjerljivo izvesti većinu dinamičkih oznaka

Dal S *al* C *poi Coda*, tacet itd.

Tempo i agogika:

proširiti osnovne oznake tempa i karaktera (agogike)

rubato.

Tehničke vježbe i ljestvice:

vježbe po Šradiku

ljestvice do 5 predznaka s rastavljenim akordima i različitim ritamskim kombinacijama

rad na motorici prstiju (vježbe)

kromatske ljestvice kroz 2 oktave.

Ornamenti (ukrasi):

višestruki predudar, grupetto.

MINIMUM GRADIVA

7 etida za različite tambure (bisernicu i brač).

10 skladba različitog karaktera i različitog stila glazbenih oblika ili 3 koncertantne skladbe.

Navedene ljestvice.

ISPITNO GRADIVO

1 ljestvica s rastavljenim akordima

1 etida

2 skladbe različitog karaktera

Program se izvodi napamet

ŠESTI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Upoznavanje glazbala:

znati svirati sva glazbala tamburaškog orkestra
sve o tamburi.

Osnovni tehnički elementi sviranja:

usavršavanje tehnike sviranja na svim tamburama i u svim tonalitetima
sviranje *a vista* tehničke razine 5 razreda.

Metrika:

sve vrste mjera i njihove izmjene (unutar dobe i unutar takta).

Ritam:

znati izvesti teže poliritamske kombinacije (duole – triole i obrnuto,
te triole – kvartole...).

Artikulacija:

artikulacija u dvostrukim notama.

Dinamika:

vješto vladati različitim vrstama ataka zvuka
vladati zvukom

oblikovati zvuk s obzirom na karakter i stil skladbe.

Tempo i agogika:

zrelo muziciranje sa svim elementima interpretacije.

Tehničke vježbe i ljestvice:

transponiranje melodije u drugi zadani tonalitet

vježbe po Šradiku

ljestvice kroz dvije oktave do 6 predznaka

kromatske ljestvice kroz 2 oktave.

Ornamenti/ukrasi:

flažoleto, mordent, triler.

MINIMUM GRADIVA

8 etida za različite tambure.

10 skladba različitog karaktera i različitog stila glazbenih oblika ili 3
koncertantne skladbe.

Navedene ljestvice s rastavljenim akordima.

ISPITNO GRADIVO

1 ljestvica s rastavljenim akordima

1 etida

2 skladbe različita karaktera

Program se izvodi napamet

M A N D O L I N A**PRVI RAZRED****SADRŽAJ RADA**

Temelji mandolinske tehnike:

Položaj tijela, mandoline i trzalice; ugađanje glazbala.

Postava desne ruke: držanje trzalice i položaj zapešća na konjiću;

tremolo na otvorenim žicama, udari trzalicom dolje, gore i izmjenično.
 Postava lijeve ruke: kromatske ljestvice, dijatonske ljestvice i arpeggia u rasponu dvije oktave, sve u 1. položaju. Dvoglasje na slobodnim žicama.

Dinamika: *p*, *mp*, *mf*, *f*.

Agogika: korona.

Polifonija: lakši kanoni.

Boja tona: tasto i naturale.

LITERATURA

S. Raineri: L'art de la mandoline, I. dio

G. Branzoli: Metodo teorico-pratico per mandolino, I. dio

R. Calace: Škola za mandolinu, I. dio

F. Pvalinek: Škola za mandolinu, I. dio

J. B. Wanhall, A. B. Bruni: Dueti facili per Mandolini.

Poželjno je da nastavnik osim navedenih notnih tekstova rabi što više primjera poznatih melodija, te umjetničkih dječjih pjesama za utvrđivanje obrađenog gradiva.

ISPITNO GRADIVO

1 ljestvica u 1. položaju kroz dvije oktave

3 skladbe

Program se izvodi napamet

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Prvi stupanj razvoja mandolinske tehnike:

Nastavak studija ljestvica i arpeggia. 2. položaj i promjene položaja s pomoću prazne žice i glissanda.

Arpeggia na praznim žicama s binarnim i ternarnim ritmom (dva udara dolje i jedan gore), udari prema dolje, gore i kombinacije, trzanje različitih ritamskih figura. Dvoglasje u oktavama, sekstama i tercama.

Etide s vježbama za pripremu trilera

Dinamika: crescendo i decrescendo.

Agogika: rallentando.

Polifonija: imitacija.

Boja tona: tasto, naturale, pontcello.

LITERATURA

Škole

S. Raineri: L'art de la mandoline, II. dio

G. Branzoli: Metodo teorico-pratico per mandolino, II. dio

R. Calace: Škola za mandolinu, II. Dio

Etide

C. Munier: Lo scoglidita, I. dio

Dueti

H. Ambrozius: Suite in G-dur für Mandoline

G. B. Gervasio: Zwei Stucke für Mandoline

G. Leone: 24 allemande za 2 mandoline

ISPITNO GRADIVO

1 ljestvica u 2. položaju kroz dvije oktave

1 etida

2 skladbe

Program se izvodi napamet

TREĆI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Proširenje mandolinske tehnike:

Dijatomske ljestvice i arpeggia u rasponu od 3 oktave.

Ljestvice i arpeggia na dvohvatima u tercama i sekstama s jednostavnim udarima u tonalitetima do 4 predznaka.

2. i 3. položaj: prijelazi od 1. do 3. položaja.

Arpeggia u akordima u binarnom i ternarnom ritmu preko 2, 3 i 4 žice s promjenama pozicije lijeve ruke.

Tremolo na ljestvicama preko 2, 3 i 4 žice s promjenama pozicije lijeve ruke.

Ukrasi: mordent, dvostruki mordent, trileri.

Dinamika: naglasci, piu i meno, marcato.

LITERATURA

Škole

S. Raineri: L'art de la mandoline, II.dio (nastavak)

R. Calace: Škola za mandolinu, III. Dio

Etide

C. Munier: Lo scoglidita, II. dio (op. 213)

Dueti

G. Leone: 6 menuetti per due Mandolini

G. Fouchetti: 6 serenate per due Mandolini

Koncerti

Etertrardi: Koncert u D-duru za mandolinu i orkestar

G. Giuliano: Koncert u G-duru za mandolinu i orkestar

F. Piccone: Simfonija za mandolu.

Sonate

F. Lecce: Sonae i Partite za solo mandolinu.

C. Cecere: Sonata u G-duru za mandolinu i basso continuo.

Skladbe za solo mandolinu

R. Calace: Silvia (Gavotta) za mandolinu solo.

ISPITNO GRADIVO

Ljestvice dur i mol u trećem položaju kroz dvije oktave

1 etida

2 skladbe

Program se izvodi napamet.

ČETVRTI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Vježbanje mandolinske tehnike:

Nastavk učenja dijatonskih ljestvica i arpeggia u rasponu od 3 oktave, 4. i 5. položaj, spajanje od 1. do 5. položaja, vibrato.

Akordi: svi durovi i molovi.

Ukrasi: trileri, grupetto.

Dinamika: svi dinamički stupnjevi od *ppp* do *fff* u veće dinamičko nijansiranje.

Boja tona: sviranje palcem i prstima lijeve ruke, pizzicato.

LITERATURA

Ljestvice

L. Schinina: Scale e arpeggi

Škole

R. Calace: Škola za mandolinu, IV. Dio

Etide

C. Munier: Lo scoglidita, III. dio (tonaliteti s povisilicama)

Sonate

L. van Beethoven: Sonatina C-dur

L. van Beethoven: Sonatina c-mol

C. Cecere: Simfonija u G-duru za 2 mandoline i basso continuo.

G. B. Gervasio: Sonata u D-duru za mandolinu i basso continuo.

G. Boni: Sonate za mandolinu i basso continuo

G. B. Gervasio: Tre duetti per mandolini

Skladbe za solo mandolinu

R. Calace: Piccola Gavotta

ISPITNO GRADIVO

Ljestvice od 1. do 5. položaja kroz tri oktave

1 etida, sonata ili koncert (I. ili III. stavak)

1 skladba za solo mandolinu

Program se izvodi napamet

PETI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Nastavk učenja dijatonskih ljestvica i arpeggia u rasponu od 3 oktave.

Poznavanje hvataljke od 1. do 7. položaja.

Akordi: Svi durovi i molovi, arpeggia i „duo style“ (istodobno udaranje jedne žice i tremolo na drugoj).

Tehnika sviranja: flageolet.

LITERATURA

Ljestvice

L. Schinina: Scale e arpeggi.

Etide

- C. Munier: Lo scoglidita, III. dio (tonaliteti s povisilicama)
 C. Munier: Lo scoglidita, IV. dio (tonaliteti sa snizilicama)

Sonate

- R. Valentini: 6 sonata za mandolinu i basso continuo
 D. Sarlatti: 5 sonata za mandolinu i basso continuo
 E. Barbella: Sonata u D-duru za mandolinu i basso continuo
 F. de Majo: Sonata za mandolinu i gitaru
 E. Barbella: Sonata za 2 mandoline
 L. van Beethoven: Adagio ma non troppo Es-dur

Skladbe za solo mandolinu

- N. Paganini: Minuetto
 R. Calace: Moto Perpetuo
 R. Calace: Rondo

ISPITNO GRADIVO

Ljestvice do 7. položaja.

1 etida, sonata, (jedan stavak), koncert (I. ili III. stavak) i skladba za solo mandolinu.
Program se izvodi napamet.

ŠESTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Usavršavanje svih durskih i molskih ljestvica, trozvuka, arpeggia, tremola i „duo style“. Dvohvati u tercama, kvartama, kvintama, sekstama, oktavama i decimama. Na ovom stupnju potrebno je postići glazbenu izražajnost (agogika, boja tona, pizzicato, vibrato, glissando...). Potrebno je ustrajati na čitanju prima vista radi spretnosti, pokretnosti i sigurnosti pri svladavanju gradiva.

LITERATURA

Ljestvice

- L. Schinina: Scale e arpeggi.

Etide

- C. Munier: Lo scoglidita, III. dio (tonaliteti s povisilicama)
 C. Munier: Lo scoglidita, IV. dio (tonaliteti sa snizilicama)

Sonate

- L. van Beethoven: Varijacije u D-duru
 G. B. Gervasio: 6 sonata za mandolinu i basso continuo
 P. Denis: 6 sonata za mandolinu i basso continuo
 G. Leone: 6 sonata za mandolinu i basso continuo op. 1

Koncerti

- A. Vivaldi: Koncert u C-duru
 A. Vivaldi: Koncert u G-duru za 2 mandoline
 F. Lecce: Koncert u G-duru
 G. P. Telemann: 3 concerti per 4 instrumenti

Skladbe uz pratnju glasovira ili gitare

- B. Bortolazzi: Tema s varijacijama u G-duru za mandolinu i gitaru
 B. Bortolazzi: Variazioni su Nel cor piu non mi sento za mandolinu i gitaru
 L. de Call: Tema s varijacijama za mandolinu i gitaru op. 25
 N. Paganini: Serenata per Mandolino e Chitarra
 A. Kaufmann: Burletta i Mitoka Dragomirna za mandolinu i glasovir
 R. Calace: Fantasia Poetica za mandolinu i glasovir

ISPITNO GRADIVO

Ljestvice kroz tri oktave s dvohvatima
 1 etida, sonata ili koncert
 1 skladba uz pratnju glasovira ili gitare
Program se izvodi napamet

H A R F A

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje harfe, njezinih dijelova, povijesti i razvoja.
 Držanje glazbala, položaj tijela, postava ruku i prstiju.
 Upoznavanje pedala i njihove funkcije (samo informativno).
 Ugađanje harfe.
 Mijenjanje žice.
 Pismenost u violinskom ključu.
 Vrste takta 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Oblikovanje tona.
 Dinamičke oznake: *p*, *mf*, *f*.
 Osnovne oznake tempa.
 Agogičke oznake: rit., rall.
 Artikulacija tona.
 Oznake: korona, Da capo al Fine, con ripetizione, prima volta, seconda volta.

TEHNIKA SVIRANJA

Svira se sporo i glasno, posebno lijevom i desnom rukom dok se položaj ruku i artiklulacija prstiju posve ne usvoje.
 Sviranje non legato uz maksimalnu opuštenost.
 Sviranje vezano 1. i 2. prsta, zatim 1., 2. i 3. prsta te sva četiri prsta silazno i uzlazno
 Sviranje skupine od 4 prsta unakrsnim prstnim redom (4-2-3-1 ili 1-2-3-4).
 Rastavljeni trozvuk uzlazno i silazno – priprema za arpeggio.
 Sviranje intervala.
 Arpeggio trozvuk s križanjem ruku.
 Ljestvice kroz 1 oktavu.
 Glissando.

TEHNIČKE VJEŽBE

M. Grossi: Metodo per arpa (1–60)
 E. Pozzoli: Piccoli studi facili e progressivi sv (1–20)

SKLADBE

H. Renie: Petite etude, Air populaire, Chanson de berceau

M. Grandjany – J. Weidensaul: First grade pieces for harp, (18 skladba), po izboru

M. K. Waddington: Andante, Cricket's Song

OSTALI SADRŽAJI

U početku u radu s mlađom djecom potrebno je obraditi i poneku poznatu dječju pjesmicu.

LITERATURA

H. Renié: Method for the harp, I sv. (lekcije 1, 2, 3, 4)

D. Watkins: Complete method for the harp

Suzuki škola za harfu

D. Bouchaud: Harp d'or (Zlatna harfa)

Hrestomatija

G. Bosio: Suono 1 arpa (Sviram harfu).

MINIMUM GRADIVA

20 tehničkih vježbi Grossi.

8 etida različite problematike (E. Pozzoli).

6 kraćih skladba po izboru.

ISPITNO GRADIVO

1 etida

1 kraća skladba po izboru

Program se izvodi napamet

DRUGI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Sviranje uz punu opuštenost.

Upoznavanje vrsta artikulacije.

Upoznavanje arpeggiato izvođenja akorda.

Upoznavanje zahtjevnijih ritmova, triole, sinkope.

Pedalizacija.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Usavršavanje oblikovanja tona.

Fraziranje.

Dinamičke oznake: crescendo, decrescendo, diminuendo.

Agogičke oznake: rallentando, ritenuto, accellerando, piu mosso, meno mosso.

TEHNIKA SVIRANJA

Ljestvica kroz dvije oktave uzlazno i silazno.

Ljestvica s različitom akcentuacijom.

Trozvuk secco i arpeggiato.

Rastavljeni četvero-zvuk uzlazno i silazno: priprema za arpeggio – mali arpeggio kroz lijevu i desnu ruku te veliki arpeggio s križanjem ruku.

Klizanje palca.

Legato i staccato (etouffe palca lijeve ruke, otvorene oktave).

Flageoletti.

Sviranje uz rezonantnu kutiju (alla tavola ili p.d.l.t.).

TEHNIČKE VJEŽBE

- M. Grossi: Metodo per arpa (izbor prema uzrastu, od stranice 29. do 80.)
 E. Pozzoli: Piccoli facili e progressivi, II. svezak
 A. Holy: 30 tehničkih vježbi
 C. Salzedo: 10 Conditioning exercises (1, 2, 3, 9, 10)
 N Ch. Bochsa: 50 lecons progressives
 A. Kastner: Etide, op. 11
 E. Lariviere: Exercices & Etudes, op. 9

SKLADBE

- N. Ch. Bochsa: Tema con variazioni
 D. Watkins: Prelude, Berceuse, Gigue (sklade za 2 prsta iz Six pieces for harp)
 A. Hasselmans: Petit berceuse
 M. Grandjany: Little harp book
 A. Ameller: Mozaique – po izboru nastavnika.
 B. Andres: Marelles I. i II. svezak
 M. Gabus: Le harp de Graziella – po izboru.
 A. Griffiths: Lullaby, Tango, Skylark.
 J. J. Rousseau: Menuet (iz knjige H. Renie: Method for harp).
 L. Charpentier: Le Roi fait battre tambour (Chanson populaire)
 R. Schumann: Petit piece, Petit choral, Petite etude
 J. Bertini: Little study in harmonics
 P. John: Uspavanka, Pjesmica
 Italo lo Vetere: 12 piccoli canoni senza pedali

OSTALI SADRŽAJI

Prema izboru nastavnika i mogućnostima učenika.

LITERATURA

- H. Renié: Method for harp I. sv. (lekcije 5, 6, 7, 8).+
 M. Grossi: Metodo per arpa.+
 D. Watkins: Complete method for harp.+
 M. Grandjany: Little harp book (8 lakših skladbi).+
 C. Salzedo: Schethes for harpists beginners (za naprednije učenike).+

MINIMUM GRADIVA

- 20 tehničkih vježbi.
 8 etida.
 6 skladba po izboru.

ISPITNO GRADIVO

- 2 etide različite problematike
 1 skladba po izboru
Program se izvodi napamet

TREĆI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Prepoznavanje motiva i fraza.

Kolorističko nijansiranje.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Poznavanje svih dinamičkih i agogičkih oznaka te njihova primjena.
Rad na fraziranju bogatijim agogičko-dinamičkim sredstvima.

TEHNIKA SVIRANJA

Usavršavanje sinkronizacije desne i lijeve ruke.
Usavršavanje sviranja ljestvice uzlazno i silazno u brzem tempu.
Rastavljeni četverozvuk V. stupnja, križanje ruku u brzem tempu.
Vođenje melodije u palcu desne ruke.

TEHNIČKE VJEŽBE

C. Salzedo: 10 Conditioning Exercises (1, 2, 3, 4, 9, 10)
E. Lariviere: Exercises & Etudes op. 9
E. Pozzoli: Piccoli studi facili e progressivi II. sv. (20–45)
E. Schuecker: Etide, op.18 – 25 etida I. svezak
N. Ch. Bochsa: 40 etudes faciles, op. 318, I. sv. (po izboru od prvih 20)
A. Campen: Etide (1-10)
E. Pozzoli: 30 studi di media difficultá (prvih 15)

SKLADBE

D. Watkins: The nightingales, Dance, Nocturne (skladbe za tri prsta iz Six pieces for harp)
B. Andres: Aquantintes (6 kratkih skladba)
H. Renié: Grand mere raconte une historie
J. M. Larvelle: Joies
R. Schumann: Bercelette (iz H. Renié: Method for harp)
M. Grandjany: Reverie, Barcarolle
A. Dobronić: Vehni, vehni fijolica (iz ciklusa Šest narodnih pjesama u Antologiji hrvatskih skladatelja za harfu)

OSTALI SADRŽAJI

Po nastavnikovu izboru i mogućnostima učenika.

LITERATURA

E. Pozzoli: Piccoli studi facili e progressivi.
E. Pozzoli: 30 studi di media difficulta
N. Ch. Bochsa: 40 etudes faciles, op. 318, I. svezak
D. Wattkins: Complete method for harp
H. Renie: Method for, harp I. svezak

MINIMUM GRADIVA

20 tehničkih vježba.
8 etida.
6 skladba po izboru.

ISPITNO GRADIVO

2 etide različite problematike
1 skladba po izboru

Program se izvodi napamet

ČETVRTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Usavršavanje tehničkih i glazbenih vještina usvojenih u prethodnim razredima.

Analiza djela.

Upoznavanje cikličkog djela – oblik.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Daljnje usavršavanje u oblikovanju fraze, interpretaciji i upotrebi agogičko-dinamičkih sredstava.

Širenje dinamičkog intenziteta.

Rubato i stringendo.

Stilsko oblikovanje.

TEHNIKA SVIRANJA

Usavršavanje tehničke vještine stečene u prethodnim razredima.

Ukrasi i trileri.

Sviranje terca vezano.

TEHNIČKE VJEŽBE

C. Salzedo: 10 Conditioning Exercises, svih 10

E. Lariviere: Exercises & Etudes, op. 9

N. Ch. Bochsa: 40 etudes faciles, op. 318 – izbor iz prvih 20

E. Schuecker: Etude, op.18

N. Ch. Bochsa: 110 exercises journaliers, prvih 10

E. Pozzoli: 30 studi di media difficulta, drugih 15 po izboru

J. M. Demase: 12 etida, br. 7 i 8.

D. Owens: Etida za lijevu ruku (iz zbirke Les Plaisirs de la harpe).

F. J. Nadermann – E. Schuescker: 8 etida

SKLADBE

J. L. Dussik: 6 sonatina – jedna po nastavnikovu izboru

F. J. Nadermann: 7 sonates progressives, op. 92 (jedna po izboru nastavnika – br. 2 ili 4)

A. Hasselmans: Trois petit pieces faciles: (Reverie, Le rouet, Ronde de nuit)

M. Grandjany: Le bon petit roi d'Yvetot.

M. Grandjany: 3 easy pieces (Nature, Reverie, Barcarolla).

N. Gustavson: In a Moorish garden.

B. Janjanin: Skice

OSTALI SADRŽAJI

Druge etide i skladbe po nastavnikovu izboru nastavnika i prema učenikovim mogućnostima.

LITERATURA

N. Ch. Bochsa: Etide, op. 318, I. svezak

110 exercises journaliers

E. Pozzoli: 30 studi di media difficulta

J. M. Damase: 12 etida

J. L. Dussik: 6 sonatina

F. J. Nadermann: 7 sonates progressives, op. 92
 Antologija hrvatskih autora za harfu (A. Dobronić: 6 narodnih napjeva)

MINIMUM GRADIVA

6 etida.
 2 ciklička djela.
 3 skladbe po izboru.

ISPITNO GRADIVO

1 etida.
 1 stavak sonate.
 1 skladba po izboru.
Program se izvodi napamet

PETI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Usavršavanje tehnike i glazbenih vještina.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Samostalno oblikovanje djela (agogičko, dinamičko, stilsko).

TEHNIKA SVIRANJA

Vođenje melodije u palcu desne ruke u ritmičkom obrascu od 4 šesnaestinke.
 Brzina izvođenja.
 Križanja ruku.
 Dominantni septakord paralelno.

TEHNIČKE VJEŽBE

C. Salzedo: 10 Conditioning Exercises – svih 10.
 C. Salzedo: The harpist's daily dozen.
 E. Pozzoli: 30 studi di media difficulta – izbor od drugih 15 etida.
 N. Ch. Bochsa: 40 etudes faciles, op. 318, II. sv. – drugih 20
 N. Ch. Bochsa: 110 exercises journaliers (10 – 20).
 F. J. Nadermann – E. Schuccker: Etudes et preludes, vol. 1 (30 etudes progressives).
 N. Ch. Bochsa: 18 etida.

SKLADBE

J. L. Dussik: 6 sonatina – jedna po izboru.
 F. J. Nadermann: 7 sonates progressives, op. 92, br. 1 ili br. 3.
 L. Wood: Sonatina in classycal style
 J. Rosenfield: Sonatina
 Nepoznati autor: Varijacije na Mozartovu tema
 A. Hasselmans: Etude melodique
 A. Hasselmans: Serenade melancolique
 H. Renie: 6 pieces breves – po izboru
 Menuet, Au bord du ruisseau (Na obali potoka), Petite valse,
 Air ancien, Lied, Valse melancolique.
 M. Grandjany: Children at play, op. 16
 N. Gustavson: Songs without words – po izboru.

OSTALI SADRŽAJI

Eventualno komorno muziciranje.

LITERATURA

H. Renié: Method for harp, I. svezak

L. Lawrance – C. Salzedo: Complete method for harp

Antologija hrvatskih autora za harfu

MINIMUM GRADIVA

6 etida.

2 ciklička djela.

3 skladbe po izboru (od toga jedna domaćeg autora).

ISPITNO GRADIVO

1 etida

1 stavak cikličkog djela

1 skladba po izboru

Program se izvodi napamet

ŠESTI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Primjena do sada stečenih vještina.

Osamostaljenje u pripremi djela.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Daljnje usavršavanje u fraziranju, agogičkom i dinamičkom nijansiranju.

TEHNIKA SVIRANJA

Opušteno sviranje u brzom tempu.

Sviranje u brzom tempu piano i forte.

Sviranje svih elemenata tehnike (ljestvice, trozvuci, tonički i dominantni četvero-zvuk, duple terce, triler s jednom i dvjema rukama).

TEHNIČKE VJEŽBE

C. Salzedo: 10 Conditioning exercises – svih 10,

The harpist daily dozen,

N. Ch. Bochsa: 40 etudes faciles, op. 318 II. sv. – drugih 20

25 etida, op. 62 – br. 24 (tremolo),

50 etudes, op. 34 I. sv. (posvećeno J. B. Crameru), br. 1, 2

18 etudes (6, 7, 8, 9)

J. Thomas: 12 etudes

E. Schuecker: Etide, op.18

N. Ch. Boshsa: 110 exercices journaliers (od 20. dalje)

B. Bagatti: Esercizi tecnici

SKLADBE

F. J. Nadermann: 7 sonates progressives op. 92 (br. 5, 6 ili 7)

J. L. Dussik: 6 sonatina – jedna po izboru

N. Buttler Challoner: 3 sonate za harfu.

M. Rudolf: Suita

S. Mayr: Suita

Ch. Ph. E. Bach: Solfeggetto
 A. Durand: Chacone
 J. M. Damase: Harp junior
 N. Gustavson: Songs without words
 A. Hasselmans: Lamento, Berceuse, Petite valse, op. 25
 O. Rosenberger: Musik für harfe – po izboru
 H. Renié: 6 pieces i izbor (Menuet, Au bord du Ruisseau, Petit valse, Air ancien, Lied, Valse melancholique)
 H. Renié: Angelus, Danse d'autrefois (oba iz zbirke Fenillets d'album)
 M. Delmans: Priere
 L. van Beethoven: Variations on a Swiss Air
 J. S. Bach: Preludiji (transkripcije)
 6 korala (transkripcije)
 H. Purcell: Obradena djela za harfu
 N. Mazzone: Glazbeni zvrk
 A. Dobronić: Šest narodnih napjeva
 T. Uhlik: Poput sna.

OSTALI SADRŽAJI

Obrade baroknih majstora.
 Literatura po nastavnikovu izboru i učenikovim mogućnostima.
 Komorna glazba.

LITERATURA

H. Renié: Method for harp I. sv. (lekcije 9, 10, 11)
 F. J. Nadermann: 7 sonates progressives, op. 92
 J. L. Dussik: 6 sonatina.
 F. J. Nadremann: Tema s varijacijama (primjena dosadašnjih znanja – varijacije 1 – 12)

MINIMUM GRADIVA

6 etida.
 2 ciklička djela.
 3 skladbe različitih stilova (od toga jedna domaćeg autora).

ISPITNO GRADIVO

1 etida
 1 cikličko djelo
 1 skladba po izboru
Program se izvodi napamet

B L O K - F L A U T A

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje s glazbalom
 Tumačenje teorije kako bi mogli početi učiti svirati.
 Način držanja glazbala.
 Način disanja – vježbanje i tumačenje kako dišemo pri sviranju.

TEHNIKA SVIRANJA

Dobivanje čistog tona.

Sviranje dvotaktne fraze u pokretnom tempu s lijepim, čistim tonom.

Šesnaestinke – paziti na izgovor r. t. figurica i ujednačenost.

Artikulacija.

SKLADBE

V. Kondres: Vježbe 1. – 20.

J. F. Giesbert: Plesovi 1. – 8.

Narodne: Pjevala je ptica kos.

Na planincah.

Plovi, plovi.

Jedna stara majka.

Lipe li su...

Tri djevojke proso žele.

Skladbe po slobodnom izboru.

LITERATURA

V. Kondres: Škola za blok-flautu I. dio

J. F. Giesbert: Klaine Tänze aus Vergangenheit (dueti)

ISPITNO GRADIVO

1 vježba

Skladba po slobodnom izboru

DRUGI RAZRED***SADRŽAJ RADA***

Ponavljjanje teorije i zahvati.

TEHNIKA SVIRANJA

Povišeni i sniženi tonovi.

Čisti tonovi od *f*² do *c*³.

Ritam i izgovor.

Fraziranje.

C-dur, G-dur, D-dur, F-dur, a-mol, g-mol, d-mol; + trozvuk

SKLADBE

V. Kondres: Vježbe 21. – 40.

H. Purcell: Menuet

H. Kaestnar: Kleine Duette Alter Meister 1. – 17.

W. Roehr: Sonatina u F-duru

A. Corelli: Menuet

J. Haydn: Ples

Narodne: Moj očka ma konjčka dva

Zbogom more

Proljetna pjesma

Čaj, Čiro

Marice divojko

Galija

Vehni, vehni fiolica
Skladbe po slobodnom izboru.

LITERATURA

V. Kondres: Škola za blok-flautu, II. dio
H. Kaestnar: Kleine Duette Alter Meister – Heft I/II.

ISPITNO GRADIVO

1 vježba
Skladba po slobodnom izboru

F L A U T A

PRVI RAZRED

OSNOVNO TEHNIČKO I GLAZBENO ZNANJE

Upoznavanje s glazbalom (rukovanje i održavanje).
Upoznavanje notnih vrijednosti (stanke).
Postava usnica (ambažura) na glavi glazbala.
Disanje, rad ošita, uloga jezika.
Pravilno držanje glazbala, tijela, ruku, prstiju.
Ritamske vježbe na glavi glazbala.
Vođenje tona, opseg *D1 – G3*.
Intonacija, slušanje.
Osnovne dinamičke i agogičke oznake.

LJESTVICE

C-dur, G-dur, F-dur u cijelim notama, polovinkama i četvrtinkama s toničkim trozvukom (kroz jednu oktavu), M-četvrtinka = 60.

POČETNICE I ŠKOLE (ili kombinacija navedenih)

T. Tabaka: Škola za flautu I. dio
T. Buh – N. Tomšić: Šola za flavto do broja 80
C. P. Herfurth – M. Stuart: A tune a day
I. Ory: La Flute traversiere
M. Moyse: Le debutant flautist
G. Gariboldi: 58 malih etida
T. Wye: A Beginner's Book for the Flute I
P. Y. Artaud: Pour la Flute traversiere
N. Suzuki: Škola uz klavirsku pratnju
H. Altes: Celebre Methode complete de Flute
W. Richter: Schule für die Querflote
L. Goodwin: Fife book
Druge slične škole.
A. Domančić – Krstulović: Dahom do flaute – priručnik za učitelje

SKLADBE UZ PRATNJU

L. Moyse: A Treasury of Flute music
R. Guiot: Le Chanteau Disparu

Pearce-Gunning: The really easy Flute Book
 Buh –Tomčić: Prilog iz škole
 Kovacs – Bantai: Flute Music (for Beginners 1)
 E. Kronke: Kolibris, op. 210
 Druge slične skladbe, solo skladbe i dueti primjereni dobi učenika.

MINIMUM GRADIVA

Postaviti ton s pravilnom ambažurom, pravilnim držanjem tijela i pravilnim disanjem.
 Ovladati opsegom D1 – D3 u cijelim notama, polovinkama, četvrtinkama i osminkama.
 Kombinacijom škola za početnika ovladati zadanim opsegom i notnim vrijednostima.
 Kretati se u okvirima C-dura.

ISPITNO GRADIVO

Nastup na produkciji s jednom skladbom iz programa, solo ili uz pratnju glasovira
Program se izvodi napamet

DRUGI RAZRED

TEHNIČKO I GLAZBENO ZNANJE

Disanje, ambažura, pravilno držanje.
 Opseg C1-A3.
 Artikulacije.
 Intonacija, slušanje, ugađanje („šimanje“) glazbala.
 Osnovne dinamičke i agogičke oznake.
 Čitanje s lista.
 Poticanje improvizacije.

LJESTVICE

Sve durske ljestvice s toničkim trozvukom do uključivo 4 predznaka u cijelim notama, polovinkama i četvrtinkama (kroz dvije oktave), M četvrtinka = 60.

POČETNICE I ŠKOLE

T. Buh – N. Tomšić: Škola za flavto do kraja.
 E. Prill: Škola za flautu, op. 7.
 G. Gariboldi: 30 Easy and progressive studies.
 G. Gariboldi: 58 malih etida.
 V. Bantai – G. Kovacs: Selected Studies for Flaute I.
 T. Wye: A Beginner s Book for the Flute II.
 Adams – Harris: 125 easy classic studies for Flute
 Druge slične škole.

SKLADBE UZ PRATNJU

E. Kronke: Kolibris op. 210
 Kovacs – Bantai: Flaute Music (for Beginners) 1, 2
 F. Schubert: Plesovi za flautu i gitaru (Original tanze)
 L. Moyse: A treasury of Flute music
 F. Farkas: Early Hungarian Dances
 S. Arriagada: Chants et danses de la Cordillere des Andes
 H. Tomasi: Le petit Chevrier Corse
 Razni autori (Pearce – Gunning): First Book of Flute solos
 I druge slične skladbe, solo skladbe i dueti primjereni tom uzrastu.

MINIMUM GRADIVA

Kombinacijom škola predloženih za II. razred ovladati literaturom s jednim predznakom. Ovladati opsegom D1 – G3, dodati C1.

Izbor od desetak etida iz predloženih škola bit će dovoljan za II. razred osnovne škole, u tim okvirima izabrati i skladbe uz pratnju glasovira (najmanje tri).

ISPITNO GRADIVO

1 durska ljestvica s trozvukom

1 etida (nije obvezna napamet)

1 skladba uz pratnju glasovira – napamet

TREĆI RAZRED**TEHNIČKO I GLAZBENO ZNANJE**

Disanje – intenzitet (vođenje) tona, ambažura,

Pravilno držanje.

Tonske vježbe.

Poticanje vibrata.

Dupli jezik.

Opseg C1 – C4.

Jednostavni ukrasi.

Artikulacije.

Čitanje s lista

Fraziranje, poticanje improvizacije.

Intonacija, slušanje, ugađanje glazbala.

LJESTVICE

Sve durske i molske (prirodne, harmonijske i melodijske) ljestvice do uključivo 4 predznaka u cijelim notama, polovinkama, četvrtinkama, osminkama i šesnaestinkama s rastavljenim toničkim trozvucima i različitim artikulacijama, M četvrtinka = 60.

ETIDE (jedne od navedenih ili kombinacija)

G. Gariboldi: 20 malih etida, op.132

G. Gariboldi: Etudes mignonnes, op.131

T. Tabaka: Škola za flautu II. dio – vježbe s ukrasima

J. Demersseman: 50 Etudes melodiques, op. 4 I.

SKLADBE UZ PRATNJU

V. Bantai – Kovacs: Small Performance Pieces for Flute

E. Bozza: Quatre Pieces Faciles

F. Rupel: Lažje koncertne skladbe (izbor).

Razni autori: Skladbe domaćih skladatelja (izbor)

E. Köhler: Dueti, op. 55 I. sv. (izbor)

F. Devienne: 18 malih dueta

Barokne sonate – npr. Marcello, Veracini, Telemann i dr. (izbor) i druge slične skladbe, solo skladbe i dueti primjereni dobi učenika.

MINIMUM GRADIVA

Ovladati ljestvicama do 2 predznaka.

Ovladati opsegom od C1 – A3.

U okvirima 2 predznaka svladati desetak etida iz predloženih škola.
Dueti ili skladbe uz pratnju – prema mogućnostima, najmanje 3.

ISPITNO GRADIVO

1 durska i 1 molska (harmonijska) ljestvica s trozvucima

1 etida (nije obvezna napamet)

1 skladba uz pratnju glasovira – napamet

ČETVRTI RAZRED

TEHNIČKO I GLAZBENO ZNANJE

Nastavak svega navedenog u prethodnim razredima.

Zahtjevniji ukrasi.

Vibrato.

Kromatika (prstomet).

Usavršavanje duplog jezika.

Artikulacije.

Čitanje s lista.

O stilovima u glazbi.

O obliku i formi skladba.

LJESTVICE

Sve durske i molske (prirodne, harmonijske i melodijske) ljestvice s toničkim trozvucima u svim notnim vrijednostima i artikulacije.

Terce.

M četvrtinka = 60.

ETIDE (jedne od navedenih ili kombinacija)

Bantai – Kovacs: Selected studies for flute II

G. Gariboldi: 20 Etudes Chantantes, op. 88

M. Moyse: 25 malih etida s varijacijama

E. Köhler: 20 Lektionen, op. 93 I. i II. sv.

J. Demersseman: 50 etudes melodiques, op.4 II.

Druge slične etide.

SKLADBE UZ PRATNJU

V. Bantai: 3 tamburini

Bantai – Kovacs: Small Performance Pieces for Flute

J. Charpentier: Pour Syrnix

C. Debussy: The Little Negro

F. Rupel: Lažje koncertne skladbe i slične kompozicije

E. Köhler: Dueti, op.55 I sv. – izbor

Vivaldi, Telemann, Benda, Marcello, Blavet i dr.

Barokne sonate – izbor

Razni autori: Skladbe domaćih skladatelja (izbor)

V. Gelli: 3 divertimenta za flautu i gitaru

Druge slične skladbe primjerene toj dobi učenika, za solo flautu, uz pratnju glasovira ili drugog glazbala te dueti.

MINIMUM GRADIVA

Ovladati ljestvicama do 4 predznaka.

Ostati u opsegu C1–A3.

Svladati izbor desetak etida predviđenih programom u okvirima 4 predznaka.
Jedno lakše cikličko djelo i po mogućnosti jednu skladbu domaćeg autora.

ISPITNO GRADIVO

1 durska i 1 molska (harmonijska) ljestvica s trozvucima

1 etida (nije obvezna napamet)

1 skladba ili 1 stavak cikličke skladbe (brzi) uz pratnju glasovira – napamet

PETI RAZRED

TEHNIČKO I GLAZBENO ZNANJE

Sve navedeno iz 4. razreda.

Zahtjevniji ukrasi.

Tonske vježbe, vibrato.

Disanje (dugi dah – metronom).

Artikulacije.

LJESTVICE

Sve durske i molske ljestvice s toničkim trozvucima u svim notnim vrijednostima.

Dominantni i smanjeni septakordi.

Terce.

Različite artikulacije.

Kromatika – dupli jezik.

Sve navedeno u tempu M četvrtinka = 60.

ETIDE (jedne od navedenih ili kombinacija)

G. Gariboldi: Exercice Journaliers, op. 89

E. Köhler: 15 lakih etida op. 33 I. sv.

L. Drouet: 25 etida – izbor

E. Köhler: Romantične etide, op. 66 – izbor

J. Andersen: 18 studia, op. 41

M. Moyse: De la Sonorite

Druge slične etide.

SKLADBE UZ PRATNJU

Blavet, Händel, Mozart, Benda, Vinci, Shers, Scarlatti, Weber, Hasse,
Vankal i dr. – Barokne sonate (izbor).

M. Moyse: Sicilienne, Sarabande, Menuet.

F. Rupel: Lažje koncertne skladbe.

W. A. Mozart: Andante.

Linicke, Tartini, Vivaldi i dr. – Koncerti – izbor.

Ph. Gaubert: Sicilienne pour Flute et Orcestre.

C. Chaminade: Pastorale enfantine op.12.

C. Debussy: Le petit Negre.

Razni autori – Skladbe domaćih skladatelja (izbor).

E. Köhler: Dueti, op. 55, I. i II. sv. – izbor.

Druge slične skladbe primjerene tom uzrastu za solo flautu, uz pratnju
glasovira ili drugog instrumenta te dueti.

MINIMUM GRADIVA

Sve ljestvice do 7 predznaka i terce.

Ostati u opsegu C1 – C4.

Izbor od desetak etida predviđenih programom.

Jednu cikličku skladbu i po mogućnosti jednu skladbu domaćeg autora.

ISPITNO GRADIVO

1 durska i 1 molska (harmonijska) ljestvica s trozvucima

1 etida (nije obvezna napamet).

2 stavka cikličke skladbe (polagani i brzi) uz pratnju glasovira – napamet.

Čitanje s lista.

ŠESTI RAZRED

TEHNIČKO I GLAZBENO ZNANJE

Sve navedeno u 4. i 5. razredu.

Artikulacija i tehnika.

Dinamika.

Tonske vježbe.

Agogika.

Improvizacija

LJESTVICE

Sve durske i molske ljestvice s toničkim trozvucima u svim notnim vrijednostima.

Dominantni i smanjeni septakordi.

Terce.

Različite artikulacije.

Kromatika u različitim artikulacijama i s duplim jezikom.

Sve navedeno u tempu M četvrtinka = 60

ETIDE (jedne od navedenih ili kombinacija)

E. Köhler: 12 srednje teških etida, op. 33, II. sv.

E. Köhler: Romantične etide, op. 66 – izbor

L. Drouet: 25 etida – izbor

H. Gagnebin: 23 Pieces Recreatives et Progressives

S. Mercadante: 20 Caprices

J. Donjon: 8 Etudes de Salon

Druge slične etide.

SKLADBE UZ PRATNJU

Handel, Quantz, Loeillet, Veracini, Telemann, sinovi Bach, Donizetti,

Mozart i dr. – Sonate

Vivaldi, Tartini, Gluck, i dr. – Koncerti

W. Popp: 6 Charakterstucke, op. 471

F. Rupel: Lažje koncertne skladbe

G. Faure: Berceuse, Siciliana, Piece

Ph. Gaubert: Ballade

R. Guiot: Rhapsodie

J. Andersen: Six Morceaux de Salon

R. Schumann: Romanzen, op. 94

Razne druge slične skladbe primjerene toj dobi za solo flautu, uz pratnju glasovira ili drugog glazbala te dueti i skladbe domaćih skladatelja (izbor).

MINIMUM GRADIVA

Sve ljestvice.

Izbor od desetak etida predviđenih programom.

Jednu cikličku skladbu i obvezno jednu skladbu domaćeg autora.

ISPITNO GRADIVO

1 durska i 1 molska (harmonijski) ljestvica s trozvucima

1 etida.

2 stavka cikličke skladbe (polagani i brzi) uz pratnju glasovira.

Gradivo nije obvezno izvesti napamet

K L A R I N E T**PRVI RAZRED****OSNOVNO TEHNIČKO I GLAZBENO ZNANJE**

Upoznavanje učenika (pojedinačno) s glazbalom

Osposobljavanje učenika za glazbeni izraz kroz glazbalo

Razvijati glazbene i tehničke sposobnosti sviranja na glazbalu

ZADACI NASTAVE:

Razvijanje interesa i ljubavi prema glazbalu

Razvijanje estetskog osjećaja za umjetnost

Upoznavanje učenika sa glazbenom literaturom i različitim glazbenim stilovima

Razvijanje glazbene memorije i osjećaja za ritam

Razvijanje interesa i želje za solističko i skupno muziciranje

O klarinetu-povijest, dijelovi, sastavljanje, rastavljanje, nazivi dijelova, higijena i održavanje, disanje, impostacija, vođenje tona, ritamske vrijednosti nota, vrste mjere

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Oznake tempa, agogike, dinamika, staccato, legato.

TEHNIČKE VJEŽBE

Svladavanje tehnike disanja.

Ljestvice: C-dur kroz jednu oktavu

G-dur, F-dur kroz dvije oktave.

Lagane tonske i tehničke vježbe u poznatim ritamskim vrijednostima.

SKLADBE

S glasovirom prema sposobnostima učenika.

Drugovič – Hrašovec: Mladi klarinetist

W. Dorsselaer: Bella Venezia

OSTALI SADRŽAJI

Komorna, lagani dueti.

LITERATURA

L. Vlahović: Naučimo svirati klarinet

H. Klose: Kompletna metoda – 161 exercises
 B. Brun: Škola za klarinet I dio (od 1. do 23.)

MINIMUM GRADIVA

60 vježba iz početnice
 2 skladbe.

ISPITNO GRADIVO

1 vježba (svira se iz nota)
 Preporuka: L. Vlahović: Naučimo svirati klarinet – vježbe br. 67, 69, 83, 84, 93.
 1 skladba uz pratnju glasovira (svira se napamet)

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Tonske vježbe (dugi tonovi, disanje).
 Pravilno vođenje tona (intonacija).
 Ritmičke figure triola, sinkopa i punktirani ritam.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Frazirannje.
 Glazbene oznake (tempo, agogika).
 Dinamika.

TEHNIČKE VJEŽBE

Durske ljestvice (trozvuk, četverozvuk) C, G, F, D, B..

SKLADBE

S glasovirom po slobodnom izboru
 W. A. Mozart: Menuet
 P. I. Čajkovski: Stara francuska pjesma

OSTALI SADRŽAJI

Komorna, lagani dueti, triji.

LITERATURA

L. Vlahović: Naučimo svirati klarinet:
 H. Klose: Kompletna metoda – 161 exercises
 B. Brun: Škola za klarinet I dio (do 29.)

MINIMUM GRADIVA

120 vježba iz početnice
 2 skladbe

ISPITNO GRADIVO

1 vježba (svira se iz nota)
 Preporuka: L. Vlahović: Naučimo svirati klarinet – vježbe br. 122, 124, 132, 138, 140, 147, 148.
 1 skladba uz pratnju glasovira (svira se napamet)

TREĆI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Durske ljestvice zaključno sa dva predznaka F-dur i G-dur (kroz dvije oktave)
 B-dur i D-dur (kroz jednu oktavu)
 Ljestvice svirati u laganim četvrtinkama – napamet
 Vježbanje dugih tonova od “malo e” do “G2”

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Razvijanje interpretativnih elemenata (dinamika, agogika, ritamska preciznost).

TEHNIČKE VJEŽBE

Tehničke vježbe po tonalitetima u intervalnim razmacima.
 Ljestvice... + kromatika.

SKLADBE

S glasovirom po slobodnom izboru.
 W. Dorsselaer: Reverie et Scherzetto
 W. Dorsselaer: Invocation et Danse
 A. Beaucamp: Complainte
 P. M. Dubois: Romance

OSTALI SADRŽAJI

Komorna glazba.

LITERATURA

L. Vlahović: Zbirka etida za 3. i 4. (1 – 25).
 H. Klose: Kompletna metoda – 633 exercises
 J. Nochta: Tehnika klarineta I. dio
 G. Cavalin – domaći autori
 B. Brun: Škola za klarinet I dio (do sinkopa)

MINIMUM GRADIVA

10 etida
 2 skladbe

ISPITNO GRADIVO

1 etida (svira se iz nota)
 Preporuka: L. Vlahović: Zbirka etida za 3. i 4. razred – etide br. 11, 18, 20, 25, 33, 36, 56.
 1 skladba uz pratnju glasovira (svira se napamet)

ČETVRTI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Tonske i tehničke vježbe, širenje raspona tonova iznad c3, sve bolje ovladavanje instrumentom.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Daljnje razvijanje interpretativnih elemenata (dinamika, agogika, ritamska preciznost).

TEHNIČKE VJEŽBE

Ljestvice, trozvuci – razvijeno i u tercama, Dur – C, G, F, D, B, A, Es, As, E.
 Mol – a, d, e, h, g, c, fis, f, cis.

Kromatska ljestvica.

SKLADBE

S glasovirom po slobodnom izboru.

R. Clerisse: Vielle Chanson

H. Vachey: Elegie et Danse

OSTALI SADRŽAJI

Komorna glazba.

LITERATURA

L. Vlahović: Zbirka etida za 3. i 4. razred – 26 – 50.

J. Nochta: Tehnika klarineta, I. dio

H. Klose: Kompletna metoda – 633 exercises

G. Cavalin – domaći autori

B. Brun: Škola za klarinet I dio (do kraja)

MINIMUM GRADIVA

10 etida

2 skladbe

ISPITNO GRADIVO

1 etida (svira se iz nota)

Preporuka: L. Vlahović: Zbirka etida za 3. i 4. razred – etide br. 52, 62, 64, 65, 75, 78,

1 skladba uz pratnju glasovira (svira se napamet)

PETI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Tonske i tehničke vježbe, širenje raspona tonova.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Daljnje razvijanje i širenje interpretativnih elemenata.

TEHNIČKE VJEŽBE

Durske i molske ljestvice.

SKLADBE

S glasovirom po slobodnom izboru.

J. Barat: Chant Slave

R. Clerisse: Promenade

H. Ferguson: 4 short pieces

M. Delguidice: Chant Exotique

OSTALI SADRŽAJI

Komorna glazba.

LITERATURA

L. Vlahović: Zbirka etida za 5. i 6. razred – 1– 25.

J. Nochta: Tehnika klarineta, I. dio.

H. Klose: Kompletna metoda – 633 exercises

MINIMUM GRADIVA

10 etida
2 skladbe

ISPITNO GRADIVO

1 etida (svira se iz nota)
Preporuka: L. Vlahović: Zbirka etida za 5. i 6. razred
1 skladba uz pratnju glasovira (svira se napamet)

ŠESTI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Potpuno ovladavanje vještinama primjerenima učeniku koji završava osnovnu glazbenu školu te eventualna priprema za srednju školu.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Potpuno ovladavanje interpretativnim elementima.

TEHNIČKE VJEŽBE

Durske i molske ljestvice na sve načine.

SKLADBE

Jedan koncert ili ciklično djelo.
Skladbe s glasovirom po slobodnom izboru.
C. Stamitz: Koncert u B-duru.
N. R. Korsakov: Koncert
J. B. Vanhal: Koncert
J. Matanović: Koncert
Skladbe s glasovirom po slobodnom izboru
E. Bozza: Aria
P. Jeanjean: Clair Matin

OSTALI SADRŽAJI

Komorna glazba.

LITERATURA

L. Vlahović: Zbirka etida za 5. i 6. razred 25– 50.
J. Nohta: Tehnika klarineta I. dio.
H. Klose: Kompletna metoda – 633 exercises.
G. Cavalin – domaći autori.

MINIMUM GRADIVA

10 etida
2 skladbe
1 koncert

ISPITNO GRADIVO

1 etida (svira se iz nota)
Preporuka: L. Vlahović: Zbirka etida za 3. i 4. razred – etide br. 34, 40, 45, 47, 56.
1 skladba uz pratnju glasovira (svira se napamet)

I. ili III. stavak koncerta (svira se napamet)

S A K S O F O N

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Glazbalo:

Upoznavanje.

Usnik i trstika.

Tijelo glazbala.

Sklapanje glazbala.

Održavanje i higijena usnika i glazbala.

Uvid u tabulaturu glazbala.

Tehnički elementi:

Položaj usnika u ustima, pravilna postava usnih mišića (ambažura), gledanje pred ogledalom radi provjere ispravnosti položaja usnih mišića.

Puhanje u glazbalo.

Stav pri sviranju.

Upoznavanje cijelog opsega saksofona u tonovima C-dura,

Alteracije Fis, Cis, (Gis, Dis, Ais) B, Es, (As, Des, Ges). (Alteracije u zagradi primjenjuju se u metodi, a ne kroz ljestvice).

Vrijednosti nota, vrste mjera, ritamske kombinacije:

Cijela nota, polovinka, polovinka s točkom, četvrtinka, osminka.

Stanke: cijela, polovinska, četvrtinska 4/4, 2/4, 3.

Kombinacije polovinka i četvrtinka, eventualno četvrtinka s točkom i osminka.

Znak ponavljanja, prima volta, seconda volta.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Izdržavanje tonova mezzoforte.

Fraza pod lukom.

Legato, odvajanje tonova jezikom.

Upoznavanje s motivom, frazom, u metodama, pjesmama, skladbama.

Preporučuje se poticanje na samostalno oblikovanje glazbenih oblika (variranje zadane teme itd.).

TEHNIKA SVIRANJA

Legato, non legato (odvajanje tonova jezikom)

Ljestvice:

Durske ljestvice, na početku u opsegu jedne oktave, potom i u cijelom registru saksofona, legato i non legato.

Molske harmonijske ljestvice, na početku u opsegu jedne oktave, potom i u cijelom registru saksofona, legato i non legato.

Tonički trozvuk, na početku u opsegu jedne oktave, potom i u cijelom registru saksofona, legato i non legato.

Razvijanje tehničkih i motoričkih sposobnosti učenika nužno je za uspješno svladavanje glazbenih sadržaja, dok je sviranje ljestvica prilika za ostvarivanje korelacije instrument-solfeggio, upoznavanje intervala na glazbalu i stvaranje prvih koraka k slobodnom izražavanju – improvizaciji na glazbalu.

TEHNIČKE VJEŽBE

Sadržane su u metodama za početnike.

SVIRANJE S LISTA

Po mogućnosti na svakome školskom satu čitati novo gradivo i manje pjesme u polovinkama i četvrtinkama, tehničke težine u skladu s učenikovom sposobnošću, tempo moderato.

SVIRANJE PO SLUHU

Zadati poznate, eventualno već svirane teme u više tonaliteta koje je učenik obradio, sviranje teme ili fraze nakon jednog slušanja, samostalni odabir skladbe na audiomediju i njezino sviranje itd.

Razvoj samostalnosti i percepcije i upotreba teoretskog znanja pri sviranju nužni su elementi potrebni za odmak od uobičajenog odnosa: notni tekst+ čitanje = glazba. Učenik se treba hrabriti da samoinicijativno reproducira melodije koje čuje na raznim audiomedijima.

LITERATURA:

Napomena:

Predložena je literatura u kvalitativnom i tehničkom okviru navedenih sadržaja. Svaki učitelj može koristiti svoju literaturu ako smatra da ona ispunjava navedene zahtjeve. Svake godine izlaze iz tiska novi priručnici, metode, etide i skladbe. Poželjno je proučiti i kritički ocijeniti svu literaturu te ju, eventualno, uvrstiti u svoj program. Na stručnim bi sastancima trebalo dodavati novu literaturu na temelju prijedloga učitelja koji su se uvjerali u njezinu vrijednost.

Etide:

Hubert PRATI: 29 etudes progressives (ed. Billaudot)

Guy LACOUR: 50 etudes progressives, cahier 1 (ed. Billaudot)

Michel MERIOT: 25 etudes faciles et progressives et variees (ed. Leduc)

Metode – udžbenici:

Delangle-Bois: Le saxophoniste debutant

Prati: L' alphabet du saxophoniste

Londeix: Le saxophone en jouant, prvi dio

Bichon: Jouez du saxophone, prvi dio

Glazbena literatura:

Delangle-Bois: Le saxophoniste debutant, skladbe iz udžbenika za početnike (ed. Lemoine)

Delangle-Bois: Jouons ensemble (ed. Lemoine)

Delangle– Grouvel: Premier voyage 1.(ed. Lemoine)

Michel Meriot: Romance (ed. Philipo)

Guy Lacour: Tendre melodie (ed. Billaudot)

Pierre Auclert: Comme un vieux Noel (ed. Billaudot)

W. van Dorsselaer: Musicolor (ed. Billaudot)

Armando Ghidoni: Mes huit premiers solos (ed. Leduc)

Monique Cecconi: Ariette (ed. Philipo)

Eugene Bozza: Le Campanile (ed. Leduc)

Ostale skladbe primjerene težine.

Komorna glazba:

Delangle-Bois: Le saxophoniste debutant, dueti, trija i kvarteti iz udžbenika za početnike.

Delangle-Bois: Jouons ensemble, prvi dio (ed. Lemoine)

Sejourne-Velluet: Les saxophones parcourent le monde 1 (skladbe s CD-om)

Metode i priručnici za učenike:

Claude Delangle, Christophe Bois: Le saxophoniste debutant, Editions

Henry Lemoine 17, Rue Pigalle 75009 Paris (preporuka za najmlađe saksofoniste)

Hubert Prati: L' Alphabet du saxophoniste, Editions Gerard Billaudot 14, Rue de l'Echiquier 75010 Paris (preporuka za početnike stare 10 – godina)

Serge Bichon: Jouez du saxophone, premier cahier, Editions

Choudens 38, Rue Jean Mermoz 75008 Paris (preporuka za starije početnike)

Jean – Marie Londeix: Le saxophone en jouant, premier cahier,

Editions Henry Lemoine 17, Rue Pigalle 75009 Paris (preporuka za starije početnike)

MINIMUM GRADIVA

Minimum ovisi o učenikovoj dobi. Često se u razredu nalaze darovita djeca koja su vrlo mlada (8 – 9 godišnja), a ne pohađaju blokflautu, već se odlučuju za saksofon. Njih ne možemo usporediti s desetogodišnjacima i jedanaestogodišnjacima iako uspješno svladavaju gradivo u skladu s dobi. Za njih se minimumom smatra ovladavanje polovicom metode uz barem 3 – 4 etide (iz 29 etida ili 50 etida) kao i sviranje durske ljestvice do uključujući 2 predznaka. Stariji bi učenici trebali svladati cijelu metodu te desetak etida i durske ljestvice do uključujući 2 predznaka po cijelom registru. Učenik bi tijekom godine trebao odsvirati napamet barem pet skladbica (može i iz jedne od metoda). Preporuka je da učenik više puta nastupi javno sa skladbama koje su izabrane u skladu s njegovim izvođačkim sposobnostima.

ISPITNO GRADIVO

Mlađi učenici:

1 durska ljestvica (C, G, F, D, B-dur) u okviru 1 oktave plus tonički trozvuk.

1 vježba iz metode ili 1 skladba s glasovirom.

Program se izvodi napamet

Stariji učenici:

1 durska ljestvicu (C, G, F, D, B-dur) u okviru cijeloga registra i tonički trozvuk

1 etida.

1 skladba s glasovirom.

Program se izvodi napamet

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Tehnički elementi:

Upoznavanje sa svim tonovima na saksofonu.

Poznavanje obaju položaja tona Fis (1, Tf), tona B (P, Ta), tona C (1, Tc).

Artikulacija, kombinacije legato-non legato.

Vrijednosti nota, vrste mjera, ritamske kombinacije.

Šesnaestinke.

3/8, 6/8, 2/2.

Punktirane note (četvrtinka s točkom – osminka, osminka – četvrtinka s točkom), sinkope (osminka – četvrtinka – osminka).

Korona.

Kratice u notnom pismu: D.C. al Fine, D.S. al Fine.

Predtakt.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Izdržavanje tonova mezzoforte i piano.

Udisanje isključivo na zadanim mjestima.

Dinamika: *mp, f, crescendo, decrescendo*.

Oznake tempa: *allegro, moderato, adagio*.

Agogičke značajke: *accelerando, ritardando, ritenuto*.

TEHNIKA SVIRANJA

Kromatika u opsegu saksofona, bez tempa ili u sporom tempu.

Vibrato: posebni rad na vibratu s naprednijim učenicima koji imaju stabiliziranu ambažuru, po mogućnosti rabiti knjigu o vibratu (Serge Bichon: *Jouez du saxophone, Volume II.*).

Ljestvice:

Durske do 3 predznaka, molske do 3 predznaka, tonički trozvuk, legato, non legato i/ili artikulacija.

TEHNIČKE VJEŽBE

Tehničke vježbe uzastopnog ponavljanja jednog intervala

Delangle – Bois: *Methodes de saxophone* ed. Lemoine

S. Bichon: *Jouez du saxophone 1.* (ed. Choudens)

J. M. Londeix: *Exercices mecaniques 1.* (ed. Lemoine)

J. M. Londeix: *Le saxophone en jouant 1.* (ed. Lemoine)

SVIRANJE S LISTA

Manja pjesma u polovinkama i četvrtinkama, tehničke težine u skladu s učenikovom sposobnošću, tempo moderato

Sposobnost brzog čitanja notnog teksta višestruko je korisna: brže svladavanje zadatka, više pročitanih skladba, efikasnost kod skupnog muziciranja itd.

SVIRANJE PO SLUHU

Zadati poznate, eventualno već svirane teme u više tonaliteta koje je učenik obradio, sviranje teme ili fraze nakon jednog slušanja, variranje, stvaranje teme na poznatu, jednostavnu harmonijsku podlogu.

Razvoj samostalnosti i percepcije i uporaba teorijskog znanja pri sviranju nužni su elementi potrebni za odmak od uobičajenog odnosa: notni tekst + čitanje = glazba.

Učenik se treba hrabriti da samoinicijativno reproducira melodije koje čuje na raznim audiomedijima.

LITERATURA

Napomena:

Predložena je literatura u kvalitativnom i tehničkom okviru navedenih sadržaja. Svaki učitelj može rabiti svoju literaturu ako smatra da ona ispunjava navedene zahtjeve. Svake godine izlaze iz tiska novi priručnici, metode, etide i skladbe. Poželjno je proučiti i kritički ocijeniti svu literaturu te ju eventualno uvrstiti u svoj program. Na stručnim bi sastancima trebalo dodavati novu literaturu na temelju prijedloga učitelja koji su se uvjerali u njezinu vrijednost.

Etide:

Hubert Prati: 29 etudes progressives (ed. Billaudot)
 Guy Lacour: 50 etudes progressives, cahier 1. (ed. Billaudot)
 Michel Meriot: 25 etudes faciles et progressives et variees (ed. Leduc)
 Marcel Mule: 24 etudes faciles d'apres Samie (ed. Leduc)

Metode:

Delangle – Bois: Le saxophoniste debutant
 Prati: L' alphabet du saxophoniste
 Londeix: Le saxophone en jouant
 Bichon: Jouez du saxophone

Glazbena literatura:

Delangle – Bois: Le saxophoniste debutant, skladbe iz udžbenika za početnike (ed. Lemoine)
 Delangle – Bois: Jouons ensemble (ed. Lemoine)
 Delangle – Grouvel: Premier voyage 1. i 2. (ed. Lemoine)
 Marc Carles: Cantilene (ed. Leduc)
 Roger Calmel: Nocturne (ed. Philipo)
 Andre Ameller: Lirico (ed. Philipo)
 Jean Absil: Pieces faciles (2. i 3.) (ed. Lemoine)
 Eugene Bozza: Menuet des Pages (ed. Leduc)
 Andre Ameller: Gypsophile (ed. Martin)
 Andre Ameller: La Plata (ed. Philipo)
 Armando Ghidoni: Mes huit premiers solos (ed. Leduc)
 Marcel Perrin: Berceuse (ed. Leduc)
 Eugene Bozza: Le Campanile (ed. Leduc)
 Alain Crepin: L'elephant et la poupee (ed. Robert Martin)
 Ostale skladbe primjerene težine.

Komorna glazba:

Delangle – Bois: Le saxophoniste debutant, dueti, tria i kvarteti iz udžbenika za početnike
 Delangle – Bois: Jouons ensemble, prvi dio (ed. Lemoine)
 Delangle – Grouvel: Premier voyage 1. i 2. (ed. Lemoine)
 Sejourne– Velleuet: Les saxophones parcourent le monde 1. (skladbe s CD-om) (ed. Alforce production)

Etide za učenike:

Guy Lacour: 50 etudes progressives pour saxophone, cahier 1. Editions Gerard Billaudot 14, Rue de l'Echiquier, 75010 Paris
 Hubert Prati: 29 etudes progressives Editions Gerard Billaudot 14, Rue de l'Echiquier 75010 Paris.
 Michel Meriot: 25 etudes faciles et progressives et varies, Editions Alphonse Leduc, 175, Rue Saint-Honore, Paris
 Marcel Mule: 24 etides faciles, Editions Alphonse Leduc, 175, Rue Saint-Honore, Paris.
 Jean-Marie Londeix: Exercices mecaniques, cahier. 1. Editions Henry Lemoine 17, Rue Pigalle, Paris

MINIMUM GRADIVA

Durske i molske ljestvice do 3 predznaka plus tonički trozvuk i dominantni septakord, tj. smanjeni septakord.

10 etida (Prati, Lacour, Mule: 24 etudes faciles, ed. Leduc).

2 skladbe s klavirom.

ISPITNO GRADIVO

1 durska i/ili molska ljestvica do 3 predznaka po cijelom registru i tonički trozvuk, *legato*, *nonlegato* i/ili artikulacija

1 etida

1 skladba s glasovinom.

Program se izvodi napamet

TREĆI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Tehnički elementi:

Disanje ošitom, rad s metronomom, uočavanje intonativnih nečistoća i ispravljanje intonativnih pogrešaka, ugađanje s glasovinom, vježbanje i uočavanje niže i više intonacije od zadane na glasovinu.

Vrijednosti nota, vrste mjera, ritamske kombinacije:

Mješovite i složene mjere.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Izdržavanje tonova, *decrescendo* (*mf* > *p*).

Sfz, *fp*, *staccato*, *tenuto*.

Oznake tempa: *presto*, *vivo*, *allegretto*, *lento*, *largo*.

Agogičke značajke: *accelerando*, *ritardando*, *ritenuto*.

Upoznavanje s oblikom skladbe ili vježbe, motiv, fraza, rečenica itd.

TEHNIKA SVIRANJA

Kromatska ljestvica u cijelom opsegu saksofona.

Vibrato (u polaganu tempu za početnike s postupnim povećavanjem brzine).

Durske i molske ljestvice do 4 predznaka plus tonički trozvuk i dominantni i smanjeni septakord.

TEHNIČKE VJEŽBE

Tehničke vježbe uzastopnog ponavljanja jednog intervala.

J. M. Londeix: Exercices mecaniques 1 (ed. Lemoine).

SVIRANJE S LISTA

Pjesma ili kratka etida u osminkama, tempo moderato.

SVIRANJE PO SLUHU

Sviranje teme ili fraze nakon jednog slušanja, variranje, stvaranje teme na poznatu, jednostavnu harmonijsku podlogu.

LITERATURA

Napomena:

Predložena je literatura u kvalitativnom i tehničkom okviru navedenih sadržaja. Svaki učitelj može rabiti svoju literaturu ako smatra da ona ispunjava navedene zahtjeve. Svake

godine izlaze iz tiska novi priručnici, metode, etide i skladbe. Poželjno ih je proučiti i kritički ocijeniti te ih eventualno uvrstiti u svoj program. Na stručnim bi sastancima trebalo dodavati novu literaturu na temelju prijedloga učitelja koji su se uvjerali u njezinu vrijednost.)

Etide:

Guy Lacour: 50 etudes progressives (ed. Billaudot)

Marcel Mule: 24 etudes faciles d'apres Samie (ed. Leduc)

Michel Meriot: 25 petites pieces en forme d'etudes (ed. Combret)

Glazbena literatura:

Pierre Petit: Saxopera (ed. Leduc)

J. M. Londeix: Tableaux Aquitaines (ed. Leduc)

R. Bariller: Fann' Jazz (ed. Leduc)

P. M. Dubouis: Dix figures a danser (ed. Leduc)

Roger Gallet: Berceuse et promenade (ed. Billaudot)

Jerome Naulais: Kansax city (ed. Billaudot)

Armando Ghidoni: Promenade (ed. Leduc)

Alain Crepin: Le jeux de panda (ed. Robert Martin)

Alain Crepin: L'elephant et la poupee (ed. Robert Martin)

Jean Bouvard: Chant elegiaque et final (ed. Billaudot)

Armando Ghidoni: Easy blues (ed. Leduc)

Armando Ghidoni: Ballade et divertissement (ed. Leduc)

Ostale skladbe primjerene težine.

Komorna glazba:

Dueti, triji i kvarteti za saksofone primjerene težine, npr.:

Jean Bouvard: 21 minidueti sur les chansons populaires francaises (ed. Billaudot) (duet)

Jean Bouvard: 13 chansons et danses (ed. Billaudot) (duet)

Jean Bouvard: 12 pieces breves (ed. Billaudot) (trio)

Pierre M. Dubois: Miniatures (dva alt-saksofona + tenor-saksofon)

Sejourne-Velluet: Les saxophones parcourent le monde 1 (skladbe s CD-om) (ed.

Alfonce production)

MINIMUM GRADIVA

Durske i molske ljestvice do 4 predznaka plus tonički trozvuk i dominantni septakord tj. smanjeni septakord.

10 etida

2 skladbe s glasovirom.

ISPITNO GRADIVO

1 durska i/ili molska ljestvica do 4 predznaka po cijelom registru plus tonički trozvuk, legato i/ili non legato, tj. artikulacija.

1 etida

1 skladba s glasovirom.

Program se izvodi napamet

ČETVRTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Tehnički elementi:

Disanje ošitom, rad s metronomom, uočavanje intonativnih teškoća i njihovo ispravljanje, ugađanje s glasovirom, vježbanje i uočavanje niže i više intonacije od zadane na klaviru.

Vrijednosti nota, vrste mjera, ritamske kombinacije:

Mješovite mjere: 5/8, 7/8,

Ritamske mjere u skladu sa zadanim gradivom.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Izdržavanje tonova *f*, *mf*, *p*, *f* > *p*.

Crescendo i decrescendo, poštivanje dinamičkih oznaka.

Upoznavanje s formom skladbe ili vježbe, motiv, fraza, rečenica itd.

Poznavanje većine oznaka za tempo, dinamiku i način izvođenja.

Uvježbavanje skladba s posebnom pažnjom na dinamiku, fraziranje, artikulaciju, zadani tempo, agogiku itd.

TEHNIKA SVIRANJA

Kromatska ljestvica u cijelom opsegu saksofona (legato i artikulacija).

Vibrato – uporaba u skladbama.

Durske i molske ljestvice do 5 predznaka plus tonički trozvuk i dominantni i smanjeni septakord, *legato*, *nonlegato* i artikulacije.

TEHNIČKE VJEŽBE

Tehničke vježbe uzastopnog ponavljanja jednog intervala.

J. M. Londeix: Exercices mecaniques 1 (ed Lemoine)

Tehničke vježbe uzastopnog ponavljanja motiva od četiri tona.

J. M. Londeix: Exercices mecaniques 2 (ed Lemoine)

SVIRANJE S LISTA

Pjesma ili kratka etida u osminkama i šesnaestinkama, tempo *moderato*, *allegro*.

SVIRANJE PO SLUHU

Sviranje teme ili fraze nakon jednog slušanja, variranje, stvaranje teme na harmonijsku podlogu.

LITERATURA

Napomena:

Predložena je literatura u kvalitativnom i tehničkom okviru navedenih sadržaja. Svaki učitelj može rabiti svoju literaturu ako smatra da ona ispunjava navedene zahtjeve. Svake godine izlaze iz tiska novi priručnici, metode, etide i skladbe. Poželjno ih je proučiti i kritički ocijeniti te ih eventualno uvrstiti u svoj program. Na sastancima bi stručnih vijeća trebalo dodavati novu literaturu na temelju prijedloga učitelja koji su se uvjerali u njezinu vrijednost.

Etide:

Guy Lacour: 50 etudes progressives (ed. Billaudot)

Marcel Mule: 24 etudes faciles dapres Samie (ed. Leduc)

Michel Meriot: 25 petites pieces en forme d'etudes (ed. Combret)

Henry Klose: 25 exercices journaliers (ed. Leduc)

Hubert Prati: 23 mini-puzzles (ed. Billaudot)

Glazbena literatura:

Jerome Naulais: Sax symbole (ed. Robert Martin)

Charles Jay: Aria et scherzetto (ed. Lemoine)

Jeanne Leleu: Danse nostalgique (ed. Billaudot)

Rene Duclos: Piece breve (ed. Leduc)

Jeanine Rueff: Chanson et passepied (ed. Leduc)

Jerome Naulais: Kansax city (ed. Billaudot)

Jean Avignon: Spiritual et danse exotique (ed. Billaudot)

Alain Crepin: Le jeux de panda (ed. Robert Martin)

Alain Crepin: Celine mandarine (ed. Lemoine)

Armando Ghidoni: Douce chansonette (ed. Leduc)

Ostale skladbe primjerene težine.

Komorna glazba:

Dueti, triji i kvarteti za saksofone primjerene težine, npr.:

Jean Bouvard: 12 pieces breves (ed. Billaudot) (trio alt-saksofona)

Hubert Prati: Neuf negro spirituals (ed. Billaudot) (kvartet alt-saksofona)

Jacques Petit: Variations (ed. Billaudot) (kvartet alt saksofona)

Sejourne-Velluet: Les saxophones parcourent le monde 1. (skladbe s CD-om) (ed.

Alfonce production)

MINIMUM GRADIVA

Durske i molske ljestvice do 5 predznaka plus tonički trozvuk i dominantni septakord tj. smanjeni septakord

10 etida.

2 skladbe s glasovirom.

ISPITNO GRADIVO

1 durska i/ili molska ljestvicu do 5 predznaka po cijelom registru plus tonički trozvuk, legato i/ili non legato, tj. artikulacija

1 etida

1 skladba s glasovirom

Program se izvodi napamet

PETI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Tehnički elementi:

Disanje ošitom, rad s metronomom, daljnje njegovanje intonacije, i to elektronskim ugađačem (tunerom), ugađanje s glasovirom i, ako je moguće, s drugim instrumentima.

Vrijednosti nota, vrste mjera, ritamske kombinacije:

Složene i mješovite mjere.

Ritamske mjere u skladu sa zadanim gradivom.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Izdržavanje tonova *f*, *mf*, *p*, *f > p*.

Crescendo i *decrescendo*, poštivanje dinamičkih oznaka.

Poznavanja većine oznaka za tempo, dinamiku i način izvođenja.

Upoznavanje s oblikom skladbe ili vježbe, motiv, fraza, rečenica itd.

Uvježbavanje skladba s posebnom pažnjom na dinamiku, fraziranje, artikulaciju, zadani tempo, agogiku itd.

TEHNIKA SVIRANJA

Kromatska ljestvica u cijelom opsegu saksofona (legato i artikulacija).

Vibrato.

Sve durske i molske ljestvice plus tonički trozvuk i dominantni i smanjeni septakord.

TEHNIČKE VJEŽBE

Tehničke vježbe uzastopnog ponavljanja jednog intervala.

J. M. Londeix: Exercices mecaniques 1. (ed. Lemoine).

Tehničke vježbe uzastopnog ponavljanja motiva od četiri tona.

J. M. Londeix: Exercices mecaniques 2. (ed. Lemoine)

SVIRANJE S LISTA

Pjesma ili etida u osminkama i šesnaestinkama, tempo *moderato*, *allegro*.

SVIRANJE PO SLUHU

Sviranje teme ili fraze nakon jednog slušanja, variranje, stvaranje teme na harmonijsku podlogu.

LITERATURA

Napomena:

Predložena je literatura u kvalitativnom i tehničkom okviru navedenih sadržaja. Svaki učitelj može rabiti svoju literaturu ako smatra da ona ispunjava navedene zahtjeve. Svake godine izlaze iz tiska novi priručnici, metode, etide i skladbe. Poželjno ih je proučiti i kritički ocijeniti te ih eventualno uvrstiti u svoj program. Na sastancima bi stručnih vijeća trebalo dodavati novu literaturu na temelju prijedloga učitelja koji su se uvjerali u njezinu vrijednost.

Etide:

Henry Klose: 25 exercices journaliers (ed. Leduc)

Marcel Mule: exercices journaliers d'apres terschak (ed. Leduc)

Joachim Andersen: 18 petites etudes op. 41 (ed. Billaudot),

Marcel Mule: 18 exercices ou etudes d'apres berbiguier (ed. Leduc)

Marcel Mule: 48 etudes d'apres Ferling (ed. Leduc)

Hubert Prati: 23 mini-puzzles (ed. Billaudot)

Glazbena literatura:

Charles Jay: Aria et Scherzetto (ed. Lemoine)

Rene Duclos: Piece breve (ed. Leduc)

Andre Chailleux: Andante et allegro (ed. Leduc)

David L. Walters: Andante and scherzo (ed. Southern music company)

Jeanne Leleu: Danse nostalgique (ed. Billaudot)

Rene Duclos: Piece breve (ed. Leduc)

Jeanine Rueff: Chanson et passepied (ed. Leduc)

Jerome Naulais: Sax symbole (ed. Robert Marti)

Armando Ghidoni: Es (ed. Robert Martin)

Komorna glazba:

Dueti, triji i kvarteti za saksofone primjerene težine, npr.:
 J. S. Bach: Dvoglasne invencije (prerada Larry Teal),
 Hubert Prati: Neuf negro spirituals (ed. Billaudot) (kvartet alt-saksofona),
 Sejourne-Velluet: Les saxophones parcourant le monde 1 (skladbe s CD-om) (ed. Alfonse production)

MINIMUM GRADIVA

Sve durske i molske ljestvice plus tonički trozvuk i dominantni septakord i smanjeni septakord.
 10 etida.
 2 skladbe s glasovirom.

ISPITNO GRADIVO

1 durska i/ili molska ljestvica do 7 predznaka po cijelom registru plus tonički trozvuk, *legato* i/ili *non legato* tj. artikulacija
 1 etida
 1 skladba s glasovirom
Program se izvodi napamet

ŠESTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Daljnje ovladavanje instrumentom u skladu sa zahtjevima u etidama i skladbama.
 Artikulacija mora biti besprijekorna.
 Dalje notne vrijednosti i ritamske kombinacije u skladu sa zahtjevima.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Izdržavanje tonova *f*, *mf*, *p*, *f* > *p*.
Crescendo i *decrescendo*, poštivanje dinamičkih oznaka.
 Poznavanje većine oznaka za tempo, dinamiku i način izvođenja.

TEHNIKA SVIRANJA

Kromatska ljestvica u cijelom opsegu saksofona u svim artikulacijama.
 Sve durske i molske ljestvice plus tonički trozvuci, dominantni i smanjeni akordi.

TEHNIČKE VJEŽBE

Tehničke vježbe uzastopnog ponavljanja jednog intervala.
 J. M. Londeix: Exercices mecaniques 1 (ed Lemoine)
 Tehničke vježbe uzastopnog ponavljanja motiva od četiri tona.
 J. M. Londeix: Exercices mecaniques 2 (ed Lemoine)

SVIRANJE S LISTA

Skladbe ili etide bržeg tempa, odgovarajuće težine s ritmički kompliciranijim tekstom i zahtjevnijom artikulacijom.

SVIRANJE PO SLUHU

Sviranje teme ili fraze nakon jednog slušanja, variranje, stvaranje teme na harmonijsku podlogu.

LITERATURA

Napomena:

Predložena je literatura u kvalitativnom i tehničkom okviru navedenih sadržaja. Svaki učitelj može koristiti svoju literaturu ako smatra da ona ispunjava navedene zahtjeve. Svake godine izlaze iz tiska novi priručnici, metode, etide i skladbe. Poželjno ih je proučiti i kritički ocijeniti te ih eventualno uvrstiti u svoj program. Na sastancima bi stručnih vijeća trebalo dodavati novu literaturu na temelju prijedloga učitelja koji su se uvjerali u njezinu vrijednost.

Etide:

Henry Klose: 25 exercices journaliers (ed. Leduc)
 Marcel Mule: Exercices journaliers d'après Terschak (ed. Leduc)
 Joachim Andersen: 18 petites etudes, op. 41 (ed. Billaudot)
 Marcel Mule: 18 exercices ou etudes d'après Berbiguier (ed. Leduc)
 Marcel Mule: 48 etudes d'après Ferling (ed. Leduc)
 Hubert Prati: 23 mini-puzzles (ed. Billaudot)

Glazbena literatura:

Andre Chailleux: Andante et allegro (ed. Leduc)
 David L. Walters: Andante and scherzo (ed. Southern music company)
 Denis Joly: Cantilene et danse (ed. Leduc)
 Paul Hindemith: Sonate (ed. Schott)
 Alexandre Tcherepnine: Sonatine sportive (ed. Leduc)
 Tomislav Uhlik: Jazz sonatina (MIC-KDZ)

Komorna glazba:

Dueti, triji i kvarteti za saksofone primjerene težine, npr.:
 J. S. Bach: Dvoglasne invencije (prerada Larry Teal)
 Hubert Prati: Neuf negro spirituals (ed. Billaudot) (kvartet alt-saksofona)
 Sejourne-Velluet: Les saxophones parcourent le monde 1 (skladbe s CD-om) (ed. Alfonse production)

MINIMUM GRADIVA

Sve durske i molske ljestvice plus tonički trozvuk i dominantni septakord i smanjeni septakord.
 10 etida.
 2 skladbe s glasovirom.

ISPITNO GRADIVO

1 durska i/ili molska ljestvica do 7 predznaka po cijelom registru plus tonički trozvuk, legato, non legato i/ili artikulacija
 1 etida
 1 skladba s glasovirom
Program se izvodi napamet

O B O A

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Povijesni razvoj glazbala i njegovo mjesto u orkestru.
 Upoznavanje s instrumentom: sastavljanje, rastavljanje i održavanje glazbala.

Upoznavanje s dijelovima (pisak, usnik) i higijenom glazbala.
Držanje tijela, položaj ruku, usnice, zubi, jezik, disanje, držanje glazbala.

TEHNIKA SVIRANJA

Postava usnica – piska (jezik – zubi), tehnika disanja (ošit).

Predvježbe u opsegu d1 – h2, staccato, legato.

Razvijanje osjećaja za lijep ton, „otvoreno“ sviranje, intonacija, agogika: ritardando.
Njegovati od početka sviranje napamet.

LITERATURA

T. Niemann: Škola za obou I: (sve predvježbe i vježbe) 1. – 12. vježbe

Szeszler: Škola za obou: 1.– 40. vježbe

Barret: Methode complete de hautbois: (I. dio – pola), imati na umu napomenu: okvir, prema mogućnosti nabave.

Skladbe lakših tehničkih zahtjeva i uz pratnju glasovira.

ISPITNO GRADIVO

G ili C-dur

1 etida

1 skladba uz pratnju glasovira (npr. I. Stanić: Andantino)

DRUGI RAZRED

TEHNIKA SVIRANJA

Utvrđivanje tehnike disanja, artikulacija, legato, staccato, intervali do oktave, tonske vježbe – dugi tonovi.

Osnove muzikalnosti: izvođenje fraze, osnove dinamike (p, f), sviranje napamet.

LITERATURA

T. Niemann: Škola za obou I. dio, 13. – 17. vježbe, sa svim međuvježbama

Szeszler: Škola za obou, do 80. vježbe

Barret: Methode complete de hautbois

Po izboru npr.: Ferlendis: Adagio, Danzi: Adagio

Händel: Menuet u d-molu

ISPITNO GRADIVO

D ili A-dur ljestvica.

1 etida.

1 skladba uz pratnju glasovira.

TREĆI RAZRED

TEHNIKA SVIRANJA

Osnovne tehnike: disanje (0'), njegovanje plemenitog izgovora tona (DA), staccato, legato, triller, ljestvice do četiri predznaka.

Osnove muzikalnosti: dinamika, *piano*, *forte*, *crescendo*, *decrescendo*, fraza.

Učenje napamet, audio, vizualno pamćenje, prednosti i nedostaci.

LITERATURA

T. Niemann: Škola za obou I. dio do kraja.

T. Niemann: Škola za obou II. dio, ljestvice i vježbe do četiri predznaka.

Szeszler: Škola za obou, do 120 vježbe.

Barret: Methode complete de hautbois, do kraja.
 Skladbe uz pratnju glasovira: Bach: Gavota, Pergolesi: Sicilijana, Mozart: Menuet, Bourree.

ISPITNO GRADIVO

1 ljestvica (do 4 predznaka)
 1 etida
 1 skladba uz pratnju glasovira

ČETVRTI RAZRED

TEHNIKA SVIRANJA

Osnovne tehnike: ljestvice i rastavljeni akordi do šest predznaka (legato, staccato, vokalize, ritmizirano, proširenje dinamike: *pp* do *f*, *crescendo*, *decrescendo*, *portamento*, trileri

Osnove muzikalnosti: artikulacija, dinamika, raznovrsnost *staccato*, *accel.*

LITERATURA

T. Niemann: Škola za obou II. dio do kraja
 Szeszler: Škola za obou, do kraja
 Barret: Škola za obou I. dio (pola)
 Blatt: 15 etida za obou (izbor lakših do 5 etida)
 Skladbe uz pratnju glasovira: A. Corelli: Koncert za obou u F-duru: Sarabanda (III. stavak) i Gavotta (IV. Stavak)
 Godard: Lamento.
 Händel: Air i Rondo.
 A. Corelli: Preludij.

ISPITNO GRADIVO

1 ljestvica (i rastavljeni akordi)
 1 etida
 1 skladba uz pratnju glasovira

PETI RAZRED

TEHNIKA SVIRANJA

Osnovne tehnike: sve ljestvice (brža tempa, ritmizirano, legato, staccato), vokalize, mordent, grupetto.

Osnove muzikalnosti: fraza i dah, početne vježbe ošita za vibrato, sve agogičke i dinamičke varijante, intonacija, početi učeniku usmjeravati pažnju na odnos boja pojedinih tonova.

LITERATURA

Barret: Škola za obou II. dio
 Gillet: Methode pour le debut... (sve)
 Blatt: 15 etida za obou (izbor) najmanje 5 etida
 Paessler: 24 larga – 2 larga po izboru (preporuka: 10. i 18.)
 Skladbe uz pratnju glasovira: Fiocco: Arioso; Pomykalo: Mali ples;
 Bobić: Rondino.
 Corelli: Koncert u F-duru, Adagio (I. stavak) i Allegro moderato (II. stavak)
 Šivic: Prigodnica.

ISPITNO GRADIVO

1 ljestvica s trozvukom

1 etida (Blatt)

1 skladba uz pratnju glasovira (ne lakša od Fiocco: Arioso ili Corelli)

ŠESTI RAZRED**TEHNIKA SVIRANJA**

Osnovne tehnike: sve ljestvice bržim tempom, ali njegovati konstantno izdržavanje dugih tonova, vibrato, temeljne upute o orkestru i sviranja u orkestru.

Osnove muzikalnosti: dinamika u svim nijansama, agogika, artikulacija, barok (temeljni), fraza i dah, boje i odnosi tonova, napamet.

LITERATURA

Barret: Škola za obou II. dio

Gillet: Methode pour le debut... (sve, ali u bržem tempu)

Blatt: 15 etida za obou (barem 8 u pravom tempu)

Wiedeman: etide (najmanje prvih 8 /ili po izboru)

Paessler: 24 larga – 4 larga po izboru

Skladbe uz pratnju glasovira: Corelli: Koncert u F-duru (svih pet stavaka u pravom tempu)

Merku: Varijacije

M. Stahuljak: Sonatina.

ISPITNO GRADIVO

1 ljestvica dur i mol s rastavljenim trozvukom i dominantnim septakordom

1 etida (Blatt ili Wiedeman)

1 skladba uz pratnju glasovira (Corelli; Fiocco: Arioso; Händel: I. Sonata u c-molu, Adagio i Allegro – III. i IV. stavak)

F A G O T**PRVI RAZRED****SADRŽAJ RADA**

Opis i sastavljanje glazbala.

Držanje glazbala (stojeći, sjedeći stav).

Opis piska i držanje u ustima (podesiti pisak za lako izvođenje).

Tvorba tona (demonstracija tona – nastavnik).

Impostacija: usnica, jezika.

Disanje.

LJESTVICE

Dur i paralelni mol (legato, staccato).

LITERATURA

Bordeau: Grande methode complete

J. Weissenborn: Škola za fagot, op. 8, I. dio

Haultier: Le debutant basoniste (Fagotist početnik – I. dio)

N. S. Stokač: Fagot 1. svezak – skladbe s klavirom

Skladbe s glasovirom po slobodnom izboru.

Dodatna literatura za naprednije učenike:

A. Hawkins: Gavota
Kabalevski: Sonatina
J. E. Galliard: Sonata u G-duru.

ISPITNO GRADIVO

1 etida
1 skladba s glasovirom po izboru

DRUGI RAZRED

LITERATURA

Bordeau: Grande methode complete
J. Weissenborn: Škola za fagot, op. 8, II. dio
Haultier: Le debutant basoniste (Fagotist početnik – II. dio)
N. S. Stokač: Fagot 2. i 3. svezak – skladbe s glasovirom.
Skladbe s glasovirom po slobodnom izboru.

Dodatna literatura za naprednije učenike:

B. Marcello: Sonata u e-molu
J. E. Galliard: Sonata u a-molu.

ISPITNO GRADIVO

1 etida
1 skladba s glasovirom po izboru

TREĆI RAZRED

LITERATURA

Bordeau: Grande methode complete
J. Weissenborn: Etide za fagot
Stazenhofer: 24 etide za fagot
N. S. Stokač: Fagot 4. i 5. svezak
Skladbe s glasovirom po slobodnom izboru.

Dodatna literatura za naprednije učenike

B. Marcello: Sonata u a-molu
E. Ozi: 42 capriccia.

ISPITNO GRADIVO

1 etida
1 skladba s glasovirom po izboru

ČETVRTI RAZRED

LITERATURA

Bordeau: Grand methode complete.
Loushez: 20 etida
Stazenhofer: 24 etide za fagot
F. Oubradous: II. svezak (II. dio – ljestvice, etide)
Skladbe s glasovirom po slobodnom izboru.

Dodatna literatura za naprednije učenike:

B. de Boismortier: Sonata br. 5
A. Vivaldi: La notte.

ISPITNO GRADIVO

1 etida

1 skladba s glasovirom po izboru

PETI RAZRED**LITERATURA**

L. Milde: Etide.

F. Oubradous: II. svezak (II. dio – ljestvice, etide)

Skladbe s glasovirom po slobodnom izboru.

Dodatna literatura za naprednije učenike

B. Gambaro: 18 etida

B. de Boismortier: Koncert u D-duru

A. Vivaldi: Sonata u B-duru

B. Bjelinski: Invencija br. 1.

ISPITNO GRADIVO

1 etida

1 skladba s glasovirom po izboru

ŠESTI RAZRED**LITERATURA**

L. Milde: Etide

F. Oubradous: III. svezak (komplementarne etide s tehničkim i melodijskim tretmanom)

Dodatna literatura za naprednije učenike:

A. Giampieri: 16 etida

A. Vivaldi: Koncert u a-molu (F VIII, br. 7)

W. A. Mozart: Koncert u B-duru

B. Bjelinski: Invencija br. 2.

ISPITNO GRADIVO

1 etida

1 skladba s glasovirom po izboru

Napomena: U školama za fagot (Bordeau, Oubradous, Haultier) treba obraditi etide prema metodičkim jedinicama**T R U B A****PRVI RAZRED****SADRŽAJ RADA**

Pravilno držanje glazbala.

Disanje.

Impostacija.

Odabrati pravilan usnik.

Pravilno postavljanje usnika na usne.

Održavanje mišića lica (oko usana).

LITERATURA

P. Clodomir: Methode complete (do 20. stranice)

N. Obradović: Truba, moje glazbalo

J. Porett: Methode progressive

D. Gatti: Škola za trublju, I. dio (do 15. stranice)

S. Balasnjin: Škola za trublju

C. Colin: Melodius fundamentals (do 30. stranice)

** Nastavnik će po vlastitom kriteriju i iskustvu odabrati autore (najmanje 2) po kojima će raditi.*

LJESTVICE

Durske ljestvice do 3 predznaka.

SKLADBE

J. Porret: Minicorcertini br. 1. – 6.

W. A. Mozart: Allegretto

G. Tornios: Pjesma

Ostale skladbe po izboru.

MINIMUM ZAHTJEVA

Postaviti pravilno držanje i disanje

Fiksirati ton u opsegu oktave od C¹ – C²

Svladavanje notnog teksta i kretanje u osminkama, četvrtinkama, polovinkama kroz G-dur i C-dur

ISPITNO GRADIVO

1 durska ljestvica s trozvukom

1 etida (vježba) iz navedene literature

1 skladba uz glasovirsku pratnju po nastavnikovu izboru

Program se izvodi napamet

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Kontrola držanja.

Kontrola disanja.

Vježbe za vibraciju usana: bez usnika i s usnikom.

LITERATURA

P. Clodomir: Methode complete (do 35. stranice)

N. Obradović: Truba, moje glazbalo

J. Porett: Methode progressive

J. B. Arban: Vollständige Schule für Trompete (do 50. vježbe, str. 12.)

D. Gatti: Škola za trublju (do 33. stranice)

C. Colin: Melodius fundamentals (do 40. stranice)

** Nastavnik će po vlastitom kriteriju i iskustvu odabrati autore (najmanje 3) po kojima će raditi.*

LJESTVICE

Durske ljestvice do 5 predznaka.

SKLADBE

J. Porret: Concertino br. 11.

E. Lesieur: Visibaba

G. Ph. Telemann: Menuet
V. Šelokov: Šala

MINIMUM GRADIVA

Opseg od "fis malo" do C²
10 etida po izboru
4 skladbe uz pratnju glasovira

ISPITNO GRADIVO

1 durska ljestvica s trozvukom do 4 predznaka
1 etida
1 skladba uz pratnju glasovira
Program se izvodi napamet

TREĆI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Kontrola držanja.
Kontrola disanja.
Legato na istoj poziciji (lip-tehnika), terce, kvarte i kvinte.
Vokalize.

LITERATURA

P. Clodomir: Methode complete (do 49. stranice)
J. B. Arban: Vollständige Schule für Trompete (od 13. do 37. stranice)
D. Gatti: Škola za trublju (do 48. stranice)
N. Obradović: Truba, moje glazbalo
H. J. Krumpfer: Trumpet studies (do 30. stranice)
** Nastavnik će po vlastitom kriteriju i iskustvu odabrati autore (najmanje 3) po kojima će raditi.*

LJESTVICE

Durske ljestvice do 5 predznaka.
Molske ljestvice do 3 predznaka.

SKLADBE

J. Porret: Concertino br. 19.
J. Porret: Concertino br. 3.
F. Achac: Debut
R. Hofmann: 38 melodische studien
G. Tornyó: Scherzo.

MINIMUM GRADIVA

Opseg (od fis^m do E²)
10 etida po izboru
5 skladbi uz pratnju glasovira
4 dueta ili tria

ISPITNO GRADIVO

1 durska ljestvica do 5 predznaka s trozvukom, ili 1 molska do 3 predznaka s trozvukom
1 etida (vježba) iz navedenoga gradiva

1 skladba uz pratnju glasovira
Program se izvodi napamet

ČETVRTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Razvijanje tehnike sviranja.
 Lip-tehnika (terce, kvarte i kvinte).
 Vokalize.
 Razvijanje staccata.

LITERATURA

P. Clodomir: 70 Little Studies (1. – 20. vježba)
 J. B. Arban: Vollständige Schule für Trompete (od 38. do 66. stranice)
 J. Poret: Methode progressive
 P. Clodomir: Methode complete (do kraja)
 D. Gatti: Škola za trublju (do kraja)
 H. J. Krumpfer: Trumpet studies (od 31. do 50. stranice)
 * *Nastavnik će po vlastitom kriteriju i iskustvu odabrati autore (najmanje 3) po kojima će raditi.*

LJESTVICE

Sve durske ljestvice s rastavljenim toničkim trozvucima i dominantnim septakordima.
 Mol ljestvice do 5 predznaka s rastavljenim trozvucima.

SKLADBE

A. Street: Rondino
 J. Ed. Barat: Orientale
 J. Laburda: Sonatina (I. stavak)
 A. Hanmer: Tri komada
 A. Vaigl: Mala sonatina (I. stavak).

MINIMUM GRADIVA

Fiksiranje tona (jezik, staccato i legato)
 10 etida po izboru
 5 dueta, kanona ili trija

ISPITNO GRADIVO

2 ljestvice: dur i mol s trozvucima.
 2 etide različita karaktera (jedna napamet)
 1 skladba uz pratnju glasovira (napamet)

PETI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Razvijanje već nabrojanih tehnika sviranja (disanje, vježbe na usnik, lip tehnika, vokalize, sviranje durskih i molskih ljestvica u raznim artikulacijama kroz dvije oktave).

LITERATURA

P. Clodomir: 70 Little Studies (21. – 45. vježba)
 M. Schlosberg: Daily Drills
 P. Clodomir: Methode Complete II. dio (do 20. stranice)

J. B. Arban: Vollständige Schule für Trompete (od 66. do 100. stranice)
 J. Poret: Methode Progressive
 D. Gatti: Škola za trublju, II. dio (do 20. stranice)
 H. J. Krumpfer: Trumpet studies (od 51. do 75. stranice)

LJESTVICE

Sve durske ljestvice i molske ljestvice s rastavljenim trozvucima te dominantnim i smanjenim septakordima.

SKLADBE

J. Porret: Concertino br. 20, 28
 B. Marcello: Largo i allegro
 A. Buononcini: Rondeau
 R. Clerise: Noce Villageoise
 A. Klobučar: Koračnica

MINIMUM GRADIVA

10 etida po izboru
 3 skladbe uz pratnju glasovira ili drugog glazbala

ISPITNO GRADIVO

2 ljestvice – dur i mol s trozvucima
 2 etide različita karaktera (jedna napamet)
 1 skladba uz pratnju glasovira (napamet)

ŠESTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Razvijanje i usavršavanje tehnike sviranja do te mjere da učenik može izvoditi djela višeg stupnja težine. Svladavanje svih ukrasa, svih ritmičkih figura i svih načina artikuliranja.

LITERATURA

M. Schlosberg: Daily Drills
 P. Clodomir: 70 Little Studies (46. – 70. vježba)
 P. Clodomir: Methode complete II. dio (do kraja)
 J. Poret: Methode progressive
 J. B. Arban: Vollständige Schule für Trompete (od 100. do 142. stranice)
 D. Gatti: Škola za trublju II. dio (do kraja)
 H. J. Krumpfer: Trumpet studies (dopr. I. dijela).
 * Nastavnik će po vlastitom kriteriju i iskustvu odabrati autore (najmanje 3) po kojima će raditi.

LJESTVICE

Sve durske i molske ljestvice s rastavljenim trozvucima te dominantnim i smanjenim septakordima.

SKLADBE

G. P. Telemann: Sonata
 G. Tartini: Largo i allegro
 E. Coriollis: Trois Pieces
 D. Bobić: Scherzino

V. Šelokov: Dječji koncert
 B. Bjelinski: Musica per tromba (Aria)
 P. Baldassari: Sonata

Sudjelovanje u komornim sastavima i orkestru. Interni i javni nastupi.

ISPITNO GRADIVO

2 ljestvice – dur i mol s trozvucima

2 etide – tehnička i melodijska (jedna napamet)

2 skladbe uz pratnju glasovira – jedna hrvatskog skladatelja (napamet)

Ispitni program 6. razreda osnovne glazbene škole priznaje se za prijamni ispit za srednju školu.

T R O M B O N

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Disanje, položaj grla, jezika i usnica.

Držanje glazbala, postava usnika.

Nastup tona, izdržavanje dugih tonova.

Vježbe vezanih i nevezanih tonova (vokalize).

Izvođenje različitih artikulacija i dinamike.

Vježbe intonacije i ritmičke vježbe (uz metronom)

LJESTVICE I TEHNIČKE VJEŽBE

Durske ljestvice F, B, C, Es.

Rastvoreni trozvuci glavnih stupnjeva.

Max Schlossberg: Daily Drills And Technical Studies, 1. – 18.

Günter Fuhlisch: Neue Schule für Zugposaune, 1. – 36.

Robert Müller: Škola za trombon, 1. – 18.

SKLADBE

J. S. Bach: Choral „Wachet auf“

F. Schubert: Der Lindenbaum.

ČITANJE S LISTA, SVIRANJE PO SLUHU, TRANSPONIRANJE

Na svakom satu ponavljanje zadane glazbene fraze te njezino transponiranje u navedene tonalitete uz promjene artikulacije i dinamike.

U drugom polugodištu čitanje pravilnih glazbenih cjelina (4 – 8 taktova) na prvi pogled.

SVIRANJE U KOMORNOM SASTAVU

Skupno sviranje dnevnih vježba, ljestvica i rastvorba akorada.

ISPITNO GRADIVO

1 ljestvica s rastavljenim trozvucima tonički

1 vježba karaktera različita od skladbe

1 skladba uz glasovirsku pratnju

DRUGI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Kontrola osnova naučenih u prvom razredu.
 Intoniranje intervala unutar jedne oktave.
 Sviranje vokaliza različitim artikulacijama i dinamikom.
 Ritmičke vježbe.

LJESTVICE I TEHNIČKE VJEŽBE

D, A, G, As-dur i d, g, c, f – prirodne molske ljestvice unutar oktave.
 Rastvoreni trozvuci glavnih stupnjeva u rasponu od jedne i pol oktave.
 Max Schlossberg: Daily Drills And Technical Studies, 1. – 35.
 Günter Fuhlisch: Neue Schule für Zugposaune, 37. – 66.
 Robert Müller: I. dio do kraja.

SKLADBE

August Riemer: Autumn Evensong
 Aram Hačaturjan: Andantino
 Johann S. Bach: Choral „Jesus, bleibet meine Freude“
 Georg F. Händel: Sarabande.

ČITANJE S LISTA, SVIRANJE PO SLUHU, TRANSPONIRANJE

Na svakom satu ponavljanje zadane glazbene fraze te njezino transponiranje u navedene tonalitete uz promjene artikulacije i dinamike.
 Čitanje pravilnih glazbenih cjelina (4 – 8 taktova) na prvi pogled.

SVIRANJE U KOMORNOM SASTAVU

Skupno sviranje dnevnih vježbi, ljestvica, akorada i rastvorbi akorada.
 Sviranje dueta (Wurm: Dueti).

MINIMUM GRADIVA

Ljestvice D, A, G, As-dura.
 10 vježba iz škole za trombon.
 2 skladbe uz glasovir.

ISPITNO GRADIVO

1 ljestvica s rastavljenim toničkim trozvukom
 1 vježba karaktera različita od skladbe
 1 skladba uz glasovirsku pratnju

TREĆI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Intoniranje intervala unutar jedne oktave uzlazno i silazno (kromatski).
 Harmonijske vokalizacije različitih artikulacija i dinamike.
 Ritmičke vježbe s promjenama tempa, lip-tehnika.

LJESTVICE I TEHNIČKE VJEŽBE

E, Des, Ges, H-dur i b, es, a, e-prirodne molske ljestvice unutar jedne oktave.
 Rastvoreni trozvuci glavnih stupnjeva u rasponu jedne i pol oktave.
 Max Schlossberg: Daily Drills And Technical Studies, 36. – 59.
 Charles Colin: Advanced Lip Flexibilities 1. – 8.

Günter Fuhlisch: Neue Schule für Zugposaune, 67. – 115.
Robert Müller: Škola za trombon II. dio.

SKLADBE

Henry Purcell: Trumpet Tune
Robert Hoffman: Koračnica
Giovanni B. Pergolesi: Nina (aria)
Johann S. Bach: Sarabande

ČITANJE S LISTA, SVIRANJE PO SLUHU, TRANSPONIRANJE

Na svakom satu ponavljanje zadane glazbene fraze te njezino transponiranje u navedene tonalitete uz promjene artikulacije i dinamike.

Čitanje pravilnih glazbenih cjelina duljine do 16 taktova na prvi pogled.

SVIRANJE U KOMORNOM SASTAVU

Skupno sviranje dnevnih vježba, ljestvica i rastvorba akorada.
Sviranje dueta (Wurm: – Dueti).

MINIMUM GRADIVA

Ljestvice do 4 predznaka.
Max Schlossberg: Dnevne vježbe (10 vježba).
10 tehničkih vježba.
2 skladbe uz glasovirsku pratnju.

ISPITNO GRADIVO

1 ljestvica s rastvorenim akordima glavnih stupnjeva
1 vježba karaktera različita od skladbe
1 skladba uz glasovirsku pratnju

ČETVRTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Intoniranje intervala unutar jedne oktave uzlazno i silazno (kromatski).
Harmonijske vokalizacije u rasponu do dvije oktave.
Izvođenje različitih artikulacija i dinamike.
Ritmičke vježbe, lip-tehnika.
Stilska interpretacija.

LJESTVICE I TEHNIČKE VJEŽBE

Sve durske i prirodne molske ljestvice u rasponu do dvije oktave.
Rastvoreni trozvuci glavnih stupnjeva u rasponu do dvije oktave.
Branimir Slokar: Warm Ups And Technical Routines, 1. – 5.
Max Schlossberg: Daily Drills And Technical Studies, 36. – 9.
Charles Colin: Advanced Lip Flexibilities, 1. – 21.
Gunter Fuhlisch: Neue Schule für Zugposaune, 116. – 153.
Robert Müller: Tehničke vježbe, I. dio.

SKLADBE

Izvorne: Ivan Štuhec: Vesela skladbica
Robert Clerisse: Priere
Obrade: Johann A. Hasse: Suita (Menuet i Bourrée)

Ludwig van Beethoven: Adelaide.

ČITANJE S LISTA, SVIRANJE PO SLUHU, TRANSPONIRANJE

Na svakom satu ponavljanje zadane glazbene fraze te njezino transponiranje u sve tonalitete (kromatskim i cjelostupanjskim pomacima uzlazno i silazno, te kvintnim i kvartnim krugom) uz promjene artikulacije i dinamike. Čitanje vježba i kraćih skladba na prvi pogled.

SVIRANJE U KOMORNOM SASTAVU

Skupno sviranje dnevnih vježba, ljestvica i rastvorba akorada (unisono) te kadencija i drugih harmoniziranih primjera (višeglasno).

Sviranje dueta i trija (G. Banco: Dueti, D. Speer: Sonate).

MINIMUM GRADIVA

Durske i molske ljestvice do 5 predznaka.

10 dnevnih vježba.

10 tehničkih vježba.

2 skladbe za glasovir.

ISPITNO GRADIVO

1 ljestvica s rastvorenim akordima glavnih stupnjeva (2 oktave)

1 vježba karaktera različita od skladbe

1 skladba uz glasovirsku pratnju

Preporuka:

Češće učiti gradivo napamet, a vježbu ili skladbu ispitnog programa svirati napamet.

Napomena:

Nastavnik odabire jednu od navedenih škola ili drugu odgovarajuće težine te skladbu uz glasovirsku pratnju.

PETI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Intoniranje intervala unutar jedne oktave uzlazno i silazno.

Harmonijske vokalize u rasponu do dvije oktave.

Izvođenje različitih artikulacija i dinamike.

Ritamske vježbe, lip-tehnika, vježbe dvostrukog jezika.

Stilska interpretacija.

LJESTVICE I TEHNIČKE VJEŽBE

Sve durske i melodijske molske ljestvice u rasponu do dvije oktave.

Rastvoreni trozvuci glavnih stupnjeva u rasponu do dvije oktave.

Branimir Slokar: Warm Ups And Technical Routines, 1. – 10.

Max Schlossberg: Daily Drills And Technical Studies, 60. – 83.

Charles Colin: Advanced Lip Flexibilities, 9. – 21. II. dio

Gunter Fuhlisch: Neue Schule für Zugposaune, 154 – 220.

C. Kopprasch: 60 ausgewählte Etüden, 1 – 7.

Marco Bordogni: 60 Vocalises, 1. – 10.

SKLADBE

Izvorne: Robert Clerisse: Theme de concours

Wilhelm Heiser: „Das Grab auf der Heide“ lied

Arcangelo Corelli: Sonata X.
 Obrade: Edward Elgar: Pomps And Circumstances
 A. G. Villold: El Choclo

ČITANJE S LISTA, SVIRANJE PO SLUHU, TRANSPONIRANJE

Na svakom satu ponavljanje zadane glazbene fraze, te njezino transponiranje u sve tonalitete (kromatskim, cjelostupanjskim pomacima, uzlazno ili silazno, odnosno kvartnim i kvintnim krugom), uz promjene artikulacije i dinamike. Čitanje vježba i kraćih kompozicija na prvi pogled.

SVIRANJE U KOMORNOM SASTAVU

Sviranje ljestvica i rastvorba akorada (unisono), te kadencija i drugih harmoniziranih primjera (višeglasno). Sviranje dueta (K. Henning: Easy Exercisses For 2 Tbs).

MINIMUM GRADIVA

Dvije mol ljestvice do 6 predznaka.
 10 dnevnih vježba.
 10 tehničkih vježba.
 2 skladbe uz glasovirsku pratnju.

ISPITNO GRADIVO

1 ljestvica s rastvorenim trozvucima svih stupnjeva (2 oktave)
 1 vježba karaktera različita od skladbe
 1 skladba uz glasovirsku pratnju

ŠESTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Intoniranje intervala unutar jedne oktave uzlazno i silazno.
 Harmonijske vokalize u rasponu do dvije oktave.
 Vježbe za dvostruki i trostruki jezik, lip-tehnika.
 Stilska interpretacija.

LJESTVICE I TEHNIČKE VJEŽBE

Sve durske i molske ljestvice (sa starim načinima) u rasponu do dvije oktave (B. Slokar, E. Gaetke).

Rastvoreni trozvuci svih ljestvičnih stupnjeva.

Branimir Slokar: Warm Ups And Technical Routines, 1. – 10.

Max Schlossberg: Drills And Technical Studies, 84. – 104.

Charles Colin: Advanced Lip Flexibilities III. dio, 1. – 10.

Branimir Slokar: Doppel-und-Dreifachzunge

Gunter Fuhlisch: Neue Schule für Zugposaune, 220. – 290.

C. Kopprasch: 60 ausgewälte Etüden, 8. – 15.

O. Blume (D. Gatti): Gran metodo, 1. – 5.

Marco Bordogni: 60 Vocalises, 11. – 20.

SKLADBE

Izvorne: Fernand Lamy: Choral varié

Jozef Francl: Mala suita

Obrade: Johann S. Bach: Arioso from Piano Concerto in F

Aleksandar Borodin: „Princ Igor“ – tema

Felix Mendelssohn-Bartholdy: Nocturno from Midsummer Night Dream
 Carlos Sanders: Adios muchacos.

ČITANJE S LISTA, SVIRANJE PO SLUHU, TRANSPONIRANJE

Na svakom satu ponavljanje zadane glazbene fraze, te njezino transponiranje u sve tonalitete (kromatskim i cjelostupanjskim pomacima uzlazno i silazno te kvintnim i kvartnim krugom) uz promjene artikulacije i dinamike. Čitanje vježba i kraćih skladba na prvi pogled.

SVIRANJE U KOMORNOM SASTAVU

Sviranje ljestvica, rastvorba četverozvuka, kadenci, te dueta i trija. (J. B. de Boismortier: Sonate, O. Blume: Dueti).

MINIMUM GRADIVA

Sve dur i mol ljestvice unutar jedne oktave.

10 dnevnih vježba.

15 tehničkih vježba.

2 skladbe uz glasovirsku pratnju.

ISPITNO GRADIVO

1 ljestvica s rastvorenim akordima svih stupnjeva (2 oktave)

1 vježba karaktera različit od skladbe

1 skladba uz glasovirsku pratnju

Preporuka:

Češće učiti gradivo napamet, a vježbu ili skladbu ispitnog programa svirati napamet.

Napomena:

Nastavnik odabire jednu od navedenih škola ili drugu odgovarajuće težine i skladbu uz glasovirsku pratnju.

R O G

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje glazbala.

Držanje glazbala.

Tehnika disanja.

Postava tona.

Svladati opseg od g mali do e2.

Dragan Gürtl: Škola za F-rog, I. svezak do broja 45.

Barry Tuckwell: Pedeset početnih vježbi za rog.

Horst Rapp: Učiti rog je zabavno, I. knjiga.

Muzika za rog (Janos Ónozó – Matiyas Kovacs).

Skladbe sličnih zahtjeva uz glasovirsku pratnju.

Durske ljestvice do dva predznaka s trozvucima kroz jednu oktavu.

ISPITNO GRADIVO

1 etida

1 skladba uz glasovirsku pratnju

Program se izvodi napamet

DRUGI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Durske ljestvice do 4 predznaka kroz jednu oktavu s trozvucima rastavljeno i četveroglasno.

Dragutin Gürtl: Škola za F-rog, I. svezak, od broja 46 do broja 82.

Barry Tuckwell: Pedeset početnih vježbi za rog.

Horst Rapp: Učiti rog je zabavno, II. knjiga.

Muzika za rog (Janos Ónozó – Matiyas Kovacs).

Skladbe sličnih zahtjeva uz glasovirsku pratnju.

Svladati legato i staccato u prvoj oktavi.

ISPITNO GRADIVO

1 etida

1 skladba uz glasovirsku pratnju

Program se izvodi napamet

TREĆI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Svladati opseg od c malog do g2.

Durske ljestvice do 4 predznaka i a-mol izvedene različitim artikulacijama kroz dvije oktave, trozvuci četveroglasno u obratima.

Dragan Gürtl: Škola za F-rog, II. Svezak, od broja 96 do broja 116.

C. Koprasch: 60 izabranih etida, I. dio (br. 3, 7, 10, 13, 17, 21, 23).

Barry Tuckwell: Pedeset početnih vježbi za rog.

J. S. Bach: Menuet (transkripcija).

G. F. Händel: Sarabanda / transkripcija).

R. Clerisse: L' absent.

Skladbe sličnih zahtjeva.

ISPITNO GRADIVO

1 etida

1 skladba uz glasovirsku pratnju

Program se izvodi napamet

ČETVRTI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Upoznati tehniku sviranja s rukom u korpusu.

Usavršavati sviranje legata i staccata.

Durske ljestvice do 4 predznaka i a, d i e-mol izvedene različitim artikulacijama, trozvuci četveroglasno u obratima.

Dragan Gürtl: Škola za F-rog, II. Svezak, brojevi od 117 do 130.

C. Koprasch: 60 izabranih etida, I. dio (br. 1, 4, 6, 8, 9, 12, 16, 19, 26).

Barry Tuckwell: pedeset početnih vježbi za rog.

Lucien Thevet: 60 vježbi za rog (od broja 1 do 10).

G. Pergolesi: Canzonetta (transkripcija).

J. Strauss: Dolci pianti.

M. Vlain: Bagatele br. 1 i 2.

Skladbe sličnih zahtjeva.

ISPITNO GRADIVO

1 etida

1 skladba uz glasovirsku pratnju

*Program se izvodi napamet***PETI RAZRED****SADRŽAJ RADA**

Prijeći s F-roga na B-rog.

Upoznati tehniku prigušivanja tona rukom.

Dur ljestvice do 6 predznaka i a, e, h, d, g-mol kroz dvije oktave izvedene različitim artikulacijama, trozvuci četveroglasno u obratima.

Transponirati iz F u Es.

Dragan Gürtl: Škola za F-rog, II. svezak, brojevi 131 – 140.

Barry Tuckwell: Pedeset početnih vježbi za rog.

Lucien Thevet: 60 vježbi za rog (od broja 1 do 15).

C. Koprach: 60 izabranih etida, I. dio (br. 14, 17, 20, 24, 28, 29).

L. van Beethoven: Romanza.

J. Škroup: Koncert u B-duru.

Josip Janković: Balada.

Skladbe sličnih zahtjeva.

ISPITNO GRADIVO

1 etida

1 skladba uz glasovirsku pratnju

*Program se izvodi napamet***ŠESTI RAZRED****SADRŽAJ RADA**

Usavršavati tehniku prigušivanja tona rukom.

Proširiti opseg iznad g².

Sve durske ljestvice i mol do 4 predznaka izvedene različitim artikulacijama kroz dvije oktave, trozvuci četveroglasno.

Transponirati iz F u Es.

Barry Tuckwell: Pedeset početnih vježbi za rog.

Lucien Thevet: 60 vježbi za rog (od broja 16 do 30).

C. Koprach: 60 izabranih etida, I. dio (br. 5, 11, 15, 18, 22, 30, 31, 34)

A. Corelli: Sonata u F-duru.

E. Bozza: En Irland.

Miroslav Miletić: Monolog.

ISPITNO GRADIVO

1 etida

1 skladba uz glasovirsku pratnju

*Program se izvodi napamet***T U B A****NASTAVNI PROGRAM OSTVARUJE SE TIJEKOM 6 GODINA UČENJA****SADRŽAJ RADA**

Upoznavanje glazbala.

Držanje glazbala.
 Tehnika disanja.
 Uloga jezika i usnika u stvaranju tona.
 Uzimanje zraka, početak tona, njegovo trajanje i prekid.
 Osnove dinamike *p* i *f*.
 Vježbe disanja.
 Vježbe s usnikom, kontrola tona.
 Vježbe za čistu intonaciju.
 Fraziranje prema zahtjevima skladbe.
 Glazbene oznake za karakter skladbe.

LITERATURA

H. Kliment: Škola za tubu
 R. Kitzer: Škola za tubu
 Meschke: Škola za tubu
 Laszlo: Škola za tubu.

SKLADBE UZ GLASOVIRSKU PRATNJU

G. Jacob: Bagatelles for tuba
 H. Purcell: Tanz der Magie
 R. Honmes: Scherzando, Stoccata
 W. A. Mozart: Morehe
 Bach: Chord Prelude (Hilgers)

MINIMUM GRADIVA

Durske i molske ljestvice do 5 predznaka unutar jedne oktave.
 Škola za tubu.
 Skladbe uz glasovirsku pratnju.
 10 tehničkih vježba.
 2 skladbe uz glasovirsku pratnju.

ISPITNO GRADIVO

1 ljestvica s rastavljenim toničkim trozvukom
 1 ljestvica s rastavljenim akordima glavnih stupnjeva
 1 tehnička vježba
 1 skladba uz glasovirsku pratnju

Napomena:

Nastavnik odabire jednu od navedenih škola ili drugu odgovarajuće težine i skladbu uz glasovirsku pratnju.

H A R M O N I K A

Cilj nastave harmonike:

- osposobljavanje učenika za samostalno i uspješno izražavanje glazbalom do određene razine kao i osposobljavanje učenika za nastavak školovanja u srednjoj glazbenoj školi;
 - formiranje svjesnog, svestranog i stvaralački usmjerenog glazbenika obogaćenog umjetnički vrijednim djelima domaće i strane glazbene literature, spremnog da se aktivno uključi u glazbeni život društvene zajednice.

Osnovni zadaci nastave harmonike:

- Buđenje interesa i razvijanje ljubavi učenika za glazbu i glazbeno izražavanje;
- Utjecati na razvoj estetske i glazbene kulture učenika;
- Osposobljavanje učenika da ovladavaju glazbelom do određene razine;
- Usmjeravanje učenika na promatranje, memoriranje i realizaciju notnog teksta;
- Razvijanje sposobnosti slušanja tonova i postizanje ritamske stabilnosti u izvedbi;
- Njegovanje prirodnih, slobodnih, logičnih i racionalnih pokreta kao jednostavnog uvjeta za dobro sviranje;
- Poticati u učeniku čulnu osjetljivost i sposobnost analiziranja glazbenog djela;
- Razvijanje radnih navika i odgovornosti u radu;
- Provođenje jedinstvenog glazbenog i tehničkog razvoja učenika;
- Osposobljavanje učenika za samostalan rad i samokontrolu;
- Utjecati na razvoj ljubavi za solističko i skupno muziciranje putem upoznavanja umjetnički vrijedne literature dostupne odgovarajućem uzrastu i stupnju razvoja izvođačkih mogućnosti učenika;
- Upoznavanjem vrijednih sadržaja domaćih autora i narodnog stvaralaštva razvijati kod učenika osjećaj ljubavi i privrženosti svojoj zemlji kao i svijest o značaju i potrebi zaštite kulturnog naslijeđa Bosne i Hercegovine i Hrvatske kao dijela kulturnog i nacionalnog identiteta ličnosti;

PRIPREMNI RAZRED**1 sat tjedno – 34 sata godišnje****PROGRAM ZA OBRADU**

- Upoznavanje učenika s glazbalom i njegovim svojstvima kroz sviranje pjesmica;
- Dijelovi harmonike;
- Postavljanje harmonike – desna i lijeva ruka;
- Mijeh i rad s mijehom: vježbe iz škole za klavirsku harmoniku (autor po izboru nastavnika);
- Opismenjavanje u violinskom ključu (prva oktava) i u bas ključu (mala oktava);
- Upoznavanje vrijednosti nota i stanki;
- Prstomet lijeve i desne ruke;
- Pripremne vježbe za desnu ruku (škola za klavirsku harmoniku, autor po izboru nastavnika);
- Pripremne vježbe za lijevu ruku (škola za klavirsku harmoniku, autor po izboru nastavnika);
- Oznake za tempo: ANDANTE, MODERATO, ALLEGRO;
- Skladbe za završetak nastave pripremnog razreda po izboru nastavnika;

LITERATURA:

- V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 1
 Albin Fakin: Škola za klavirsku harmoniku, I sv
 Š. Ban: Kratke studije za harmoniku
 H. Luders: Album lakih skladbi za harmoniku
 D. Kabalevski: Dvanaest lakih komada za djecu, op. 39 (najlakše)

PRVI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Upoznavanje harmonike, njezinih djelova i osnovnih svojstava.
 Držanje glazbala, postava ruku i prstiju.

Čitanje u violinskom i bas-ključu.

Notne vrijednosti: cijela nota, polovinka, polovinka s točkom, četvrtinka, četvrtinka s točkom i osminka, osminka

Vrste takta: 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8

Osnovna postavka: legato uz kretanje mijeha u jednom smjeru; portato uz promjenu smjera kretanja mijeha kao i kroz jedan smjer

kretanja mijeha; staccato s pokretom ruke iz lakta uz kretanje mijeha u jednom smjeru (sinkroziran potez mijeha sa spuštanjem prsta na tipku)

Obrada dviju oktava desnom rukom, podmetanje i prebacivanje palca, promjene položaja desne ruke

Postava lijeve ruke na osnovni, terčni bas, durski i molski akord

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Dinamičke oznake: *p*, *f* i *mf*.

Oznake tempa: *andante*, *moderato*, *allegretto*.

Agogička oznaka: *ritardando*.

Artikulacija tona: *legato*, *non legato*, *staccato*.

Oblikovanje tona, motiva i fraza.

TEHNIKA SVIRANJA

Sviranje durskih ljestvica C, G, F kroz jednu oktavu, trozvuka prvog stupnja s obratima, rastavljeno i istodobno, kroz jednu oktavu.

SKLADBE

Kratke skladbe tehnički primjerene učeničkim mogućnostima.

OSTALI SADRŽAJI

U početnom radu potrebno je obrađivati poznate dječje pjesmice i poznate narodne pjesmice koje će poslužiti za njegovanje i razvijanje sluha, ritma i pamćenja.

LITERATURA

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 1

Učenik treba svladati 50-60 vježbi iz navedene literature (prema utvrđenim zahtjevima)

Czerny-Vrhovski: Etide, op. 599

K. Kuhn: Etide

Š. Ban: Kratke studije za harmoniku

H. Luders: Album lakih skladbi za harmoniku

D. Kabalevski: Dvanaest lakih komada za djecu, op. 39 (najlakše)

Originalne solističke skladbe domaćih i stranih autora.

Preporučuje se uporaba i ostalih primjerenih priručnika u svrhu unapređenja redovitoga nastavnog procesa.

ISPITNO GRADIVO

1 durska ljestvica, trozvuci I. stupnja, rastavljeno i istodobno kroz jednu oktavu paralelno, u obje ruke

1 vježba (etida)

1 skladba po izboru

Program se izvodi napamet

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Tehničko napredovanje desne i lijeve ruke, sviranje dvohvata u desnoj ruci (terce, sekste).

Formiranje tona, usavršavanje tehnike mijeha.

Razvijanje unutarnjeg osjećaja za ritam u daljnjem razvoju kompliciranijega ritmičkog tijeka.

Složenije kombinacije osnovnog basa s akordnim (dur, mol, dominantni septakorda).

Notne vrijednosti: šesnaestinka, punktirana osminka, triola.

Uz osnovni i tremolo registar upotrebljavati njihove kombinacije s fagot i piccollo-registrom.

Priprema za polifoniju (kanon, imitacija).

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Dinamičke oznake: *crescendo*, *decrescendo*, *diminuendo*.

Rallentando, *ritenuto*, *accelerando*, *piu mosso*, *meno mosso*.

Oznake tempa: *Allegro*, *Andantino*, *Adagio*, *Lento*.

Daljnje usavršavanje na oblikovanju tona, motiva i fraza.

TEHNIKA SVIRANJA

Sviranje dur-ljestvica do dva predznaka kroz dvije oktave, paralelno, durski trozvuci prvog stupnja s obratima, rastavljeno i istodobno.

TEHNIČKE VJEŽBE

Tehničke vježbe s najjednostavnijim ritamskim varijantama i dijatonskim transpozicijama.

Etide koje u sebi sadrže tehničke elemente prema zahtjevima postavljenim u sadržaju rada.

SKLADBE

Originalne skladbe i transkripcije prilagođene za harmoniku tehnički primjerene učenicovim mogućnostima.

OSTALI SADRŽAJI

Radi što bolje motivacije učenika preporučuje se sviranje u ansamblima u najranijoj etapi učenja u sklopu individualne nastave.

Sviranje najjednostavnijih glazbenih primjera: kanona, dječjih pjesmica, narodnih pjesama i ostale popularne glazbe koji u sebi sadrže tehničke elemente prema zahtjevima postavljenim u sadržaju rada po slobodnom izboru.

LITERATURA

V. Odak-Jembrih: Ljestvice za harmoniku (I. dio)

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 1

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 2

J. Matanović: Obrada hrvatskih narodnih pjesama za harmoniku

C. Czerny-J. Vrhovski: Etide

M. Buchberger-Karlo: Polifonijom kroz stoljeća

Š. Ban: Kratke studije za harmoniku, 2. dio

W. Bernau: Male skladbe za harmoniku (Ed. Hohner 10302)

D. Kabalevski: Dvanaest lakih komada, op. 39

L. Međeri: Izbor kompozicija za harmoniku 1. dio

Originalne solističke skladbe domaćih i stranih autora.
Preporučuje se uporaba i ostalih primjerenih priručnika u svrhu unapređenja redovitoga nastavnog procesa.

MINIMUM GRADIVA

Sve navedene ljestvice i njihovi trozvuci.
6 etida s raznim tehničkim problemima prema programom utvrđenim zahtjevima.
8 skladbi raznih autora.

ISPITNO GRADIVO

1 dur-ljestvica
1 etida s različitim tehničkim problemima desne i lijeve ruke
1 skladba
Program se izvodi napamet

TREĆI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Usavršavanje tehnike mijeha.
Primjena svladanih vrsta artikulacije kroz odgovarajući stil i karakter skladba.
Upoznavanje osnova polifonije.
Sinkope.
Obrada ukrasa.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Rad na interpretaciji skladba u skladu s karakterom i odgovarajućim stilom.
Dalje usavršavanje artikulacije tona.
Oznake tempa: *allegro vivace, allegro moderato*.

TEHNIKA SVIRANJA

Dur-ljestvice do tri predznaka kroz dvije oktave, paralelno i protupomak.
Mol-ljestvice do tri predznaka kroz dvije oktave paralelno.
Svi trozvuci prvog stupnja navedenih ljestvica, rastavljeno i istodobno.

TEHNIČKE VJEŽBE

Etide koje u sebi sadrže tehničke elemente prema zahtjevima postavljenima u sadržaju rada.

SKLADBE

Originalne skladbe i transkripcije prilagođene za harmoniku, tehnički primjerene učeničkim mogućnostima.
Skladbe koje sadrže elemente polifonije.
Skladbe cikličkog oblika.

OSTALI SADRŽAJI

Radi što bolje motivacije učenika preporučuje se sviranje u sastavima u najranijoj etapi učenja u sklopu individualne nastave.
Sviranje dječjih i narodnih pjesama i ostale popularne glazbe koja u sebi sadrži tehničke elemente prema zahtjevima postavljenima u sadržaju rada po slobodnom izboru.

LITERATURA

V. Odak-Jembrih: Ljestvice za harmoniku (I. dio)
 V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 2
 V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 3 (Izbor etida različitih autora, polifone skladbe i skladbe domaćih i stranih autora)
 M. Buchberger-Karlo: Polifonijom kroz stoljeća
 J. Matanović: Suita Cirkus (iz zbirke Bijeli put)
 J. Matanović: Album Novi put (po izboru)
 Duvernoy-Lemoine-Vrhovski: Etide za harmoniku II. svezak
 W. Bernau: Musikmappe für Akkordeon (Ed. Hohner 10256)
 L. Međeri: Dvanaest minijatura (najlakše)
 K. A. Horn: Heitere Studien für Akkordeon (Ed. Hohner 10220)
 A. Weingerl: Skladbe za harmoniko (ed. Državna založba Slovenije)
 Izbor ostalih odgovarajućih skladba domaćih i stranih autora.
 Preporučuje se uporaba i ostalih primjerenih priručnika u svrhu unapređenja redovitog nastavnog procesa.

MINIMUM GRADIVA

Sve navedene ljestvice i njihovi trozvuci.
 6 etida s raznim tehničkim zahtjevima.
 3 originalne skladbe ili obrade.
 2 polifone skladbe.
 1 ciklička skladba.

ISPITNO GRADIVO

1 durska ljestvica sa svim elementima
 1 etida s većim tehničkim zahtjevima
 1 skladba starog majstora
 1 skladba po izboru
Program se izvodi napamet

ČETVRTI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Daljnje svladavanje tehničkih zahtjeva i usavršavanje elemenata interpretacije.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Daljnje usavršavanje i rad na fraziranju, oblikovanju tona.
 Upoznavanje melodijskog basa (bariton basa kromatskog basa).

TEHNIKA SVIRANJA

Durske i molske ljestvice do četiri predznaka, paralelno i u protupomaku, kroz dvije oktave.
 Durski i molski trozvuci s obratima četveroglasno kroz dvije oktave.
 Svi dominantni i smanjeni septakordi s obratima, istodobno i rastavljeno.
 Smanjeni septakordi istodobno, samo uz upotrebu osnovnog tona akorda u lijevoj ruci.

TEHNIČKE VJEŽBE

Etide koje u sebi sadrže tehničke elemente prema zahtjevima postavljenima u sadržaju rada.

SKLADBE

Originalne skladbe i transkripcije prilagođene za harmoniku tehnički primjerene učenicovim mogućnostima.

Skladbe koje sadrže elemente polifonije.

Skladbe cikličkog oblika (suitsa, sonatina, tema s varijacijama.).

OSTALI SADRŽAJI

Skupno muziciranje, sviranje u harmonikaškom orkestru.

Sviranje narodnih pjesama i ostale popularne glazbe koja u sebi sadrži i tehničke elemente prema zahtjevima postavljenima u sadržaju rada po slobodnom izboru.

LITERATURA

V. Odak-Jembrih: Ljestvice za harmoniku (II. dio)

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 3

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 4 (Izbor etida različitih autora, polifone skladbe i raznih skladbi domaćih i stranih autora)

Kohler-Mihovilić: Etide (br. 1, 2, 3)

J. Matanović: Suita Cirkus (iz zbirke Bijeli put)

J. Matanović: Obrada hrvatskih narodnih pjesama

M. Buchberger-Karlo: Polifonijom kroz stoljeća

I. Havliček: Suite, br. 2, 3, 4, 5

N. Konjaev: Dječja suita

H. Luck: Varijacije na temu jedne pjesme

W. Ruchter: Mala suita Liliput

V. Buhvostov: Mala suita

J. Derbenko: Ruski ples

J. Derbenko: Intermezzo

Izbor ostalih odgovarajućih skladba domaćih i stranih autora (W. Bernau, K. Horn, H. Lang, H. Luck, E. L. von Knorr, Đ. Dekleva- Radaković, M. Brajković i dr.).

Preporučuje se uporaba i ostalih primjerenih priručnika u svrhu unapređenja redovitog nastavnog procesa.

MINIMUM GRADIVA

Sve navedene ljestvice i njihovi trozvuci.

6 etida s raznim tehničkim zahtjevima.

2 skladbe različita karaktera.

3 skladbe starih majstora.

1 ciklička skladba (po mogućnosti originalna).

ISPITNO GRADIVO

1 molska ljestvica sa svim elementima

1 etida

1 polifona skladba

1 originalna ciklička skladba

Program se izvodi napamet

PETI RAZRED***SADRŽAJ RADA***

Rad na osvješćivanju i analizi glazbenih oblika (dvodijelna, trodijelna pjesma, imitacija, fuga...), svladavanje skladba s većim tehničkim zahtjevima.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Rad na daljnjem usavršavanju interpretacije.

Rad na tehnici mijeha.

TEHNIKA SVIRANJA

Durske i molske ljestvice (harmonijske i melodijske) do pet predznaka kroz dvije oktave paralelno i u protupomaku.

Durske i molske ljestvice u tercama i sekstama (odnos lijeve i desne ruke) kroz dvije oktave paralelno i u protupomaku.

Svi durski i molski trozvuci u velikoj rastvorbi, istodobno (četveroglasno).

Svi dominantni i smanjeni septakordi u velikoj rastvorbi, istodobno (peteroglasno), kromatska ljestvica – desnom rukom.

TEHNIČKE VJEŽBE

Etide koje u sebi sadrže tehničke elemente prema zahtjevima postavljenima u sadržaju rada.

SKLADBE

Originalne skladbe i transkripcije prilagođene za harmoniku tehnički primjerene učenicovim mogućnostima.

Polifone skladbe.

Skladbe cikličkog oblika (suitsa, tema s varijacijama, sonatina...).

OSTALI SADRŽAJI

Skupno muziciranje, sviranje u harmonikaškom orkestru.

Sviranje narodnih pjesama i ostale popularne glazbe koja u sebi sadrži i tehničke elemente prema zahtjevima postavljenima u sadržaju rada po slobodnom izboru.

LITERATURA

V. Odak-Jembrih: Ljestvice za harmoniku (II. dio)

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 4

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 5 (Izbor etida različitih autora, polifone skladbe i raznih skladbi domaćih i stranih autora)

Kohler-Mihovilić: Etide.

M. Buchberger-Karlo: Polifonijom kroz stoljeća

J. Matanović: Svemirske impresije – suitsa „Regoč«

J. Matanović: Sonatina u F-duru

LJ. Zaveršnik: Ples, br. 1

F. Fugazza: Pajacova gavotta

W. Zilcher: Slike sa sajma; Vješti akrobat; Pjesma gondolijera

N. Rakov: Četiri pjesme

H. Luck: Burleska

I. Havliček: Suite, br. 6 i 7

W. Bernau: Sonatina u G-duru

H. Boll: Mala suitsa u 5 stavaka

A. Ljadov: Preludij

Izbor ostalih odgovarajućih skladba domaćih i stranih autora.

Preporučuje se uporaba i ostalih primjerenih priručnika u svrhu unapređenja redovitog nastavnog procesa.

MINIMUM GRADIVA

Sve navedene ljestvice i njihovi trozvuci sa svim tehničkim elementima.

4 etide s raznim tehničkim zahtjevima.

2 polifone skladbe.

1 originalna ciklička skladba pisana za harmoniku (sonatina, suite, tema s varijacijama...)

2 skladbe različita karaktera.

ISPITNO GRADIVO

1 durska ljestvica sa svim elementima

1 etida s većim tehničkim zahtjevima

1 polifona skladba

1 originalna ciklička skladba

1 skladba po izboru

Program se izvodi napamet

ŠESTI RAZRED**SADRŽAJ RADA**

Nastavak rada na usavršavanju tehnike desne i lijeve ruke, tehnike mijeha i artikulacije.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Dalje usavršavanje i rad na interpretaciji.

TEHNIKA SVIRANJA

Durske i molske ljestvice (harmonijske i melodijske) kroz dvije oktave paralelno i u protupomaku s više od pet predznaka.

Durske i molske ljestvice u tercama i sekstama (odnos lijeve i desne ruke) kroz dvije oktave paralelno i u protupomaku.

Durski i molski trozvuci u velikoj rastvorbi, istodobno (četveroglasno) paralelno.

Dominantni i smanjeni septakordi u velikoj rastvorbi, istodobno (peteroglasno) paralelno.

TEHNIČKE VJEŽBE

Etide koje u sebi sadrže tehničke elemente prema zahtjevima postavljenim u sadržaju rada.

SKLADBE

Originalne skladbe i transkripcije prilagođene za harmoniku tehnički primjerene učenicovim mogućnostima.

Polifone skladbe.

Skladbe cikličkog oblika (suite, tema s varijacijama, sonatina.).

OSTALI SADRŽAJI

Skupno muziciranje, sviranje u harmonikaškom orkestru.

Sviranje narodnih pjesama i ostale popularne glazbe koja u sebi sadrži tehničke elemente prema zahtjevima postavljenima u sadržaju rada po slobodnom izboru.

LITERATURA

V. Odak-Jembrih: Ljestvice za harmoniku (II. dio)

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 5 (Izbor etida različitih autora, polifone skladbe i razne skladbe domaćih i stranih autora)

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 6
 J. Matanović: Zbirka Novi put (po izboru)
 L. Kohler-Mihovilić: Etide
 T. Prosch: Polifone studije (Ed. Hohner 1001)
 J. S. Bach: Dvoglasne invencije
 G. F. Telemann: Fuga
 Mjaskovski: Fuga
 H. Lang: Preludij i fuga u C-duru
 W. Bernau: Sonatina u C-duru
 I. Bogar: Sonatina
 Sugar: Sonatin
 N. Rakov: Mala suita
 L. von Knorr: 12 komada (Ed. Hohner 10285)
 H. Reinbothe: Suita U kazalištu lutaka
 I. Havliček: Šest varijacija u a-molu.
 H. Boll: 4 minijature
 W. Newy: Scherzo; Heitere Szene
 E. L. Wittmer: Romanca
 L. Laurent: Toccatina
 L. Bjarne: Minijaturna suita, br. 1
 D. Bobić: Dječje suite, 1–4
 Izbor ostalih odgovarajućih skladba domaćih i stranih autora (Đ. Dekleva-Radaković, M. Brajković, J. Matanović, N. Rakov, L. Međeri, W. Richter i dr.) prema navedenim zahtjevima.
 Preporučuje se uporaba i ostalih primjerenih priručnika u svrhu unapređenja redovitog nastavnog procesa.

MINIMUM GRADIVA

Navedene ljestvice i njihovi trozvuci sa svim tehničkim elementima.
 4 etide s raznim tehničkim zahtjevima.
 2 polifone skladbe.
 1 originalna ciklična skladba.
 2 skladbe različita karaktera.

ISPITNO GRADIVO

1 durska i jedna molska ljestvica sa svim elementima
 1 etida s većim tehničkim zahtjevima
 1 polifona skladba
 1 originalna ciklička skladba
 1 skladba po izboru
Program se izvodi napamet

Napomena:

Sviranje na instrumentima s melodijskim basovima moguće je već od prvog razreda ovisno o učenikovim individualnim sposobnostima i mogućnostima. Radi što bolje motivacije učenika preporučuje se sviranje u ansamblima u ranoj etapi učenja u sklopu individualne nastave. Ispitno gradivo može se izvesti se u dva dijela:

- I. ljestvica i etida – (tehnički kolokvij),
- II. ostali dio ispitnog gradiva koje se planira godišnjim planom i programom rada odjela. Orkestar je obvezatan za sve učenike od četvrtog do šestog razreda. U školi u

kojoj nije moguće osnovati orkestar zbog malog broja učenika, obvezatno je organiziranje skupnog muziciranja u obliku komornih sastava.

ORKESTAR

- G. Walgemut: Dvor ptica
- A. Gračaninov: Rastanak
- A. Parusinov: Dječja pjesmica
- S. Prokofjev: Gavotte
- I. Galaverni: Zvona u dolini
- J. Toms: Melodija
- P. I. Čajkovski: Stara francuska pjesma
- D. Kabalevski: Mali dobošar
- A. Diabelli: Rondo
- I. Kršek: Mala varijacija na Chopinovu temu
- P. I. Čajkovski: Zima
- C. Kreutzer: Večernica, pastirova pjesma
- Ch. W. Gluch: Ples blaženih duša
- F. Schubert: Na moru
- F. Schubert: Proljetna pjesma
- J. S. Bach: Fuga u a-molu
- M. Krajna: Zbirka skladbi za orkestar harmonika
 - D. Bobić: Apokalypsis (1991.)
 - P. I. Čajkovski: Jutarnje razmišljanje
 - P. I. Čajkovski: Slatko sanjarenje
 - J. Cvitanović: Balada na međimursku temu
 - V. Zolotarjov: Koračnica malenih vojnika
 - A. Ljadov: Glazbena kutija
 - Fr. Jos. Gossec: Tambourin
 - P. I. Čajkovski: Ples malih labudova
 - Fr. Chopin: Varijacije za flautu
 - F. Schubert: L' abeille.
 - J. Matanović: Ukleti Holandez

Ostale skladbe (originalne, transkripcije) domaćih i stranih autora koje po tehničkim – interpretativnim zahtjevima odgovaraju izvođačkim mogućnostima orkestra.

UDARALJKE

PRVI RAZRED

Osnove sviranja na membranofonim (mali bubanj) i klavijaturnim (vibrafon ili ksilofon) udaraljka: držanje palica, fizički zakoni proizvodnje zvuka udarcem, održavanje konstantnoga tempa, kontrola ujednačene dinamike i trajanja tona.

Membranofone udaraljke (mali bubanj)

Vježbe: Dobri Paliev: Metroritmični bukvar do stranice 14. ili primjerene vježbe (do zaključno notne vrijednosti osminke) iz drugih škola za mali bubanj, primjerice Posarić ili Kupinski.

Skladbe: razina zahtjeva Dobri Paliev: Vodenička i/ili Severnjaško

Horo uz pratnju glasovira.

Klavijaturne udaraljke (vibrafon ili ksilofon)

Vježbe: do stranice 18. Thomas A. Brown: The Vibe Players Method ili materijal odgovarajućih zahtjeva iz drugih škola za vibrafon, primjerice Delecluse (škole Paliev ili Dupin ako se rabi ksilofon).

Skladbe razine zahtjevnosti Emmanuel Sejourne Keyboards Mallets around the World / Alfonse, Volume 1, br. 1 – br. 3 uz pratnju CD-a ili Dobri Paliev: Stari Valcer uz pratnju glasovira.

ISPITNO GRADIVO

Izvedba 1 do 2 kratke skladbe s pratnjom

DRUGI RAZRED

Upoznavanje s najčešće rabljenim udaraljkaškim glazbalima i njihovom podjelom. Idiofoni – začetak *multipercussion* kompleta udaraljka.

Mali bubanj

Vježbe: Dobri Paliev Metroritmični bukvar od 15 do 22 stranice ili adekvatne vježbe (do zaključno notne vrijednosti šesnaestinke i pripadnih stanka) iz drugih škola za mali bubanj, primjerice Jean Geoffroy Le Sablier. Napredniji učenici predvježbe za tremolo. Skladbe: razina zahtjeva Dobri Paliev Na Horoto ili za naprednije Marš, uz pratnju glasovira.

Multipercussion

Skladbe za mali bubanj s pridodanim idiofonim i/ili klavijaturnim udaraljka na razini zahtjeva Bernard Lecoeur Jeux d'ecolier / Lemoine uz pratnju glasovira ili Francois Dupin Courtes Pieces Album No. 6. / Leduc

Klavijaturne udaraljke (vibrafon ili ksilofon)

Vježbe: od stranice 19. do 25 Thomas A. Brown The Vibe Players Method ili materijal odgovarajućih zahtjeva iz drugih škola za vibrafon, primjerice Delecluse (škole Paliev ili Dupin ako se rabi ksilofon).

Skladbe razine zahtjevnosti Emmanuel Sejourne Keyboards Mallets around the World / Alfonse, Volume 1, br. 4 – br. 7 uz pratnju CD-a, Pierre Max Dubois Histoires de Percussion Vol. 1 – Vol. 2, Billaudot, za ksilofon i glasovir.

ISPITNO GRADIVO

Izvedba 1 ritamske vježbe i 1 kraće skladbe s pratnjom

TREĆI RAZRED

Zamjetniji kvalitativni skok u tehnici, interpretaciji i poznavanju udaraljkaškog instrumentarija uz sviranje u malome udaraljkaškome ansamblu (duo ili trio).

Mali bubanj

Vježbe: izbor vježba i primjera od stranice 25 do 65 iz Jean Geoffroy Le Sablier, ed. Lemoine za svladavanje različitih kombinacija šesnaestinka i njihovih stanka u bržim tempima uz rješavanje problema prstometa upotrebom dva tom-toma. Napredniji učenici vježbe s tremolom i predudarima.

Skladbe razine zahtjeva Dobri Paliev Baba Yaga i Mali Tom uz pratnju glasovira.
Napredniji učenici – Wiliam Kraft: Passacaglia for one or two drums.

Klavijaturne udaraljke

Vježbe za razvijanje sposobnosti čitanja s lista na razini lakših primjera iz Thomas McMillan Percussion Keyboard Technic.

Skladbe razine zahtjevnosti Emmanuel Sejourne: Keyboards Mallets around the World / Alfonse, Volume 1, br. 8 – br. 11 uz pratnju CD-a, Pierre Max Dubois: Histoires de Percussion Vol. 3 – Vol. 4, Billaudot za ksilofon i glasovir ili lakši primjeri iz Dobri Paliev: Kompozicije za ksilofon i glasovir.

Timpani

Vježbe za dva i tri timpana na razini zahtjeva Jean Geoffroy: Methode de Timbales do 40 stranice s pripadanim primjerima uz pratnju vibrafona ili marimbe u izvedbi nastavnika ili naprednijeg učenika.

Multipercussion

Kratke, po mogućnosti višestavačne, kompozicije na razini zahtjeva Yvonne Desportes En Cueillant Les Lauriers / Billaudot uz pratnju glasovira te sviranje primjera za dva udaraljkaša iz zbirke Dobri Paliev:

Skladbe za timpane i mali bubanj.

Za naprednije – Frederic Macarez Caisse: Noisette originalna zbirka vježba za mali bubanj uz pratnju marimbe ili ksilofona. Učenici trebaju biti u stanju odsvirati obje dionice.

ISPITNO GRADIVO

Izvedba kratkog solo primjera, 1 skladbe s pratnjom te sudjelovanje u izvedbi djela za duo ili trio uz zastupljenost udaraljka obrađenih tijekom godine

ČETVRTI RAZRED

Razvijanje sposobnosti potrebnih za sviranje u malome udaraljkaškome ansamblu, osnove improvizacije na membranofonima i osnove drum-seta.

Mali bubanj

Vježbe za usavršavanje tremola i predudara iz G. L. Stone Stick Control.

Skladbe razina zahtjeva Francois Dupin Courtes Pieces Album No. 1, uz pratnju glasovira.

Klavijaturne udaraljke

Vježbe usavršavanje sviranja u bržim tempima i čitanja s lista na razini lakših primjera Rebecca Kite Reading Mallet Percussion Music.

Skladbe razine zahtjevnosti Emmanuel Sejourne: Keyboards Mallets around the World – Alfonse, Volume 1, br. 12 – br. 15 uz pratnju CD-a, za naprednije učenike lakši primjeri na razini zahtjeva Nebojša. J. Živković: My first book for xylophone, Gretel solo ili uz pratnju glasovira.

Timpani

Vježbe za dva i tri timpana na razini zahtjeva Jean Geoffroy: Methode de Timbales nakon stranice 41, primjeri uz pratnju vibrafona ili marimbe te rad u imitacijama s naprednijim učenicima po sustavu iz dodatka istoj knjizi.

Skladbe na razini zahtjeva John Beck Snake River ili James Blades: Marche Nobilmente.

Multipercussion

Uvođenje u nastavu drum-seta kroz kratke kompozicije za udaraljke solo, uz pratnju ili uz mali udaraljkaški ansambl na razini zahtjeva Percussions AUDITIONS Promenades I – III, Mosaique – Lemoine, F. Dupin Courtes Pieces Album No. 2 ili Jacques Delecluse Le Petit Livre d' Anna M. Bach pour 3 Percussionistes, Leduc.

ISPITNO GRADIVO

Kratak solistički program sastavljen od 2 duljih ili 3 kraćih kompozicija pratnjom mješovito sa i bez pratnje te sudjelovanje u ansamblu udaraljki

PETI RAZRED

Osnove improvizacije na melodijskim udaraljka i osnove koordinacije na drum-setu.

Mali bubanj

Vježbe za usavršavanje tehnike akcentiranja i kontrole odskoka palica iz G. L. Stone Accents and Rebounds.

Skladbe: razina zahtjeva Jacques Prez: Rencontre pour piano et caisse claire uz pratnju glasovira

Klavijaturne udaraljke

Vježbe osnove improvizacije, sviranje u brzim tempima.

Skladbe razine zahtjevnosti Emmanuel Sejourne Keyboards Mallets around the World, Alfonse, Volume 2, br. 1 – br. 5 uz pratnju CD-a, za naprednije učenike lakši primjeri na razini zahtjeva Nebojša. J. Živković Funny Vibraphone, Gretel

Timpani

Vježbe na razini lakših primjera iz Gerard Berlioz: 60 Etudes de rythme et de déchiffrage. Skladbe na razini zahtjeva Vic Firth Timpani Solo Series 1 uz pratnju glasovira ili MC.

Multipercussion

Vježbe i skladbe na razini zahtjeva lakših primjera za drum-set iz zbirke Dante Agostini Drum Method, Sandy Feldstein: Multiple Percussion Music.

ISPITNO GRADIVO

Kratak solistički program sastavljen od 3 skladbe mješovito s pratnjom i bez pratnje te sudjelovanje u ansamblu udaraljka ili komornom ansamblu.

ŠESTI RAZRED

Utvrđivanje gradiva osnovne glazbene škole.

Mali bubanj

Zaokruživanje tehničke spremne na razini lakših primjera iz Charley Wilcoxon Wrist & Finger Stroke Control.

Skladbe na razini zahtjeva lakših primjera iz Charley Wilcoxon: Drumming plus hummin' a tune.

Klavijaturne udaraljke

Skladbe razine zahtjevnosti Emmanuel Sejourne Keyboards Mallets around the World / Alfonse, Volume 2, br. 6 – br. 10 uz pratnju CDa, za naprednije učenike lakši primjeri na razini zahtjeva Nebojša. J. Živković Funny Xylophone 1, Gretel, te jednostavnija djela velikih skladatelja u izboru i prilagodbi nastavnika i/ili učenika.

Timpani

Utvrđivanje gradiva osnovne glazbene škole.

Skladbe na razini zahtjeva lakših primjera iz Steve Houghton Percussion Recital Series Timpani uz pratnju CD.

Multipercussion

Skladbe za mali ansambl udaraljka na razini zahtjeva Jacques Delecluse Mikrotrikos ili Siegfried Fink: Mini Musik.

ISPITNO GRADIVO

Kratak solistički program sastavljen od 3 skladbe mješovito s pratnjom i bez pratnje na razini zahtjeva prijamnoga ispita srednje glazbene škole

SKUPNO MUZICIRANJE

Zbor, orkestar i komorni sastavi se formiraju od učenika iz više razreda. Broj i vrstu zborova, orkestara i komornih sastava škola utvrđuje godišnjim programom rada, vodeći računa da svi učenici budu obuhvaćeni nastavom skupnog muziciranja.

Rad sa zborom, orkestrom i komornim sastavima treba biti kontinuiran, da razvija smisao za kolektivno muziciranje i osjećanje pripadnosti anasamblu sa kojom se izvodi glazbeno djelo. Da bi se to postiglo, treba izvršiti izbor glazbenih djela koja će se izvoditi tijekom školske godine, a prema uzrastu i tehničkim mogućnostima iz navedene literature nastavnik će odabrati djela koja najviše odgovaraju vrsti i sastavu zbora, orkestra i komornih sastava, vršeći neophodna prilagođavanja ili transkripcije prema potrebi.

Od posebnog značaja je dobro odabran program, koji treba da bude kvalitetan i za učenike koristan i zanimljiv.

Pripremanje učenika za skupno muziciranje treba početi što ranije. Nastavnik komorne glazbe treba da surađuje sa nastavnicima glazbala, kako u izboru literature tako i u svezi s načinom rješavanja glazbeno-tehničke problematike u određenim djelima. Pomoć nastavnika je osnova uspjeha učenika u komornom muziciranju.

Cilj nastave skupnog muziciranja je formiranje usmjerenog glazbenika, obogaćenog glazbeno vrijednim djelima domaće i strane literature, spremnog da svoje individualne sposobnosti dovede u funkciju kolektivnog rada i odgovornosti u cilju socijalizacije i humaniziranja odnosa između glazbenika. Nastavni se program djelomice modificira prema karakteru skupine obzirom na različiti uzrast učenika, različite razine njihove intelektualne zrelosti te posebnosti njihovih osobnih interesa. Konačan oblik sastavlja nastavnik prema dobivenim podacima o slijedu kulturnih zbivanja tijekom nastavne godine.

Poseban naglasak u nastavi skupnog muziciranja treba staviti na to da učenik doživljava svu ljepotu druženja uz glazbu te da razvija važnu osobinu – sposobnost tolerancije i međusobnog poštivanja.

Program nastave je sastavljen od raznih skladba iz klasične literature koje učenici uz pomoć nastavnika samostalno obrađuju, od skladbi iz zabavne literature i izvorne narodne glazbe.

Vrednovanje postignuća učenika:

Učenik ne polaže ispit i ne ocjenjuje se već se njegov razvoj prati tijekom nastavne godine putem rada na nastavnim sadržajima te na obvezatnim javnim nastupima sa skupinom.

PJEVAČKI ZBOR

Ciljevi i zadaci nastave pjevačkog zbora u osnovnim glazbenim školama su: razvijanje sluha, muzikalnosti, ritma i smisla za zajedničko pjevanje,

- razvijanje elemenata pjevačke tehnike, disanja, impostacije vokala (postavljanje tona), vokalizacija (upjevavanje), dikcija, artikulacija, fraziranje i drugih elemenata interpretacije,
- njegovanje umjetničke literature za pjevački zbor, domaćih i stranih autora,
- razvijanje estetskih osjećaja i spoznaja o glazbenim stilovima,
- primjena stečenih znanja iz solfeggia u praksi.

Literatura za pjevački zbor treba da sadrži skladbe iz svih glazbenih stilova, kako bi se učenici upoznali sa osnovnim karakteristikama stila koji se obrađuje.

U ovom odabiru literature, nalaze se narodne melodije u umjetničkoj obradi, dječje pjesme, lakši ženski zborovi domaćih i stranih autora folklornog i umjetničkog sadržaja od jednoglasnih do četveroglasnih kompozicija "a capella", uz pratnju glasovira, drugih glazbala, komornih sastava ili školskih orkestara.

LITERATURA (prijedlog)

V. Ilić	TROGLASNE HORSKE KOMPOZICIJE STARIH MAJSTORA
A. Čeler	ZIMA, VRELO, USPAVANKA
W.A. Mozart	JUTARNJA PJESMA (iz opere Čarobna frula)
L. van Beethoven	ODA RADOSTI
F. Mendelssohn	PROLJETNA PJESMA
F. Liszt	JUTARNJA PJESMA
E. Costelo	ČEŽNJA ZA DOMOVINOM
B. Krnic	ORAČEVA PJESMA
M. Magdalenić	MLADI GLAZBENICI
L. Djupanic	PTIČIJA SVITA
D. Fio	DJEČJI ZBOROVI
T. Vidošić	PROLJEĆE ZOVE
T. Reich	MALE KOMPOZICIJE VELIKIH MAJSTORA
T. Reich	LAKŠI KOMADI
V. Lisinski	OJ TALASI

KANONI

G. Palestrina:	ERLEUCHTE MEINE AUGEN
M. Praetorius:	AUDITE SILETE
W. A. Mozart:	MORGEN SANG
W.A. Mozart:	ALELUJA
L. van Beethoven:	AN DIE FREUDE
C. Bresgen	LACHEND KOMMT DER SOMMER
J. Hilton	TO THE GREEN WOOD
M. Frank	DA PACEM DOMINE
D. Melvil	TONPORT SMOUTH
P. Attaignant	TOURDION

W. Byrd	NON NOBIS DOMINE
W. Gohl	GUMBALAYA
Scotland	LOCH LOMOND
	VIVA LA MUSICA
	FRERE JACQUES

DOMAĆI AUTORI

M. Prebanda	DJEČJI HOROVI
C. Rihtman	OBRADÉ
R. Arnautović	OBRADÉ
R. Kreso	PO IZBORU
I. Demetar	OBRADÉ
D. Đenader	OBRADÉ
A. Horozić	OBRADÉ

Druga djela domaće literature za zbor i tradicionalne narodne pjesme također uključiti u program. Po slobodnom izboru nastavnika u program uvrstiti kompozicije iz novijeg doba (mjuzikl, filmska glazba, zabavna glazba, jazz, šlageri...).

U nastavu pjevačkog zbora bi (ovisno od mogućnosti) trebalo uključiti i slušanje ili video projekcije uspješnih izvedbi zborova.

Nastavnicima se predlaže da, u saradnji sa nastavnicima glazbala, forsiraju komornu glazbu za učenike koji iz objektivnih razloga nisu u stanju pjevati u zboru, što podrazumijeva da se program komorne glazbe mora rasteretiti i biti slobodniji i fleksibilniji, rad sa zborom bi bio bolji i lakši, a rezultat kvalitetniji.

U redoviti godišnji program rada uvrstiti prigodne skladbe vjerskog sadržaja (za blagdane), kao i za ostale praznike.

ORKESTAR

Ciljevi i zadaci nastave orkestra u osnovnim glazbenim školama su:

- formiranje navike i razvijanje smisla za skupno muziciranje,
- razvijanje glazbenog ukusa i ljubavi prema glazbenim ostvarenjima različitih stilskih pravaca,
- razvijanje osjećaja odgovornosti pojedinca kao člana kolektiva i kolektiva kao cjeline.

Ukoliko osnovna glazbena škola na jednom odjelu broji dovoljan broj učenika, poželjno je oformiti orkestar od iste grupe glazbala. U skladu s tim, predložena literatura se odnosi na pojedine grupe glazbala.

LITERATURA (orijentacijski)

ORKESTAR GUDAČI - PUHAČI

J.S. Bach	ARIA (transkripcija)
G.F. Handel	MUZIKA GUDAČA
A. Corelli	SARABANDA
D. Tartini	SARABANDA ZA GUDAČE
W.A. Mozart	MALA NOĆNA MUZIKA
R. Schumann	SANJARENJE

P.I. Čajkovski	ANDANTE CANTABILE iz V simf. Op.64
A. Dvoržak	SLAVENSKI PLES BR.10 e-moll
A. Rubinstein	MELODIE
E. Grieg	DVIJE MELODIJE
H. Fioko	ALLEGRO (transkripcija)
Grečaninov	U RANO JUTRO, VESELJAK
R. Mal	DIVERTIMENTO ZA TRI VIOLINE I VIOLONČELO
Miranov	MUZIKA ZA DJECU
Paražikov-Hadijev	DVA MALA PRELUDIJA

DOMAĆI AUTORI

A. Smajlović, G. Jakešević, V. Milošević, J. Magdić, A. Kezić, A. Horozić, i drugi prema odabiru nastavnika.

ORKESTAR HARMONIKA

K.P.C. Novi Sad	ZBIRKA PARTITURA ZA ORKESTRE HARMONIKA
L. Međeri	ORIGINALNE KOMPOZICIJE I OBRADJE
A.Horozić	FANTAZIJA ZA ORKESTAR HARMONIKA
J.Offenbach	BARKAROLA, ORFEJ U PODZEMLJU
J.Brahms	MAĐARSKI PLES BR.5
F.Liszt	II MAĐARSKA RAPSODIJA
R.Schumann	SANJARENJE
B.Smetana	PRODANA NEVJESTA
P.Mascagni	INTERMEZZO (iz opere Cavalleria rusticana)
C.Franck	PANIS ANGELICUS
A.Bockmann	KLEINES KONZERT
T.Vidošić	MAČIJI PIR, TANCALI SU VLAŠIĆI, MALE RADOSTI
F.Pintarić	DUDAŠ
A.Piazzolla	OBRADJE
I.Szabo	MUHA I KOMARAC
R.Bui	RENDEZVOUS MIT GERSHWIN

DOMAĆI AUTORI

A. Smajlović, G. Jakešević, V. Milošević, J. Magdić, A. Kezić, A. Horozić, R. Hodžić, M. Mešanović, J.Osmić, i drugi prema odabiru nastavnika.

ORKESTAR GITARA

Schwertberger	OBRADJE
Szordikowski	SVITA "IRSKI SNOVI"
Joplin	ENTERTAINER
Thorlaxsonn	OBRADJE POPULARNIH TEMA
G.Ph. Telemann	KONCERT D-DUR
A.Piazzolla	ADIOS NONINO

DOMAĆI AUTORI

H. Skalanić, S. Belančić, i drugi autori prema odabiru nastavnika. U obzir dolazi transkripcija, obrade popularnih tema, i sve što se u međuvremenu napiše a zadovoljava tehničke i umjetničke kriterije za osnovnu glazbenu školu, po ocjeni stručnih recenzenata za tu literaturu.

Predlažemo formiranje MJEŠOVITIH ORKESTARA različitog tipa i sastava, a u skladu sa zastupljenošću glazbala u svakoj glazbenoj školi zasebno.

LITERATURA za ovaj sastav bi bila: namjenski pisane skladbe za dotični sastav, kao i prearanžirana djela domaće i strane literature uz recenziju stručnih recenzenata za tu literaturu.

Pored navedenih skladbi i zbirki, u minimumu gradiva obraditi skladbe iz različitih stilskih perioda, kako bi se učenici upoznali sa osnovnim karakteristikama stila koji se obrađuje, te domaćih autora. Po slobodnom izboru nastavnika u program uvrstiti skladbe iz novijeg doba (mjuzikl, filmska glazba, zabavna glazba, jazz, šlageri...).

U redovni godišnji program rada uvrstiti prigodne skladbe vjerskog sadržaja (za blagdane), kao i za ostale praznike, i to po mogućnosti zajednička izvedba sa zborom i solistima.

Napomena: orkestar se računa kao ansambl koji broji najmanje 10 (deset) članova.

DOMAĆI AUTORI

A. Smajlović, G. Jakešević, V. Milošević, J. Magdić, N. Ludvig-Pečar, A. Bego-Šimunić, A. Kezić, A. Horozic, i drugi prema odabiru nastavnika.

KOMORNA GLAZBA

Zadaci nastave komorne glazbe su:

- upoznavanje vrijednih djela komorne glazbe u skladu s tehničkim mogućnostima učenika,
- razvijanje smisla za skupno muziciranje,
- razvijanje samostalnosti, kreativnosti u radu i stvaranje novih navika za aktivno slušanje i prilagođavanje drugim izvođačima,
- upoznavanje učenika sa svim suptilnostima koje u sebi sadrži komorna glazba (čistoća stila, harmonijska jasnoća, preciznost ritma, dinamičko nijansiranje i dr.)

Literatura za komornu glazbu je predložena u programima svakog glazbala zasebno. Nastava komorne glazbe može se izvoditi za pojedino glazbalo uz odgovarajući program i evidenciju u dnevniku. Sa nastavom komorne glazbe bi trebalo krenuti sa što mlađim uzrastom, naravno u slučaju gdje je to moguće.

NASTAVNI PLAN I PROGRAM ZA OSNOVNU ŠKOLU FUNKCIONALNE GLAZBENE PEDAGOGIJE

UVOD

Funkcionalna glazbena škola – realizirajući koncepte „Funkcionalne muzičke pedagogije“ autorice Elly Bašić, - provodi svoj zadatak glazbenog odgoja i obrazovanja ne samo potencijalnih, profesionalnih kadrova, već i kroz stručno optimalno podizanje opće kulturne razine djece i mladeži, kao budućih nositelja kulturnog života svoje zajednice i konzumenata kulture.

Stoga je Plan i program Funkcionalne glazbene škole kako odgojno, tako i obrazovno koncipiran po načelu „dvostrukog kolosijeka, u vertikalnom i horizontalnom kontinuumu, od predškolskog glazbenog vrtića, osnovne glazbene škole, do srednje glazbene škole za:

- a) Nastavak studija u visokom glazbenom školstvu*
- b) Optimalni kulturni razvoj cjelovite osobnosti djeteta*

CILJEVI

- stjecanje znanja i ovladavanje vještinama i umijećima potrebnim za izvođenje, stvaranje i razumijevanje glazbe;*
- očuvanje i poticanje dječje mašte i razvoj kreativnosti;*
- odgoj budućih profesionalnih glazbenika te glazbenih amatera, obrazovane glazbene publike, poznavatelja i ljubitelja glazbe;*
- izgrađivanje svestrane, slobodne, kreativne, humane, senzibilne osobnosti svakog pojedinca bez obzira na buduće profesionalno opredjeljenje.*

ZADAĆE

Zadaće nastave su:

1. Razvijanje tehnike, umijeća i vještine:

- slušne*
- izvođačke*
- motoričke*
- intelektualne*

2. Usvajanje znanja potrebnih za zapisivanje, izvođenje i analitičko razumijevanje glazbe

3. Razvijanje senzibiliteta za glazbene sastavnice:

- melodije**
- tonaliteta**
- metrike, ritma**
- tempa, dinamike, agogike**
- oblikovanja tona**
- oblika glazbenog djela**
- glazbenog stila**

4. Razvijanje djetetove osobnosti:

- poticati maštu i razvijati djetetove kreativne potencijale**
- razvijati percepciju, memoriju, koncentraciju, analitičke sposobnosti**
- razvijati apstraktno i kreativno mišljenje**
- izgrađivati estetski i etički sustav vrijednosti**
- izgrađivati samopouzdanje**
- poticati i razvijati suradnju, zajedništvo, timski rad, strpljenje, upornost u svladavanju problematike i entuzijazma**
- razvijati kulturne navike učenika te zanimanje za aktivno bavljenje glazbom i umjetnost općenito**

Napomene

Polazeći od raznolikosti interesa i sposobnosti djece, omogućuje se razvojni put svakom djetetu prema individualnoj dinamici njegova razvoja i sazrijevanja primjenjujući mogućnost odabira između A (usmjerenog) i B (šireg) programa nakon 4. razreda školovanja.

Mogućnost odabira fakultativnog sudjelovanja u nastavi skupnog muziciranja za mlade uzraste.

Mogućnost odabira nastavka fakultativnog sudjelovanja u nastavi skupnog muziciranja i nakon završenog osnovnoškolskog obrazovanja.

ORGANIZACIJA RADA

U Funkcionalnoj glazbenoj školi uče se glazbala (individualna nastava): glasovir, violina, violončelo, kontrabas, harmonika, gitara, harfa, blokflauta, flauta, oboa, klarinet, fagot, truba, rog, saksofon i trombon.

Osim nastave temeljnog glazbala, učenici obvezatno pohađaju i skupnu nastavu: solfeggio, teoriju glazbe i skupno muziciranje.

Posebnu programsku cjelinu u okviru Funkcionalne osnovne glazbene škole čini predškolski glazbeni odgoj (Glazbeni vrtić I i II).

NASTAVNI PLAN

Razred:	Pripremni I.	Pripremni II.
Temeljno glazbalo:	1 x 30'	2 x 30'
Solfeggio:	2 x 45'	2 x 45'
TJEDNO SATI:	3	4

Razred:	I.	II.	III.	IV.
Temeljno glazbalo:	2 x 30'	2 x 30'	2 x 30'	2 x 45'
Solfeggio:	2 x 45'	2 x 45'	2 x 45'	2 x 45'
Skupno muziciranje**:			2 x 90'	2 x 90'
TJEDNO SATI:	4	4	6	6

p r o g r a m :

A - U S M J E R E N I

B - Š I R I

Razred:	V. - A	VI. - A	V. - B	VI. - B
Temeljno glazbalo:	2 x 45'	2 x 45'	1 x 45'	1 x 45'
Solfeggio:	2 x 45'	2 x 45'	2 x 45'	2 x 45'
Teorija glazbe:	1 x 45'	1 x 45'	1 x 45'	1 x 45'
Skupno muziciranje**:	2 x 90'	2 x 90'	2 x 90'	2 x 90'
Glazbena umjetnost	-	-	1 x 45'	1 x 45'
UKUPNO tjedno sati:	7	7	7	7
Glasovir fakultativno*	1 x 30'	1 x 30'	-	-

Napomene:

*Nastavni sat traje 45 minuta, osim za temeljni predmet struke od I. do III. razreda i glasovir fakultativno (izborni predmet, za učenike koji nastavljaju školovanje u srednjoj školi (gudače, gitariste i puhače) koji traje 30 minuta.

** Za nastavu skupnog muziciranja osigurava se 2 sata tjedno po svakoj dionici. U nastavu skupnog muziciranja mogu se uključiti i učenici I. i II. razreda - fakultativno. Skupno muziciranje mogu biti nastavni predmeti: zbor, orkestar ili komorna glazba.
- Korepeticija za učenike gudačkog i puhačkog odjela iznosi 2 sata tjednog opterećenja za nastavnika korepetitora na svakih 30 učenika.

FUNKCIONALNI GLAZBENI VRTIĆ I.

(Djeca 1. i/ili 2.r.osnovne devetogodišnje škole)

- ***Socijalno-psihološko oslobađanje i stvaranje kontakta s nastavnikom i unutar grupe***
- ***Slušanje i doživljavanje glasovira,***
- ***Motoričko oslobađanje tijela***
- ***Oslobađanje mašte i izražavanje***
- ***Kontrakcija i relaksacija tijela***
- ***Senzibilitet na zvučne kvalitete***
- ***Cjelovitost izraza (motorika-pjevanje)***
- ***Dinamika skupine***
- ***Motoričko reagiranje na zvučnost registara glasovira (široki dijapazon)***
- ***Aktivno osvještavanje dinamike***
- ***Kroz vlastito muziciranje , aktivizacija interesa za koncerte, funkciju orkestra, dirigenta, izvođače***
- ***Motorika ruke***
- ***Motorika nogu***
- ***Melodijsko prepoznavanje pjesmica***
- ***Ritamsko prepoznavanje brojalica***
- ***Senzibilitet na zvučne boje štapića i triangla***
- ***Motoričko kretanje ritma (priprema za kanon)***
- ***Isto na štapićima i trianglima***
- ***Maštovite predodžbe o „karakteru“ glazbala***
- ***Crescendo i decrescendo – svjesno***
- ***Daljnji razgovori o orkestru, o zajedničkom muziciranju, o operi, o baletu itd.***
- ***Ritamski kanon kroz motoriku tijela***
- ***Ritamski kanon na glazbalima***
- ***Daljnje razvijanje senzibiliteta za zvučne boje***
- ***Zvučno i likovno inventivna vlastita oblikovanja „glazbala“***
- ***Motorička reagiranja na melodijska kretanja blok flaute (mali dijapazon)***
- ***Daljnji razvoj zvučne mašte***
- ***Improvizacija zvučnih boja na „apstraktne“ teme***
- ***Obogaćivanje zvučnih boja pronalaženjem i izgrađivanjem novih „glazbala“***

FUNKCIONALNI GLAZBENI VRTIĆ II.

(djeca 2. i/ili 3.r. osnovne devetogodišnje škole)

- *„Sviranje“ na blokflauti*
- *Aktivno zapažanje kretanja dinamike u slušanoj glazbi*
- *Individualno razvijanje sposobnosti svakog pojedinog djeteta*
- *Razvijanje samokontrole pri pjevanju*
- *Na melodijski diktat reagiranje motorikom*
- *Otkrivanje novih zvučnih mogućnosti glazbala i njihovih dijelova*
- *Daljnje obogaćivanje zvučnog senzibiliteta*
- *Daljnje razvijanje poetske mašte kroz glazbenu improvizaciju*
- *Razvijanje sposobnosti dvoglasnog i troglasnog „čujenja“ kod kanona*
- *Aktivna, svjesna kontrola tonskih visina pri ugađanju „štimanju“ čaša – na osnovi razvijene unutarne zvučne predodžbe*
- *Svjesna autokontrola pri sviranju pjesmica*
- *Kroz kolektivnu improvizaciju, jaka koncentracija i individualna samodisciplina unutar skupine*
- *Uz vokalno, puno muziciranja na glazbalu: skupno i pojedinačno; tutti i soli*
- *Bogatstvo zvučnih boja, zvučnog, literarnog i likovnog izražavanja*
- *Dozrijevanje estetske vokalne glazbene interpretacije*
- *Kroz kolektivnu improvizaciju, razvojno, maksimalna individualna koncentracija, samokontrola i autoregulacija, pri uklapanju u skupinu*
- *Impulsi za širenje želja za novim saznanjima, spoznajama, pokretanje šire znatiželje za informacijama i znanjem*
- *Oslobodena mašta*

PROGRAMI TEORETSKIH PREDMETA

SOLFEGGIO I.

Nastavni plan: 2 sata po 45 minuta

NASTAVNI SADRŽAJI

TONSKA GRAĐA

- C-dur, c-mol/prirodni

RITAM

- Jedinica mjere - doba: četvrtinka, polovinka, osminka i cijela nota, te odgovarajuće pauze.
- Ligatura.

METRIKA

- Dvodobna, trodobna i četverodobna mjera, s jedinicama mjere od osminke do cijele note.

DIKTAT

- Melodijski, u cijelim notama.

PJEVANJE

- Melodijski i meloritamski primjeri u C duru i prirodnom molu.

- Pjevanje dječjih pjesmica.

IMPROVIZACIJA

- a) Spontana - melodijska i meloritamska, bez zadane tonske građe i bez teksta te uz spontano izmišljen tekst.
- b) Svjesna - s ovladanom melodijskom građom, solmizacijom i uz fonomimiju.
 - Improvizacija u obliku dijaloga *solo – tutti*.
 - Kreiranje "glazbala".

RAZVOJ KREATIVNOG SENZIBILITETA

- Povezanost s drugim umjetničkim područjima.
- Spontani emocionalni odrazi muzikalnih doživljaja likovnim izrazom ili motorikom tijela, eventualno i literarno.

OSTALA GRAĐA

- Načini izvođenja: *legato, staccato*; znak ponavljanja; glazbena abeceda.
- Osnovne dinamičke oznake; violinski i bas ključ; klavijatura.

ODGOJNI SADRŽAJI

- Poticati spontanost izražavanja.
- Oslobađati spontanost melodijskog kazivanja, koordinaciju motorike.
- Poticati međusobnu komunikaciju i radost igre.

DIDAKTIČKA LITERATURA

- E. Bašić: Sedam nota sto divota, udžbenik solfeggia za I. razred.
- E. Bašić: Zajec, S., Zbirka primjera za I razred.

ZAHTJEVI NA ISPITU

- Diktat: 2 melodijske cjeline u duru i 2 u prirodnom molu (C-dur, c-mol).-
- Pjevanje *á vista*: jedan meloritamski primjer u C duru i jedan u c molu, različitih metrika i jedinica mjere.

SOLFEGGIO II.

Nastavni plan: 2 sata po 45 minuta

NASTAVNI SADRŽAJI

TONSKA GRAĐA

- Svi durovi i istoimeni prirodni molovi.

RITAM

- Podjela dobe na dva dijela ("ta-te") uz moguće ritamske kombinacije.
- Odgovarajuće stanke.

METRIKA

- Dvodobna, trodobna i četverodobna mjera, s jedinicama raznih vrijednosti.

DIKTAT

- a) Melodijski u cijelim notama - transponiranje diktata iz jednog tonaliteta u drugi.
- b) Ritamski: ta-te u svim ovladanim mjerama.

PJEVANJE

- Melodijski i meloritamski primjeri u duru i prirodnom molu.
- Pjevanje kanona.

TEORIJSKA ZNANJA

- Razmaci unutar dur ljestvica.
- Gradnja durske ljestvice uz pomoć i bez klavijature.
- Sustav povisilica i snizilica.
- Tabela dur i istoimenih mol ljestvica.

IMPROVIZACIJA

- Melodijska sa spontanom tekstem, solmizacijom i na neutralni slog, sa i bez fonomimije.
- Spontana meloritamska u duru i molu na osnovi pljeskanja dvodobne i trodobne metrike.
- Dijalog u kombinacijama: između dva učenika, u nizu, *solitutti* i *sl.*
- *Otkrivanje zvučnih boja raznih predmeta (razvojno); ritamska improvizacija.*

RAZVOJ KREATIVNOG SENZIBILITETA

- Povezanost s drugim umjetničkim područjima.
- Spontani emocionalni odrazi glazbenih doživljaja likovnim izrazom, motorikom tijela, eventualno i literarno.

DIDAKTIČKA LITERATURA

- E. Bašić: Ritamska tabela.
- E. Bašić: Sve ljestvice miljenice.

ZAHTJEVI NA ISPITU

diktati:

- 2 melodijske cjeline u D duru i 2 u prirodnom d molu,
- 1 ritamski s podjelom ta-te.

pjevanje *á vista*:

- 2 meloritamska primjera različitih dur i mol tonalite, metrika i jedinica mjere,
- 1 ritamski primjer

SOLFEGGIO III

Nastavni plan: 2 sata po 45 minuta

NASTAVNI SADRŽAJI**TONSKA GRAĐA**

- Svi durovi i sve tri vrste mola.

RITAM

- Podjela dobe na tri i četiri dijela ("tateti", "tafatefe") u svim ritamskim kombinacijama i s odgovarajućim stankama.

METRIKA

- Dvodobna, trodobna i četverodobna mjera s jedinicama različitih vrijednosti.

DIKTAT

- Melodijski, s transponiranjem.
- Ritamski.
- Meloritamski s gradivom ritma iz prethodne godine.

PJEVANJE

- Melodijski i meloritamski primjeri u duru i sve tri vrste mola.
- Pjevanje kanona.

TEORIJSKA ZNANJA

- Dvopovisilice, dvosnzilice, razrješilica.

IMPROVIZACIJA

- Meloritamska u duru i sve tri vrste mola, neutralnim slogom, na osnovi dvodobne, trodobne, i četverodobne metrike.
- Širenje tijeka melodijske linije otvorenog i zatvorenog tipa.
- Improvizacija tipa *rondeaua* spontano, meloritamski i ritamski.
- Igra *telegrafa* pomoću ritamske tabele.
- Svjesna ritamska improvizacija ("tate", "tafatefe" i "tateti").
- Zvukovne boje: stvaranje i improvizacija orkestra uz korištenje zvukovno raznobojnih predmeta.

RAZVOJ KREATIVNOG SENZIBILITETA

- Likovni i poetski odrazi glazbenih doživljaja.

ODGOJNI SADRŽAJI

- Razvoj unutarnjeg sluha; postupno naučiti glazbeno *misliti* u duru i sve tri vrste mola.
- Lakoća dugog daha u melodijskom i ritamskom izražavanju.
- Senzibilitet za zvukovne boje.

DIDAKTIČKA LITERATURA

- E. Bašić: Ritamska tabela, GU Elly Bašić, Zagreb.
- E. Bašić: Meloritamski primjeri za III razred, GU Elly Bašić, Zagreb.

ZAHTJEVI NA ISPITU

diktati:

- meloritamski: u harmonijskom ili melodijskom molu s podjelom dobe na dva dijela ("ta-te"),
 - 2 ritamska diktata: s podjelom dobe na tri ("tateti") i četiri dijela ("tafatefe"),
- Pjevanje *á vista*:
- 2 meloritamska primjera (dur, harmonijski ili melodijski mol, s različitim ritamskim strukturama)
 - 2 ritamska primjera ("tafatefe" i "tateti").

SOLFEGGIO IV

Nastavni plan: 2 sata po 45 minuta

NASTAVNI SADRŽAJI**TONSKA GRAĐA**

- Dur, mol i stari način.
- Ponavljanje i utvrđivanje tonske građe iz prethodnih razreda *solfeggia*.

RITAM

- "tafa-tefe-tifi" i "tafafi-tefafi" u svim ritamskim kombinacijama i s odgovarajućim stankama.

METRIKA

- Uz dosadašnje mjere i šesterodobna i peterodobna.

DIKTAT

- Melodijski, s transponiranjem unutar starih načina, zatim u duru i sve tri vrste mola.
- Ritamski.
- Meloritamski s ritmom iz prethodne godine.

PJEVANJE

- Melodijski i meloritamski primjeri u starim načinima, duru i sve tri vrste mola.
- Pjevanje narodnih napjeva u starim načinima.
- Pjevanje kanona.

TEORIJSKA ZNANJA

- Gradnja svih vrsta ljestvica s naglaskom na stare načine.
- Upoznavanje s pojmom interval.

IMPROVIZACIJA

- a) Spontana i svjesna, melodijska i meloritamska u duru i sve tri vrste mola, neutralnim slogom.
- Spontana ritamska i metrička improvizacija, posebno peterodobne metrike.

b) Svjesna u starim načinima, solmizacijom i neutralnim slogom, na osnovi simultano izvedene ovladane metrike.

c) Svjesna improvizacija ritamskim slogovima.

RAZVOJ KREATIVNOG SENZIBILITETA

- Aktiviranje senzibiliteta za zvukovni doživljaj izvorne narodne glazbe.

DIDAKTIČKA LITERATURA

- E. Bašić: Ritamska tabela.
- E. Bašić: Meloritamski primjeri za IV razred.
- O. Pavičić: Zbirka primjera za IV razred.
- A. Marković: 555 primjera.
- I. Golčić: 999 primjera.
- Izbor primjera iz umjetničke literature i folklornih zapisa raznih autora

ZAHTJEVI NA ISPITU

diktat:

- 2 meloritamska u starim načinima s ritmom III solf.,
- 2 ritamska različitih podjela,

Pjevanje *á vista*:

- 2 meloritamska primjera u starim načinima,
- 2 ritamska primjera.

SOLFEGGIO V

Nastavni plan: 2 sata po 45 minuta

NASTAVNI SADRŽAJI

TONSKA GRAĐA

- Kromatika dura.
- Dijatonska modulacija u srodne tonalitete.
- Utvrđivanje tonske građe prethodnih godina solfeggia.

RITAM

- Sve dosadašnje ritamske strukture u težim kombinacijama s naglaskom na poliritmiju.
- Povezivanje ritamskih struktura "tate" i "tafatefe" s ritmovima triola.

METRIKA

- Složene i asimetrične mjere.

DIKTAT

- Melodijski s transponiranjem u sve tonalitete.
- Ritamski.
- Meloritamski s gradivom ritma iz prethodne godine.
- Osnovni intervali, kvintakordi i dominantni septakord.

PJEVANJE

- Melodijski i meloritamski primjeri s kromatikom, modulativni
- Pjevanje meloritamskih primjera iz literature
- Pjevanje dvoglasnih i troglasnih kanona

IMPROVIZACIJA

- Melodijska i meloritamska
 - a) Spontana, u duru s lakšom kromatikom i na neutralni slog.

- Spontana ritamska i metrička improvizacija uz korištenje nepravilnih mjera.
b) Svjesna, solmizacijom i s primjenom lakše dijatonske modulacije u duru i molu te kromatikom.

- Svjesna improvizacija ritamskim slogovima.

ODGOJNI SADRŽAJI

- Povezivanje sadržaja predmeta teorije glazbe i solfeggia s literaturom koju učenik obrađuje na nastavi temeljnog glazbala.

- Poticati i razvijati slobodu improviziranja

DIDAKTIČKA LITERATURA

- E. Bašić: Ritamska tabela.
- E. Bašić: Meloritamski primjeri za V razred.
- O. Pavičić: Zbirka primjera za V razred.
- A. Marković: 555 primjera.
- I. Golčić: 999 primjera.

ZAHTJEVI NA ISPITU

Diktati:

- meloritamski, s primjenom kromatike dura,
- meloritamski, s dijatonskom modulacijom dura ili mola,
- ritamski.

Pjevanje *à vista*:

- meloritamski primjer s primjenom kromatike dura,
- meloritamski primjer s primjenom dijatonske modulacije dura ili mola,
- ritamski usmeno,
- analitičko slušno raspoznavanje intervala i akorada.

SOLFEGGIO VI

Nastavni plan: 2 sata po 45 minuta

NASTAVNI SADRŽAJI

TONSKA GRAĐA

- Kromatika mola.
- Dijatonske modulacije u udaljenije tonalitete.
- Dvoglasje u duru i molu.
- Utvrđivanje tonske građe prethodnih godina solfeggia.
- Folklorne ljestvice, pentatonske, specifične stilske.
- Atonalnost – informativno.

RITAM

- Duola, kvintola, sekstola, septola.
- Povezivanje ritamskih struktura "tate" i "tafatefe" s ritmovima triola i duola.
- Ponavljanje ovladanih ritamskih struktura u bržem tempu.

METRIKA

- Uz prethodno ovladane mjere i deveterodobna (dvanaesterodobna).
- Asimetrične mjere.

DIKTATI

- Melodijski: a) jednoglasni s novim gradivom,
b) dvoglasni s primjenom dijatonike dura i mola,
- ritamski
- Meloritamski s gradivom ritma iz prethodne godine.
- Obrtaji kvintakorda i dominantnog septakorda, i dominantni nonakord, septakord na VII. stupnju dura i mola.

- Analitičko slušanje četveroglasne autentične, plagalne i proširene kadence, u duru i molu (informativno).

PJEVANJE

- Melodijski i meloritamski primjeri s kromatikom, modulativni.
- Pjevanje meloritaamskih primjera iz literature.
- Pjevanje dvoglasnih i troglasnih kanona.

IMPROVIZACIJA

- Spontana melodijska i meloritamska u duru i sve tri vrste mola,
- svjesna, dijatonska i s lakšom kromatikom uz primjenu jednostavnije dijatonske modulacije i starih načina; solmizacijom i neutralnim slogom.
- Ritamska na metriku V. solfeggia.

ODGOJNI SADRŽAJI

- Povezivanje sadržaja predmeta teorije glazbe i solfeggia s literaturom koju učenik obrađuje na nastavi temeljnog glazabala.

-

DIDAKTIČKA LITERATURA

- E.Bašić: Ritamska tabela.
- E.Bašić: Meloritamski primjeri za VI razred.
- O.Pavičić: Zbirka primjera za VI razred.
- A.Marković: 555 primjera.
- I. Golčić: 999 primjera.

ZAHTJEVI NA ISPITU

diktati:

- meloritamski s kromatikom mola,
- meloritamski s dijatonskom modulacijom u dur ili mol,
- meloritamski u starim načinima,
- dvoglasje u duru ili molu u cijelim notama,
- ritamski.

Pjevanje *á vista*:

- meloritamski s kromatikom mola u bas ključu,
- meloritamski primjer s dijatonskom modulacijom dura ili mola,
- meloritamski u starim načinima,
- ritamski.

Usmeno

- analitičko slušno raspoznavanje intervala i akorada (kvintakordi i obrati, D7 i obrati)

TEORIJA GLAZBE I

Nastavni plan: 1 sat po 45 minuta

NASTAVNI SADRŽAJI

LJESTVICE

- Dijatonske : dur i tri vrste mola,
tetrakord,
modusi,
paralelni tonaliteti,

kvintni i kvartni krug.

- Kromatske : u duru
(ponavljanje i osvještavanje tonske građe iz prethodnih razreda solfeggia).

INTERVALI

- Po veličini : od prime do oktave,
- po vrsti : mali, veliki, čisti, smanjeni i povećani,
- po zvučnosti : konsonantni, disonantni i njihova rješenja,
- obrtajii intervala.

AKORDI

- Trozvuci : kvintakordi (dur, mol, sm., pov.).
- Informativno obrtaji kvintakorda.
- Četverozvuci : D7 u duru i molu (na tonu i u tonalitetu).

OSTALA GRAĐA

- Alteracija, enharmonija, temperirani sustav, analiza jednostavnih formi iz glazbene literature.

ZAHTJEVI NA ISPITU

- Pismeno :
- Gradnja kromatske ljestvice u duru,
 - izgraditi i odrediti intervale po vrsti i veličini,
 - izgraditi i odrediti četiri vrste kvintakorada,
 - izgraditi i prepoznati D7 s rješenjima disonanci.

TEORIJA GLAZBE II

Nastavni plan: 1 sat po 45minuta

NASTAVNI SADRŽAJI

LJESTVICE

- Dijatonske : dur i tri vrste mola.
Tetrakordi i njihova mnogostranost,
modusi,
paralelni tonaliteti,
kvintni i kvartni krug.
- Kromatske : u duru i molu.
(Ponavljanje i osvještavanje tonske građe iz prethodnih razreda solfeggia)

INTERVALI

- Po veličini : od prime do decime.
- Po vrsti : mali, veliki, čisti, smanjeni i povećani.
- Po zvučnosti : konsonantni, disonantni i njihova rješenja.
- Obrtaji intervala.

AKORDI

- Obrtaji kvintakorda i dominantnog septakorda.
- Svi septakordi informativno.
- Dominantni nonakord.
- Mnogostranost kvintakorda.

OSTALA GRAĐA

- Modulacije, teorijska i praktična analiza iz umjetničke literature koju učenici obrađuju na nastavi temeljnog glazbala.
- Četveroglasno postavljanje kvintakorda u tijesnom i širokom slogu, pismeno i na glasoviru (informativno).
- Spajanje srodnih i nesrodnih kvintakorda u četveroglasnom slogu tijesno i široko, u sva tri položaja.

- Autentične, plagalne i proširene kadence u duru i molu, na glasoviru i pismeno.
- Pojmovi: homofonija, polifonija
- Relativna i apsolutna solimizacija – informativno

ZAHTJEVI NA ISPITU

Pisano : Izgraditi kromatsku mol ljestvicu,
 izgraditi i prepoznati intervale,
 izgraditi i prepoznati kvintakorde i obrtaje,
 izgraditi i prepoznati D7 i obrtaje na tonu i u tonalitetu,
 izgraditi četiri vrste kvintakorda i napisati njihovu mnogostranost,
 (svi zahtjevi se odnose na violinski i bas ključ).

GLAZBENA UMJETNOST*

*** Samo za učenike B programa u V. i VI. razredu**

Nastavni plan: 1 sat po 45 minuta

Odgojni zadatak ovog predmetnog područja je buđenje aktivnog i što trajnijeg zanimanja za umjetnička zbivanja u kulturnom prostoru u kojem učenici žive. Dakle, ne za dijete apstraktni razvoj povijesti umjetnosti, već živi umjetnički i kulturni život unutar kojeg se ono socijalizira. Na svakom nastavnom satu važno je da učenik aktivno surađuje, tj. ne da prima gotova znanja već da s buđenjem trajne znatiželje u njemu, što samostalnije prima poticaje, doznaje, traži, pronalazi i razmišlja o pojedinim pojavnostima u umjetnosti i kulturnom životu koji ga okružuje.

U učeniku treba razvijati zanimanje za klasičnu glazbu prvenstveno kroz slušanje odabranih djela, čitanje o njima i njihovim skladateljima, te razgovore i usporedbe individualnih doživljaja i ukusa. Također, učenike treba obavještavati o aktualnim umjetničkim zbivanjima u njihovoj sredini kroz praćenje novinskih napisa, televizijskih i radio emisija, internetskih društvenih mreža i slično. Posebno su važni zajednički posjeti koncertima, kazalištima i izložbama koje je potrebno pripremiti i kasnije u zajedničkom razgovoru komentirati, uspoređujući svoj doživljaj s kritikama iz tiska. Cilj je kod učenika pobuditi zanimanje i aktivni stav prema događajima u raznim područjima kulturnog života. rast zanimanja postiže se uveliko tematskim grupnim radom, s diobom pojedinih segmenata određene teme na individualne zadatke pojedinog djeteta, koji se zatim unutar skupine objedinjuju.

Važan je dogovor predmetnog nastavnika s nastavnicima nastave temeljnog glazbala, kako bi se u što većoj mjeri ova dva nastavna područja prožimala i dopunjavala (stil, autor, djela, itd.). Posebno se to dobro može provoditi u nastavi glasovira četveroručnim sviranjem i muziciranjem olakšanih izdanja onih opera, simfonija i ostalih značajnih djela iz literature, koja su u danoj školskoj godini, odnosno kulturnoj sezoni, aktualna.

Ovo, veoma aktivno predmetno područje treba V. i VI. razreda poticati interes i potrebu učenika, kako bi on napuštanjem osnovne glazbene škole samoinicijativno i po mogućnosti što samostalnije, nastavio pratiti umjetnička i kulturna zbivanja s kojima će se susretati. Poticati želju i potrebu da tijekom odrastanja i sazrijevanja samoinicijativno čita i istražuje o glazbenim zbivanjima. Ukoliko neće nastaviti srednju glazbenu školu može se preporučiti fakultativno slušanje predmeta *Povijest glazbe* i neka druga nastavna područja u srednjoj glazbenoj školi.

Svake godine ponovno kreiranje nastavnog programa ovog predmeta (ovisno o koncertnim, kazališnim i likovnim zbivanjima u pojedinoj sezoni) i posebno sam odgojni zadatak ovog predmeta zahtijeva stalno, aktivno zalaganje nastavnika ovog predmetnog područja, a u suradnji s njime i nastavnika instrumenta, *Solfeggia* i *Teorije glazbe*.

SADRŽAJI PROGRAMA

a) Praćenje značajnih glazbenih događaja koncertne, operne i baletne sezone, zajednički posjeti kazalištu ili koncertnim dvoranama, te čitanje i praćenje recenzija - kritika, razgovori i rasprave o njima, posebno sa stanovišta viđenja samih učenika.

b) Upoznavanje načina postavljanja kazališnog djela (po mogućnosti onoga koje se upravo postavlja na sceni), pojmovi i sadržaji, te funkcija dirigenta, režisera, solista, zbora, orkestra, koreografa, scenografa, kostimografa, po mogućnosti sudjelovanje na nekim probama (pratiti djelo u nastajanju).

c) Slušanje glazbenih djela, ponekad uz istodobno praćenje notnog teksta, odnosno partitura, s informacijama o autoru, skladbi i stilu.

d) Samostalna tematska izlaganja učenika ili skupine učenika o skladbama koje odabiru prema vlastitim afinitetima.

e) Poticanje zanimanja za značajne likovne događaje sezone, stalne postavbe u gradskim muzejima, dramske predstave, zatim književna zbivanja, obljetnice i godišnjice značajnih autora i pojave na svim umjetničkim područjima

SASTAVLJANJE GODIŠNJEG PROGRAMA

Program sastavlja nastavnik prema saznanjima o slijedu kulturnih zbivanja pred kraj svake školske godine za kulturnu sezonu koja slijedi, posebno za svako od dva polugodišta, i predlaže ga na raspravu i eventualne dopunske prijedloge nastavničkom vijeću. Konačan program za slijedeću školsku godinu, oblikuje zatim sam nastavnik na početku školske godine s time da ga - u vezi s mogućim novim kulturnim projektima - naknadno još može dopuniti ili izmijeniti. Konačan program za svaku školsku godinu pohranjuje se u dokumentaciju (arhivu) škole. Sami programi i način kako će ih nastavnik u praksi provoditi trebaju biti više poticaj nego gomilanje činjenica, odnosno fragmentarnog znanja.

ISPITI

Krajem svake školske godine provode se razgovorom o učenikovu zanimanju tijekom školske godine. Zanimanje može unutar skupine (razreda) biti različiti, s obzirom na dob učenika i različite razine njihove intelektualne zrelosti i specifičnosti njihovih individualnih sposobnosti.

KONTAKTI IZVAN ŠKOLE

Da se kontinuitet zanimanja za umjetnost i kulturu održi i izvan škole od posebne je važnosti za razvoj djeteta što se prvenstveno postiže kulturnom klimom i odnosom roditelja prema ovom nastavnom području. Na taj će se način u djetetovoj bliskoj okolini graditi senzibilitet i kontinuitet zanimanja za umjetnost i kulturu, koja se nastavlja u dobi kada učenik, kao adolescent, napušta osnovnu glazbenu školu.

PROGRAMI INSTRUMENTALNE NASTAVE

GLASOVIR

NASTAVNI SADRŽAJI ZA I. i II. RAZRED

Prvi kontakt s glazbalom ostvaren preko obraćanja živom zvuku glasovira, kao početku tehnike slušanja,

- glazbena pismenost u violinskom i basovom ključu,
- osnovni načini izvođenja tona: non legato, legato, staccato, dvohvati non legato, počeci izvođenja ukrasa, ljestvice i tehničke vježbe tretirane kao glazbeni zadatak, transpozicija,
- razvijanje unutarnje glazbene predodžbe kao temelja za ostvarivanje glazbenog toka, ritamskog i tempovskog izraza.
- Izražajna sredstva:
 - osnovni stupnjevi dinamike, od piano do forte zvuka, crescendo, decrescendo,
 - osnovni elementi agogike, ritenuto, rallentando,
 - početak rada na pedal, istodobni i sinkopirani pedal,

- realizacija fraze,
- tonsko oblikovanje melodije uz harmonijsku pratnju,
- početak rada na polifoniji,
- čitanje s lista,
- prvi počeci komornog muziciranja: četveroručno sviranje s nastavnikom ili drugim učenikom,
- upoznavanje jednostavnijih principa gradnje oblika; trodjelni oblik pjesme, imitacija, kanon
- improvizacija: spontana i svjesna metodički razvojno.

I. RAZRED

Nastavni plan: 2 sata po 30 minuta

- Individualna nastava

LITERATURA

Ljestvice

- Dur i istoimeni mol kroz jednu oktavu, paralelno i u protupomaku.
- Tonički kvintakord dura i mola s obratima, istodobno i rastavljeno.

Škole za glasovir A. Nikolajev, A. Milič, J. Thompson, B. Zorić, te bilo koja druga škola koja omogućava razvoj i napredovanje učenika u skladu s naprijed nabrojanim glazbenim i tehničkim zahtjevima. (Min. 60 vježbi)

POMOĆNA LITERATURA

Bartok: Mikrokozmos I., Hrestomatija glasovirskog repertoara I, Fortepiano I

Etide

- C. Czerny: Erster Lehrmeister op. 559
- H. L. Ch. Duvernoy: Etide op. 176
- Etide i drugih autora odgovarajuće težine (min. 4)

Uvod u polifoniju

- Skladbe autora XVII. i XVIII. stoljeća
- K. M. Kunz: 200 kratkih kanona

Sonatine

- 2 Stavka različitih sonatina (zbirka "Prve sonatine" red. M. Matz)

ZAHTJEVI NA ISPITU I. RAZREDA:

Minimum:

1 durska ljestvica, paralelno, protupomak, tonički trozvuk rasloženo i istodobno, kroz jednu oktavu

1 etuda

2 vježbe iz početne škole. Program se izvodi napamet.

II. RAZRED

Nastavni plan: 2 sata po 30 minuta

- Individualna nastava

LITERATURA

Ljestvice

- Dur i istoimeni mol kroz dvije oktave, paralelno i u protupomaku.
- Tonički kvintakord dura i mola s obratima, istodobno, mala rastvorba.

Tehničke vježbe

- E. Timakin: Vježbe za koordinaciju
- Schmidt: op. 16

Etide

- H. L. Ch. Duvernoy: Etide op. 176
- Czerny-Germer op. 261, 321, 549, 139
- H. Lemoine: Etude op. 37
- E. F. Gnesina: Male etida
- C. Gurlitt: Male melodijske etide za početnike
- Etide i drugih autora odgovarajuće težine (min. 6 etuda)

Uvod u polifoniju

- Skladbe autora XVII. i XVIII. stoljeća
- K. M. Kunz: 200 kratkih kanona
- J. S. Bach: Knjižica za Annu Magdalenu Bach (min. 2)

Sonatine

- Sonatine sljedećih autora: J. Vanhal, I. J. Pleyel, J. Schnitt, T. Hasslinger, W. A. Mozart, L. van Beethoven, J. L. Dussek, F. Kuhlau, A. Diabelli, M. Clementi, B. Bjelinski, R. Matz, M. Miletić, M. Cipra, I. Lhotka-Kalinski (min. 2 cijele sonatine)

Skladbe autora XIX. i XX stoljeća (min.4)

- B. Bartók: Mikrokosmos I.
- A. Goedicke: 60 lakih kompozicija op. 36.
- C. Franck: Tužaljka lutke
- A. Grečanjnov: Dječji album op. 98.
- P. I. Čajkovski: Album za mladež
- R. Schumann: Album za mladež
- H. Rowley: Dječji komadi
- S. Majkapar: 12 listova iz albuma op. 16
- D. Kabalevski: 24 lake kompozicije op. 39
15 kompozicija za djecu
- D. Šostakovič: Za najmlađe
- C. M. Scott: Kutija igračaka
- M. Tajčević: Za male
- I. Zajc: Dvije mazurke
- R. Matz: Moj prvi nastup
- I. Lhotka-Kalinski: Iverje
Lepo moje Zagorje
Međimurje malo
- S. Šulek: Malo pa ništa
- E. Bašić: Groteskna suita

ZAHTEJEVI NA ISPITU II. RAZREDA:

- jedna etida
- jedan stavak sonatine
- Bach: Male kompozicije (1)
- skladba po slobodnom izboru.

Program se izvodi napamet

III. RAZRED

Nastavni plan: 2 sata po 30 minuta

- Individualna nastava

NASTAVNI SADRŽAJI

- razvoj unutarnje glazbene predodžbe i tehnike slušanja,
- u tehničkom pogledu, usavršavanje osnovnih načina uzimanja tona iz I. i II. razreda, početak dvohvata legato, tehnika repetitive i akorada, dalje glazbeno upoznavanje s temeljnim vrstama ukrasa, ljestvice i tehničke vježbe glazbeno raznovrsno oblikovane
- obogaćivanje i nadogradnja muzičkih izražajnih sredstava (dinamika, agogika, osnovni karakteri tempa), stalni rad na pravilnom fraziranju i razvoj tehnike pedala,
- upoznavanje novih glazbenih oblika: sonatina, mali rondo, varijacije, menuet i dr.,
- improvizaciju u nastavku: spontana,
- razvijenije oblike polifonije,
- komorno muziciranje (četveroručno sviranje),
- čitanje s lista.

LITERATURA

Tehničke vježbe

- E. Timakin: *Vježbe za koordinaciju*

Ljestvice

- Dur i istoimeni mol (prirodni, harmonijski, melodijski - informativno), paralelno i u protupomaku kroz četiri oktave.
- Tonički kvintakordi dura i mola istodobno i rastavljeno, troglasno i četveroglasno, mala rastvorba kroz dvije oktave.
- Dominantni i smanjeni septakord kroz dvije oktave (mala rastvorba).

Etide

- Lemoine op.37(završiti)
- Czerny-Germer op. 335, 636, 829
- Ch. L. H. Köhler op. 242
- A. Loeschorn
- H. Berens: Etide op. 61 (I. svezak)
- Czerny op.849 (10-12 etuda, min.6)

Moguće i etide ostalih autora za razne vrste tehnika odgovarajuće težine (Toch, Loeschorn, Kabalevski, Nazorova i dr.)

Polifone skladbe

- J. S. Bach: Knjižica za Annu Magdalenu Bach (teže)
12 malih preludija (2, 6, 5, 10, 7) 3-4 skladbe

Sonatine i sonate

- M. Clementi: Šest sonatina (br. 3,4,5,6)
- J. Haydn: Lakše sonate (mogu i pojedini stavci)
Divertimenta
- L. van Beethoven: Sonata u G-duru, op. 49

Skladbe autora XVIII, XIX. i XX. stoljeća

- A. T. Grečanjnov: Dan djeteta, Na zelenoj livadi
- P. I. Čajkovski: Album za mladež
- R. Schumann: Album za mladež
Dječja Sonata G-dur
- B. Bartók: Za djecu

Mikrokozmos II. i III.

- D. Kabalevski: Petnaest kompozicija za djecu, op. 27
Dvadeset četiri lake kompozicije op. 39
- I. Stravinski: Muzika za djecu
- E. Bašić: Basnica
- M. Miletić: Djeca plešu
- R. Matz: Stara ura igra polku
- B. Bjelinski: Muzika za djecu
- M. Cipra: Suita za pet prstiju desne ruke

IV. RAZRED

Nastavni plan: 2 sata po 45 minuta

- Individualna nastava

NASTAVNI SADRŽAJI

- daljnji rad na savladavanju, usavršavanju i unapređivanju tehničkih i glazbenih zadataka
- nastavak iz prethodnih razreda
- improvizacija u nastavku: spontana,
- razvijeniji oblici polifonije,
- komorno muziciranje (četveroručno sviranje),
- čitanje s lista.

LITERATURA

Tehničke vježbe

- E. Timakin: *Vježbe za koordinaciju*
- Ch. L. Hanon: *Pijanist virtuoz*

Ljestvice

- Dur i istoimeni mol (prirodni, harmonijski, melodijski - informativno), paralelno i u protupomaku kroz četiri oktave.

- Kromatske ljestvice kroz dvije oktave.

- Tonički kvintakordi dura i mola istodobno, i četveroglasno, mala rastvorba kroz dvije oktave.

- Dominantni i smanjeni septakord kroz dvije oktave (mala rastvorba).

Etide

- C. Czerny op. 849. i op. 299 (I.sv.)
- H. Bertini op. 29, 32
- Ch. L. H. Köhler op. 242
- A. Loeschorn
- St. Heller
- H. Berens: Etide op. 61 (I. i II. svezak)
- K. Biehl op. 30
- F. Lecoppé

Moguće i etide ostalih autora za razne vrste tehnika odgovarajuće težine (Toch, Loeschorn, Kabalevski, Nazorova i dr.)
(10 etuda, min.6)

Polifone skladbe (min.4)

- J. S. Bach Dvanaest malih preludija (8, 9, 12)
Šest malih preludija
Dvoglasne invencije (min.4)

Sonatine i sonate

- M. Clementi: Šest sonatina (teže)
- W. A. Mozart: Bečke sonatine, Facile KV 545
- J. Haydn: Lakše sonate: G-dur, A-dur (mogu i pojedini stavci)
Divertimenta
- L. van Beethoven: Sonatina u G-duru, op. 49 br.2; Es-dur, f-mol (I.st.) (dvije cijele sonate)

Skladbe autora XVIII, XIX. i XX. stoljeća

- J. Haydn: Varijacije (Roxelane)
- L. van Beethoven: Dvanaest njemačkih plesova
- E. Grieg: Lirski komadi I
- F. Chopin: Poloneze g-mol i B-dur (op. posth.)
- F. Mendelssohn: Šest dječjih komada op. 72
- F. Schmitt: Osam komada za klavir
- B. Bartók: Za djecu
Mikrokozmos II. i III.
- I. Stravinski: Muzika za djecu
- S. Prokofjev: Suita za 5 prstiju, Muzika za djecu op.65
- S. M. Majkapar: Varijacije f-mol, op. 16 i op. 33
- A. N. Čerepnjin: Dvanaest jednostavnih komada
- F. Pintarić: Skladbe za klavir
 - D. Pejačević: Glasovirske minijature
 - M. Miletić: Djeca plešu, Mikrosuita
- B. Bjelinski: Muzika za djecu
- M. Cipra: Suita za pet prstiju desne ruke
- P. Dumičić: Preludij c-mol

ZAHTEVI NA ISPITU IV. RAZREDA

- Ljestvica sa svim elementima
- Jedna etida
- Jedan stavak sonatine ili sonate
- Jedna polifona kompozicija
- Skladba po slobodnom izboru

Program se izvodi napamet.

V. RAZRED - A program

Nastavni plan : 2. sata po 45 minuta

- Individualna nastava

NASTAVNI SADRŽAJI

U okviru V. razreda učenik savladava:

- tehniku slušanja i unutarnje glazbene predodžbe
- usavršavanje i proširenje već poznatih tehnika (tehnika akorda i oktava , kromatske ljestvice i dvohvati legato),
- osnovni problemi poliritmije
- proširuje izražajnih sredstava (accelerando, stringendo, rubato, tempovske mogućnosti, složenija pedalizacija)
- čitanje s lista
- komorno muziciranje (četveroručno, jednostavnije pratnje drugih solista, grupno muziciranje)
- nove glazbene oblike (veliki rondo, sonatni oblik, varijacije, suite, invencije, fughette).
- improvizaciju: spontana i svjesna
- upoznavanje glazbenih stilova

LITERATURA

Tehničke vježbe

- E. Timakin
- Ch. L. Hanon

Ljestvice

- Sve dur i mol ljestvice kroz četiri oktave, paralelno i u protupomaku, terce, sekste i oktave, paralelno kroz dvije oktave
- Tonički kvintakord, smanjeni i dominantni septakord, istodobno i rastavljeno, u velikoj rastvorbi kroz četiri oktave
- Kromatska ljestvica kroz dvije octave paralelno

Etide

- C. Czerny op. 299 i op. 740 (početi)
- H. Bertini op. 32
- J. B. Cramer - H. von Bülow
- C. Berens op. 61
- Moguće i etide ostalih autora za razne vrste tehnika odgovarajuće težine (Majkapar, Hačaturjan, Horakova, Kabalevski, Moškovski, Pozzoli, Loeschhorn i dr.) (min.6)

Polifone skladbe

- J. S. Bach: Šest malih preludija
Dvoglasne invencije (3)
Francuske suite (pojedini stavci)
- Polifone skladbe drugih autora (Ljadov, Glinka, Kabalevski, Majkapar) (min.4)

Sonate i koncerti

Sonate, varijacije, fantazije, ronda J. Haydna, W. A. Mozarta ili

L. van Beethovena (najmanje dvije skladbe).

J. Haydn: Koncerti G-dur, D-dur, Sonata u D-duru XVI/37, u G-duru XVI/27, u E-duru XVI/13, u C-duru XVI/35, Varijacije i Fantazija u C-duru.

W. A. Mozart: Sonata Facile KV 545, u G duru KV 283, u Es duru KV 282, Fantazija u d-molu i Varijacije.

L. van Beethoven : Sonata u g-molu, op. 49 br. 1, Rondo u C-duru, Varijacije na vlastitu temu u G-duru, Paisiello varijacije u G-duru, Varijacije u F-duru.

- J. Ch. Bach: Koncert u B-duru
- K. D. von Dittersdorf: Koncert G-dur
- T. Giordani: Koncert D-dur (min. dvije cijele skladbe)

Skladbe autora XVIII, XIX. i XX. stoljeća

- F. Couperin: Izbor lakih komada (red. S. Stančić)
- J. Daquin: Kukavica
- L. van Beethoven : Eccossaises, Bagatele
Šest lakih varijacija
- R. Schumann: Dječja sonata G-dur
Albumblätter op. 124
Bunteblätter op.99
- E. Grieg: Lirski komadi
Poetske slike op.3.
- F. Mendelssohn: Pjesme bez riječi
Šest dječjih komada op. 72
- F. Schubert: Dva Scherza
- F. Chopin: Valceri, Poloneze, Mazurke, Nocturno c.mol, sve op.posth.
- P. I. Čajkovski: Godišnja doba (izbor lakših)
- S. Prokofjev: Muzika za djecu op. 65
- A. Casella: 11 dječjih komada
- B. Bartók: Mikrokozmos III. i IV.
Za djecu
- J. Turina: Minijature
- A. N. Čerepnjin: Bagatele
Dvanaest jednostavnih komada
- C. Debussy: Mali crnac
- I. Stravinski: Suita za pet prstiju
- M. P. Musorgski: Četrnaest komada za klavir
- B. Smetana: Poetična polka
- F. Pintarić: Kompozicije za klavir
- I. Lhotka-Kalinski: Dvije sonatine
Dva plesa s otoka Krka
- S. Šulek: Muzika za mališane
- M. Kelemen: Magarac šeće pored mora
- L. Županović: Male forme za male ruke
 - B. Bjelinski: Muzika za djecu
Pinocchio
- B. Kunc: Prizori iz crtabog filma
Mlado lišće
- M. Miletić: Sonatina (min.3)

ZAHTJEVI NA ISPITU V. RAZREDA

- jedna ljestvica
- jedna etuda
- I stavak sonate, ili jedne varijacije ili fantazija ili rondo.
- jedna Dvoglasna invencija
- skladba po slobodnom izboru (iz bilo kojeg razdoblja)

Program se izvodi napamet.

VI. RAZRED - A program

Nastavni plan : 2. sata po 45 minuta

- Individualna nastava

NASTAVNI SADRŽAJI

Nastavak rada na tehničkim I glazbenim elementima

LITERATURA

Tehničke vježbe

- E. Timakin
- Ch. L. Hanon

Ljestvice (sve durske i molske) kao i u petom razredu; terce, sekste i decime paralelno kroz četiri oktave. Kromatska ljestvica paralelno kroz četiri oktave. Trozvuci i svi četverozvuci u maloj i velikoj rastvorbi (i istodobno) paralelno kroz četiri oktave. Oktave iz podlaktice paralelno istodobno i rastavljeno.

Etide

- C. Czerny op. 299 i op. 740 (početi)
- J. B. Cramer - H. von Bülow (I-IV)
- C. Berens op. 61
- K. Biehl: Oktavne etide
- Moguće i etide ostalih autora za razne vrste tehnika odgovarajuće težine (Majkapar, Hačaturjan, Horakova, Kabalevski, Moškovski, Pozzoli, Loeschhorn i dr.) (min.6)

Polifone skladbe

- J. S. Bach:
 - Dvoglasne invencije
 - Troglasne invencije
 - Francuske suite (pojedini stavci)
- Polifone skladbe drugih autora (Ljadov, Glinka, Kabalevski, Majkapar)

Sonate i koncerti

Sonate, varijacije, fantazije, ronda i koncerti (najmanje dvije skladbe, od kojih jedna mora biti sonata):

J. Haydn: Sonata u e molu XVI/34, u D-duru XVI/37, u F-duru XVI/23, Varijacije u f-molu XVII/6, u C-duru XVII/5

W. A. Mozart: Sonata u B-duru KV570, u C-duru KV330, u F-duru KV332, u D-duru KV311, u B-duru KV333, u D-duru KV284 u F-duru KV 280, Varijacije u D-duru KV25, u F-duru KV54, u G-duru KV180, Fantazija u d-molu, Rondo u D-duru KV485.

L. van Beethoven: Sonata u G-duru, op.79, Varijacije – Paisiello u G-duru, Varijacije na vlastitu temu u G-duru, Rondo u C-duru

- J. Ch. Bach: Koncert u B-duru i D-duru
- J. Haydn: Koncerti G-dur, D-dur
- G. Giordani: Koncert u D duru
- K. Dittersdorf: Koncert u A duru

Skladbe autora XVIII, XIX. i XX. Stoljeća (najmanje 3, i 1 hrvatskog autora)

- F. Couperin: Izbor lakih komada (red. S. Stančić)
- J. Daquin: Kukavica
- R. Schumann: Dječja sonata G-dur
Albumblätter op. 124
Bunteblätter op.99
- E. Grieg: Lirski komadi II
Poetične slike op.3.
- F. Mendelssohn: Pjesme bez riječi
Šest dječjih komada op. 72
- F. Schubert: Scherzo Des-dur
Impromptus Es-dur, op. 142
Impromptus As-dur, op. 142
- F. Chopin: Za najmlađe (red. M. Lorković). Valceri As-dur, E-dur op.posth.
Valcer e-mol, Mazurke (lakše)
- P. I. Čajkovski: Godišnja doba (izbor lakših)
- S. Prokofjev: Muzika za djecu op. 65
- A. Casella: 11 dječjih komada
- B. Bartók: Mikrokozmos III. i IV.
Za djecu
- J. Turina: Minijature
- A. N. Čerepnjin: Bagatele
Dvanaest jednostavnih komada
- M. P. Musorgski: Četrnaest komada za klavir
- B. Smetana: Poetična polka
- I. Lhotka-Kalinski: Dvije sonatine
Dva plesa s otoka Krka
- S. Šulek: Muzika za mališane
- L. Županović: Male forme za male ruke
- D. Pejačević: Život cvijeća (Ljubica, Potočnica); Barkarola
- D. Kempf: Suita za djecu
-B. Papandopulo: Vodenica
- B. Bjelinski: Muzika za djecu
Pinocchio
- B. Kunc: Prizori iz crtanog filma
Mlado lišće
- M. Miletić: Sonatina

ZAHTJEVI NA ISPITU VI. RAZREDA

- jedna etida
- I i II stavak sonate
- polifona skladba (J.S.Bach: Dvoglasne invencije ili teže)
- skladba po slobodnom izboru (iz bilo kojeg razdoblja)

Program se izvodi napamet.

V. i VI. RAZRED - B program

Nastavni plan : 1 sat po 45 minuta

- individualna nastava

Svrha B programa je omogućiti učeniku što više sviranja u okviru njegovih realnih mogućnosti i programima I. i IV. razreda glavnog predmeta glasovira, a zatim i blago nastaviti s lakšim djelima iz programa V. i VI. razreda glavnog predmeta.

Bit ovog usmjerenja je da dijete prema svojim mogućnostima, s manje vježbanja, što više svira. Opterećenost vježbanja ustupa u velikoj mjeri mjesto radosti sviranja. Manji naglasak treba pridavati učenikovom tehničkom napretku, a veći emocionalnom doživljaju glazbenog djela i buđenju zanimanja za što višu razinu muziciranja.

Važno je komorno sviranje kako djece međusobno (eventualni teži *part*, može unutar komornog svirati i učenik glasovira glavni predmet), a obvezno tako i s nastavnikom unutar bogate glazbene literature četveroručnog muziciranja. Svakako svirati olakšane obrade teže literature - operne, baletne i simfonijske glazbe.

Poželjno je da se nastava glasovira i komornog sviranja na razini individualnih djetetovih sposobnosti, programski objedini unutar satnice istog nastavnika.

NASTAVNI SADRŽAJI

- Rad na održavanju i usavršavanju stečenih tehničkih vještina.
- Poticanje interesa za glazbu kroz komorno sviranje.
- Podržavanje učenikove potrebe za glazbenim izražavanjem kroz improvizaciju.
- Omogućavanje uvida u druge glazbene sadržaje poticanjem na slušanje glazbene literature preko snimaka ili sviranja nastavnika.

LITERATURA*

- Skladbe iz programskih zahtjeva III i IV. razreda s obazrivim odabirom dostupnih skladbi iz V i VI. razreda A programa.
- Skladbe iz bogate literature četveroručnog sviranja, olakšane skladbe klavirske literature, obrade opernih, simfonijskih i baletnih skladbi.
- Prijedlog četveroručnih skladbi (od lakših ka težima):

M. Consiglio: Domaće životinje

A. Diabelli: Melodijski komadi, op.149

L. van Beethoven: Sonatina u F-duru

R. Kleinmichel: Tema i varijacije, op. 62

R. Matz: Varijacije na dječju pjesmicu

A. Diabelli: Sonatine

C. M. Weber: Sonatina, op. 3 u C-duru, 6 skladbi, op.10

M. Miletić: Tri stavka za četiri ruke

M. Consiglio: La mia scuola

W. A. Mozart: Lake sonatine (arr. K. Hermann)

O. Respighi: Šest malih komada

G. Bizet – Dječje igre, op. 22

J. Brahms: Liebes-Walzer, op. 52a

I. Lang: Mali šaroliki svijet

F. Kuhlau: Sonatine

C. Czerny: Briljantna sonatina, op. 50

L. van Beethoven: Sonata, op.6

M. Moszkowski – Španjolski plesovi

E. Noona: El diablo cojuelo

G. Donizetti: Tri laka komada

J. Haydn: Varijacije Učitelj i učenik

* Literatura se odabire prema mogućnostima i zanimanju učenika

VIOLINA

I. RAZRED

Nastavni plan: 2 puta po 30'

Individualna nastava

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje s glazbalom i gudaalom.

Držanje gudala i vježbe za razvijanje dodira prstiju s gudaalom.

Ispravno stajanje za vrijeme sviranja.

Držanje violine i postava lijeve ruke prema hvataljci (kao prvi i djeci najprihvatljiviji način predlažemo raspored prstiju s polutonom između drugog i trećeg prsta).

Improvizacija: spontana.

Kratka skladba i etide.

Intervali: veliki, mali i čisti.

Potezi gudala: détaché, legato, raspodjela gudala, prenošenje gudala i naglašeni ton.

Ritam: jedinica mjere, njezino dvostruko, trostruko i četverostruko trajanje i odgovarajuće stanke, punktirani i triolski ritam.

Sviranje s lista (prima vista).

LJESTVICE

Od prazne žice D-dur, A-dur i G-dur.

Od trećeg prsta G-dur i C-dur.

Od prvog prsta E-dur, H-dur i A-dur.

Istoimeni prirodni molovi i trozvuci.

G-dur i trozvuci kroz dvije oktave.

LITERATURA

Škole

K. Rodionov: Škola za violinu

E. & E. Doflein: Škola za violinu, I. svezak

L. Dénes: Početna škola, I. svezak

L. Miranov: Škola za violinu, I. i II. svezak

Prema potrebi dopuniti školama: Ševčik, Küchler, Curci, Grigorijan

Etide

Izbor etida I (Hühn, Malpera, Merle)

K. A. Fortunatov: Izabrane etide I. svezak

Etide I (Peters, Violinschulwerk)

G. Hermann: Op. 20, I. svezak (za 2 violine)

Koncertne skladbe

R. Matz: U bašči (lakše skladbe)

R. Matz: Proljetni dan (lakše skladbe)

L. Miranov: Nina, nana

Sh. Suzuki: Škola za violinu I svezak (hrestomatija, Muzika Moskva)

K. Rodionov: Album (izbor)

M. Skalar: Lahke skladbe

J. Vrhovski: Narodni napjevi za mlade violiniste

D. i V. Malpera: Veselje muziciranja – izbor skladba za mlade violiniste,
I. svezak.

M. Pleteršek-Blašković: Glazbene priče – za violinu i glasovir (lakše skladbe)

M. Pleteršek-Blašković: Svijet životinja – za violinu i glasovir (lakše skladbe)

Dueti

Miranov – Špoljar: Narodne melodije, I. svezak

Lagani dueti za violiniste (Muzika Moskva)

Poželjno je da nastavnik osim navedenih notnih materijala rabi što više hrvatskih narodnih melodija bliskih djeci i literature sličnog sadržaja.

Preporučujemo da se u razredu češće organiziraju sastanci, na kojima bi svirali svi učenici. Tom će prilikom djeca učiti uočavati dobre i slabije strane svog rada. Poželjno je da na ovim sastancima povremeno budu i roditelji. Ovakvi počeci »koncertiranja« pokazat će koji učenici imaju sklonost i za važne – javne nastupe. Za djecu koja na nastupima pokazuju tremu preporučujemo nastupanje u ansamblu, a zatim u sve manjim sastavima.

ZAHTJEVI NA ISPITU

Jedna etida.

Jedna kraća skladba uz glasovir ili 2 kraće skladbe uz glasovir.

II. RAZRED

Nastavni plan: 2 puta po 30'

SADRŽAJ RADA

Improvizacija: spontana, a postupno i svjesna.

Usvajanje najjednostavnijih glazbenih oblika iz svirane literature.

Intervali u dohvatima (E. Bloch).

Potezi gudala: détaché i legato (dalje razvijati), staccato.

Jasno određena tehnika gudala u svim ritamskim oblicima.

Sviranje s lista (prima vista).

LJESTVICE

G-dur, g-mol, A-dur, a-mol, B-dur, H-dur, h-mol kroz dvije oktave.

Ljestvica u duru i prirodnome molu do tri predznaka kroz jednu oktavu s trozvucima.

LITERATURA

Škole

K. Rodionov: Početna škola za violinu (dovršiti)
 L. Dénes: Početna škola za violinu, II. svezak
 L. Miranov: Škola za violinu, II. svezak (dovršiti), III. svezak
 A. Grigorijan: Ljestvice i razloženi akordi.
 Prema potrebi dopuniti školama: Ševčik, Kuchler i Doflein, II. svezak.

Etide

Izbor etida II (Hühn, Malpera, Merle)
 Etide I (Peters, Violinschulwerk)
 K. A. Fortunatov: Izabrane etide, II. svezak
 F. Wohlfahrt: Etide, op. 45, I. svezak
 H. Sitt: Etide, op. 32 I. svezak.
 (U 2. razredu treba završiti najmanje 10 etida.)

Koncerti

S. Mach: Concertino facile.
 F. Kuchler: Concertino, op.11 u G-duru
 O. Rieding: Concertino op.35 u h-molu
 O. Rieding: Concertino, op.36 u D-duru
 K. Kreiči: Concertino u h-molu (ed. Supraphon, Prag)
 P. Nikolić: Concertino G-dur (I. stavak)
 M. Pleteršek-Blašković: Concertino za Carolinu u D-duru

Koncertne skladbe

R. Matz: U bašči (teže)
 R. Matz: Proljetni dan (teže).
 Sh. Suzuki: Škola za violinu, I. svezak (teže)
 M. Crickboom: Chants et morceaux I. i II. svezak (ed. Schott)
 Ž. Hirschler: Muzika za djecu (2 violine i glasovir)
 M. Skalar: Lahke skladbe (nastavak)
 Zbirka skladbi za violinu, I. svezak (hrestomatija, Muzika Moskva)
 M. Šlik: Bunjevačka, Sve su dike
 I. Gerčan: Dječja suita
 F. Schubert: Ples
 J. Ph. Rameau: Rigaudon
 J. B. Lully: Gavotte
 J. A. Hassé: Bourree et Menuette
 C. M. von Weber: Valcer
 A. Mofatt: Stare skladbe za violinu (Alte Geigenstücke, ed. Schott)
 M. Pleteršek-Blašković: Glazbene priče – za violinu i glasovir (teže skladbe)
 M. Pleteršek-Blašković: Svijet životinja – za violinu i glasovir (teže skladbe)
 D. i V. Malpera: Veselje muziciranja – izbor skladbâ za mlade violiniste, I. svezak

Dueti

L. Miranov: Muzika za djecu (2 violine i glasovir)
 Miranov – Špoljar: Narodne Melodije, II svezak
 Meyer – Heim: Duoschule, I. svezak (ed. Schott)
 F. Pleyel: Dueti, op. 8
 M. J. Gebauer: Dueti, op. 10
 B. Bartok: Dueti

L. Dénes: Dueti
Sviranje s lista.

ZAHTJEVI NA ISPITU

Ljestvica i trozvuci kroz dvije oktave.
Jedna etida sa snizilicama.
Jedna etida s povisilicama.
Koncert – I. ili III. stavak.
Program se izvodi napamet.

III. RAZRED

Nastavni plan: 2 puta po 30'

SADRŽAJ RADA

Improvizacija: spontana i svjesna.
Upoznavanje s novim glazbenim oblicima kroz sviranu literaturu (tema s varijacijama, barokni koncert – prvi stavak).
Postava drugog i trećeg položaja.
Tehnička razrada i spajanje 1., 2. i 3. položaja.
Potezi gudala: sustavno razvijanje osnovnih poteza i upoznavanje novih (martele i predvježbe za spiccato).
Naučeni ritamski elementi u težim kombinacijama.
Sviranje s lista (prima vista).

LJESTVICE

C-dur, c-mol, D-dur i d-mol u drugom i trećem položaju kroz dvije oktave.
Ostale durske i molske ljestvice do četiri predznaka kroz jednu oktavu.
Upoznati sve tri vrste molskih ljestvica (prirodni, harmonijski i melodijski mol).

LITERATURA

Škole

L. Dénes: Škola za violinu, III. i IV. svezak
E. & E. Doflein: Škola za violinu, III. svezak
A. Grigorijan: Ljestvice i razloženi akord
Prema potrebi dopuniti školama: Ševčik, op. 6., VI. i VII. svezak i Kűchler: II. Dio, I. svezak (drugi i treći položaj).

Etide

Izbor etida III (Hűhn, Malpera, Merle)
Etide I (Peters, Violinschulwerk)
K. A. Fortunatov: Izabrane etide, II. i III. svezak
H. E. Kayser: Etide, op. 20., I. svezak (razni potezi gudala)
H. Sitt: Etide, op. 32., I. svezak (teže etide)
H. Sitt: Etide, op. 32., II. svezak (drugi i treći položaj – lakše)
H. Sitt: Etide, op. 32., III. svezak (od 1. do 3. položaja – lakše)
F. Wohlfahrt: Etide, op. 45., II. svezak
E. Geneva: Etide za violinu

(U trećem razredu treba završiti najmanje 10 etida.)

Koncerti

- O. Rieding: Concertino, op. 34. u G-duru (1. položaj)
- F. Kùchler: Concertino, op. 12. (1. i 3. položaj)
- A. Vivaldi: Koncert u G-duru (1. položaj)
- A. Janšinov: Concertino, op. 35 (za naprednije učenike)

Koncertne skladbe

- L. Miranov: Bumbar
- L. Miranov: Pjesme i plesovi starih majstora
- A. Moffat: Stare skladbe za violinu (Alte Geigenstücke, ed. Schott)
- Zbirka skladbi za violinu, II. svezak (hrestomatija, Muzika Moskva)
- Sh. Suzuki: Škola za violinu, II. svezak
- M. Šlik: Šokačka, U našem selu.
- A. Grečaninov: Ranim jutrom (op.126., ed. Schott)
- J. Ph. Rameau: Menuette
- L. van Beethoven: Menuette
- L. van Beethoven: Liebeslied
- G. Tartini: Sarabande
- G. B. Bononcini: Rondo
- J. Ph. Rameau: La Villageoise
- D. G. Steibelt: Uno ballo
- J. Stanley: Allegretto grazioso
- G. F. Händel: Sonatina
- J. Ph. Rameau: Sarabande
- F. Couperin: Gavotte
- A. Corelli: Largo
- D. G. Steinbelt: Divertimento
- G. F. Händel: Gavotte
- N. Baklanova: Allegro
- N. Baklanova: Sonatina
- G. Ph. Telemann: Menuette
- I. Lhotka-Kalinski: Tri bagatele
- D. i V. Malpera: Veselje muziciranja – izbor skladbi za mlade violiniste, II. svezak

Dueti

- L. Miranov: Izbor dueta.
- B. Bartok: Dueti.
- Z. Kodaly: Bicinia Hungarica.
- Sviranje s lista.

GRADIVO NA ISPITU:

- Ljestvica i trozvuci od 1. do 3. položaja s prijelazima.
- Dvije etide do trećeg položaja s prijelazima.
- Koncert – I. ili III. stavak.
- Program se izvodi napamet.

IV RAZRED

Nastavni plan: 2 puta po 45'

SADRŽAJ RADA

Improvizacija: spontana i svjesna, metodički razvojna.

Upoznavanje glazbenih oblika iz svirane literature (barokni koncert, mali oblici).

Postava četvrtog i petog položaja.

Razrada položaja (od 1. do 5.) te međusobno spajanje.

Stari načini primjereno tehnicima instrumenta u skladu sa solfeggiom.

Tehnika gudala: razrada do sada postavljenih poteza (spiccato).

Ritam: teže ritamske kombinacije:

a) progresivno: prema tehnicima,
prema literaturi kroz ljestvice.

b) posebno

Priprema za vibrato: pripreme za vibrato treba prilagoditi učenikovoj tehničkoj spremnosti i potrebi za njegovom primjenom pa sukladno tomu može se početi i u ranijim, odnosno kasnijim godinama učenja.

Sviranje s lista (prima vista).

LJESTVICE

D-dur, E-dur, F-dur i istoimeni molovi (sve tri vrste) u četvrtom i petom položaju kroz dvije oktave.

Ostale ljestvice do pet predznaka kroz jednu oktavu.

LITERATURA

Škole

Fr. Sándor – p. Járdányi: Škola za violinu V. svezak

E. & E. Doflein: Škola za violinu, IV. svezak

Prema potrebi dopuniti školama: Ševčík op. 6., VI. i VII. svezak (četvrti i peti položaj) i Kűchler, II. dio – II. svezak (od 1. do 5. položaja).

Etide

Izbor etida IV. (Hűhn, Malpera, Merle)

Etide I (Peters-Violinschulwerk)

K. A. Fortunatov: Izabrane etide I. i III. svezak

H. E. Kayser: Etide, op.20., II. svezak (od 1. do 3. položaja)

H. Sitt: Etide, op. 32., II. svezak (četvrti i peti položaj)

H. Sitt: Etide, op. 32., III. svezak (od 1. do 5. položaja)

E. Geneva: Etide za violinu.

U četvrtom razredu treba završiti najmanje 10 etida.

Koncerti

F. Kűchler: Concertino, op.15. (Alla Vivaldi)

G. Ph. Telemann: Koncert u G-duru (Ed. Eulenburg)

N. Bermel: Koncert, op.1. (Ed. Bard).

H. Sitt: Concertino, op. 39., u a-molu.

A. Janšinov: Concertino op. 35., u C-duru

P. Járdányi: Concertino

A. Vivaldi: Koncert, op. 3, br. 3, u G-duru
 A. Vivaldi: Koncert, op. 3, br. 6, u a-molu (za naprednije učenike)
 G. Perlman: Israeli Concertino.

Koncertne skladbe

I. Lhotka-Kalinski: Tri bagatele.
 M. Šlik: Uspavanka, Kolo (iz 4 skladbe, ed. Hasslinger-Wien)
 M. Miletić: Male skladbe
 A. Moffat: Stari majstori za mlade violiniste (Ed. Schott)
 Zbirka skladbi za violinu II. svezak (hrestomatija, Muzika Moskva)
 A. Corelli: Album
 N. Baklanova: 8 laganih skladbi (ed. Peters) – Uspavanka, Kolo, Romanca i Mazurka
 T. Zografski: Suita (1960.)
 W. A. Mozart: Romansa
 J. Haydn: Andantino
 J. M. Leclair: Sarabande
 Ch. W. Gluck: Andante cantabile
 G. F. Händel: Air
 G. B. Sammartini: Sonatina u B-duru (Zwei Sonatinen für Blockflöte)
 D. i V. Malpera: Veselje muziciranja – izbor skladbi za mlade violiniste, II. svezak

Dueti

M. Šlik: Obrade narodnih melodija za 2 violine (ed. Hasslinger)
 J. F. Mazas: Dueti, op. 39, I. svezak.
 B. Bartók: Dueti
 Sviranje s lista.

GODIŠNJI ISPIT

Ljestvica i trozvuci do petog položaja s prijelazima.
 Dvije etide do petog položaja s prelazima.
 Koncert – I. i III. stavak.
 program se izvodi napamet.

V. RAZRED A Program

Nastavni plan: 2 puta po 45'

SADRŽAJ RADA

Improvizacija: spontana i svjesna, metodički razvojna.
 Utvrđivanje naučenih glazbenih oblika te upozoravanje na motiv.
 Učvrstiti četvrti i peti položaj s prijelazima.
 Upoznavanje šestog i sedmog položaja (G-dur i A-dur kroz tri oktave).
 Uvježbavanje svih osnovnih poteza te upoznavanje s težim (virtuoznim) kao što su staccato serioso, ricochet i saltellato.
 Razvoj vibrata.
 Sviranje s lista (prima vista).

LJESTVICE

Svi durovi i istoimeni molovi do petog položaja kroz dvije oktave.
 G-dur i A-dur kroz tri oktave.

Škole

L. Dénes: Škola za violinu, V. svezak

Fr. Sándor – P. Járdányi: Škola za violinu V. svezak.

O. Ševčík: Op. 8 (1–9, prema učenikovo sposobnosti)

(Po potrebi dopuniti školama Ševčík, op. 6, VII. svezak, op. 7, I. i II. svezak, Kűchler II. dio II. i III. svezak i Doflein V. svezak.)

Etide

Izbor etida V (Hűhn, Malpera, Merle)

Etide II. (Peters-Violinschulwerk)

K. A. Fortunatov: Izabrane etide II. svezak

H. Sitt: Etide, op. 32, III. svezak (teže etide)

J. Dont: Etide, op. 37

J. F. Mazas: Etide, op. 36

E. Geneva: Etide za violinu

(U petom razredu treba završiti oko 10 etida.)

Koncerti

H. Sitt. Concertino, op. 31 u e-molu.

A. Komarovski: Koncert br. 1 u e-molu.

F. Seitz: Koncert br. 3.

O. Rieding: Concertino, op. 21 (U mađarskom stilu), op. 24 i op. 25

A. Vivaldi: Koncert, op. 3, br. 6 u a-molu.

C. Tassarini: Koncert u D-duru, op.1/4 (ed. Eulenberg)

L. Miranov: Concertino u starom stilu (za naprednije)

Koncertne skladbe

Zbirka Stara violina (Die alte Geige – Ed. Universal)

A. Moffat: Stari majstori za mlade violiniste, II. svezak

Zbirka skladbi za violinu, III. svezak (hrestomatija, Muzika Moskva)

M. Šlik: Igra, Guslarska (iz 4 skladbe)

M. Šlik: Contradanza iz Dubrovnika

M. Šlik: Udaralo u tamburu đaće

M. Miletić: Male skladbe (teže)

G. B. Martini: Gavote.

M. Hauptmann: Trumpet Tune

Rigaudon

F. Couperin: Allegro

J. Ph. Rameau: Tambourin.

G. Ph. Telemann: Allegro

G. Tartini: Menuette

J. Haydn. Menuette

L. van Beethoven: Njemački ples

G. F. Händel: Gavotte

Ch. W. Gluck: Bourree

F. Scubert: Impromptu

Z. Kodaly: Epigrammak

D. i V. Malpera: Veselje muziciranja – izbor skladbi za mlade violiniste, III. svezak

Dueti

J. F. Mazas: Dueti, op. 38, I. svezak

B. Bartók: Dueti

Sonate

M. Hauptmann: Sonatina za violinu i glasovir

Sviranje s lista.

GODIŠNJI ISPIT

Ljestvica i trozvuci od 1. do 5. položaja.

Dvije etide.

Koncert – I. ili II. i III. stavak.

Program se izvodi napamet.

VI. RAZRED A Program

Nastavni plan: 2 puta po 45'

SADRŽAJ RADA

Improvizacija: spontana i svjesna, metodički razvojna.

Upoznavanje s novim glazbenim oblicima kroz literaturu (barokna sonata, tema i tematska obrada, načelo modulacijskog plana).

Postava šestog i sedmog položaja.

Razrada položaja (od 1. do 7.) i međusobno spajanje.

Tehnika gudala: utvrđivanje i usavršavanje svih do sada naučenih poteza.

Upoznavanje i sustavno razrađivanje viših položaja i dohvata.

Sviranje s lista (prima vista).

LJESTVICE

Svi durovi i istoimeni molovi do sedmog položaja kroz tri oktave.

Trozvuci i četverozvuci.

Upoznavanje kromatske, narodne i cjelotonske ljestvice (impresionizam).

Škole

O. Ševčík: Op. 8 (nastavak)

O. Ševčík: Op. 9 (prema sposobnosti učenika)

O. Ševčík: Op.1 I. svezak

A. Grigorijan: Ljestvice i razloženi akordi

C. Flesch: Skalensystem

C. F. H. Schradieck: Vježbe za lijevu ruku I. svezak (lakše)

Etide

Izbor etida VI. (Hühn, Malpera, Merle)

Etide II (Peters, Violinschulwerk)

J. Dont: Etide, op. 37.

J. F. Mazas: Etide, op. 36.

R. Kreutzer: 42 Etide (lakše)

P. Feigerl: 24 Etide

(U šestom razredu treba završiti najmanje 8 etida.)

Koncerti

L. Miranov: Concertino u starom stilu

A. Vivaldi: Koncert, op. 3, br. 9 u D-duru.

A. Vivaldi: Koncert u g-molu (Vivaldi album – ed. Musica Budapest)

A. Vivaldi: Koncert, op. 3, br. 12 u E-duru

J. B. Accolay: Concertino u a-molu

G. Holländer: Concertino, op. 62.

L. Portnoff: Concertino, op. 14. u a-molu

J. B. Viotti: Koncert, br. 23, I. stavak

W. A. Mozart: Mali koncert

Koncertne skladbe

W. Burmester: Skladbe starih majstora

A. Moffat: Stari majstori za mlade violiniste II. svezak

Zbirka skladbi za violinu III. svezak (hrestomatija, Muzika Moskva)

B. Bjelinski: Šest invencija

M. Šlik: Međimurska, Momačka (rukopis)

M. Skalar: Mladinske skladbe I. svezak

G. F. Händel: Sarabande

W. A. Mozart: Bagatelle

G. Ph. Telemann: Sarabande et Gavotte

A. Corelli: Allegro

J. Haydn: Tema s varijacijama

P. Nardini: Andante

J. S. Bach: Menuette

F. Couperin: La Bavolet Flottant

A. Arcidicomo: Tema s varijacijama (za naprednije)

J. H. Fiocco: Allegro

D. i V. Malpera: Veselje muziciranja – izbor skladbi za mlade violiniste, III. svezak

Sonate

G. F. Händel: Sonate u E-duru i F-duru

A. Corelli: Sonata u e-molu

J. B. Senaille: Sonata u g-molu (ed. Schott)

B. Martinu: Sonatina

Sviranje s lista.

GODIŠNJI ISPIT

Ljestvica kroz tri oktave s trozvucima i četverozvucima.

Jedna etida (J. F. Mazas).

Jedna etida (R. Kreutzer).

Koncert – I. ili II. i III. stavak.

Program se izvodi napamet.

Napomena:

U svim razredima osnovne glazbene škole nastavnik može umjesto navedenih koncerata, etida i koncertnih skladba raditi s učenicom i druge skladbe slične težine. Tijekom ovog dijela programa (5. i 6. razred) nastavniku će biti jasno koji učenici nemaju sve uvjete za budućega glazbenika profesionalca, a koji pak mogu nastaviti svoje glazbeno obrazovanje u srednjoj školi. Kod ovih prvih nastavnik mora biti elastičan, prebacujući akcent s učenikova tehničkog razvoja na emocionalni kontakt i zanimanje za muziciranje. Veoma je važno uvođenje glazbene literature uz pratnju glasovira. Tada će opterećenje »vježbanja« ustupiti u velikoj mjeri mjesto »radosti muziciranja«. Budući da će se ti učenici uskoro baviti glazbom samostalno, važno ih je uputiti u samostalan rad. Učenici koji će se glazbeno profesionalno usmjeriti, na kraju ovog dijela programa trebaju imati sljedeće kvalitete:

- dobro mehaničko funkcioniranje ruku kao rezultat sustavnoga razrađivanja svih pokreta potrebnih kod sviranja
- temeljito poznavanje položaja (od 1. do 7.)
- dobro vladanje osnovnim potezima gudala na žici te spiccato i eventualno leggierom (saltellato)
- vladanje vibratom kao važnim izražajnim sredstvom
- poznavanje osnova fraziranja (dinamika i agogika uvjetovane ekonomikom i različitim opterećenjem gudala)
- prepoznavanje ugođaja skladbe i njezino predavanje (u granicama tehničkih mogućnosti),
- sposobnost memoriranja i većih skladba (koncerti, sonate) te mogućnost koncentracije na razmjerno dulji program. Učenik će uz pomoć nastavnika razvijati svaku od spomenutih kvaliteta kako bi spremno dočekao eventualni prelazak u viši stupanj obrazovanja.

V. i VI. Razred B program

Nastavni plan : 1 sat po 45 minuta

- Individualna nastava

Učenik uključen u B program svladava tehničke zahtjeve u skladu s onima iz I.do IV.razreda, a skladbe se odabiru prema sklonosti i mogućnostima pojedinaca.

LITERATURA

- Kammermusik für Anfänger Z 6915
- Kammermusik für Fortgeschrittene Z 8714
- A. Corelli: 12 sonata za violinu i basso continuo op. 5
 - BAND I. A 12050
 - BAND I. B 12051
 - BAND II. 12265
- Djela ranog baroka za gudače (trio i kvarteti s continuom) Z 7262
- Djela nizozemskih majstora za 3 i 4 instrumenta
 - BANDT I. (za 3 instrumenta) 8367
 - BANDT II. (za 4 instrumenta) 8368
- A. Vivaldi: Sonate za dvije violine Z 8507
- Renesansna djela za 4 instrumenta po izboru (duhači, gudači ili miješana postava) Z 6974

- Plesovi i trionsonate iz 17. stoljeća za 2 violine i vcello s continuo
- A. Vivaldi: Trio u C-duru za gitaru, violinu i vcello RV82, Z 8269
Trio u g-molu za gitaru, violinu i vcello RV82, Z 8422
- Dueti za violinu i vcello za početnike, Z 8733
- Violinski dueti za početnike Z 8307
- Dueti za violinu i violu za početnike Z 12430
- I. Pleyel: Dueti za 2 violine
- I. Szeleny: 15 lakih violinskih dueta, Z 6282
- A. Moffat: Stari majstori mladim sviračima
- J. Ph. Rameau: Violinski komadi
dio I. Z 4651
dio II. Z 6288
- F. Schubert: Ave Maria op. 52 Nr. 6 Z 2626
- J. Strauss: Album, Z 3481
- A. Vivaldi: 12 sonata za violinu i basso continuo
BAND I. Z 12129
BAND II. Z 12238

BLOK-FLAUTA

I. RAZRED

Nastavni plan: 2 puta po 30'

Individualna nastava

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje s glazbalom.

Tumačenje teorije kako bi mogli početi učiti svirati.

Način držanja glazabala.

Način disanja – vježbanje i tumačenje kako dišemo pri sviranju.

TEHNIKA SVIRANJA

Dobivanje čistog tona.

Sviranje dvotaktne fraze u pokretnom tempu s lijepim, čistim tonom.

Šesnaestinke – paziti na izgovor r. t. figurica i ujednačenost.

Artikulacija.

SKLADBE

V. Kondres: Vježbe 1. – 20.

J. F. Giesbert: Plesovi 1. – 8.

Narodne: Pjevala je ptica kos.

Na planincah.

Plovi, plovi.

Jedna stara majka.

Lipe li su...

Tri djevojke proso žele.

Skladbe po slobodnom izboru.

LITERATURA

V. Kondres: Škola za blok-flautu I. dio
 J. F. Giesbert: Klaine Tänze aus Vergangenheit (dueti)

ISPITNO GRADIVO

Jedna vježba.
 Skladba po slobodnom izboru.

II. RAZRED

Nastavni plan 2 puta po 30'

SADRŽAJ RADA

Ponavljjanje teorije i zahvati.

TEHNIKA SVIRANJA

Povišeni i sniženi tonovi.
 Čisti tonovi od f^2 do c^3 .
 Ritam i izgovor.
 Fraziranje.
 C-dur, G-dur, D-dur, F-dur, a-mol, g-mol, d-mol; + trozvuk

SKLADBE

V. Kondres: Vježbe 21. – 40.
 H. Purcell: Menuet
 H. Kaestnar: Kleine Duette Alter Meister 1. – 17.
 W. Roehr: Sonatina u F-duru
 A. Corelli: Menuet
 J. Hajjdn: Ples
 Narodne: Moj očka ma konjčka dva
 Zbogom more
 Proljetna pjesma
 Čaj, Čiro
 Marice divojko
 Galija
 Vehni, vehni fiolice
 Skladbe po slobodnom izboru.

LITERATURA

V. Kondres: Škola za blok-flautu, II. dio
 H. Kaestnar: Kleine Duette Alter Meister – Heft I/II.

ISPITNO GRADIVO

Jedna vježba.
 Skladba po slobodnom izboru.

FLAUTA**I. RAZRED**

Nastavni plan: 2 puta po 30'

OSNOVNO TEHNIČKO I GLAZBENO ZNANJE

Upoznavanje s glazbalom (rukovanje i održavanje).

Upoznavanje notnih vrijednosti (stanke).

Postava usnica (ambažura) na glavi glazbala.

Disanje, rad ošita, uloga jezika.

Pravilno držanje glazbala, tijela, ruku, prstiju.

Ritamske vježbe na glavi glazbala.

Vođenje tona, opseg $D^1 - G^3$.

Intonacija, slušanje.

Osnovne dinamičke i agogičke oznake.

LJESTVICE

C-dur, G-dur, F-dur u cijelim notama, polovinkama i četvrtinkama s toničkim trozvukom (kroz jednu oktavu), M-četvrtinka = 60.

POČETNICE I ŠKOLE (ili kombinacija navedenih)

T. Tabaka: Škola za flautu I. dio

T. Buh – N. Tomšić: Škola za flautu do broja 80

C. P. Herfurth – M. Stuart: A tune a day

I. Ory: La Flute traversiere

M. Moyse: Le debutant flautist

G. Gariboldi: 58 malih etida

T. Wye: A Beginner's Book for the Flute I

P. Y. Artaud: Pour la Flute traversiere

N. Suzuki: Škola uz klavirsku pratnju

H. Altes: Celebre Methode complete de Flute

W. Richter: Schule fur die Querflote

L. Goodwin: Fife book

Druge slične škole.

A. Domančić – Krstulović: Dahom do flaute – priručnik za učitelje

SKLADBE UZ PRATNJU

L. Moyse: A Treasury of Flute music

R. Guiot: Le Chateau Disparu

Pearce-Gunning: The really easy Flute Book

Buh – Tomšić: Prilog iz škole

Kovacs – Bantai: Flute Music (for Beginners 1)

E. Kronke: Kolibris, op. 210

Druge slične skladbe, solo skladbe i dueti primjereni dobi učenika.

MINIMUM GRADIVA

Postaviti ton s pravilnom ambažurom, pravilnim držanjem tijela i pravilnim disanjem.

Ovladati opsegom $D1 - D3$ u cijelim notama, polovinkama, četvrtinkama i osminkama.

Kombinacijom škola za početnika ovladati zadanim opsegom i notnim vrijednostima.

Kretati se u okvirima C-dura.

ISPITNO GRADIVO

Nastup na produkciji s jednom skladbom iz programa, solo ili uz pratnju glasovira – napamet.

II. RAZRED

Nastavni plan: 2 puta po 30'

TEHNIČKO I GLAZBENO ZNANJE

Disanje, ambažura, pravilno držanje.

Opseg C1-A3.

Artikulacije.

Intonacija, slušanje, ugađanje (»štimanje«) glazabala.

Osnovne dinamičke i agogičke oznake.

Čitanje s lista.

Poticanje improvizacije.

LJESTVICE

Sve durske ljestvice s toničkim trozvukom do uključivo 4 predznaka u cijelim notama, polovinkama i četvrtinkama (kroz dvije oktave), M četvrtinka = 60.

POČETNICE I ŠKOLE

T. Buh – N. Tomšić: Šola za flavto do kraja.

E. Prill: Škola za flautu, op. 7.

G. Gariboldi: 30 Easy and progressive studies.

G. Gariboldi: 58 malih etida.

V. Bantai – G. Kovacs: Selected Studies for Flaute I.

T. Wye: A Beginner s Book for the Flute II.

Adams – Harris: 125 easy classic studies for Flute

Druge slične škole.

SKLADBE UZ PRATNJU

E. Kronke: Kolibris op. 210

Kovacs – Bantai: Flaute Music (for Beginners) 1, 2

F. Schubert: Plesovi za flautu i gitaru (Original tanze)

L. Moyses: A treasury of Flute music

F. Farkas: Early Hungarian Dances

S. Arriagada: Chants et danses de la Cordillere des Andes

H. Tomasi: Le petit Chevrier Corse

Razni autori (Pearce – Gunning): First Book of Flute solos

I druge slične skladbe, solo skladbe i dueti primjereni tom uzrastu.

MINIMUM GRADIVA

Kombinacijom škola predloženih za II. razred ovladati literaturom s jednim predznakom.

Ovladati opsegom D1 – G3, dodati C1.

Izbor od desetak etida iz predloženih škola bit će dovoljan za II. razred osnovne škole, u tim okvirima izabrati i skladbe uz pratnju glasovira (najmanje tri).

ISPITNO GRADIVO

Durska ljestvica s trozvukom.

Jedna etida (nije obvezna napamet).

Jedna skladba uz pratnju glasovira – napamet.

III. RAZRED

Nastavni plan: 2 puta po 30'

TEHNIČKO I GLAZBENO ZNANJE

Disanje – intenzitet (vođenje) tona, ambažura,

Pravilno držanje.

Tonske vježbe.

Poticanje vibrata.

Dupli jezik.

Opseg C1 – C4.

Jednostavni ukrasi.

Artikulacije.

Čitanje s lista

Fraziranje, poticanje improvizacije.

Intonacija, slušanje, ugađanje glazabala.

LJESTVICE

Sve durske i molske (prirodne, harmonijske i melodijske) ljestvice do uključivo 4 predznaka u cijelim notama, polovinkama, četvrtinkama, osminkama i šesnaestinkama s rastavljenim toničkim trozvucima i različitim artikulacijama, M četvrtinka = 60.

ETIDE (jedne od navedenih ili kombinacija)

G. Gariboldi: 20 malih etida, op.132

G. Gariboldi: Etudes mignonnes, op.131

T. Tabaka: Škola za flautu II. dio – vježbe s ukrasima

J. Demersseman: 50 Etudes melodiques, op. 4 I.

SKLADBE UZ PRATNJU

V. Bantai – Kovacs: Small Performance Pieces for Flute

E. Bozza: Quatre Pieces Faciles

F. Rupel: Lažje koncertne skladbe (izbor).

Razni autori: Skladbe hrvatskih kompozitora (izbor)

E. Köhler: Dueti, op. 55 I. sv. (izbor)

F. Devienne: 18 malih dueta

Barokne sonate – npr. Marcello, Veracini, Telemann i dr. (izbor) i druge slične skladbe, solo skladbe i dueti primjereni dobi učenika.

MINIMUM GRADIVA

Ovladati ljestvicama do 2 predznaka.

Ovladati opsegom od C1 – A3.

U okvirima 2 predznaka svladati desetak etida iz predloženih škola.

Dueti ili skladbe uz pratnju – prema mogućnostima, najmanje 3.

ISPITNO GRADIVO

Durska i molska (harmonijska) ljestvica s trozvucima.

Jedna etida (nije obvezna napamet).

Jedna skladba uz pratnju glasovira – napamet.

IV. RAZRED

Nastavni plan: 2 puta po 45'

TEHNIČKO I GLAZBENO ZNANJE

Nastavak svega navedenog u prethodnim razredima.

Zahtjevniji ukrasi.

Vibrato.

Kromatika (prstomet).

Usavršavanje duplog jezika.

Artikulacije.

Čitanje s lista.

O stilovima u glazbi.

O obliku i formi skladba.

LJESTVICE

Sve durske i molske (prirodne, harmonijske i melodijske) ljestvice s toničkim trozvucima u svim notnim vrijednostima i artikulacije.

Terce.

M četvrtinka = 60.

ETIDE (jedne od navedenih ili kombinacija)

Bantai – Kovacs: Selected studies for flute II

G. Gariboldi: 20 Etudes Chantantes, op. 88

M. Moyse: 25 malih etida s varijacijama

E. Köhler: 20 Lektionen, op. 93 I. i II. sv.

J. Demersseman: 50 etudes melodiques, op.4 II.

Druge slične etide.

SKLADBE UZ PRATNJU

V. Bantai: 3 tamburini

Bantai – Kovacs: Small Performance Pieces for Flute

J. Charpentier: Pour Syrx

C. Debussy: The Little Negro

F. Rupel: Lažje koncertne skladbe i slične kompozicije

E. Köhler: Dueti, op.55 I sv. – izbor

Vivaldi, Telemann, Benda, Marcello, Blavet i dr.

Barokne sonate – izbor

Razni autori: Skladbe hrvatskih skladatelja (izbor)

V. Gelli: 3 divertimenta za flautu i gitaru

Druge slične skladbe primjerene toj dobi učenika, za solo flautu, uz pratnju glasovira ili drugog glazabala te dueti.

MINIMUM GRADIVA

Ovladati ljestvicama do 4 predznaka.

Ostati u opsegu C1–A3.

Svladati izbor desetak etida predviđenih programom u okvirima 4 predznaka.

Jedno lakše cikličko djelo i po mogućnosti jednu skladbu domaćeg autora.

ISPITNO GRADIVO

Durska i molska (harmonijski) ljestvica s trozvucima.

Jedna etida (nije obvezna napamet).

Jedna skladba ili jedan stavak cikličke skladbe (brzi) uz pratnju glasovira – napamet.

V. RAZRED A program

Nastavni plan: 2 puta po 45'

TEHNIČKO I GLAZBENO ZNANJE

Sve navedeno iz 4. razreda.

Zahtjevniji ukrasi.

Tonske vježbe, vibrato.

Disanje (dugi dah – metronom).

Artikulacije.

LJESTVICE

Sve durske i molske ljestvice s toničkim trozvucima u svim notnim vrijednostima.

Dominantni i smanjeni septakordi.

Terce.

Različite artikulacije.

Kromatika – dupli jezik.

Sve navedeno u tempu M četvrtinka = 60.

ETIDE (jedne od navedenih ili kombinacija)

G. Gariboldi: Exercice Journaliers, op. 89

E. Köhler: 15 lakih etida op. 33 I. sv.

L. Drouet: 25 etida – izbor

E. Köhler: Romantične etide, op. 66 – izbor

J. Andersen: 18 studia, op. 41

M. Moyse: De la Sonorite

Druge slične etide.

SKLADBE UZ PRATNJU

Blavet, Handel, Mozart, Benda, Vinci, Shers, Scarlatti, Weber, Hasse, Vankal i dr. – Barokne sonate (izbor).

M. Moyse: Sicilienne, Sarabande, Menuet.

F. Rupel: Lažje koncertne skladbe.

W. A. Mozart: Andante.

Linicke, Tartini, Vivaldi i dr. – Koncerti – izbor.

Ph. Gaubert: Sicilienne pour Flute et Orcestre.

C. Chaminade: Pastorale enfantine op.12.

C. Debussy: Le petit Negre.

Razni autori – Skladbe hrvatskih kompozitora (izbor).

E. Köhler: Dueti, op. 55, I. i II. sv. – izbor.

Druge slične skladbe primjerene tom uzrastu za solo flautu, uz pratnju glasovira ili

drugog glazabala te dueti.

MINIMUM GRADIVA

Sve ljestvice do 7 predznaka i terce.

Ostati u opsegu C1 – C4.

Izbor od desetak etida predviđenih programom.

Jednu cikličku skladbu i po mogućnosti jednu skladbu domaćeg autora.

ISPITNO GRADIVO

Durska i molska (harmonijska) ljestvica s trozvucima.

Jedna etida (nije obvezna napamet).

Dva stavka cikličke skladbe (polagani i brzi) uz pratnju glasovira – napamet.

Čitanje s lista.

VI. RAZRED A program

Nastavni plan: 2 puta po 45'

TEHNIČKO I GLAZBENO ZNANJE

Sve navedeno u 4. i 5. razredu.

Artikulacija i tehnika.

Dinamika.

Tonske vježbe.

Agogika.

Improvizacija

LJESTVICE

Sve durske i molske ljestvice s toničkim trozvucima u svim notnim vrijednostima.

Dominantni i smanjeni septakordi.

Terce.

Različite artikulacije.

Kromatika u različitim artikulacijama i s duplim jezikom.

Sve navedeno u tempu M četvrtinka = 60

ETIDE (jedne od navedenih ili kombinacija)

E. Köhler: 12 srednje teških etida, op. 33, II. sv.

E. Köhler: Romantične etide, op. 66 – izbor

L. Drouet: 25 etida – izbor

H. Gagnebin: 23 Pieces Recreatives et Progressives

S. Mercadante: 20 Caprices

J. Donjon: 8 Etudes de Salon

Druge slične etide.

SKLADBE UZ PRATNJU

Handel, Quantz, Loeillet, Veracini, Telemann, sinovi Bach, Donizetti, Mozart i dr. –
Sonate

Vivaldi, Tartini, Gluck, i dr. – Koncerti

W. Popp: 6 Charakterstucke, op. 471

F. Rupel: Lažje koncertne skladbe

G. Faure: Berceuse, Siciliana, Piece

Ph. Gaubert: Ballade

R. Guiot: Rhapsodie

J. Andersen: Six Morceaux de Salon

R. Schumann: Romanzen, op. 94

Razne druge slične skladbe primjerene toj dobi za solo flautu, uz pratnju glasovira ili drugog glazabala te dueti, autori i skladbe domaćih skladatelja (izbor).

MINIMUM GRADIVA

Sve ljestvice.

Izbor od desetak etida predviđenih programom.

Jednu cikličku skladbu i obvezno jednu skladbu domaćeg autora.

ISPITNO GRADIVO

Durska i molska (harmonijski) ljestvica s trozvucima.

Jedna etida.

Dva stavka cikličke skladbe (polagani i brzi) uz pratnju glasovira.

Gradivo nije obvezno izvesti napamet

V. i VI.razred - B program

Nastavni plan : 1 sat po 45 minuta

Individualna nastava

Tehnički razvoj

-Podržavanje stečenih vještina (učenik svira lakše skladbe etidnog karaktera u skladu sa svojim mogućnostima).

-Muziciranje unutar programskih zahtjeva III.i IV.razreda s blagim prelaskom na lakše zahtjeve V.razreda A programa.

NASTAVNI SADRŽAJI

-Učenik upoznaje nove skladbe iz flautističke literature preko snimaka ili sviranja nastavnika uz komentar i razgovor.

-Podržavanje učenikove potereb za improvizacijom (spontanom ili svjesnom).

LITERATURA

Skladbe programskih zahtjeva III.i IV.razreda s blagim prelaskom na lakše zahtjeve V.razreda A programa.

HARMONIKA

I. RAZRED

Nastavni plan: 2 sata od 30'

- individualna nastava

Tehnički razvoj

- upoznavanje harmonike, njezinih dijelova i osnovnih svojstava

- držanje glazbala, postava ruku i prstiju

- postava lijeve ruke na osnovni, terčni bas, dur akord, mol akord

Ljestvice

- sviranje dur ljestvica C, G, i F kroz dvije oktave samo desnom rukom,

- mala rastvorba toničkog trozvuka, te trozvuk istodobno samo desnom rukom

NASTAVNI SADRŽAJI

- čitanje u violinskom i bas ključu

- notne vrijednosti: cijela nota, polovinka, polovinka s točkom, četvrtinka, četvrtinka s točkom i osminka, osminka, šesnaestinka, triola
- vrste takta: 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8,
- artikulacija tona: nonlegato, legato, staccato, tenuto, portato
- obrada dvije oktave desnom rukom, podmetanje i prebacivanje palca, promjene položaja desne ruke
- dinamičke oznake: p, f, mf, crescendo, decrescendo
- oznake tempa: Andante, Moderato, Allegretto, Allegro
- agogička oznaka: ritardando
- improvizacija - spontana

LITERATURA

- V.Odak-Jembrih: Ljestvice za harmoniku (1.dio)
- V.Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 1(min.50 vježbi)
- izbor etida raznih autora (L.Kohler, E.Gnesina, V.Odak- Jembrih, L.Schitte, C.Czerny, A.Žilinski, Njuborskij, A.Goedicke, C.Duvernoy i dr.)
- izbor skladbi starih majstora (D.G.Turk, J.G.Withauer, L.Mozart, J.A.Hasse, G.Ph.Telemann i dr.)
- izbor skladbi raznih autora (W.Bernau, H.Luders, B.Bartok, A.Gračaninov, H.Brandle, W.A.Mozart)
- hrvatske narodne pjesme (obrada V.O. Jembrih)

ZAHTJEVI NA ISPITU I. RAZREDA

- jedna dur-ljestvica kroz dvije oktave, mala rastvorba toničkog trozvuka, te trozvuk istodobno, samo desnom rukom
 - jedna etida
 - jedna skladba po slobodnom izboru
- Program se izvodi napamet.

II. RAZRED

Nastavni plan: 2 sata od 30'
individualna nastava

Tehnički razvoj

- usavršavanje tehnike mijeha
- dalje razvijanje unutarnjeg osjećaja za ritam u daljem razvoju kompliciranijeg ritmičkog tijeka
- osnovni i tremolo registar treba dopuniti obradom registra duboke oktave s odgovarajućim kombinacijama uz uključivanje na polovini ili četvrtini pauze i pripremljen prstored
- -priprema za polifoniju jednostavnija melodijska kretanja u diskantu i basu naizmjenično uz adekvatno dinamičko nijansiranje
- -formiranje tona mijehom kroz spuštanje
- -komorno muziciranje

Ljestvice

- sviranje dur ljestvica C, G, D, F i B kroz dvije oktave paralelno, protupomak, te sviranje toničkog trozvuka istodobno i mala rastvorba s obje ruke
- sviranje mol ljestvica a i e , harmonijske i melodijske kroz dvije oktave, te sviranje toničkog trozvuka istodobno i mala rastvorba s obje ruke

NASTAVNI SADRŽAJI

- punktirana osminka
- vrste takta: 4/8, 2/2, 3/2, 4/2
- sviranje dvohvata u desnoj ruci
- oznake tempa: Adagio, Lento
- agogička oznaka: accelerando, piu mosso, meno mosso
- improvizacija - spontana

LITERATURA

- V.Odak-Jembrih: Ljestvice za harmoniku (1.dio)
- V.Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 2
- izbor etida raznih autora (L.Kohler, E.Gnesina, V.Odak- Jembrih, L.Schitte, C.Czerny, A.Žilinski, Njuborskij, A.Goedicke, C.Duvernoy i dr.) minimum 12 etida
- izbor skladbi starih majstora (D.G.Turk, J.G.Withauer, L.Mozart, J.A.Hasse, G.Ph.Telemann i dr.)
- izbor skladbi raznih autora (W.Bernau, H.Luders, B.Bartok, A.Gračaninov, H.Brandle, W.A.Mozart)
- hrvatske narodne pjesme (obrada V.O. Jembrih)
- Czerny-Vrhovski: Etide
- H. Luders: Album lakih skladbi za harmoniku
- V. Bernau: Male skladbe za harmoniku (Ed.Hohner 10302)
- Š. Ban: Kartke studije za harmoniku

ZAHTEVI NA ISPITU II. RAZREDA:

- jedna ljestvica kroz dvije oktave paralelno i protupomak, te sviranje toničkog trozvuka istodobno i mala rastvorba s obje ruke
- jedna etida
- dvije skladbe različitog karaktera (jedna skladba starih majstora i jedna skladba po slobodnom izboru)

Program se izvodi napamet.

III. RAZRED

Nastavni plan III. godine: 2 sata od 30'

- individualna nastava

Tehnički razvoj

- usavršavanje tehnike mijeha
- primjena savladanih vrsta artikulacije kroz odgovarajući stil i karakter skladbe
- Ljestvice:
- durske ljestvice do 4 predznaka, kroz 2 oktave (paralelno i u protupomaku)
- molske ljestvice do 2 predznaka, kroz 2 oktave paralelno, harmonijski i melodijski mol
- dur i mol trozvuci četveroglasno u maloj rastvorbi
- dominantni septakord četveroglasno u maloj rastvorbi
- smanjeni septakord istodobno samo uz upotrebu osnovnog tona akord (informativno)

NASTAVNI SADRŽAJI

- obrada ukrasa: dugi i kratki predudar
- upoznavanje osnova polifonije
- izvođenje skladbi cikličkog oblika (sonatina)
- upoznavanje kromatskog basa
- komorno muziciranje (dueti uz pomoć nastavnika)
- sviranje á vista

LITERATURA

- V. Odak – Jembrih : Ljestvice za harmoniku (II dio)
- V. Odak- Jembrih: Čudesni svijet harmonike 3 (izbor etida različitih autora, polif. skladbe i skladbe raznih autora
- J. S .Bach: male kompozicije (u transkripciji)
- H. Boll: Tri komada
- J. Matanović: Suita Cirkus (iz zbirke Bijeli put)
- M. Ivanov: Sonatina za harmoniku u D-duru
- J. Matanović: Album Novi put (po izboru)
- L. Međeri: 12 Minijatura (najlakše)
- M. Buchberger-Karlo: Polifonijom kroz stoljeća
- minimum 12 etida s raznim tehničkim problemima

ZAHTJEVI NA ISPITU III. RAZREDA

- jedna dur ljestvica
- jedna etida
- jedna polifona skladba

- jedna skladba po izboru

Program se izvodi napamet.

IV. RAZRED

Nastavni plan IV. godine: 2 sata od 45'

- individualna nastava

Improvizacija: spontana i svjesna, metodički razvojna

Glazbeni oblici: osvještavanje daljih oblika iz svirane litarature, suite, ukazivanje na motiv i motivičke obrade

Ljestvice: Sve durske i istoimene molske ljestvice kroz dvije oktave paralelno i u protupomaku, dur i mol trozvuci četveroglasno u maloj rastvorbi istodobno i kroz jednu oktavu paralelno. Dominantni i smanjeni septakordi četveroglasno u maloj rastvorbi i istodobno u paralelnom kretanju

LITERATURA

- V.Odak-Jembrih: Ljestvice za harmoniku (II dio)
- V.Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 4(izbor etida različitih autora, polif. skladbe i skladbe raznih autora)
- -Vuković- Terzić III svezak i "Izbor etida i kompozicija I.svezak
- L.Kohler-Stanko Mihovilić: Etude
- Zbirka Micic 7 (etude Czerny po izboru)
 - Duvernoy- Lemoine, Vrhovski II svezak Etude
 - J.S. Bach: Male kompozicije (u transkripciji)
 - J.S. Bach: mali preludiji (u transkripciji)
 - Margarita Baračkov: Originalne kompozicije, svezak II
- W. Richter: Mala suite
- H. Boll: Tri komada
- J. Matanović: Suite Cirkus (iz zbirke Bijeli put)
- J. Matanović: Album Novi put (po izboru)
- L. Međeri: 12 Minijatura
- M. Buchberger-Karlo: Polifonijom kroz stoljeća

Minimum 10 etida, 2-3 polifone skladbe, jedna ciklična skladba i 3 skladbe uglavnom originalno prepisane za harmoniku.

ZAHTJEVI NA ISPITU IV razreda

- jedna ljestvica
- jedna etida
- jedna ciklična originalna skladba (dva stavka)
- jedna polifona skladba
- jedna originalna skladba po izboru

Program se izvodi napamet.

V. RAZRED - A program

Nastavni plan : 2. sata od 45'

- individualna nastava

Tehnički razvoj

- rad na tehnicima mijeha
- rad daljnjem usavršavanju interpretacije

Improvizacija: spontana i svjesna, metodički razvojno

Glazbeni oblici: osvještavanje oblika iz svirane literature; princip polifonije, suite, ciklički oblik, općenit modulacijski plan

Ljestvice

- sve dur i mol ljestvice kroz dvije oktave paralelno i u protupomaku.
- sve dur i mol ljestvice u tercama i sekstama (odnos lijeve i desne ruke)
- svi dur i mol trozvuci u velikoj rastvorbi i istodobno (četveroglasno) paralelno
- dominantni i smanjeni septakordi u velikoj rastvorbi i istodobno (peteroglasno) paralelno

NASTAVNI SADRŽAJI

- rad na osvještavanju i analizi glazbenih oblika (dvodjelna, trodjelna pjesma, imitacija,)
- improvizacija: spontana i svjesna, metodički razvojno
- čitanje á vista
- komorno muziciranje (uz pomoć nastavnika)

LITERATURA

- V.Odak-Jembrih: Ljestvice za harmoniku (II. dio)
- V.Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 5 (izbor etida različitih autora, polif. skladbe i skladbe raznih autora)
- -Czerny-Bukovski II Etude
- L.Kohler-Stanko Mihovilić: Etude
- -Vuković- Terzić "Izbor etida i kompozicija I.svezak
- -J.S. Bach: mali preludiji (u transkripciji)
- -D. Zipoli: Fugetta
- -Ilija Havliček: Svite
- -Fakin: Marljivi harmonikas
- G. Sviridov: Četiri komada

- B. Dóvlasz: Sonatina minima

- J. Matanović: Svemirska impresija (zbirka Novi put)
- J. Matanović: Sonatina (zbirka Novi put)
- N. Rakov: Četiri pjesme
- W. Richter: Suita
- H. Boll: Mala suite u 5 stavaka

- -Zlicher: Sposobni akrobata, Slike sa sajma
- Minimum 10 etida, 2-3 polifone skladbe, jedna ciklična skladba i 3 skladbe uglavnom originalno prepisane za harmoniku.

ZAHTJEVI NA ISPITU V.RAZREDA

- jedna ljestvica
- jedna etida
- jedna polifona skladba
- jedna sonatina ili ciklička skladba
- jedna originalna skladba po izboru

Program se izvodi napamet.

VI.RAZRED - A program

Nastavni plan : 2. sata od 45'

- individualna nastava

Tehnički razvoj

- rad na tehnicijama
- rad daljnjem usavršavanju interpretacije

Ljestvice

- sve dur i mol ljestvice kroz dvije oktave paralelno i u protupomaku.
- sve dur i mol ljestvice u tercama i sekstama (odnos lijeve i desne ruke)
- svi dur i mol trozvuci u velikoj rastvorbi i istodobno (četveroglasno) paralelno
- dominantni i smanjeni septakordi u velikoj rastvorbi i istodobno (peteroglasno) paralelno

NASTAVNI SADRŽAJI

- rad na osvještavanju i analizi glazbenih oblika (dvodjelna, trodjelna pjesma, imitacija, invencija, fuga, suita sonata, tonalni odnosi tema, modulacijski plan, tematska obrada, varijacija)
- improvizacija: spontana i svjesna, metodički razvojno
- čitanje á vista
- komorno muziciranje (uz pomoć nastavnika)

LITERATURA

Etide:

- V.Odak-Jembrih: Ljestvice za harmoniku (II. dio)
- V.Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 6 (izbor etida različitih autora, polif. skladbe i skladbe raznih autora)

- -N.Fakin: Marljivi harmonicas
- -Czerny – Bukovski: III etude
- -L.Kohler- Mihovilić Etude
- -Vuković – Terzić izbor etida i kompozicija

Minimum 8 etida

Polifone skladbe:

- J.Mendel: Invencija in C
- T. Prosch: Polifone studije
- Bradačeva-Groščeva: Male skladbe majstora 17.-19.st.
- J.S.Bach Dvoglasne invencije (u transkripciji)
- G.F.Telemann Fuga

Minimum dvije polifone skladbe.

Cikličke skladbe i originalne skladbe po izboru:

- G. Sviridov: Četiri komada
- B. Dvlasz: Sonatina minima
- J. Matanović: Svemirska impresija (zbirka Novi put)
- J. Matanović: Sonatina (zbirka Novi put)
- N. Rakov: Četiri pjesme
- W. Richter: Suita
- H. Boll: Mala suita u 5 stavaka
- W. Bernau: Sonatina u C-duru
- I. Bogar: Sonatina
- Sugar: Sonatina
- N. Rakov: Mala suita
- L. von Knorr: 12 komada (Ed. Hohner 10285)
- H. Reinbothe: Suita U kazalištu lutaka
- I. Havliček: Šest varijacija u a-molu
- H. Boll: 4 minijature
- -I. Havliček: 6 varijacija a-mol, Varijacije d-mol
- H.Herrmann; 7 novih glazbenih igara, Mali koncert za harmoniku
- J.Shelb: Balkanski ples
- M. Brajković: Scherzino
- -L. Laurent: Toccatina

ZAHTJEVI NA ISPITU VI. RAZREDA

- jedna dur i jedna mol ljestvica
- jedna etida
- jedna polifona skladba
- jedna cijela sonatina ili ciklička skladba
- jedna originalna skladba po izboru

Program se izvodi napamet.

V. i VI. RAZRED B PROGRAM

Nastavni plan : 1 sat od 45'

Individualna nastava

- podržavanje stečenih vještina (učenik svira lakše skladbe etidnog karaktera u skladu sa svojim mogućnostima)
- muziciranje unutar programskih zahtjeva III.i IV.razreda s blagim prelaskom na lakše zahtjeve V.razreda A programa
- podržavanje učenikove potrebe za improvizacijom (spontanom ili svjesnom)

LITERATURA:

- skladbe programskih zahtjeva III.i IV.razreda s blagim prelaskom na lakše zahtjeve V.razreda A programa
- učenik upoznaje nove skladbe iz harmonikaške literature preko snimaka ili sviranja nastavnika uz komentar i razgovor

GITARA

I. RAZRED

Nastavni plan: 2 puta po 30'

Individualna nastava

SADRŽAJ RADA

Sviračev stav i držanje gitare. Postava desne ruke. Trzanje tirando i apoyando. Trzanje uz upotrebu nokta (ako to dopuštaju okolnosti). Vježbe na slobodnim žicama.

Postava lijeve ruke.

Glazbena pismenost – poznavanje nota u G ključu (e – h2); vrijednosti nota i temeljne mjere.

I. pozicija uz mogućnost proširenja do V. pozicije (na prvoj žici).

Osnovne dinamičke oznake (piano, forte, crescendo, diminuendo).

Najjednostavnije ritamske vježbe.

Pojam fraze i njena realizacija.

Osnovni agogički pojmovi (ritardando, rallentando)

Durske i polustepenske ljestvice kroz jednu i dvije oktave u I. položaju (polustepenske ljestvice obrađivati u višim položajima zbog optimalnijeg položaja za lijevu ruku).

M. Giuliani: Vježbe rastavljenih akorda op. 1, br. 1–3, 7–15.

D. Aguado: Etide, br. 1 i 2 (Suvini-Zerboni).

Lagane skladbe renesansnih, baroknih, klasičnih i suvremenih autora, koje se, na primjer, mogu naći u sljedećim zbirkama:

M. Carcassi: Brevier

Horáček: Moje kytara (Supraphon)

S. Rak: Rozmary (Panton)

F. Spiller: Gitara za najmlađe, Škola za gitaru, I. stupanj

Picture Book for Guitar Players (Editio Musica)

Lagane skladbe hrvatskih skladatelja:

Glazba hrvatskih gitarista (Music Play, Zagreb).

Ostale dostupne zbirke kompozicija odgovarajuće težine i teže.

ISPITNO GRADIVO

Jedna ljestvica, jedna etida i jedna skladba.
Program se izvodi napamet.

II. RAZRED

Nastavni plan: 2 puta po 30'

SADRŽAJ RADA

Utvrđivanje I. pozicije. II. pozicija. Prijelaz iz I. u II. poziciju i obratno uz proširenje poznavanja hvataljke do V. pozicije na svim melodijskim žicama. Jednostavni primjeri silaznog legata, uzlazni legato informativno. Barré informativno. Razvijanje spretnosti desne ruke – rastavljeni akordi. Arpeggio u užem smislu. Dinamika: *mf*, *mp*, akcenti. Diferenciranje melodije od harmonijske pratnje. Promjena boje tona (sul tasto, naturale, sul ponticello). Artikulacija – staccato, portato. Tempo i agogika: oznake za tempo i agogiku sukladno literaturi koju učenik svira (andante, lento, moderato, korona). Ritam: ta-fa-te-fe ritam i varijacije, punktirani ritam, triola, sinkopa. Ugađanje gitare. Preugađanje žica.

Durske, molske i polustepenske ljestvice kroz dvije oktave bez promjene pozicije tipiziranih prstometa (bez uporabe slobodnih žica).

Giuliani: Vježbe rastavljenih akorda op. 1, br. 18–33, 35

Lagane etide sljedećih autora:

D. Aguado

F. Carulli: op. 333

F. Sor. op. 44, 60, 31

R. de Viseé: Menuet C-dur

Lagane skladbe sličnih zahtjeva renesansnih, baroknih, klasičnih i suvremenih autora, koje se, na primjer, mogu naći u sljedećim zbirkama:

M. Carcassi: Brevier

J. W. Duarte: Youth at the Strings (Ricordi)

S. Rak: Rozmary (Panton)

S. Rak: 15 Descriptive Pieces for Guitar (Elderslie Music)

S. Rak: Minutová Sola (Supraphon)

F. Spiller: Škola za gitaru, I. i II. stupanj

A. Tansman: Douze Pieces Faciles (Eschig)

G. Montreuil: Divertissement pour guitare (Doberman yppan)

M. Tesař: Album dvaceti gitardsych skladeb (Reflex)

Solo Now (Chanterelle)

Modern Times, I. (Chanterelle)

Lagane skladbe sličnih zahtjeva domaćih skladatelja:

Glazba hrvatskih gitarista (Music Play, Zagreb)

Ostale dostupne zbirke kompozicija odgovarajuće težine i teže.

MINIMUM GRADIVA

8 etida.

5 skladba autora 16. i 17. stoljeća.

10 skladbi ostalih autora.

ISPITNO GRADIVO

Jedna ljestvica s kadencom, jedna etida i dvije skladbe.

Program se izvodi napamet.

III. RAZRED

Nastavni plan: 2 puta po 30'

SADRŽAJ RADA

Kretanje po hvataljci prema XII. polju. Daljnji rad na jednoglasnom legatu. Daljnji rad na barréu. Daljnji rad na rastavljenim akordima. Dinamika: *pp*, *ff*, subito piano. Artikulacija – tenuto. Vibrato. Prirodni flageoletni tonovi.

Ljestvice tipiziranih prstometa kroz dvije i tri oktave s promjenom položaja.

M. Giuliani: Vježbe rastavljenih akorda, op. 1, br. 36–65

Odgovarajuće etide sljedećih autora:

D. Aguado

L. Brouwer: Etudes simples, I. (Eschig)

F. Carulli op. 333

K. Scheit: Tonbildungs-Studien

F. Sor: Op. 44, 60, 31

N. Coste: Mazurkan

R. de Viseé: Menuet D-dur.

Skladbe sličnih zahtjeva renesansnih, baroknih, klasičnih i suvremenih autora, koje se, naprimjer, mogu naći u sljedećim zbirkama:

W. Duarte: Youth at the Strings (Ricordi)

W. Duarte: Some of the Noah's Ark, op. 55 (Ricordi)

W. Duarte: Six Easy Pictures, op. 57 (Novello)

W. Duarte: Corals for Guitar (Novello)

G. Montreuil: Divertissement pour guitarre (Doberman yppan)

Peter Nutall: Twelve inventions (Holley Music)

N. Koškin: Mascarades (Lemoine)

S. Rak: Minutová sola (Supraphon)

S. Rak: Rozmary (Panton)

S. Rak: 15 Descriptive Pieces for Guitar (Elderslie Music)

F. Spiller: Škola za gitaru, II. i III. stupanj

A. Tansman: Douze Pieces Faciles (Eschig)

M. Tesař: Album dvaceti gitarsyck skladeb (Reflex)

Modern Times, I. i II. (Chanterelle).

Skladbe sličnih zahtjeva domaćih skladatelja:

Glazba hrvatskih gitarista (Music Play, Zagreb).

MINIMUM GRADIVA

8 etida.

5 skladba autora 16. i 17. stoljeća.

5 skladba klasičnih autora.

5 skladba suvremenih autora.

ISPITNO GRADIVO

Jedna ljestvica s kadencom, jedna etida i dvije skladbe različitog stilskog razdoblja.

Program se izvodi napamet.

IV. RAZRED

Nastavni plan: 2 puta po 45'

SADRŽAJ RADA

Svi oblici uzlaznoga i silaznoga jednoglasnoga jednokratnog legata. Glissando. Daljnji rad na promjeni položaja. Veliki barré. Daljnji rad na razvijanju spretnosti desne ruke. Daljnji rad na vibratu. Tempo i agogika: proširiti osnovne oznake agogike, tempa i karaktera (meno mosso, più mosso, sostenuto, allegro, accelerando). Upoznavanje sa glazbenim stilovima, formi i obliku skladbi koje učenik svira. Sviranje s lista tehničke razine II. razreda.

Ljestvice tipiziranih prstometa s promjenom položaja kroz dvije i tri oktave.

M. Giuliani: Vježbe rastavljenih akorda, op. 1, br. 66–88

Odgovarajuće etide sljedećih autora:

D. Aguado

L. Brouwer: Etudes simples, I. i II. (Eschig)

F. Sor: Op. 44, 60, 31

F. Tárrega

I. Padovec: Polka

J. S. Bach: BWV114 Menuet (G – dur)

E. Pujol: II Triquilanda (Max Eschig)

Skladbe sličnih zahtjeva renesansnih, baroknih, klasičnih i suvremenih autora, koje se, na primjer, mogu naći u sljedećim zbirkama:

B. Bártok: Album za djecu (Musica Budapest)

Peter Nutall: Twelve inventions (Holley Music)

W. Duarte: Within Easy Rich (Ricordi)

W. Duarte: Six Easy Pictures, op. 57 (Novello)

F. Kleynjans: Le coin de l'enfance op. 97 (Lemoine)

N. Koškin: Mascarades (Lemoine)

C. Machado: Trois Toadas (Lemoine)

C. Negri: Le Gratie d'Amore (Universal Edition)

Quine: Easy Modern Guitar Music (Oxford University Press)

F. Spiller: Škola za gitaru, III. i IV. stupanj

A. Tansman: Douze Pieces Faciles (Eschig)

Modern Times, II. i III. (Chanterelle)

Skladbe sličnih zahtjeva domaćih skladatelja:

Glazba hrvatskih gitarista (Music Play, Zagreb).

MINIMUM GRADIVA

8 etida.

5 skladba autora 16. i 17. stoljeća.

5 skladba klasičnih autora.

5 skladba suvremenih autora.

ISPITNO GRADIVO

Jedna ljestvica s kadencom, jedna etida i dvije skladbe različitih stilskih razdoblja.

Program se izvodi napamet.

V. RAZRED A program

Nastavni plan: 2 puta po 45'

SADRŽAJ RADA

Višekratni jednoglasni legato. Ukrasi. Pizzicato. Umjetni flageoletni tonovi. Daljnji rad na barréu.

Sve durske ljestvice, e, f, g - harmonijski mol ljestvice kroz dvije i tri oktave. Tempo i agogika: allargando, rubato. Dinamika: sforzato. Sviranje s lista tehničke razine III. razreda.

M. Giuliani: Vježbe rastavljenih akorda, op. 1, br. 89–108

Odgovarajuće etide sljedećih autora:

D. Aguado

N. Coste

L. Brouwer: Etudes simples, II. (Eschig)

A. Carlevaro: Microestudios, I., II. i III. (Chanterelle)

F. Kleynjans: Estudines (Leduc)

F. Sor: Op. 60, 31, 35

J. Ibert: Ariette (Leduc)

L. Milan: Pavana C-dur

Poulenc: Sarabande (Ricordi).

Skladbe sličnih zahtjeva renesansnih, baroknih, klasičnih i suvremenih autora, koje se, na primjer, mogu naći u sljedećim zbirkama:

F. Kleynjans: Le coin de l'enfance, op. 97 (Lemoine)

N. Koškin: Mascarades (Lemoine)

Quine: Easy Modern Guitar Music (Oxford University Press)

F. Spiller: Škola za gitaru, III., IV. i V. stupanj

A. Tansman: Douze Pieces Faciles (Eschig)

Klassiker der Gitarre, I. i II. (Vebdeutscher Verlag)

Modern Times, III. i IV. (Chanterelle)

Lagane skladbe domaćih skladatelja:

Glazba hrvatskih gitarista (Music Play, Zagreb)

MINIMUM GRADIVA

10 etida.

5 skladba autora 16. i 17. stoljeća.

5 skladba klasičnih autora.

5 skladba suvremenih autora.

ISPITNO GRADIVO

Jedna ljestvica s kadencom, jedna etida i tri skladbe različitih stilskih razdoblja.

Program se izvodi napamet.

VI. RAZRED A program

Nastavni plan: 2 puta po 45'

SADRŽAJ RADA

Rasgueado. Tambora. Tremolo.

Za ulaz u srednju školu traži se temeljito poznavanje hvataljke do XII. polja, suvereno vladanje promjenom položaja, izvedba jednoglasnih legata, barréa, vibrata, upotreba noktiju kod trzanja žica, kontrola glasnoće i boje tona, samostalno ugađanje gitare. Sviranje s lista tehničke razine IV. razreda.

Sve durske i harmonijski mol ljestvice kroz dvije i tri oktave.

M. Giuliani: Vježbe rastavljenih akorda, op. 1, br. 4-6, 16, 17, 34, 109-120

A. Carlevaro: Serie Didactica para guitarra – cuaderno no. 4

Odgovarajuće etide sljedećih autora:

D. Aguado

N. Coste

M. Giuliani: op. 48, br. 6, 7, 13

L. Brouwer: Etudes simples, II. i III. (Eschig)

M. Carcassi: Op. 60

A. Carlevaro: Microestudios, I., II. i III. (Chanterelle)

F. Kleynjans: Estudines (Leduc)

F. Sor: Op. 60, 31, 35,

F. Tárrega

J. S. Bach: Boureé iz Suite BWV 996

A. B. Barrios: Villancico de Navidad

L. von Call: Sonatina, op. 22

G. A. Brescianello: Partita br. 16 (e – mol)

M. Carcassi: Air Varie op. 8

F. Sor: Menuet D-dur, op. 11, br. 5.

Skladbe sličnih zahtjeva renesansnih, baroknih, klasičnih i suvremenih autora, koje se, na primjer, mogu naći u sljedećim zbirkama:

Hand: Fifteen Minutes (Ricordi)

R. Dyens: 20 lettres pour guitare solo (Henry Lemoine)

N. Koškin: Mascarades (Lemoine)

Quine: Easy Modern Guitar Music (Oxford University Press)

F. Spiller: Škola za gitaru, IV. stupanj

Klassiker der Gitarre, I. i II. (Vebdeutscher Verlag),

Modern Times, IV. i V. (Chanterelle),

Skladbe sličnih zahtjeva domaćih skladatelja:

Glazba hrvatskih gitarista (Music Play, Zagreb)

MINIMUM GRADIVA

10 etida.

5 skladba autora 16. i 17. stoljeća.

5 skladba klasičnih autora.

5 skladba suvremenih autora.

ISPITNO GRADIVO

Jedna ljestvica s kadencom, jedna etida i tri skladbe različitih stilskih razdoblja.

Program se izvodi napamet.

V. i VI. RAZRED B PROGRAM

Nastavni plan : 1 sat od 45'

Individualna nastava

- održavanje stečenih vještina (učenik svira lakše skladbe etidnog karaktera u skladu sa svojim mogućnostima)
- muziciranje unutar programskih zahtjeva III.i IV.razreda s blagim prelaskom na lakše zahtjeve V.razreda A programa
- održavanje učenikove potrebe za improvizacijom (spontanom ili svjesnom)

LITERATURA:

- skladbe programskih zahtjeva III.i IV.razreda s blagim prelaskom na lakše zahtjeve V.razreda A programa
- učenik upoznaje nove skladbe iz literature za klasičnu gitaru preko snimaka ili sviranja nastavnika uz komentar i razgovor

TAMBURE

ZADAĆE PREDMETA

Stjecanje znanja i vještine sviranja izabranog glazbala: bisernice, brača ili čela.

Obvezatno učenje čelovića, bugarije ili berde.

Razvijati izvodilačke sposobnosti, motoričke sposobnosti, percepciju, pamćenje, koncentraciju, upornost i radne navike.

Sustavno razvijati osjećaj za ljepotu tona, razvijati osjećaj za metriku, puls i preciznost izvođenja, određivanje tempa, dinamike i agogike.

Postupno razvijati osjećaj za strukturu i oblik glazbenog djela.

Školovanje učenika mora se temeljiti na poznavanju literature i interpretaciji djela svih stilskih razdoblja, obvezatnu sviranju originalne literature pisane za tambure i sviranju tradicionalne – folklorne tamburaške glazbe.

Učenici tambure na individualnoj nastavi imaju po potrebi korepeticiju uz glasovir.

Ovisno o fizičkim predispozicijama i dobi učenika u I. razredu odabire se temeljno glazbalo: bisernica, brač ili čelo.

U drugom razredu učenik se upoznaje s bugarijom i čelom, bračem ili bisernicom ako jedan od navedenih glazbala nije učio u I. razredu.

U IV. razredu, ovisno o sposobnostima i fizičkim mogućnostima, učenik se upoznaje s berdom.

Tijekom cjelokupnog školovanja učenik intenzivno uči svirati temeljno glazbalo i temeljito se upoznaje s instrumentima tamburaškog orkestra.

Radi što bolje motivacije učenika preporučuje se sviranje u ansamblima u ranoj etapi učenja u sklopu individualne nastave.

Ispitno gradivo može se izvesti se u dva dijela:

I. ljestvica i etida

II. ostali dio ispitnog gradiva koje se planira godišnjim planom i programom rada odjela.

Orkestar je obvezatan za sve učenike od trećeg do šestog razreda.

Sviranje u ansamblima priznaje se kao skupno muziciranje, a osobito u sredinama gdje nema dovoljno učenika za osnivanje tamburaškog orkestra.

LITERATURA

Etide

A. Marković: Etide za bisernicu ili brač I.

Ž. Bradić – Siniša Leopold: Škola za tambure I. – II. razreda

Ž. Bradić: Škola za tambure III. – VI. razreda

Dražen Varga: Škola za tambure

Svetlana Krajna: Etide za bisernicu i brač

Etide koje u sebi sadrže tehničke elemente prema zahtjevima postavljenim u sadržaju rada.

Skladbe

Ž. Bradić: Škola za tambure I. – VI. razreda

A. Marković: Koncertantne skladbe

S. Krajna: Zbirka skladbi za bisernicu i brač

Originalne skladbe i transkripcije prilagođene za tamburu i tehnički primjerene mogućnostima učenika.

Izbor ostalih odgovarajućih skladba domaćih i stranih autora.

I. RAZRED

Nastavni plan:

2 puta po 30'

Individualna nastava

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje glazbala:

dijelovi tambure

pravilno sjedenje i ispravno držanje glazbala (bisernice ili brača)

postava ruku

držanje trzalice.

Osnovni tehnički elementi sviranja:

pokreti trzalice dolje (^v) gore (^o)

sviranje palcem (pizz.)

tremolo (trzanje)

koordinacija lijeve i desne ruke.

Vrijednosti nota i notno pismo:

note u G ključu od e do C²

i njihove stanke

predznaci

oznake za repeticiju.

Metrika:

teška i laka doba,

četvrtinske i osminske mjere,

predtakt.

Ritam:

punktirani ritam

sinkopa

kvartola (po 4 udarca na jednu notu).

Artikulacija:

legato

non legato, portati

staccato

tenuto.

Dinamika:

forte, piano, mezzoforte, mezzopiano.

crescendo i diminuendo

Tempo i agogika:

allegro, moderato, andante

ritenuto, korona.

Tehničke vježbe i ljestvice:

ljestvice C-dur, G-dur i F-dur kroz jednu oktavu s rastavljenim akordima

tehničke vježbe za lijevu i desnu ruku

sviranje od I. do III. položaja.

MINIMUM GRADIVA

6 etida.

Navedene ljestvice s rastavljenim akordima.

10 skladba.

ISPITNO GRADIVO

Ljestvica.

Jedna etida.

Dvije skladbe različita karaktera.

II. RAZRED

Nastavni plan:2 puta po 30'

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje glazbala:

provjera postave ruku i ispravno držanje glazbala.

Osnovni tehnički elementi sviranja:

koordinacija ruku

usavršavati tehniku trzanja (tremolo)

ravnomyjnost udaraca u tremolu

ataka zvuka.

Vrijednosti nota i notno pismo:

Šesnaestina

opseg tonova od e do G²

note u bas ključu za čelo.

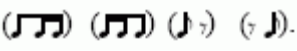
Metrika:

polovinska mjera

kratice u notnom pismu: *D.C. al Fine*, ♯ , ♭ , z , v -cenzura.

Ritam:

punktirani ritam, triola,
sinkopa unutar dobe,

ritamske kombinacije: .

Artikulacija:

usavršavati izvedbu legata non legata, portata, staccata, tenuta.

Dinamika:

dinamičko nijansiranje fraza

kontrastna dinamika $p < f > p$ na jednom zvuku.

Tempo i agogika:

upoznati i razlikovati brzinu tempa: vivo, allegretto, largo, andantino
accelerando, ritardando, ritenuto.

Tehničke vježbe i ljestvice:

ljestvice a-mol, e-mol, d-mol, B-dur i D-dur s rastavljenim akordima
sviranje uz metronom

sviranje od IV. do VII. položaja

osnovni akordi dur-mola na bugariji i kadenciji: I-IV-V7-I.

MINIMUM GRADIVA

6 etida.

Navedene ljestvice.

10 skladba.

ISPITNO GRADIVO

Ljestvica.

Jedna etida.

Dvije skladbe različita karaktera.

III. RAZRED

Nastavni plan: 2 puta po 30'

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje glazbala:

radi komornog sviranja uvodi se obvezatno čelović i D-bisernica.

Osnovni tehnički elementi sviranja:

znati svirati bisernicu i brač u VII. – X. položaju,

usavršavati pokrete mediatora (trzalice) dolje-gore u novim ritamskim kombinacijama,
vježbe za kvalitetan tremolo.

Vrijednosti nota i notno pismo:

brzo čitanje nota u G-ključu u opsegu od e – H3 i F-ključu od E – g1,
sniženi alterirani tonovi.

Metrika:

mješovita mjera

šestoosminska mjera

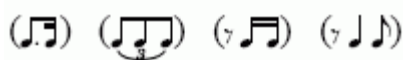
četvrtinska mjera

polovinska mjera

Ritam:

kombinacija ritamskih odnosa unutar dobe

kvartole, kvintole

ritamske kombinacije:

Artikulacija:

glissando

arpeggio.

Dinamika:

primjena svih dinamičkih oznaka: subitopiano, sforzato

znati pravilno izvesti akcente (>).

Tempo i agogika:

oznaka za tempo i agogiku sukladno literaturi, koju učenik svira

Tehničke vježbe i ljestvice:

koristiti dijatonsku postavu prstiju na bisernici, a na ostalim glazbalima – stisnutu (kromatsku)

durske i molske ljestvice do 3 predznaka kroz 2 oktave s rastavljenim akordima

kromatska ljestvica kroz 1 oktavu.

Ornamenti/ukrasi:

predudar.

MINIMUM GRADIVA

6 etida s različitim tehničkim zahtjevima.

Navedene ljestvice.

12 skladba različita karaktera.

ISPITNO GRADIVO

Ljestvica.

Jedna etida.

Jedna skladba po slobodnom izboru.

IV. RAZRED

Nastavni plan: 2 puta po 45'

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje glazbala:

samostalno ugađanje glazbala.

Osnovni tehnički elementi sviranja:

usavršavati tehniku sviranja bisernice i brača, primjena položaja VII. – XI.,

sviranje po sluhu jednostavne pjesme.

Vrijednosti nota i notno pismo:

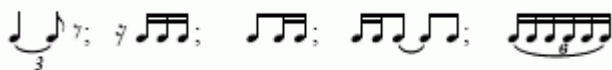
brzo pročitati i izvesti notni zapis u G i F-ključu.

Metrika:

složene mjere 5/8, 7/8, 9/8

pokušati svirati prema metronomskim oznakama.

Ritam:

Artikulacija:

usavršavanje svih vrsta artikulacija.

Dinamika:

usavršavati dinamičko nijansiranje od pianissima do fortissima pp – ff.

Tempo i agogika:

prepoznati naučene oznake za tempo i agogiku te ih proširiti novima (lento, sostenuto, meno mosso, piu mosso).

Tehničke vježbe i ljestvice:

primjena različite vrste artikulacije u ljestvicama

sviranje ljestvice do 4 predznaka kroz 2 oktave

kromatske ljestvice kroz 2 oktave.

Ornamenti (ukrasi):

predudar kratki i dugi

mordent, triler.

MINIMUM GRADIVA

6 etida s različitim tehničkim zahtjevima.

Navedene ljestvice.

10 skladba različita karaktera malih glazbenih oblika ili 3 koncertantne skladbe.

ISPITNO GRADIVO

Ljestvica.

Jedna etida.

Dvije skladbe.

V. RAZRED A program

Nastavni plan: 2 puta po 45'

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje glazbala:

izvori zvuka: znati izražavati raznovrsne tonske boje

obvezatno upoznavanje berde ili bugarije.

Osnovni tehnički elementi sviranja:

brzo pronalaženje položaja u zadanoj melodiji

ataka zvuka u dvostrukim notama

rad na kvalitetnim tremolima.

Metrika:

složena mjera 12/8.

Ritam:

ritamske kombinacije 6/8 mjere

ritamski akcent.

Artikulacija:

muzikalno i logično fraziranje

kvalitetan ton.

Dinamika:

znati uvjerljivo izvesti većinu dinamičkih oznaka

Dal *al* *poi Coda*, tacet itd.

Tempo i agogika:

proširiti osnovne oznake tempa i karaktera (agogike)
rubato.

Tehničke vježbe i ljestvice:

vježbe po Šradiku

ljestvice do 5 predznaka s rastavljenim akordima i različitim ritamskim kombinacijama
rad na motorici prstiju (vježbe)

kromatske ljestvice kroz 2 oktave.

Ornamenti (ukrasi):

višestruki predudar, grupetto.

MINIMUM GRADIVA

7 etida za različite tambure (bisernicu i brač).

10 skladba različita karaktera i različitog stila glazbenih oblika ili 3 koncertantne skladbe.
Navedene ljestvice.

ISPITNO GRADIVO

Jedna ljestvica s rastavljenim akordima.

Jedna etida.

Dvije skladbe različita karaktera.

VI. RAZRED A program

Nastavni plan: 2 puta po 45'

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje glazbala:

znati svirati sva glazbala u sastvu tamburaškog orkestra
sve o tamburi.

Osnovni tehnički elementi sviranja:

usavršavanje tehnike sviranja na svim tamburama i u svim tonalitetima
sviranja a vista tehničke razine 5 razreda.

Metrika:

sve vrste mjera i njihove izmjene (unutar dobe i unutar takta).

Ritam:

znati izvesti teže poliritamske kombinacije (duole – triole i obrnuto, te triole –
kvartole...).

Artikulacija:

artikulacija u dvostrukim notama.

Dinamika:

vješto vladati različitim vrstama ataka zvuka

vladati zvukom

oblikovati zvuk s obzirom na karakter i stil skladbe.

Tempo i agogika:

zrelo muziciranje sa svim elementima interpretacije.

Tehničke vježbe i ljestvice:

transponiranje melodije u drugi zadani tonalitet
 vježbe po Šradiku
 ljestvice kroz dvije oktave do 6 predznaka
 kromatske ljestvice kroz 2 oktave.
 Ornamenti/ukrasi:
 flažoleto, mordent, triler.

MINIMUM GRADIVA

8 etida za različite tambure.
 10 skladba različita karaktera i različita stila glazbenih oblika ili 3 koncertantne skladbe.
 Navedene ljestvice s rastavljenim akordima.

ISPITNO GRADIVO

Jedna ljestvica s rastavljenim akordima.
 Jedna etida.
 Dvije skladbe različita karaktera.

V. i VI. RAZRED B PROGRAM

Nastavni plan: 1 puta po 45'

Učenici se upućuju u tamburaški orkestar i s nastavnikom savladavaju orkestarske dionice.

GLASOVIR – IZBORNI PREDMET U VI. RAZREDU

Nastavni plan: 1 puta 30'

Individualna nastava glasovira održava se 1 sat (30 minuta) u tjednu – ukupno 35 sati na godinu.

Učenje glasovira u VI. razredu OGŠ namijenjeno je prvenstveno osposobljavanju učenika za što bolje i lakše svladavanje nekih od teorijskih predmeta u srednjoj školi. Harmonija zahtijeva brzo i spretno snalaženje te praktično rješavanje određenih zadataka.

1. Upoznavanje klavijature (ključevi, oktave, povisilice, snizilice itd.).
2. Postava ruku na glazbalu te svladavanje osnovnih tehničkih i glazbenih zadataka, prema jednoj od postojećih glasovirskih škola,
3. Već u prvoj fazi učenja usmjeriti težište rada na svladavanje čitanja s lista, sviranje akorda (trozvuka i četverozvuka s obrtima) te ljestvica, po mogućnosti svih durskih i moltskih tonaliteta.
4. Analiziranje kratkih i laganih, harmonijski preglednih skladba u svrhu osposobljavanja u određivanju tonaliteta harmonijskih promjena (Duvernoy, Prve sonatine, Czerny-Germer, te odgovarajuće skladbe različitih stilova).

GRADIVO ZA ISPIT

1. Dvije ljestvice kroz jednu oktavu paralelno, trozvuci i četverozvuci s obrtima, rastavljeno.
2. Dvije skladbe iz navedenoga gradiva po slobodnom izboru.

SKUPNO MUZICIRANJE

Nastavni plan 2 po 90 minuta

Skupna nastava

OBRAZOVNI CILJEVI

- Usklađivanje sviranja ili pjevanja u dionici.
- Učenje slušanja ostalih dionica.
- Strpljenje i pažnja za vrijeme uvježbavanja ostalih dionica.
- Navikavanje na gledanje i realiziranje dirigentskih uputa.
- Socijalni trenutak (upoznavanje i druženje s ostalim učenicima).

Gudački/ tamburaški orkestar osnovne škole

Prva iskustva muziciranja stječu se sviranjem skladbi manjih tehničkih zahtjeva zbog nestrpljenja očekivanog slušnog sadržaja.

Literatura

- R. Matz: Mladi gudači (7stavaka za 2 violine i violončelo)
- W. A. Mozart: Ples
- Pratnje dječjih pjesmica u izvođenju zbora O.Š.
- S. M. Nelson: Tunes for my String Orchestra
- Trios for two Violins and Violoncello (Early chamber music)
- Skladbe različitih autora za tamburaški orkestar

Harmonikaški orkestar osnovne škole

Prva iskustva muziciranja stječu se sviranjem skladbi manjih tehničkih zahtjeva zbog nestrpljenja očekivanog slušnog sadržaja.

Literatura

- Wolfgang Russ – Plötz: Micro suite nr.1
- Fortunat Pintarić: Dudaš
- Franz Schubert: Menuett
- Z. Fibich: Poema
- W. Newy: Suita u starom stilu
- M. G. Fischer: Fugato
- W. A. Mozart: Arija
- Franjo Hrg: Mala suita br.1
- P. I. Čajkovski: Zima
- Wolfgang Russ – Plötz: Harlekin
- A. Goedicke: Scherzo
- W. Richter: Divertimento
- F. Fugazza: 6 laganih komada
- Urs Jaeggi: Choral op.22
- Siegfried Borris: Concertino
- S. Prokofjev: Gavotte
- Ch. W. Gluck: Ples Blaženih duša
- J. S. Bach: Fuga a-mol
- F. Schubert: Proljetna pjesma

Zbor osnovne škole

- Jednoglase pjesme a capella i uz pratnju (božične, fašničke,).
- Folklorne pjesme – jednoglase i dvoglasne homofone a capella i uz pratnju
- Kanoni – dvoglasni i troglasni.
- 2- ili 3- glasna homofona skladba a capella (originalna ili obrađena za dječji zbor).

Autori:**Ljubo Begić****Tonćika Kolobarić****Ivana Zrimšek Šaravanja****Katarina Katura****Suradnici:****Dunja Bilinovac****Ante Slišković****Marija Čolak****Marko Begić****Luka Kraljević****Jelena Mandić****Željka Naletilić****Marko Jakovljević****Ana Kožul****Željko Mandarić****Irena Vučić****Maja Ćorić****Tomislav Sušac**